



Tjänsteutlåtande

Utfärdat: 2023-10-25

Ärendenummer SLK-2023-00882

Handläggare: Emma Löwendahl, Emilia Åman

Telefon: 031-368 0342

E-post: emma.lowendahl@stadshuset.goteborg.se

Struktur för stadens kunskapsbaserade arbete med lägesbilder brott och otrygghet

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Strukturen för stadens kunskapsbaserade arbete med lägesbilder brott och otrygghet samt sammanfattning av stadsområdenas lägesbilder brott och otrygghet 2023, i enlighet med vad som framgår i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, antecknas.

Sammanfattning

Den 1 juli 2023 trädde lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete i kraft. Enligt lagen ska kommunerna minst vartannat år ta fram en lägesbild över brottsligheten i kommunen som ska utgöra underlag för beslut om åtgärder. Enligt lagen har kommunstyrelsen ansvaret att leda kommunens arbete inom området och det överensstämmer även med stadens styrning inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet.

Som en förberedelse inför lagstiftningen har stadsledningskontoret tillsammans med socialförvaltningarna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst 2022-2023 genomfört en pilotomgång för kartläggning och lägesbild. Stadsledningskontoret har sammanställt socialförvaltningarnas lägesbilder inom respektive stadsområde. Utvärderingen av processen visar på ett antal utvecklingsområden för att säkerställa att lägesbilderna motsvarar lagens krav. För ökad kvalitet och likvärdighet krävs en gemensam struktur och utvalda teman att utgå från samt att fler förvaltningar och bolag är involverade i arbetet.

Stadsledningskontoret bedömer att den föreslagna strukturen uppfyller dessa behov och ger förutsättningar för ett kunskapsbaserat arbete med lägesbilder i de fyra stadsområdena och en lägesbild för hela staden som redovisas för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige våren 2024 och därefter vartannat år.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Brottsförebyggande rådet (Brå) gav i oktober 2017 ut en forskningsöversikt om studier som försöker beräkna vad brottsligheten kostar. Översikten visar att det inte finns någon samstämmig bild över vilka kostnader som ska inbegripas eller hur de ska beräknas. Översikten visar dock tydligt att brottslighet har stora kostnader, såväl materiella som emotionella.

Ekonomiska effekter av att minska brottslighet i Göteborg kan öka kostnaden för den nämnd eller styrelse som står för insatsen, medan den kan ge positiva ekonomiska effekter för en annan verksamhet. De minskade kostnader som uppkommer genom ett väl utfört trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete visar sig ofta först på längre sikt.

Enligt den föreslagna strukturen för stadens kunskapsbaserade arbete med lägesbilder brott och otrygghet kommer en strategisk lägesbild för hela staden redovisas för kommunstyrelsen vartannat år och därefter rapporteras till kommunfullmäktige. Lägesbilderna kan således utgöra ett underlag i kommande års budgetarbete.

Lagen anger att kunskapsbaserade lägesbilder ska tas fram minst vartannat år. De strukturella förhållandena har låg förändringstakt och arbetsprocessen är omfattande. Stadsledningskontoret bedömer således det mest kostnadseffektivt att genomföra processen med det tidsintervallet.

Finansieringsprincipen gäller för den nya lagen vilket innebär att Göteborgs Stad erhåller cirka 12 mnkr för 2024. Därefter är den statliga finansieringen oklar. Kommunstyrelsen har ansvar att fördela det statliga anslaget till nämnder och styrelser utifrån gemensamma behov. Stadsledningskontoret bedömer att dessa medel bör kunna finansiera föreslagen struktur för lägesbilsarbete 2024.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Otrygghet och brottslighet medför flertalet negativa konsekvenser. Att bli utsatt för ett brott kan leda till fysiska och psykiska skador. Konsekvenserna kan även vara av social karaktär och i form av ekonomiska förluster. En förlorad grundtrygghet för en längre eller kortare tid påverkar den som blivit offer för ett brott. Studier visar även att de som begår brott lider av otrygghet och sämre hälsa.

Det finns många perspektiv att beakta i kartläggning av brott och otrygghet. Olika grupper av människor utsätts för olika typer av brott och en mindre andel av befolkningen är särskilt utsatta för brott. Upplevelsen av otrygghet är också ojämnt fördelad i befolkningen. Personer i särskilt sårbara livssituationer och så många målgrupper som möjligt behöver fångas upp, bli hörda och innefattas i såväl kartläggning, som i prioritering av förebyggande åtgärder. Särskilt sårbarhet kan utöver diskrimineringsgrunderna handla om exempelvis missbruk eller ekonomisk utsatthet.

Genom en tydlig struktur för arbetet med lägesbilder ökar kunskapen om hur brottsligheten ser ut och hur den påverkar individer, grupper och samhället. Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) ska barnets rättigheter beaktas i alla åtgärder och beslut som rör barn. En kunskapsbaserad lägesbild som belyser brott och otrygghet ur flera perspektiv ger staden ytterligare underlag att göra bedömningar utifrån barnets bästa i samband med prioriteringar och beslut om åtgärder.

Bilaga

Sammanfattning av stadsområdenas lägesbilder brott och otrygghet 2023

Ärendet

Stadsledningskontoret redovisar i ärendet för det kunskapsbaserade arbetet med strategiska lägesbilder utifrån ny lagstiftning. I redovisningen ingår även en sammanfattning av socialförvaltningarnas lägesbildaarbete 2023.

Beskrivning av ärendet

Den 1 juli 2023 trädde lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete i kraft. Syftet med den nya lagen är att säkerställa att kommunernas brottsförebyggande arbete är effektivt och kunskapsbaserat. Enligt den nya lagen ska kommunerna ta fram en lägesbild över brottsligheten i kommunen och utifrån denna ta ställning till behovet av åtgärder och besluta om en åtgärdsplan. Kommunerna ska minst vartannat år uppdatera lägesbilden och följa upp åtgärdsplanen. Lagen tydliggör även att kommunerna ska ha en samordningsfunktion som ska stödja genomförandet av kommunens arbete enligt lagen. Arbetet ska ledas av kommunstyrelsen som även ansvarar för att kontinuerligt rapportera om det brottsförebyggande arbetet till kommunfullmäktige. Kommunerna ska senast den 1 juli 2024 besluta om en åtgärdsplan.

I förarbetet till lagen (prop 2022/23:43) framgår att det är komplicerat att helt definiera vad kommunernas brottsförebyggande arbete ska omfatta. Det omfattar många gånger insatser som förhindrar att brott begås genom att påverka omständigheterna i en situation där brott riskerar att ske eller benägenheten hos människor att begå brott. Begreppet kan dock även omfatta vissa trygghetsskapande åtgärder.

Samtidigt som beredningen om ett nytt lagstadgat ansvar för kommunerna pågick arbetade stadsledningskontoret med ett uppdrag från kommunstyrelsen att ta fram ett nytt program för det trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbetet i staden. Kommunfullmäktige beslutade 2022-06-16 § 4 om Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program, vilket i princip omfattar de nya åtaganden som kommunen har enligt lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.

Programmet tydliggör bland annat att Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete ska vara kunskapsbaserat och utgå från likvärdiga lokala och centrala lägesbilder. Ett kunskapsbaserat arbete innebär att strukturerat och systematiskt kartlägga och analysera aktuella förhållanden och förutsättningar. Beslut om åtgärder ska baseras på lägesbilderna och utgå från orsakerna till och förutsättningarna för problemen. Kommunstyrelsen samt socialnämnden Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst ges ett särskilt ansvar för strategin men i programmet tydliggörs även samtliga nämnders och styrelsernas ansvar att medverka och bidra till måluppfyllelse.

Göteborgs Stad har sedan länge haft ett gemensamt arbetssätt för lägesbilder gällande brott och otrygghet inom stadsområdenas Trygg i-arbete. Rapportering kring brott och otrygghet har även redovisats för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige inom ramen för den ordinarie uppföljningsprocessen, utifrån kommunfullmäktiges uppdrag 2020-05-14 §31 dnr 0320/20 att skapa kontinuerlig lägesbild för staden.

Lägesbilder enligt den nya strukturen ska presenteras för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige våren 2024, i enlighet med lagens kravställning.

Angränsande uppdrag, styrning och uppföljning

Uppdrag

Kommunstyrelsen beslutade 2023-09-20, §633, att uppdra åt stadsledningskontoret att utvärdera kommunstyrelsens trygghetsråd utifrån lagen 2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Uppdraget ska genomföras i nära samverkan med Polismyndigheten. I utvärderingen ska stadsledningskontoret ta ställning till om kommunstyrelsens trygghetsråd bör förändras för att få ett tydligare syfte, förbättrad uppföljning och annan sammansättning. I uppdraget ingår även att ta ställning till om kommunstyrelsens trygghetsråd bör utgå och ersättas med nytt forum för strategiska brottsförebyggande frågor eller med något av stadens befintliga forum för samverkan mellan kommunen och Polismyndigheten. Uppdraget planeras att redovisas för kommunstyrelsen under kvartal ett 2024.

Kommunstyrelsen har uppdragit åt socialnämnd Centrum att lämna förslag till ny plan för stadens arbete mot våld i nära relationer. Syftet med planen är att stärka stadens arbete och att fungera som ett stöd för ett strukturerat, kontinuerligt och långsiktigt stöd. Kommunstyrelsen återremitterade förslaget till ny plan 2021-10-27 § 13 till socialnämnd Centrum för komplettering. Socialnämnd Centrum beslutade 2023-09-26 § 208 om ett förslag till plan som för närvarande bereds på stadsledningskontoret och planeras att redovisas för kommunstyrelsen kvartal ett 2024.

Kommunstyrelsen uppdrog 2022-12-14, § 977, till stadsledningskontoret att inrätta en beredskapsfunktion för att stärka arbetet med beredskap, omvärldsbevakning och lägesbilder. Dessa lägesbilder sker utifrån Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Inrättandet av en ny beredskapsfunktion syftar till en utvecklad förmåga till samverkan och ledning vid samhällsstörningar, extraordinära händelser, gräzonsproblematik och höjd beredskap. Uppdraget ska samordnas med det kunskapsbaserade arbetet med lägesbilder otrygghet och brott för att skapa tydlighet och eventuella synergieffekter.

Styrning

Kommunfullmäktige har de senaste åren beslutat om ett flertal handlingsplaner som syftar till att på olika sätt bidra till det övergripande målet i Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022–2026 om att Göteborg är en trygg och säker stad där alla som lever, verkar och vistas tar ansvar och bidrar till ökad trygghet och minskad brottslighet. Dessa dokument utgör i dagsläget stadens samlade centrala styrning inom området.

I Göteborgs Stads handlingsplan för att stoppa nyrekrytering, gängkriminalitet och utvecklingen av parallella samhällen 2023–2026 framhålls vikten av förebyggande insatser redan vid tidiga tecken på normbrytande beteende som kan leda till kriminalitet. Insatserna riktar sig direkt till målgruppen kriminella eller i riskzonen för kriminalitet, samt på insatser som skapar en samordnad helhetsbild och en ökad kunskap i stadens verksamheter för att motverka och minska gängkriminaliteten, nyrekryteringen och bidra till att stoppa utvecklingen av parallella samhällsstrukturer.

Göteborgs Stads plan för att motverka tystnadskulturer 2023–2025 syftar särskilt till att uppnå programmets strategi att Göteborgs Stad ska motverka tystnadskultur genom att stoppa alla former av otillåten påverkan av dess chefer och medarbetare.

Göteborgs Stads handlingsplan för att inga områden ska vara särskilt utsatta 2025 syftar till att skapa förutsättningar för nämnder och styrelser att genomföra och utveckla insatser som på olika sätt bidrar till att utvecklingen i stadens särskilt utsatta områden vänds och att inga områden klassas som särskilt utsatta år 2025. Handlingsplanen innehåller en insats om att samtliga nämnder och styrelser med verksamhet i särskilt utsatta områden ska ha ett särskilt fokus på dessa i den kunskapsbaserade lägesbild som rapporteras till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ges ett samordningsansvar för insatsen.

Andra stadenövergripande planer som är relevanta för området är Göteborgs Stads plan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck 2020-2023 och Göteborgs Stads plan för stärkta insatser mot rasism 2020-2023.

Det finns även reglerande dokument som stödjer det operativa arbetet i stadens verksamheter som bidrar till att minska brottsligheten, exempelvis Göteborgs Stads riktlinje för arbetet med avhoppare och Göteborgs Stads riktlinje för arbetet våldsbejakande extremism och radikalisering.

Uppföljning

Kommunstyrelsen har ansvar att årligen samlat följa upp Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022-2026 med underliggande handlingsplaner. Detta rapporteras till kommunfullmäktige i ordinarie uppföljningsprocess. I rapporteringen ges en bild av hur det brottsförebyggande arbetet bedrivs och vilken effekt det får utifrån ett antal indikatorer. I ordinarie uppföljningsprocess ingår även att visa hur arbetet med kommunfullmäktiges mål fortskrider och vilka effekter det får.

Lagens kravställning

En av lagens huvudsakliga kravställning är att kommuner utifrån ett kunskapsbaserat underlag ska ta ställning till behovet av brottsförebyggande åtgärder. Ett kunskapsbaserat arbete med lägesbilder och åtgärder innebär att arbeta systematiskt och strukturerat mot brottsproblem. Val av åtgärder ska grunda sig i kunskapsbaserade överväganden, det vill säga att bedöma hur väl åtgärderna kan tänkas påverka brottsligheten samt kontinuerligt följa upp för att kontrollera resultaten. Lägesbilden är inte tänkt att i första hand utgöra underlag för beslut om den allra närmaste tidens insatser, utan ska vara ett strategiskt underlag för prioritering av åtgärder. Lagen ställer krav på organisation, prioritering och resurssättning av arbetet. Det innebär bland annat samordning och delaktighet av fler delar inom kommunens verksamhet. Lagen anger att en lägesbild ska tas fram minst vartannat år.

Förberedande arbete 2022-2023 med lägesbilder inför ny lagstiftning

Som en förberedelse inför lagstiftningen har stadsledningskontoret tillsammans med socialförvaltningarna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst 2022–2023 genomfört en pilotomgång för kartläggning och lägesbild. Samtliga förvaltningar och bolag uppmanades att delta.

Stadsområdenas lägesbilder brott och otrygghet 2023

Inom ramen för pilotomgången har socialförvaltningarna tillsammans med lokalpolisområdena sammanställt lägesbilder för stadsområdena utifrån statistik, underlag från förvaltningar och bolag samt lokal kunskap. Lägesbilderna är problemorienterade och innehåller ett urval av aktuella problemområdena med fokus på det som Göteborgs Stad och polisen gemensamt kan påverka. De innehåller specifika företeelser såsom

utvalda brottskategorier och otrygghetsfaktorer men också utsatta platser och beskrivningar av situationen i de olika mellanområdena.

Sammanfattning av stadsområdenas lägesbilder brott och otrygghet 2023

Stadsledningskontoret har sammanfattat de fyra stadsområdenas lägesbilder i syfte att aggregera underlagen till ett perspektiv för hela Göteborg (bilaga 1). Utgångspunkten är innehållet i de senaste lägesbilderna och sammanfattningen har inte kompletterats med ytterligare information eller kartläggning. Tillägg har enbart gjorts med tabeller som beskriver statistik på hela staden-nivå. Sammanfattningen innehåller inte heller någon analys av problemens orsaker.

Sammanfattningen visar flera företeelser gällande brott och otrygghet som är gemensamma inom samtliga stadsområdena men det finns skillnader i omfattning och graden av påverkan i lokalsamhället. Exempelvis kan upplevelsen av otrygghet tydligt skilja sig åt mellan olika mellanområden likaså påverkan av narkotikahanteringen, även om den beskrivs som en utbredd problematik i samtliga stadsområden. Det förekommer flera exempel på beskrivningar av hur kriminella grupperingar påverkar både fysiska platser och människor i stadsområdena. Ytterligare problemområden är olika typer av våld samt barn och unga i riskzon för kriminalitet. Sammanfattningen beskriver även några identifierade utvecklingsområden samt prioriteringar som stadsområdena har tagit fram för vidare analys. Analyserna ska utmynna i konkreta åtgärder mot problemen. Det skiljer sig åt om det är platser eller företeelser som har valts ut. Tre av fyra stadsområden har prioriterat specifika företeelser; att motverka rekrytering av barn och unga till kriminalitet/kriminella grupperingar samt narkotika. Ett stadsområde har valt att fokusera på ett antal utvalda geografiska platser som utgångspunkt för åtgärder.

Utvärdering av pilotomgången

Under processen har stadsledningskontoret tillsammans med de fyra socialförvaltningarna utvärderat pilotomgången vilket har visat på ett antal förbättringsområden. I rapporterna förekommer oftast enstaka händelser gällande brott och otrygghet samt åtgärder för att komma till rätta med enskilda problem. Utvärderingen visar att systematiken i förvaltningarnas och bolagens arbete med lägesbilder behöver öka, både avseende informationsinsamling och samordning av arbetet. Den visar också att det strategiska perspektivet behöver utvecklas för att lägesbilderna ska kunna utgöra ett underlag för effektiva åtgärdsplaner och prioriteringar. Det finns behov av en likvärdighet och gemensamt arbetssätt. Utvärderingen visar även vikten av att arbetet prioriteras på ledningsnivå, för att skapa förutsättningar i organisationen.

Utvecklad struktur och samordning för en gemensam ambitionshöjning

Utifrån utvärderingen och lagens kravställning har stadsledningskontoret tillsammans med de fyra socialförvaltningarna utvecklat processen för stadens arbete med lägesbilder i enlighet med trygg i-modellen. I processen förtydligas bland annat ansvar och roller i de olika stegen kartläggning, lägesbild och prioritering, orsaksanalys, åtgärder, uppföljning och återkoppling. Med gemensam struktur ges förutsättningar för strategiska underlag som lägger grunden för gemensamma analyser, förståelse och samlade bedömningar av strukturella förhållanden. Det innebär också att kunna urskilja nyanser kopplade till specifika platser, beteenden och målgrupper. En gemensam struktur ökar möjligheten att följa och jämföra trender och utveckling över tid både inom Göteborg och nationellt.

Fler ska vara inkluderade i arbetet

En av ambitionerna med lagen är att samla den bredd av kunskap som finns inom kommunerna. I detta har socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst samt kommunstyrelsen ett särskilt ansvar. Stadens förvaltningar och bolag ska delta i arbetet och bidra med kunskap om brott och otrygghet utifrån sina respektive verksamhetsområden och målgrupper. Det förutsätter utsedda funktioner med strategiska uppdrag att systematisera verksamheternas kunskap och behov. En viktig del är att samråda med relevanta aktörer, såsom civilsamhälle och näringsliv. De behöver också vara inkluderade i analyser av problemens orsaker samt vara del i det gemsama arbetet med åtgärder. Stadsledningskontoret ansvarar för att involvera ungdomsfullmäktige, studentforum, kommunstyrelsens rättighetsbaserade råd, myndigheter med flera i arbetet med kartläggning och lägesbilder.

Strategiska lägesbilder vartannat år

I enlighet med lagens kravställning ska det tas fram strategiska lägesbilder vartannat år. För Göteborgs Stad innebär det en lägesbild per stadsområde och en för hela staden. Enligt Trygg i-modellen tas därutöver operativa lägesbilder fram kontinuerligt vilka sammanfattas kvartals- och årsvis med syftet att kunna följa utvecklingen och agera på den direkta problemsituationen. Dessa operativa lägesbilder utgör en viktig del i underlaget till de strategiska lägesbilderna. Syftet med att ta fram strategiska lägesbilder gällande brott och otrygghet är att bättre förstå och kunna prioritera bland brottsproblem. Dessa lägesbilder grundar sig på kartläggning om vad, vilken omfattning och på vilket sätt brottslighet och otrygghet uppträder och ger en samlad bedömning av var problemen är som störst och hur utvecklingen sett ut över tid.

Utvalda teman ökar kvalitet och likvärdighet

För att höja kvaliteten och öka likvärdigheten har specifika temaområden för kartläggning valts ut. Dessa teman tar sin utgångspunkt i det trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet och har relevans både på det direkta och det långsiktiga brottsförebyggande arbetet. Vissa underlag är lämpliga att kartlägga och analysera per stadsområde (samt mellanområde i vissa fall) och andra för hela staden. Teman inom stadsområdena lägger grund för lokala åtgärder knuta till geografiska platser, situationer eller särskilda företeelser. Teman för hela staden-lägesbilden fungerar som underlag för prioriteringar och strategier på en övergripande nivå. I de flesta fall handlar det om företeelser gällande brott och otrygghet men kan i vissa fall vara geografiskt knutna. En del av ambitionshöjningen för kvalitet och innehåll i lägesbildernas är att öka kapaciteten att närma sig brotstypsproblem som av tradition kan vara svåra att få med i det lokala brottsförebyggande arbetet såsom exempelvis våld i nära relationer, bedrägeribrott eller välfärdsbrottslighet. Temaområdena kompletterar varandra och det kan läggas till fler eller tas bort efterhand utifrån den löpande omvärldsbevakningen samt lokala händelser och trender.

Teman i stadsområdenas lägesbilder: Demografi och socioekonomiska förhållanden, otrygghet och brott i (stadsområdet samt per mellanområde), företagares utsatthet för brott, kriminella grupperingar/organiserad brottslighet, narkotika, barn och unga i riskzon för kriminalitet, våldsbejakande extremism/antidemokratiska företeelser samt målgruppsanalys.

Teman i hela staden-lägesbilden: Sammanfattning av tendenser i stadsområdenas lägesbilder, otrygghet och brott (Göteborg och nationellt), utsatta/risk/särskilt utsatta

områden, narkotika, parallella samhällsstruktur, tystnadskultur och otillåten påverkan, våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck, människohandel och prostitution, ekonomisk brottslighet, välfärdsbrott, avhopp från kriminalitet, skolresultat, elevhälsa och trygghet i skolan, barn och ungas fritid, sociala medier, tillit och förtroende till myndigheter, målgruppsanalyser.

Stadsledningskontorets bedömning

Kommunstyrelsen får i den nya lagen ett tydligt ansvar att leda det brottsförebyggande arbetet i kommunen och rapportera om det till kommunfullmäktige. I ansvaret ingår att utifrån ett kunskapsbaserat underlag ta ställning till behovet av brottsförebyggande åtgärder. Detta ligger i linje med Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program och underliggande handlingsplaner, där kommunstyrelsen tillsammans med socialnämnderna Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst ges särskilt ansvar att sammanställa lägesbilder kring brott och otrygghet. Stadsledningskontorets bedömning är att stadens nuvarande ansvarsfördelning för det brottsförebyggande arbetet i kombination med ny struktur är väl anpassad för lagens krav.

Den beskrivna strukturen för framtagande av kunskapsbaserade lägesbilder bedöms av stadsledningskontoret ge förutsättningar för ett arbetssätt som inkluderar hela staden. Strukturen skapar möjlighet att kartlägga och analysera problem med brottslighet och otrygghet på ett likvärdigt sätt. Detta bedöms i sin tur resultera underlag för strategiska överväganden och prioriteringar, exempelvis inriktning och utveckling av stadens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete och revidering av gällande styrande dokument.

Utöver den lagstadgade skyldigheten att vartannat år uppdatera lägesbilden rapporteras även årligen uppföljningar av de program, planer och budgetmål som handlar om trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete. Stadsledningskontorets bedömning är att den samlade rapporteringen kommer att ge kunskapsbaserade underlag för prioritering av åtgärder som bidrar till ökad trygghet och minskad brottslighet.

Christina Eide

Eva Hessman

Direktör Utveckling av stadens
verksamheter

Stadsdirektör

Sammanfattning av stadsområdenas lägesbilder brott och otrygghet

2023



Innehåll

Inledning.....	3
Bakgrund och arbetssätt	3
Sammanfattning.....	3
Demografi.....	4
Trygghet och otrygghet	5
Att mäta trygghet och otrygghet.....	5
Tryggheten i Göteborg	5
Otrygghetsfaktorer i stadsområdena.....	6
Brottslighet.....	7
Att mäta brottsnivåer	7
Våld i offentlig miljö.....	7
Tillgreppsbrott	7
Bedrägerier	8
Skadegörelsebrott	8
Våld i nära relationer.....	8
Företagares utsatthet för brott.....	9
Kriminella grupperingar/organiserad brottslighet	9
Utsatta områden.....	9
Narkotika	10
Barn och unga i riskzon för kriminalitet	11
Våldsbejakande extremism.....	13
Målgruppsanalys	13
Prioriterade problemområden.....	14
Bilagor.....	14

Inledning

Denna sammanfattning av stadsområdenas (Centrum, Hisingen, Nordost och Sydväst) lägesbilder brott och otrygghet 2023 (bilaga 1) är en bilaga till ärende ”Struktur för stadens kunskapsbaserade arbete med lägesbilder brott och otrygghet”, SLK-2023-00882. Syftet med sammanfattningen är att aggregera kunskapen i stadsområdenas lägesbilder till en hela staden-nivå för att synliggöra problematik för hela Göteborg. Utgångspunkten är innehållet i de senaste lägesbilderna, som är ett urval av aktuella problemområden, och sammanfattningen har inte kompletterats med ytterligare information eller kartläggning. Tillägg har enbart gjorts med tabeller som beskriver statistik på hela staden-nivå. Sammanfattningen innehåller inte heller någon analys av problemen. En ny omgång av kartläggning pågår och bredare och mer kvalitativa lägesbilder kommer att tas fram för stadsområdena respektive hela staden våren 2024.

Bakgrund och arbetssätt

Som en förberedelse inför ny lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete genomfördes en pilotomgång 2022–2023 där stadens förvaltningar och bolag medverkade i kartläggning av aktuell problematik kring brott och otrygghet. De fyra socialförvaltningarna använde informationen tillsammans med statistik och kunskap från flera andra källor för att tillsammans med lokalpolisområdena ta fram lägesbilder som fokuserar på den lokala problematiken i respektive stadsområde. Innehållet baseras i de flesta delar på information från föregående år, 2022. Stadsområdenas lägesbilder är problemorienterade och beskriver endast i undantagsfall positiva kvaliteter i stadsområdena. De innehåller ett urval av aktuella problemområdena med fokus på det som Göteborgs Stad och polisen gemensamt kan påverka. Lägesbilderna innehåller identifierade utvecklingsområden samt prioriteringar som utgjort underlag för stadsområdenas åtgärdsplaner som har behandlats av respektive Trygg i-styrgrupp. Ett av huvudsyftena med pilotomgången har varit att skapa en ökad likvärdighet i stadens arbete med lägesbilder samt utveckla det systematiska kunskapsbaserade arbetssättet.



Figur 1 Arbetsgång för stadens och polisens samverkan i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet, Trygg i Göteborg

Kartläggning och lägesbild är de första stegen i den kunskapsbaserade metoden Trygg i Göteborg som staden och polisen jobbar med utifrån en samverkansöverenskommelse. Att sammanställa en lägesbild är inte ett mål i sig, utan endast verktyg för att analysera och prioritera bland brottsproblemen och därefter sätta in relevanta åtgärder.

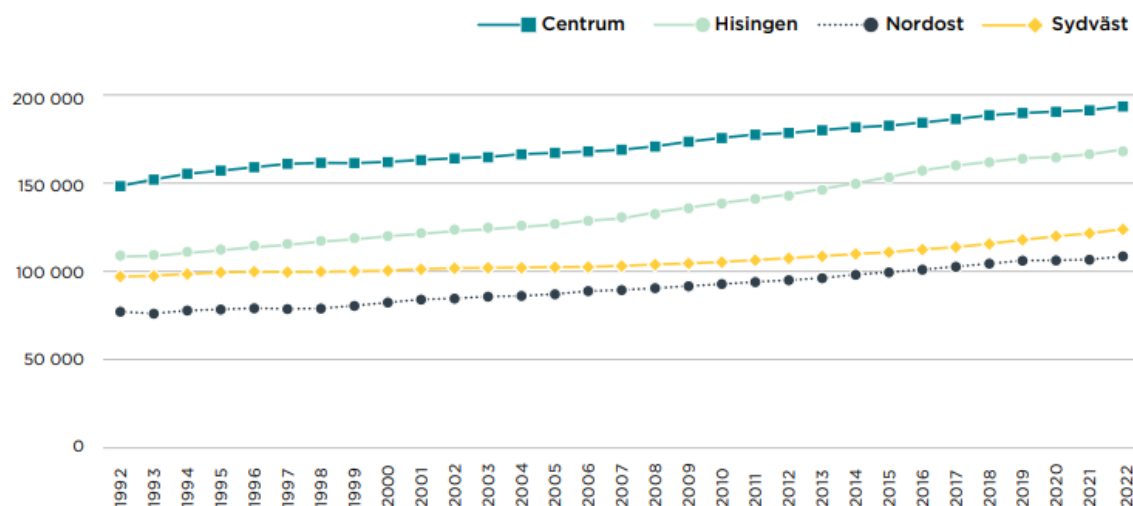
Sammanfattning

Sammanfattningen av de fyra stadsområdenas lägesbilder visar på flera företeelser gällande brott och otrygghet som är gemensamma inom samtliga stadsområdena. Det finns skillnader i omfattning och graden av påverkan i lokalsamhället. Exempelvis kan upplevelsen av otrygghet tydligt skilja sig åt mellan olika mellanområdena liksom påverkan av narkotikahanteringen även om den beskrivs som en

utbredd problematik i samtliga stadsområden. Det förekommer flera exempel på beskrivningar av hur kriminella grupperingar påverkar både fysiska platser och människor i stadsområdena. Ytterligare problemområden är olika typer av våld samt barn och unga i riskzon för kriminalitet. Sammanfattningen beskriver några identifierade utvecklingsområden samt prioriteringar som gjorts i de fyra stadsområdena.

Demografi

Folkmängden har ökat i Göteborg liksom i övriga storstäder i landet under de senaste decennierna. Ökningen var 38 procent mellan åren 1992 och 2022, från 432 765 personer till 595 161 personer. Figuren nedan visar hur utvecklingen har sett ut i respektive stadsområde.



Figur 2 Befolkningsutveckling per stadsområde 1992–2022. Källa: Statistiska Centralbyrån (SCB)

Stadsområde Centrum har den största befolkningen med 193 601 personer år 2022 och Nordost har den minsta med 108 552 personer. I tabellen nedan finns folkmängden uppdelad på olika åldersgrupper och på stadsområdena.

Stadsområde	0–20 år		21–64 år		65 år och äldre		Totalt	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Centrum	31 846	16%	130 131	67%	31 624	16%	193 601	100%
Hisingen	41 001	24%	102 755	61%	25 316	15%	169 072	100%
Nordost	30 735	28%	65 195	60%	12 622	12%	108 552	100%
Sydväst	31 559	25%	68 118	55%	24 259	20%	123 936	100%
Totalt	135 141	-	366 199	-	93 821	-	595 161	-

Figur 3 Folkmängd per åldersgrupp, antal och andel per stadsområde 2022. Källa: Statistiska Centralbyrån (SCB)

Hisingen har flest barn och unga under 20 år i sin befolkning, medan Nordost har störst andel. Centrum har flest vuxna i åldern 20–64 år och äldre över 64 år. Där är också andelen och antalet 21–64-åringar störst. Den gruppen är minst sett till andel i Sydväst, som i stället har den största andelen äldre över 64 år. Till antalet bor dock flest äldre i Centrum, följt av Hisingen.

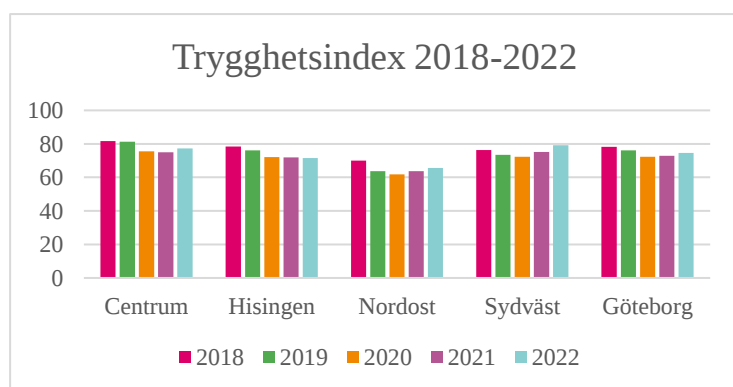
Trygghet och otrygghet

Att mäta trygghet och otrygghet

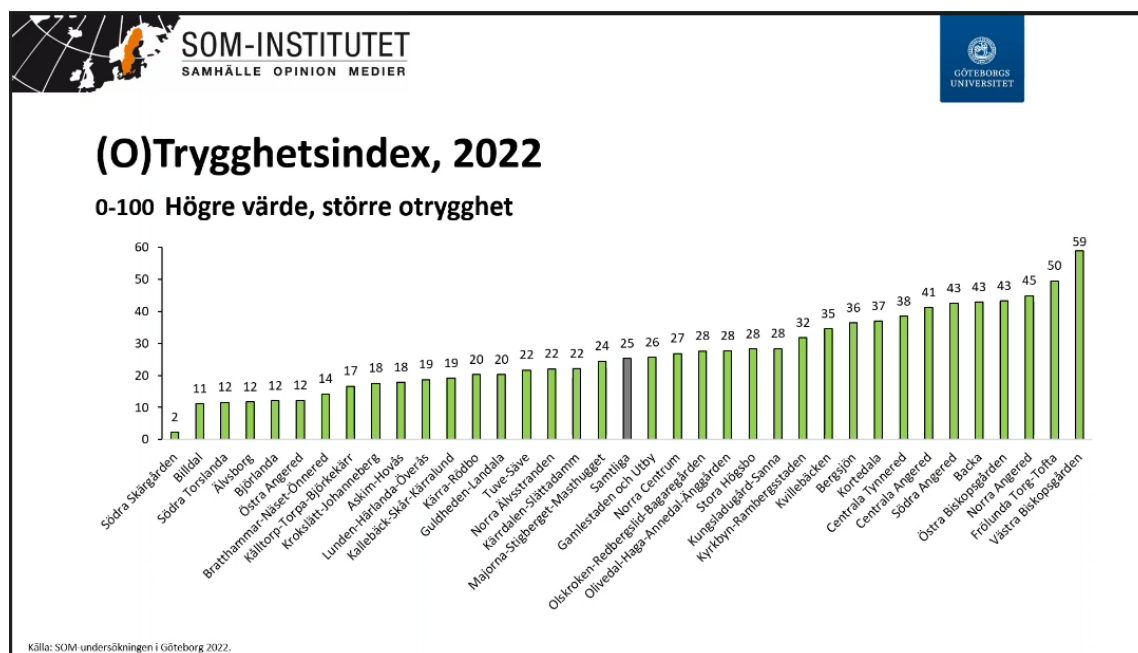
Trygghet/otrygghet har ingen vedertagen definition och är ett mångfasetterat begrepp. En enskild människas känsla av otrygghet på en plats kan avspejla den faktiska risken, men det förekommer också att situationer och platser upplevs som otrygga trots att risken för brott är låg. Trygghet kan också betyda olika saker för olika människor bland annat beroende av tid på dygnet, den fysiska eller digitala platsen, vem man är och tidigare erfarenheter. I de flesta undersökningar undersöks den upplevda tryggheten och i vilken grad olika typer av otrygghetsproblem upplevs. Händelser och brott i området kan påverka tryggheten, men på en generell nivå finns det ett relativt svagt samband mellan otrygghet och faktisk brottslighet. Andra faktorer, så som mellanmännisklig tillit, medierapportering och diskursen i samhället, har troligtvis större förklaringsvärde.

Tryggheten i Göteborg

SOM-institutets trygghetsindex visar att tryggheten i Göteborg minskade mellan 2018 och 2020 men trenden är nu bruten. Tryggheten har ökat något mellan 2020 och 2022. De fyra stadsområdena följer i stort sett samma utveckling över tid som hela staden. Tryggheten är högst i Sydväst och lägst i Nordost. Indexet skiljer sig dock åt när det gäller olika mellanområden.

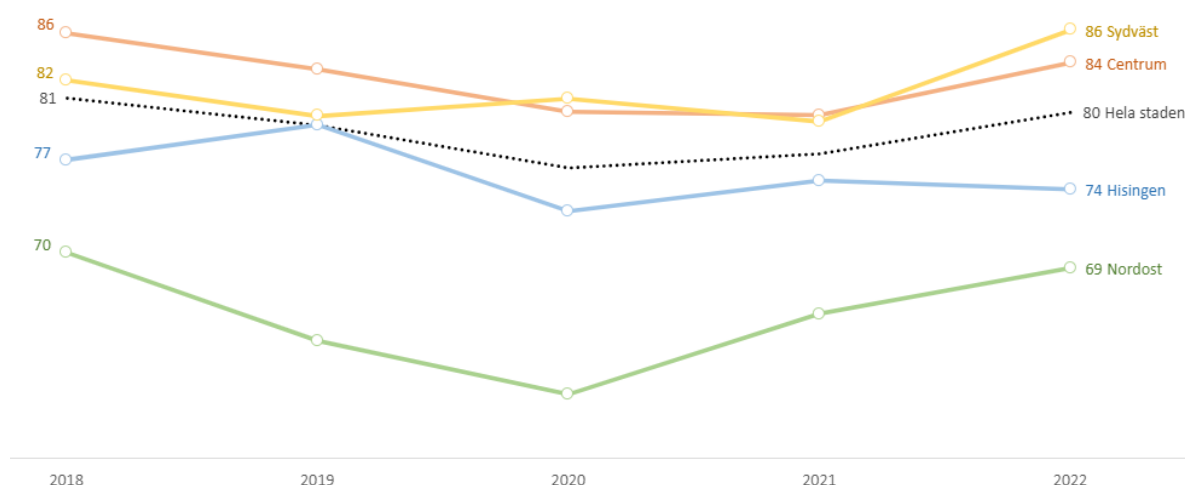


Figur 4 Trygghetsindex 2018–2022. Källa: SOM-undersökningen i Göteborg



Figur 5 (O)Trygghetsindex 2022. Källa: SOM-undersökningen i Göteborg

När det gäller tryggheten i bostadsområdena minskade andelen som anger att de känner sig trygga i sitt bostadsområde mellan 2018 och 2020 i staden som helhet (prickad svart linje nedan), för att därefter öka mellan 2020 och 2022. De fyra stadsområdena följer i stort sett samma utveckling över tid som hela staden. 2022 svarade 80 procent av de tillfrågade i hela staden att de känner sig trygga i sitt bostadsområde, jämfört med 77 procent 2021. Ökningen kan även ses i stadsområde Sydväst, Centrum och Nordost, medan den minskat något på Hisingen. Störst andel som känner sig trygga i bostadsområdet finns i Sydväst, följt av Centrum, Hisingen och Nordost. Olika personfaktorer påverkar också känslan av trygghet i bostadsområdet.



Figur 6 Andel trygga i bostadsområdet 2018–2022. Källa: SOM-undersökningen i Göteborg

Otrygghetsfaktorer i stadsområdena

I stadsområdenas lägesbilder finns beskrivningar av flera olika otrygghetsfaktorer. De flesta är genomgående för samtliga områden medan vissa är mer förekommande i vissa. Fysisk utformning av miljön och nedskräpning och skadegörelser såsom klotter är återkommande fenomen som beskrivs ha en negativ påverkan på otryggheten i stadsområdena. Det finns oro att befinna sig på vissa platser när det är folktomt samt att förekomsten av narkotikarelaterade händelser på och vid förskolor, boenden och idrottsanläggningar påverkar känslan av otrygghet. Platser med besökare från hela staden såsom köpcentrum och runt systembolag anges också bidra till ökad otrygghet på olika håll. I stadsområdena finns det återkommande problem med otrygghetsskapande samlingar av personer, ofta specificerat till vissa platser. Det kan handla om stök, ordningsstörningar, högljuddhet samt maskerade ungdomar och oturell attityd. I citymiljön finns flera mötesplatser och verksamheter som vänder sig till olika grupper samt en koncentration av människor i social utsatthet, som i vissa fall konfronterar förbipasserande aggressivt eller skapar otrygghet på grund av interna konflikter.

Mopedåkning och motorburen problematik samt trafiksäkerhet beskrivs också som otrygghetsfaktor i vissa mellanområden. På vissa platser förekommer problem kopplat till motorburna fordon såsom street racing, trimmade mopeder och motorburna unga vuxna som samlas på platser där det stör näringsidkare, verksamheter och boende i områdena.

Människor i vissa delar av staden vittnar om att de blir hotade och kontrollerade när de rör sig utomhus eller i kollektivtrafiken. Det leder till att många undviker att röra sig i sina bostadsområden eller mellan områden. Att unga är rädda och upplever sig begränsade att röra sig fritt påverkar deras

möjlighet att delta i fritidsverksamhet och annan sysselsättning. Det finns också en otrygghet kopplat till händelser såsom skjutningar och sprängningar som sker i bostadsområden.

Personal i stadens olika verksamheter, såsom hemtjänst, förskola, skola och funktionsstöd upplever och utsätts i varierande grad för otrygghet och brott. Det kan exempelvis vara att personal blir utsatta för hot och våld i vissa miljöer eller upplever otrygghet vid bland annat parkeringsplatser. Personal rör sig mellan personers hem i områden där det finns synlig gängkriminalitet och där det skett skjutningar, vilket skapar en otrygghet. Det förekommer också att personer med en hotbild mot sig är i behov av vård- och omsorgsinsatser.

Vid flera tillfällen har partiledaren för Stram Kurs genomfört opinionsyttringar på platser i Göteborg vilket har påverkat stämning och skapat oro, men inte urartat i våldsamheter.

Brottslighet

Att mäta brottsnivåer

Stadsområdenas lägesbilder innehåller utvald brottsstatistik, framför allt de brottskategorier som speglar den faktiska brottsutvecklingen. Det finns validitetsproblem med att mäta brottslighetens omfattning och utveckling. Det kan inte endast göras utifrån anmälningssstatistik, då det inte är ett mått över hur många brott som faktiskt begås. Brottsstatistik kan alltså vara ett bra mått för vissa brott men bristfälligt för andra. Självrapporterad utsatthet för brott (exempelvis i BRÅ:s Nationella trygghetsundersökning, NTU) är ett komplement till brottsstatistiken då den inte är beroende av att brottsoffret polisanmäler och påverkas inte av lagändringar eller polisens förändrade räkningsregler och fokusområden. Vid studier av brottslighet är variationer mellan enstaka år sällan det primära, utan viktigast är utvecklingen över tid.

Våld i offentlig miljö

Våld i offentlig miljö handlar främst om kriminella grupperingar som manifesterar våldsbrott i offentlig miljö. Det påverkar lokalbefolkningens upplevelse av otrygghet. Det finns också beskrivningar om förekomsten av hot och våld bland unga i offentlig miljö. Det förekommer också hot och våld mot personal i offentlig miljö samt mot personal till exempel på stadens vård- och omsorgsboenden.

Brottsstatistik för våld i offentlig miljö visar att det är en nedåtgående trend för alla stadsområden och därmed också hela staden. Likt andra storstäder sker betydligt fler fall av våld i offentlig miljö i stadsområde Centrum än i resten av staden. Det typiska offret såväl som gärningspersonen för våld i offentlig miljö i stadskärnan är berusade, unga män och sker oftast i anslutning till nöjeslivet. Sydväst är det stadsområde som enligt anmälningssstatistiken har lägsta antal våldsbrott i offentlig miljö.

Tillgreppsbrott

Tillgreppsbrott är ett gemensamt begrepp för brott som innebär att någon olovligen tar något som tillhör någon annan, till exempel snatteri, stöld och rån. För tillgreppsbrott ses en liknande utveckling som för våld i offentlig miljö, det vill säga en nedåtgående trend. Minskningen gäller för alla stadsområden, Göteborg och hela riket.

Inom stadsområde Nordost är stöldbrott det vanligaste förkommande anmälda brottet. Det drabbar både invånare och företag. Inom stadsområde Sydväst beskrivs att stöld varit den vanligaste tillgreppsformen under flera år. Stölder genom inbrott kan vara organiserad eller mer spontan. Under pandemiåren var det en tydlig minskning av antalet inbrott vilket sedan ökat något igen efter pandemin.

Det har sedan flera år skett en minskning av antalet stöldbrott ur fordon. Stöld av cykel är något som förekommer i samtliga stadsområden, mer eller mindre organiserat. Till exempel hemtjänsten beskriver att de utsätts för omfattande cykelstölder.

Bedrägerier

Bedrägeribrotten ökar sedan några år i hela Göteborg vilket också följer trenden i nationellt. Alla stadsområden beskriver att trenden skiljer sig jämfört med andra brottskategorier. En anledning till ökningen kan vara ändrade brottsstrukturer i samhället. Ökningen av antalet bedrägeribrott sker ungefär samtidigt som en minskning av tillgreppsbrott, och antas bero på ändrade tillfällesstrukturer. Ett exempel är den allt mindre tillgången på kontanter i samhället som försvårar tillgreppsbrott och ger upphov till nya typer av brott, inte minst i form av bedrägerier och annan ekonomisk brottslighet.

De vanligaste formerna av bedrägeri är vishing och phishing. Vishing innebär att en bedragare ringer upp någon för att få tag på konfidentiell information, så som person- och inloggnings-uppgifter. Phishing är en form av identitetsstöld online. Genom att använda en falsk e-postadress försöker brottslingar få sina offer att besöka en skadlig webbsida och på så sätt komma över känsliga personuppgifter. Ett annat exempel är befogenhetsbedrägerier där personer utger sig för att vara exempelvis poliser, banktjänstemän eller från hemtjänsten. De använder social manipulation i syfte att komma över pengar och värdefull information. Detta drabbar oftare äldre personer över 65 år och personer med funktionsnedsättning.

Skadegörelsebrott

Skadegörelser, såsom nedskräpning och klotter är ett vanligt förekommande problem i samtliga stadsområden och något som i relativt hög grad påverkar människors upplevelser av trygghet. Det är en brottskategori som har ökat de senaste åren i Göteborg och i hela landet. Problemen finns överallt men skiljer sig åt mellan områden och vissa områden är mer utsatta för skadegörelser än andra, till exempel spårvagnshållplatser, offentliga byggnader. På vissa platser beskrivs det vara klotter med särskilda budskap till exempel meddelanden och/eller hot som riktar sig till olika grupper, till exempel vittnen, socialtjänst och polis. Det har framför allt syns i utsatta områden. Skadegörelser blir inte alltid inte polisanmälda, det beror delvis på att det finns upplevelser av att det inte leder till något.

Våld i nära relationer

Våld i nära relationer skiljer sig från andra former av övergrepp genom att det ofta utövas under en längre period och att det över tid kan öka i intensitet. Det drabbar alla kön men kvinnor och tjejer utsätts oftare av upprepat och mer allvarligt våld i en sådan omfattning att det är att betrakta som ett folkhälsoproblem. Många barn upplever våld i sin familj. Personer med funktionsnedsättning är även en särskilt sårbar grupp när det gäller våld i nära relation.

Statistiken gällande våld i nära relation har ett högt mörkertal och kriminalstatistiken visar endast händelser som är anmälda och registrerade som brott. Särskilda metoder och flera kompletterande källor är därför nödvändigt för att ta fram en lägesbild kring problemets omfattning. Det kan exempelvis vara händelserapporter från polisen, orosanmälningar enligt socialtjänstlagen, enkätundersökningar och information från verksamheter som arbetar med stöd till personer som varit utsatta för våld i nära relation.

Antalet anmälda brott inom brottstyperna grov kvinnofridskränkning och grov fridskränkning har legat på ungefär samma nivå i Göteborg under 2021 och 2022. Problemen beskrivs i två av stadsområdenas lägesbilder. I Nordost är våld i nära relation den vanligaste aktualiseringsorsaken inom socialförvaltningen. I Sydväst visar statistiken över aktualiseringar gällande barn och unga och våld inom familjen att antalet har ökat från 439 år 2021 till 749 år 2022.

Företagares utsatthet för brott

Näringslivet drabbas av brott i form av skadegörelse, bedrägerier stölder eller att anställda utsätts i sin yrkesroll. Företagens möjligheter att bedriva verksamhet påverkas också av brottslighet som pågår i närområdet. 2022 genomfördes för första gången en enkät och brott och trygghet till företag i Göteborg. Några av stadsområdena tar upp stöldbrott som drabbar företag, ekonomisk brottslighet kopplat till företag/föreningar och hur den organiserade brottsligheten drabbar det lokala näringslivet. Det konstateras att problematiken kring brott mot näringslivet inte är tillräckligt kartlagt.

Kriminella grupperingar/organiserad brottslighet

Alla stadsområden beskriver påverkan av kriminella grupperingar. Omfattning av påverkan på lokalsamhället varierar över tid och plats men genomgående är att kriminella aktörer har en stor påverkan i det offentliga rummet i form av narkotikaförsäljning, konfliktmiljöer, grova våldsbrott och normsättande strukturer samt att det bidrar till otrygghet. Kriminella grupperingar sprider också rädsla bara genom sitt skrämselkapital och sitt manifesterande av kontroll över ett område. Det påverkar människors vilja att gå ut och barn och ungas rörelsefrihet påverkas. Barn och unga vågar inte röra sig överallt, oavsett om de själva har koppling till kriminalitet eller inte. Tryggheten på skolor beskrivs också vara påverkad av de kriminella grupperingarnas konflikter. Att människor undviker att vistas på vissa platser och områden bidrar till en låg social kontroll vilket leder till ökad möjlighet för de kriminella att använda och kontrollera det offentliga rummet.

I stadskärnan finns många arenor för nätverkskriminella att mötas och demonstrera sin status, exempelvis genom att spendera pengar på nöjeslivet. Det medför risk för konflikter i det offentliga rummet som påverkar boende och besökare. Även nätverkskriminella från andra delar av landet, exempelvis Stockholm verkar inom Göteborgs stadskärna.

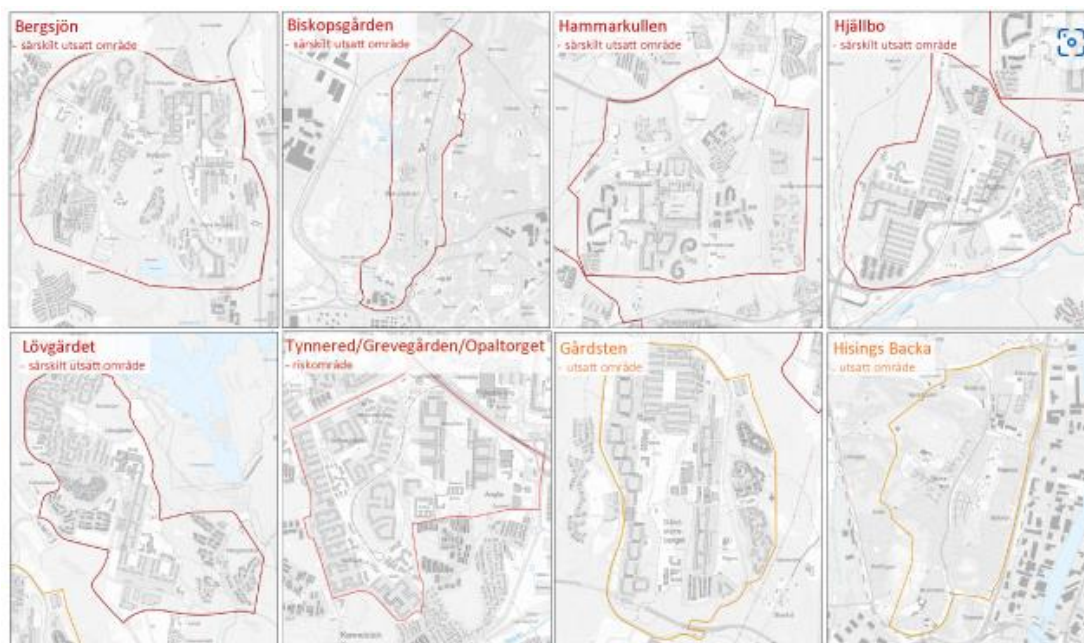
Nordost är det stadsområde som beskriver hur även parallella samhällsstrukturer påverkar i lokalsamhället. Invånare med erfarenheter av traditionella system använder sedvanerätt och det finns också antidemokratiska, religiösa och politiska system. Det förekommer stora släktsbaserade nätverk som kan benämnas som klaner vilka har stor negativ påverkan på lokalsamhället. Gemensamt är att det erbjuds alternativa samhällsfunktioner såsom rättskipning, beskydd, råd och stöd, ekonomi och medling. Det demokratiska systemet undermineras liksom lokalsamhällets sociala kapital och kollektiva förmåga.

De kriminella grupperingarna och deras våldskapital bidrar till en oro och rädsla för att prata med myndigheter, att rapportera eller anmäla trakasserier, skadegörelser eller obehagliga upplevelser. Det innebär också en rädsla att polisanmäla och att vittna. Personal inom flera verksamheter i staden, civilsamhälle och näringsidkare utsätts för hot och påtryckningar kopplat till kriminella grupperingarna. Det skapar rädsla för repressalier och påverkar verksamheterna i hög grad. Otillåten påverkan och tystnadskulturer bidrar också till att försvåra polisens utredningsarbete och lagföring av individer. Anmälningsbenägenheten och villigheten att samtala med myndigheter, såsom staden och polisen, skiljer sig åt mellan olika områden i Göteborg. Det beskrivs också vara ett utvecklingsområde kopplat till kartläggning av problematiken.

Utsatta områden

Utsatta områden är geografiskt avgränsade områden som Polismyndigheten definierat. Polisen gör vartannat år en bedömning av lokalsamhällen utifrån graden av kriminell påverkan, i tre nivåer; särskilt utsatt område, riskområde och utsatt område. I hela landet finns totalt 61 utsatta områden och åtta av dessa finns i Göteborg enligt senaste bedömningen 2021: Bergsjön, Biskopsgården,

Hammarkullen, Hjällbo, Lövgärdet, Tynnered/Grevegården/Opalatorget, Gårdsten och Hisings Backa. Två områden ligger på Hisingen, fem områden i Nordost och ett område i Sydväst.



Figur 7 Kartgränser utsatta områden i Göteborg, 2021. Källa: Polisen

Uppdelningen i de tre nivåerna (som fortsättningsvis alla refereras till som ”utsatta områden”):

- **Utsatt område:** Gårdsten och Hisings Backa
- **Riskområde** (område som riskerar att bli särskilt utsatt): Tynnered/Grevegården/Opalatorget
- **Särskilt utsatt område:** Biskopsgården, Bergsjön, Lövgärdet, Hammarkullen och Hjällbo

De utsatta områdena karaktäriseras av en låg socioekonomisk status och där kriminella har en inverkan på lokalsamhället. Inverkan är snarare knuten till den sociala kontexten i området än de kriminellas utstuderade vilja att ta makten och kontrollera lokalsamhället. Effekten blir att de boende i området upplever otrygghet, vilket i sin tur leder till en minskad benägenhet att anmäla brott och att medverka i rättsprocessen. Många gånger har det skett en normalisering vilket lett till att varken polisen eller de boende reflekterar över det avvikande läget i området. Polisens klassificering synliggör dock inte all typ av utsatthet, även andra geografiska områden kan uppvisa utsatthet i form av segregation och svag socioekonomi.

Alla stadsområden beskriver lokalsamhället utifrån den problematik som finns inom definitionen av utsatt område. Lägesbilderna är uppdelade per mellanområde med beskrivning av problematik kopplat till lokalsamhället. I mellanområdena som är definierade som utsatta finns en hög koncentration av problemen även om delar finns närvarande i andra mellanområden i olika grad.

Narkotika

Problematiken med narkotika beskrivs i samtliga stadsområden och även i alla mellanområden. Det har stor påverkan i lokalsamhället men det finns skillnader i på vilket sätt och i vilken omfattning. Narkotika brukas och säljs ofta i de offentliga miljöerna men det mesta av bruket sker i hemmamiljö. Generellt uppmärksammas en ökad normalisering. En del platser är tydligt kopplade till narkotikahandling och vissa av dem kan benämnas som öppna drogscener. Det förekommer narkotikahandling vid stadens verksamheter såsom skol- och förskolegårdar, idrottsanläggningar, i parkeringshus och på spårvagnar. Den öppna narkotikahandlingen bidrar till otrygghet och det finns

en särskild oro över hur det påverkar unga, såsom normaliseringen och ungas inblandning vid narkotikaförsäljning.

Narkotikahandeln har i många fall en tydlig koppling till de kriminella nätverken i områdena och är en huvudsaklig sysselsättning och inkomstkälla för vissa av dem. De som säljer narkotika har ofta en struktur, men varierar sitt tillvägagångssätt för att minimera upptäcktsrisken. Transportering sker ofta med kollektivtrafik, taxi, elsparkcyklar eller andra fordon som är mer utmanande för polisen att binda till en person eller grupp och är svårare att stanna och kontrollera. De som säljer narkotika undviker att bära det på sig och förvarar det istället på ett sätt som försvårar koppling till en specifik person. Samtliga stadsområden beskriver att det påträffas rester av eller gömd narkotika i den offentliga miljön, såsom i parker, på lekplatser och förskolegårdar. Det finns en skillnad mellan olika områden i staden gällande om allmänhetens observationer av narkotika och misstänkta narkotikabrott kommer till polisens kännedom.

Narkotikaanvändning bland unga skiljer sig åt mellan de olika stadsområdena men trenden visar att användningen sjunkit i samtliga områden och hela Göteborg, liksom i landet. Alkohol och narkotikabruk bland elever i årskurs 9 och gymnasiets år 2 undersöks i drogvaneundersökningen vart tredje år. Centrum är det stadsområde med störst andel elever som någon gång använt narkotika och med störst andel alkoholkonsumenter i samtliga kategorier, över hela perioden. Detsamma gäller andelen intensivkonsumenter av alkohol. Nordost har lägst antal konsumenter.

Anges i %	Årskurs 9				Gymnasiets år 2			
	2013	2016	2019	2022	2013	2016	2019	2022
Nordost	6,7	8,7	6,9	5,6	14	17	15	10
Centrum	9,4	9,0	11	10	29	25	28	26
Sydväst	8,2	5,1	5,9	4,6	20	20	22	18
Hisingen	7,7	3,9	5,3	5,3	20	18	19	15
Göteborg	8,0	6,2	6,9	6,1	21	20	21	18

Figur 8 Andel elever som någon gång använt narkotika, per stadsområde, årskurs 9 och gymnasiets år 2, Göteborg 2013–2022. Källa: CAN-Drogvaneundersökningen.

Den unga gruppen som brukar narkotika gör det främst på undanskymda platser såsom trapphus, källarutrymmen, garagenedfarter, bakom byggnader samt på förskole- och skolgårdar på kvällstid. Helt öppet bruk bland unga sker också, men det är mer ovanligt. Det mest förekommande bruket sker i hemmet. Användningen av lustgas och e-cigarett bland unga ökar, det är lättillgängligt och säljs i stor omfattning på internet. Använda lustgastuber påträffas på många platser i den offentliga miljön. Sydväst är det stadsområde där flest ungdomar har använt lustgas i berusningssyfte.

En annan grupp som beskrivs är vuxna som lever i social utsatthet där missbruk av alkohol och narkotika är gravt och sker mer öppet i den offentliga miljön. Detta förekommer på spridda platser men också koncentrerat på platser såsom vid systembolag, i anslutning till parker och grönområden och vid sociala boenden. Det kan komma in synpunkter från boende, näringsliv och fastighetsägare om att dessa grupper bidrar till otrygghet, samtidigt som målgrupperna själva är mycket sårbara för brott och upplevelsen av otrygghet.

Barn och unga i riskzon för kriminalitet

Barn och unga är en utsatt grupp och barn med funktionsnedsättningar har en särskild sårbarhet. Det finns flera riskfaktorer för barn och unga att hamna i kriminalitet såsom normbrytande beteenden, låg närvaro i skolan, missbruk eller att vistas i miljöer med hög risk att socialiseras eller tvingas in i

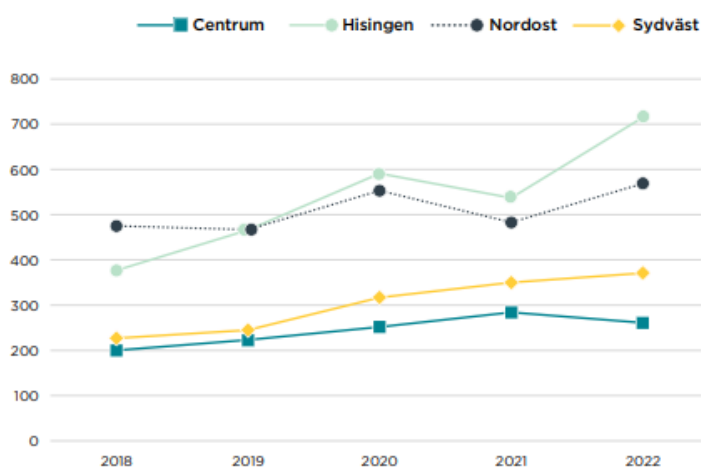
kriminalitet. Samtliga stadsområden beskriver en relativt omfattande problematik kopplat till riskfaktorer för barn och unga, framför allt kopplat till miljöer med kriminalitet. Den synliga kriminaliteten bidrar till att barn och unga exponeras för narkotika, hot, våld, rån med mera. Många unga vistas ute själva på sena kvällar och det finns sällan vuxennärvaro. Det beskrivs dock i vissa områden vara en minskning av ungdomar som vistas utomhus och det finns beskrivningar om att föräldrar är rädda för att låta barnen vara ute ensamma. Det finns också risker med att den kriminella livsstilen glorifieras, exempelvis med viss hiphopkultur. Det bedöms finnas ungdomar i olika åldrar som har omfattande problematik eller befinner sig i riskmiljöer, men som inte har någon etablerad kontakt med socialtjänsten.

Barns inblandning i kriminella nätverk uppmärksammas och kan vara mer eller mindre strukturerad. Det förekommer att kriminella nätverk ”groomar” och aktivt försöker rekrytera unga exempelvis genom att be dem göra små tjänster för att sedan öka på ansvarsområden. Unga, ibland 8–10 åringar, används i narkotikahandling och utnyttjas att bära vapen. Det är svårt att mäta i vilken omfattning det sker. Hot och hat mot de unga, men också deras familjer förekommer.

Brott begås i skolan eller i anslutning till skolan och kan handla om hot, verbala kränkningar, våld, rån och utpressning. Flera skolor uppger att ett grövre språkbruk blivit alltmer normaliserat. Det finns en tendens att hot, våld och kränkningar har ökat. Det uppmärksammas också en speciell ökning bland flickor, exempelvis att större konstellationer tjejer utsätter andra.

På sociala medier förekommer hot och kränkningar bland barn och unga. Många bråk startar på internet men övergår sedan i fysisk form, exempelvis i skolan eller på fritiden. Det gäller både pojkar och flickor. Det har exempelvis förekommit att ungdomar förnedras eller att det utförs särskilda utmaningar (slagsmål eller snatteri) som har filmats och lagts ut på sociala medier.

Antalet aktualiseringar inom socialtjänsten avseende barn och unga beskrivs i samtliga stadsområden men variationen är stor. Att följa statistiken kan ge en indikation på att antalet barn i riskzon ökar men också att fler själva söker stöd och hjälp. Det kan också ge en bild av antalet anmälningar som polisen eller andra aktörer i samhället gör när det finns oro för ett barn. Det totala antalet aktualiseringar med anledning av kriminalitet har ökat med 50 procent sedan 2018. En övervägande del av aktualiseringarna (92 procent) avser unga personer 0–20 år. Det totala antalet unika individer motsvarar ungefär en tredubbling sedan 2018. Likt statistiken för aktualiseringar består antalet individer som har fått insatser mot kriminalitet till stor del av unga individer 0–20 år.



Figur 9 Antal aktualiseringar inom socialtjänsten (ingen åldersavgränsning), år 2018–2022.
Källa: Socialtjänstrapporten 2023

Det finns många utmaningar kopplat till att upptäcka unga i riskzon för kriminalitet och det pågår olika insatser, såsom SSPF och SIG, inom staden. Ett exempel på utmaning som beskrivs är att det kan vara svårt för personal från olika verksamheter att få en samlad bild och att upptäcka riskindivider då elever går i skolan i andra områden än där de bor.

Våldsbejakande extremism

Våldsbejakande extremism kan sammanfattas som ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning och som främjar våld för att uppnå ideologiska mål. Stadsområdena har beskrivit problemområdet i liten omfattning. Hisingen och Nordost beskriver inte någon specifik problembild kopplat till våldsbejakande extremism utöver att det finns utsatta områden som delvis inbegriper att det förekommer extremism av olika slag. Centrum beskriver att det i stadsområdet finns en hög koncentration av människor i rörelse och rymmer ett stort antal demokratiska institutioner. Det finns även flera platser som används vid olika typer av manifestationer och demonstrationer samt många grund- och gymnasieskolor. Detta bedöms kunna vara riskplatser för hot, våldsdåd och terrorattentat. Stadsområdet finns också ett stort antal Sydväst beskriver att våldsbejakande extremism är ett problemområde som inte är tillräckligt kartlagt. Det har identifierats som ett av flera prioriterade utvecklingsområden för 2023 och 2024.

Målgruppsanalys

Det finns många perspektiv att beakta i kartläggning av brott och otrygghet. Olika grupper av människor utsätts för olika typer av brott och en mindre andel av befolkningen är särskilt utsatta för brott. Upplevelsen av otrygghet är också ojämnt fördelad i befolkningen. Personer i särskilt sårbara livssituationer och så många målgrupper som möjligt behöver fångas upp, bli hörda och innefattas i såväl kartläggning, som i prioritering av förebyggande åtgärder. Särskild sårbarhet kan utöver diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder) handla om exempelvis missbruk eller ekonomisk utsatthet.

I stadsområdenas lägesbilder görs delvis beskrivningar utifrån särskilda målgrupper men det konstateras också att det är ett utvecklingsområde. Några exempel på vad som lyfts är att barn inte inkluderas i någon av de stora trygghetsundersökningarna men att tryggheten i skolan undersöks i skolenkäten som genomförs varje år. Det har genomförts trygghetsdialoger som visar att barn ofta upplever otrygghet kopplat till vissa platser eller gångstråk som är mörka, platser där personer som lever i social utsatthet vistas, fortkörning samt nedskräpning. Platser som ofta nämns är vägen till och från skolan, hållplatser, övergångställen och tunnlar. Händelser såsom skottlossningar eller bilbränder beskrivs också bidra till otrygghet.

För personer som har någon form av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsvariation kan handlingsutrymmet vara begränsat och de är därmed extra sårbara. Det är särskilt viktigt att det är möjligt att ta sig fram, förstå information och överblicka en plats. Att genom myndighetsbeslut bli fråntagen eller inte bli beviljad stödinsatser kan också enligt Göteborgs Stads råd för funktionsrätt skapa sådana svårigheter i vardagen att det leder till otrygghet.

Flera studier visar att kvinnor i lägre grad upplever trygghet än män, exempelvis har en betydligt högre andel kvinnor avstått att gå ut vissa tider på dygnet på grund av oro att utsättas för brott. Liknande mönster finns för personer med annan etnisk bakgrund än svensk och för personer som identifierar sig som HBTQI. Göteborgs HBTQI-råd påtalar också barns sårbarhet i skolan.

Hatbrott innefattar brotten olaga diskriminering och hets mot folkgrupp. Andra brott kan också bedömas som hatbrott om motivet varit att kränka en person eller en grupp på grund av någon

diskrimineringsgrund. Antalet anmälningar om hatbrott är låg men det antas finnas ett stort mörkertal. Det finns beskrivningar om att hatbrott/stämpling med rasistiska motiv har ökat enligt ungdomar själva på Hisingen.

Prioriterade problemområden

Stadsområdena har utifrån sina lägesbilder tagit fram ett antal områden som ska prioriteras för vidare analys och därefter utmyнна i konkreta åtgärder mot problemen. Det skiljer sig åt om det är platser eller företeelser som har valts ut som prioriterade problemområden. Tre av fyra stadsområden har prioriterat specifika företeelser; att motverka rekrytering av barn och unga till kriminalitet/kriminella grupperingar samt narkotika. Ett stadsområde fokuserat på utvalda geografiska platser som utgångspunkt för åtgärder.

Bilagor

- Lägesbild brott och otrygghet stadsområde Centrum
- Lägesbild brott och otrygghet stadsområde Hisingen
- Lägesbild brott och otrygghet stadsområde Nordost
- Lägesbild brott och otrygghet stadsområde Sydväst

Lägesbild stadsområde Centrum

**Socialförvaltningen Centrum, LPO City, LPO
Nordost**

2022

Innehållsförteckning

1	Stadsområde Centrum	4
1.1	Statistik	4
1.1.1	Anmällda brott	4
1.1.2	Upplevd otrygghet	9
1.1.3	Aktualiseringar av barn och unga till socialtjänst	11
1.1.4	Alkohol- och narkotikabruk bland unga	13
1.2	Kvalitativ information	14
1.2.1	Barn och unga	14
1.2.2	Människor som lever i social utsatthet	15
1.2.3	Våldsbejakande extremism	15
1.2.4	Organiserad brottslighet	15
2	Mellanområden	17
2.1	Guldheden-Landala	17
2.2	Kallebäck-Skår-Kärralund	17
2.3	Krokslätt-Johanneberg	18
2.4	Kungsladugård-Sanna	18
2.5	Kålltorp-Torpa-Björkekärr	19
2.6	Lunden- Härlanda-Överås	20
2.7	Majorna-Stigberget-Masthugget	21
2.8	Norra Centrum	22
2.8.1	Människor som lever i social utsatthet	23
2.9	Olivedal-Haga-Annedal-Änggården	23
2.9.1	Järntorget och Långgatorna	23
2.9.2	Slottsskogen	25
2.9.3	Änggården	25
2.10	Olskroken-Redbergslid-Bagaregården	26

Kunskapsbaserat lägesbilsarbete

Trygg i Göteborg är en kunskapsbaserad modell för samverkan kring trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete grundad i en överenskommelse mellan polisområde Storgöteborg och Göteborgs stad. Denna lägesbild har sammanställts av socialförvaltningen Centrum, lokalpolisområde City och lokalpolisområde Nordost och utgör utgångspunkten för det lokala Trygg i arbetet; Trygg i Centrum.



Process för Trygg i-arbetet

Genom att staden och polisen kontinuerligt kartlägger och sammanställer lokala lägesbilder för stadsområdena samlas kunskap om de lokala problemen. Dessa lägesbilder utgör underlag för analys, beslut om åtgärder och lösningar som passar de lokala förutsättningarna och behoven. Åtgärderna följs av uppföljning och återkoppling.

Denna rapport är resultatet av de två första stegen, *kartläggning* och *lägesbild*, i processen för det kunskapsbaserade lägesbilsarbetet. Den gemensamma lägesbilden

bygger på information från stadens förvaltningar och bolag, polisen, näringsliv, civilsamhället och medborgare. Lägesbilden innefattar även statistik.

Lägesbilden är tänkt att utgöra underlag för beslut om prioriterade problemområden som fattas i Trygg i Centrums styrgrupp. I denna lägesbild redovisas *inte* orsaker till problemområden, val av åtgärder, resultat av uppföljning eller återkoppling av Trygg i Centrums arbete. Dessa steg följer senare i processen och kommer presenteras i andra dokument. I lägesbilden tas däremot åtgärder upp som tidigare gjorts inom ramen för Trygg i Centrum, då dessa bedöms påverka den aktuella lägesbilden.

1 Stadsområde Centrum

Stadsområde Centrum består till största delen av bostadsområden, men skiljer sig från resten av staden och präglas i hög grad av områden med så kallad citykaraktär. I mellanområdena Norra Centrum och Olivedal-Haga-Annedal-Änggården finns Göteborgs mest krog-, evenemangs- och handelstäta områden. Här finns flera av stadens största kollektivtrafikknutpunkter och grönområden och här rör sig ett stort antal ungdomar och unga vuxna, inte minst på grund av de många skolorna och lärosätena i området. Den stora rörelsen av människor bidrar till ett stort antal brottstillfällen. I city sker även majoriteten av stadens alla demonstrationer och allmänna sammankomster och city påverkas mycket av händelser i omvärlden, nationellt såväl som internationellt. Problematik som kännetecknar city är hög berusningsgrad, (öppen) narkotikahantering, skadegörelse, ordningsstörningar och våld i offentlig miljö.

I bostadsområden kännetecknas problematiken främst av skadegörelse, droghantering och gängbildningar av främst ungdomar. Exempel på mellanområden med denna typ av problematik är Kungsladugård-Sanna, Olskroken-Redbergslid-Bagaregården och Kålltorp-Torpa-Björkekärr. Enligt flera av stadens förvaltningar och bolag är Centrum det stadsområde i staden där skadegörelse, inte minst klotter, är vanligast. Värst drabbat uppges Majorna och Kungsladugård vara. Flera av stadens förvaltningar och bolag rapporterar även om en utbredd problematik med narkotikahantering vid deras verksamheter, exempelvis på skol- och förskolegårdar, idrottsanläggningar, i parkeringshus och på spårvagnar.

Trots att öppet drogbruk förekommer även i lokalsamhället, är narkotikahanteringen främst begränsad till narkotikaförsäljning, medan själva bruket främst sker i hemmen eller på avskilda platser som stängda skol- och förskolegårdar. På samma sätt förhåller det sig med alkoholkonsumtionen - även om människor som lever i missbruk också syns i lokalsamhället, sker (miss)bruket till största delen i hemmen eller på mer eller mindre avskilda platser. Skillnaden innebär att stora delar av konsekvenserna av (miss)bruket av alkohol och droger i citymiljö syns i det offentliga rummet i form av exempelvis våld och ordningsstörningar, och därmed också i stor utsträckning polisanmäls. Konsekvenserna i lokalsamhället däremot, som exempelvis våld i nära relation, sker till stora delar inom lyckta dörrar och når därmed aldrig polisens statistik.

1.1 Statistik

I detta avsnitt presenteras relevant statistik för stadsområdets lägesbild. Statistiken består av anmälningssstatistik från BRÅ, resultat från SOM-institutets undersökning i Göteborg, socialtjänstdata från socialförvaltningen Centrum samt resultat från CAN och VGR:s droganeundersökning.

1.1.1 Anmällda brott

Nedan redovisas anmälningssstatistik för brottskategorier som inom forskning visat sig spegla den faktiska brottsutvecklingen. Anmälningssstatistiken presenteras i antal anmällda brott per 100 000 invånare vilket är ett vedertaget sätt att redovisa brottsnivåer. Syftet är att kunna jämföra resultat över olika geografiska områden och över tid, oberoende av befolkningsförändringar. Vid studier av brottslighet är

variationer mellan enskilda år inte det primära, utan viktigast är utvecklingen över tid. Därav redovisas i statistiken utvecklingen för de senaste 20 åren.

1.1.1.1 Att mäta brottsnivåer

Det finns stora validitetsproblem med att mäta brottslighetens omfattning och utveckling utifrån anmälningssstatistik. Hur anmälningssstatistik och andra källor kan tolkas för att uttala sig om den faktiska brottslighetens omfattning och utveckling över tid utgör ett helt forskningsfält inom kriminologin (Tonry 2014; Kivivuori 2014). Anmälningssstatistik är just ett mått på hur många brott som anmäls, *inte* över hur många brott som faktiskt begås. Exempelvis har anmälningarna för misshandelsfall ökat konstant sedan 60-talet trots att forskning pekar på att den faktiska misshandeln legat mer eller mindre stilla och kanske snarare minskat under perioden.

Det finns framför allt tre orsaker till att anmälningarna ökar. Dessa är ökad anmälningssbenägenhet, ökad och förbättrad registrering av polis, samt ökad känslighet för- och kriminalisering av våld (Tonry 2014; Kivivuori 2014). Detta blir tydligt i diskrepansen mellan brottsofferstatistik och anmälningssstatistik över utvecklingen av misshandel (se diagram nedan). Ett annat exempel är sexualbrott som i anmälningssstatistiken ser ut att öka trots att den faktiska omfattningen troligtvis minskat. Det antas bland annat bero på lagändringar som en samtyckesbaserad sexualbrottslagstiftning (Brå 2020) och en tilltagande

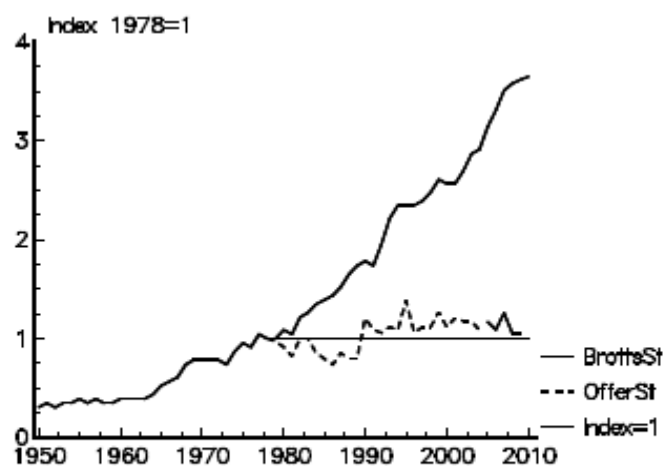


Diagram 2.10 Modell över misshandelsutvecklingen enligt brottsstatistiken, 1950–2010, och offerstatistiken, 1978–2009.

Figur 1. Källa: von Hofer (2011).

uppmärksamhet kring sexualbrott som skett exempelvis i samband med #metoo (Brå 2019).

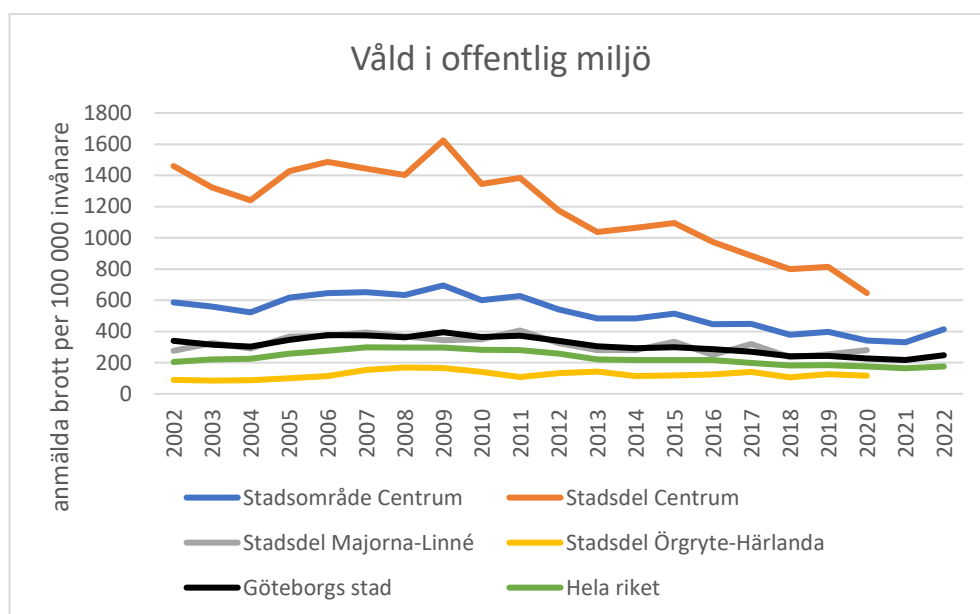
Anmälningssstatistik är alltså ett bristfälligt mått för vissa typer av brott men däremot bättre för andra. Exempel på brottsnivåer som representeras väl av anmälningssstatistik är tillgreppsbrott där anmälan krävs för försäkringsersättning, grova våldsbrott - ju grövre desto högre anmälningssbenägenhet, och våldsbrott där gärningspersonen är obekant med offret (Sarnecki, 2014). Exempel på brottstyper där anmälningssstatistiken *inte* speglar den faktiska brottsligheten är exempelvis

mildare former av våld, våld där gärningspersonen är bekant eller i nära relation med offret, sexualbrott och narkotikabrott.

Självrapporterad utsatthet för brott (exempelvis i BRÅ:s Nationella trygghetsundersökning, NTU) är generellt ett betydligt mer tillförlitligt mått på den faktiska brottsligheten än anmälningss statistik då den inte är beroende av att brottsoffret polisanmäler och påverkas inte av lagändringar eller polisens förändrade räktningsregler (von Hofer 2011; Kivivuori 2014; Tonry 2014). I NTU mäts självrapporterad utsatthet för brott, men på lokalpolisområdesnivå. Då stadsområde Centrum motsvaras av LPO City och delar av LPO Nordost, har materialet inte varit möjligt att använda i denna lägesbild.

1.1.1.2 Våld i offentlig miljö¹

Det typiska offret såväl som gärningspersonen för våld i offentlig miljö är berusade, unga män och sker oftast i anslutning till nöjeslivet. På grund av tidigare nämnda validitetsproblem är diagrammet nedan baserat uteslutande på brottskoder där gärningspersonen är okänd för offret. Trots att dessa typer av våldsbrott är relativt tillförlitliga, är det viktigt att ha i åtanke att anmälningss statistik tenderar att överdriva ökningar och underdriva minskningar av våldsbrott (Tonry, 2014).



Källa: Brå

Likt andra storstadskärnor sker betydligt fler fall av våld i offentlig miljö i stadsområde Centrum än i resten av staden. Skillnaden blir ännu tydligare vid en jämförelse med den tidigare stadsdelen Centrum där våld i offentlig miljö var tre gånger så vanligt som i Göteborg som helhet, vilket talar för problematikens tydliga koppling till stadskärnan.

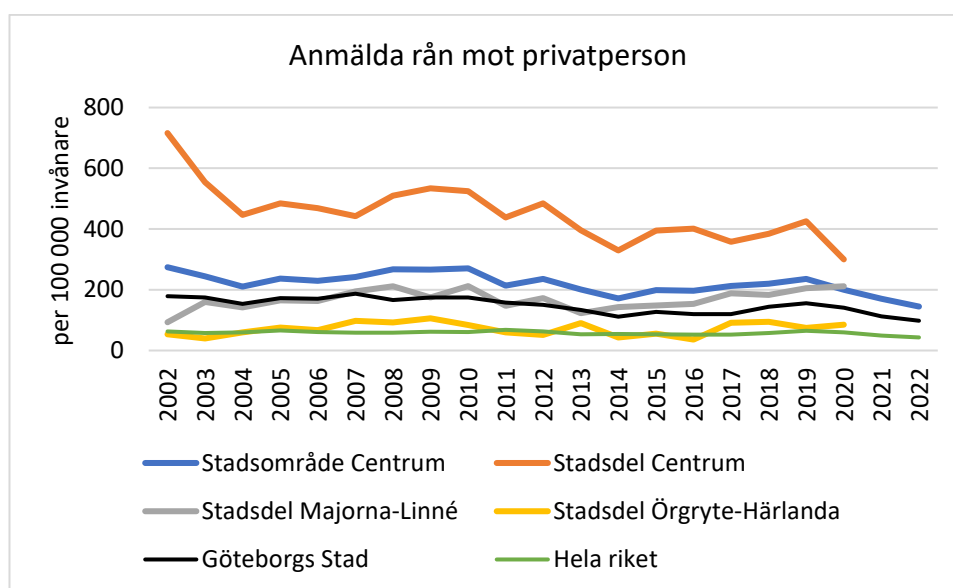
Sett till hela perioden ses en nedåtgående trend för hela staden, stadsområdet samt de tre före detta stadsdelarna som idag utgör stadsområde Centrum. Ett undantag är Örgryte-Härlanda vars utveckling ökade i mitten av perioden för att sedan sjunka till ungefär samma nivåer som i början av perioden. Mest markant är trenden i

¹ Följande brottskoder ingår i diagrammet: 0355, 0357, 0375, 0377, 9301, 9303, 9309, 9311, 9317, 9319, 9325, 9327, 9333, 9335, 9341, 9343.

stadsdelen Centrum med en minskning på två tredjedelar från 2002 till 2020. Sett till hela perioden är det senaste årets ökning av antalet fall av våld i offentlig miljö i stadsområde Centrum unik i sitt slag och utgör den största ökningen sedan 2009. Det är dock för tidigt att tala om en början till ett trendbrott. Covid-19 och pandemins begränsningar av människors rörelsefrihet, inte minst i City, under 2020 och 2021 tyder dock på att dessa år utgör undantaget snarare än att 2022 års nivåer som ungefär är i nivå med 2018 och 2019 utgör ett trendbrott.

1.1.1.3 Rån mot privatperson²

Även för rån mot privatperson kan en generell minskning ses över perioden som helhet, om än inte lika entydig som för våld i offentlig miljö. Här är det återigen den före detta stadsdelen Centrum som står för den största andelen av minskningen, medan Örgryte-Härlanda fluktuerar på ungefär samma nivåer. Majorna-Linné minskar fram till mitten av perioden för att sedan öka mellan 2013 och 2020. Enligt polisen har rån mot privatperson därefter återigen minskat i områdena som tidigare utgjorde stadsdelen Majorna-Linné.



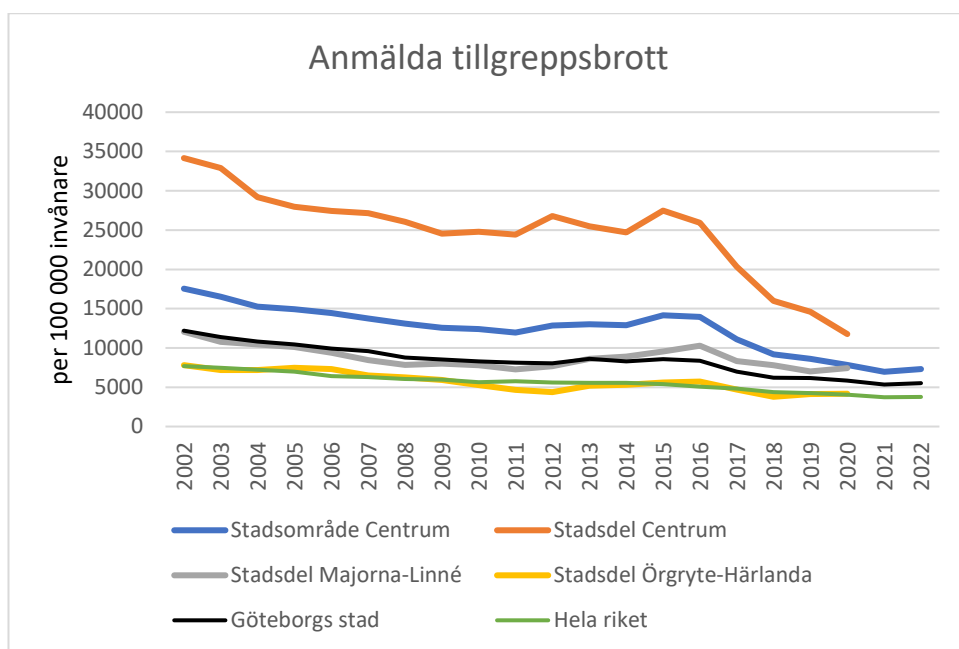
Källa: Brå

1.1.1.4 Tillgreppsbrott³

Tillgreppsbrott är ett gemensamt begrepp för brott som innebär att någon olovligt tar något som tillhör någon annan, till exempel snatteri, stöld och rån. För tillgreppsbrott ses en liknande utveckling som för våld i offentlig miljö och personrån, det vill säga en nedåtgående trend. Minskningen gäller för hela stadsområdet, samtliga tidigare stadsdelar som idag utgör stadsområdet, liksom hela staden och riket. Även gällande tillgreppsbrott är minskningen mest markant i den före detta stadsdelen Centrum där antalet anmälda brott per 100 000 invånare minskat med två tredjedelar mellan 2002 och 2020.

² Följande brottskoder ingår i diagrammet: 0877, 0879, 0892, 0896, 9808, 0810, 9812.

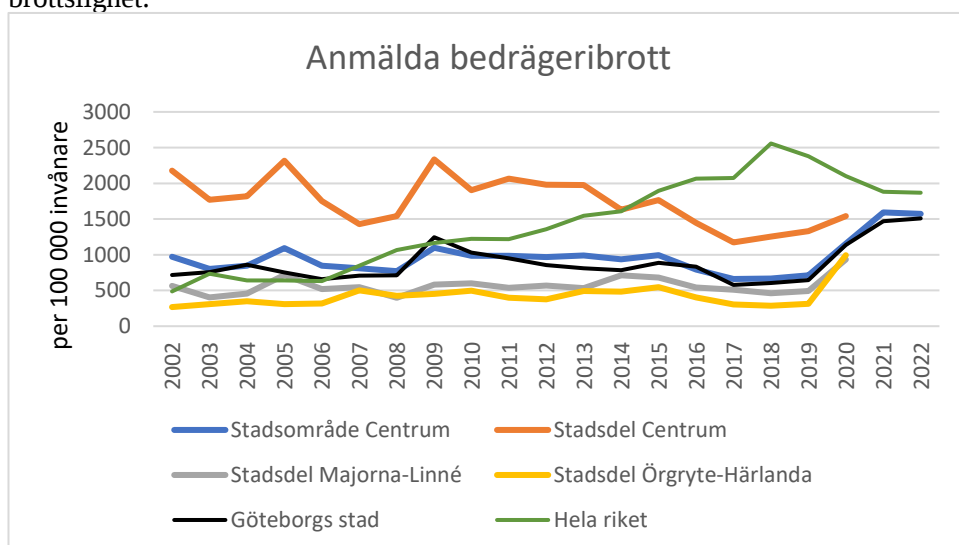
³ I diagrammet ingår samtliga brott i 8 kap. Stöld, rån m.m., brottsbalken.



Källa: Brå

1.1.1.5 Bedrägeribrott⁴

För anmällda bedrägeribrott ser trenden helt annorlunda ut. Göteborg som helhet liksom stadsområde Centrum följer samma trend som resten av landet, det vill säga en kraftig ökning, men med några års förskjutning. Göteborg och stadsområde Centrum har legat på relativt jämna nivåer under hela perioden fram till 2019. Därefter skedde en kraftig ökning under pandemiåren 2020–2021, för att sedan stanna på de högsta nivåerna sedan periodens start. Utvecklingen i stadsområde Centrum går i linje med en utveckling som kan ses både nationellt och internationellt. Det antas bero på ändrade brottsstrukturer i samhället. Ökningen av antalet bedrägeribrott sker ungefär samtidigt som en minskning av tillgreppsbrott, och antas bero på ändrade tillfällesstrukturer. Ett exempel är den allt mindre tillgången på kontanter i samhället som försvårar tillgreppsbrott och ger upphov till nya typer av brott, inte minst i form av bedrägerier och annan ekonomisk brottslighet.



Källa: Brå

⁴ I diagrammet ingår samtliga brott i 9 kap. Bedrägeri och annan oredlighet, brottsbalken.

1.1.2 Upplevd otrygghet

1.1.2.1 Att mäta otrygghet

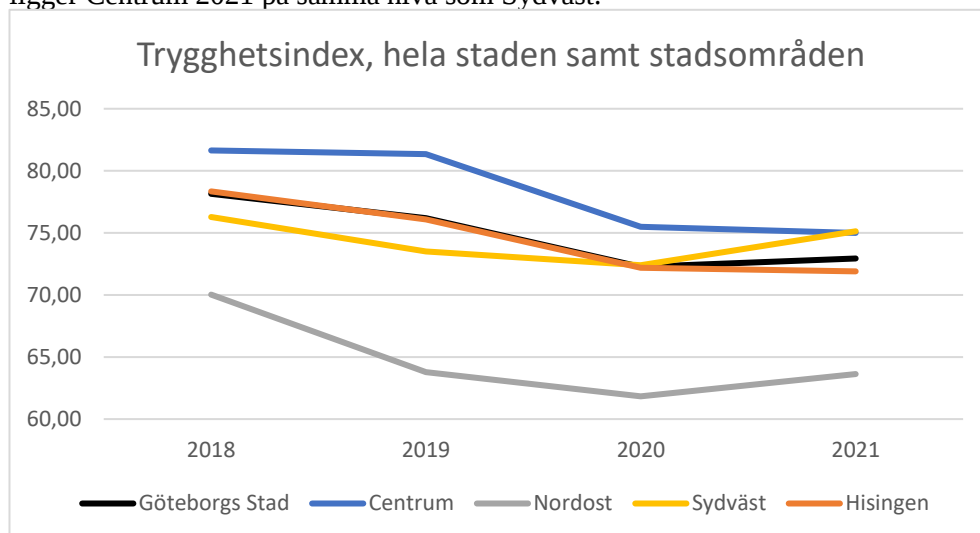
Trots att i stort sett samtliga (mätbara) brottskategorier antingen minskat i omfattning eller legat oförändrade under perioden, ökar generellt människors upplevelse av otrygghet över tid. Detta gäller såväl för stadsområde Centrum som för hela staden och riket. Generellt verkar den upplevda otryggheten öka oberoende av den faktiska brottsutvecklingen. Sambandet mellan upplevd otrygghet och den faktiska brottsutvecklingen kan antas som självklar, men är i realiteten mycket svagt (Sahlin Lilja, 2021). I BRÅ:s årliga Nationella trygghetsundersökning uppger ca 80% av de svarande varje år att de tror att brottsligheten ökar, trots att den faktiskt minskar.

Även om rädslan inte motsvaras av den faktiska risken att utsättas för brott, kvarstår känslan av otrygghet och bör beaktas. En måhända ”irrationell” känsla av oro får i allra högsta grad reella konsekvenser på människors liv och välbefinnande. Vad som däremot är viktigt att känna till, är att förklaringar till och försök att åtgärda otrygghet troligtvis inte går att finna bland brottsnivåer. Andra faktorer, så som mellanmännisklig tillit, medierapportering och diskursen i samhället, har troligtvis större förklaringsvärde (Sahlin Lilja, Lundmark, Sandelin 2021).

1.1.2.2 SOM-institutets undersökning i Göteborg

SOM-institutet mäter sedan 2018 den upplevda tryggheten i Göteborg och presenterar resultat i form av ett trygghetsindex⁵ på både stadsområdes- och mellanområdesnivå.

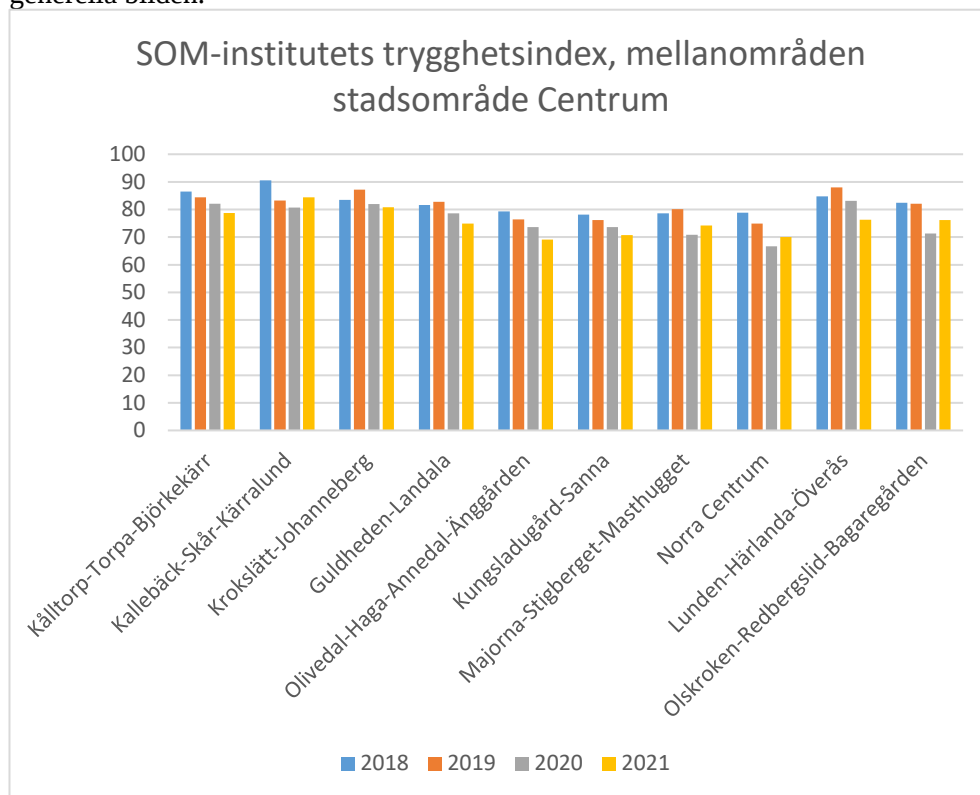
Sedan 2018 har den upplevda tryggheten i staden som helhet och i samtliga stadsområden minskat fram till 2020. Mellan 2020 och 2021 har den upplevda tryggheten ökat i Nordost, Sydväst och Göteborg som helhet, medan den i Hisingen varit oförändrat och i Centrum fortsatt nedåt. Under hela perioden har avståndet mellan Centrum och övriga stadsområden succesivt krympt. Från att med klar marginal haft störst andel av befolkningen som uppgett att de upplever sig trygga, ligger Centrum 2021 på samma nivå som Sydväst.



Källa: SOM-institutet

⁵ Indexet är ett additivt index som går mellan 0–100 bestående av påståendena 'Jag känner mig trygg i mitt bostadsområde', 'Jag undviker att gå ut ensam på kvällen i mitt bostadsområde', 'Jag är orolig att utsättas för misshandel/rån/våldtäkt i mitt bostadsområde' och 'Gängrelaterad brottslighet är ett problem i mitt bostadsområde'.

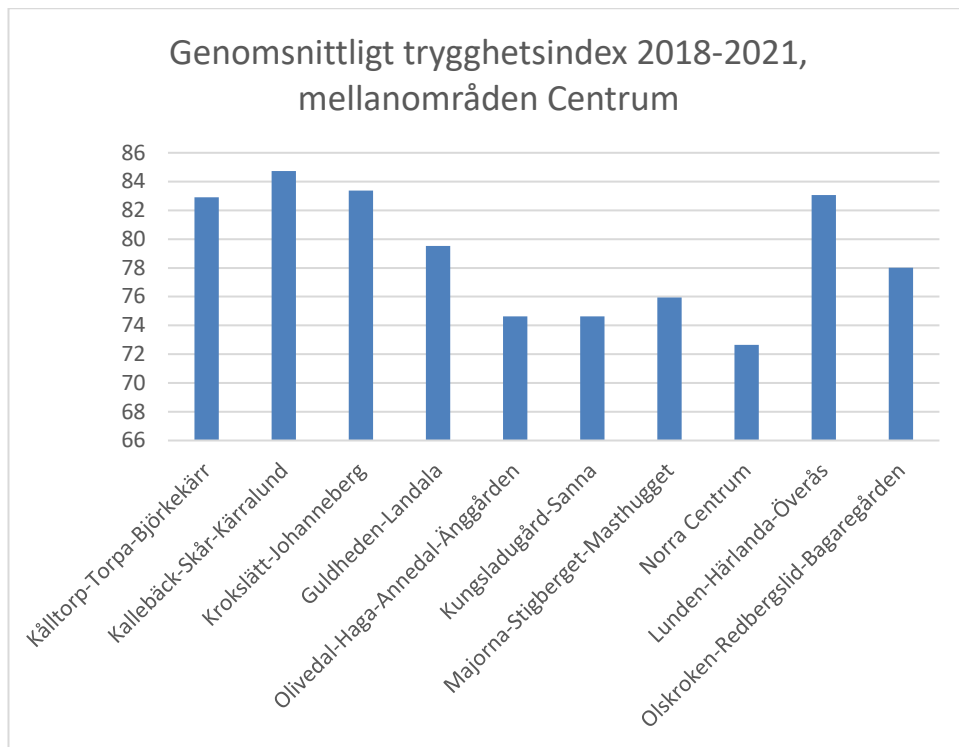
På grund av ett fåtal svarande är en stor del av resultaten på mellanområdesnivå inte signifikanta. Det innebär att skillnader mellan områden emellan, och mellan år inom mellanområden, i de flesta fall ligger utanför felmarginalen. Risken är alltför stor att resultaten beror på slump snarare än faktiska skillnader och ska därför tolkas med försiktighet. Vad som däremot är möjligt att uttala sig om är den generella bilden.



Källa: SOM-institutet

Ett genomgående mönster är att den upplevda tryggheten minskat i så gott som alla mellanområden under perioden. Mönstret är speciellt tydligt när perioderna 2018–2019 och 2020–2021 jämförs med varandra.

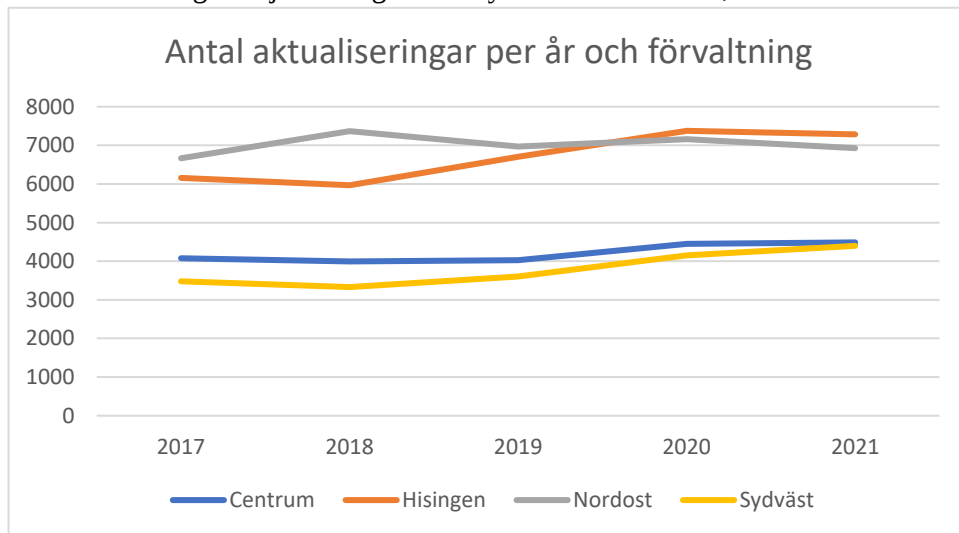
I diagrammet nedan presenteras ett genomsnitt för åren 2018–2021 av SOM-institutets trygghetsindex på mellanområdesnivå. Ett genomsnitt av hela perioden bedöms vara betydligt mer tillförlitligt och har tagits framför att, trots bristande signifikans, ändå kunna visa skillnader i upplevd trygghet inom Centrum. Av det genomsnittliga trygghetsindexet framgår att de mellanområden där den upplevda tryggheten är som lägst är som främst präglas av den så kallade cityproblematiken, med Norra Centrum i topp följt av Olivedal-Haga-Annedal-Änggården, Kungsladugård-Sanna, Majorna-Stigberget och Olskroken-Redbergslid-Bagaregården. De mellanområden med högst upplevd trygghet i stigande ordning är Guldheden-Landala, Lunden-Härlanda-Överås, Krokslätt-Johanneberg, Kålltorp-Torpa-Björkekärr och Kallebäck-Skår-Kärralund. Mönstret gäller alltså även omvänt, då de mellanområdena med högst upplevd trygghet främst är bostadsområden.



Källa: SOM-institutet

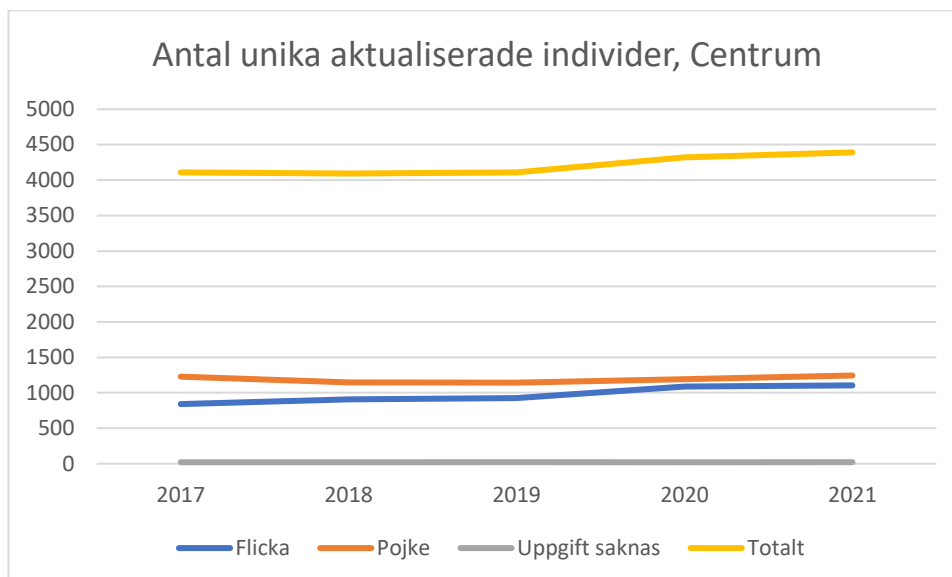
1.1.3 Aktualiseringar av barn och unga till socialtjänst

Antalet aktualiseringar ("orosanmälningar") av barn och unga till individ- och familjeomsorgen i socialförvaltning Centrum ökade under perioden 2017–2021 med 10 procent. Antalet har ökat varje år med undantag för 2017–2018 då antalet minskade något. Den största ökningen skedde 2019–2020. Jämfört med övriga socialförvaltningar följer Hisingen och Sydväst samma trend, men inte Nordost.



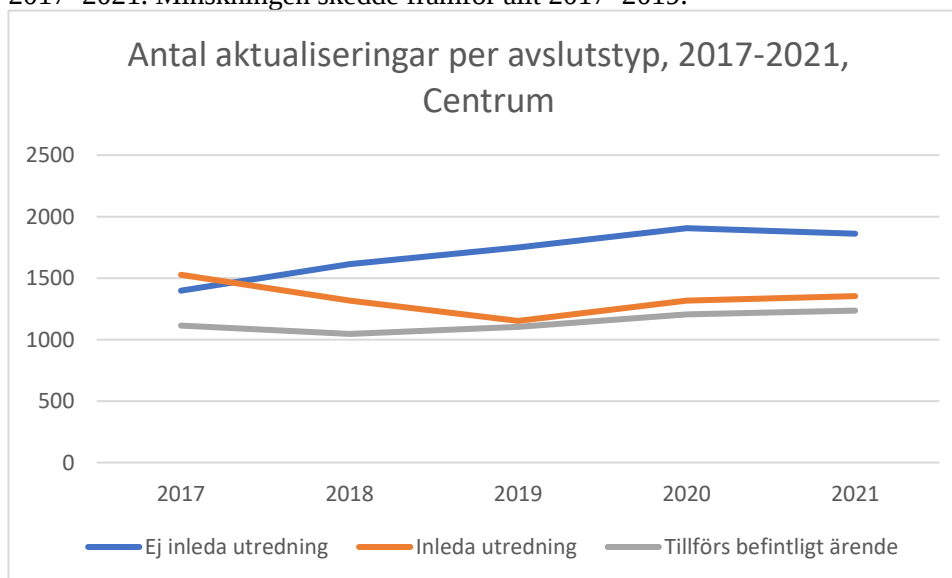
Källa: Socialförvaltningen Centrum

I Centrum har även antalet unika aktualiserade individer ökat under perioden (6 procent), om än inte i samma takt som det totala antalet aktualiseringar (10 procent). Anmärkningsvärt är att antalet unika pojkar legat oförändrat under hela perioden, medan antalet aktualiserade flickor ökat med 31 procent.



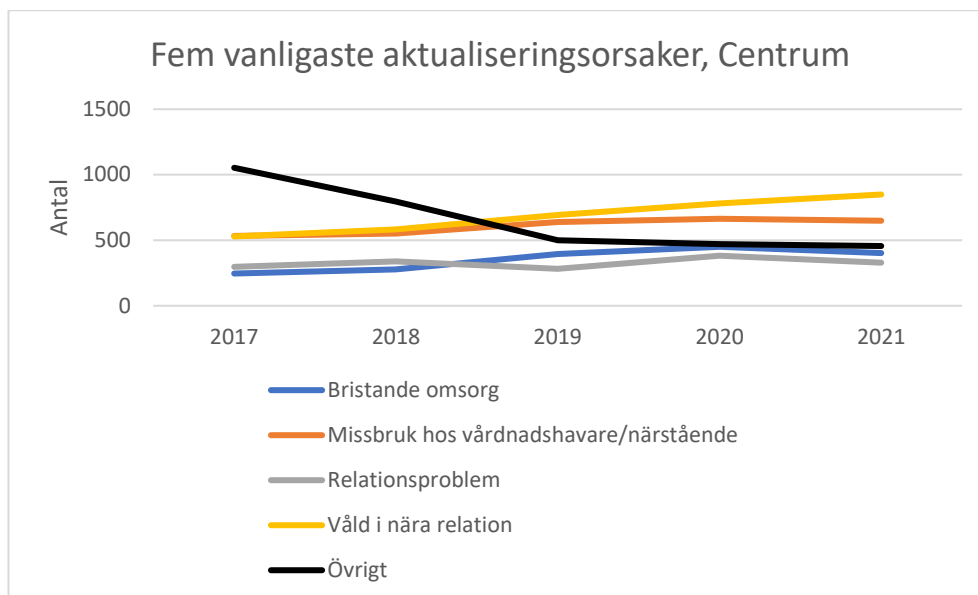
Källa: Socialförvaltningen Centrum

Antalet aktualiseringar som fick beslut om att inleda utredning däremot, minskade 2017–2021. Minskningen skedde framför allt 2017–2019.



Källa: Socialförvaltningen Centrum

De fem vanligaste aktualiseringskoderna under perioden är ”Övrigt”, ”Våld i nära relation”, ”Missbruk hos vårdnadshavare/närstående”, ”Bristande omsorg” och ”Relationsproblem”.



Källa: Socialförvaltningen Centrum

Sammanfattningsvis har antalet aktualiseringar i Centrum ökat med 10 procent under perioden, men nära hälften av ökningen kan förklaras av ett ökat antal aktualiseringar av samma individer. Av de aktualiseringar som inkommit har både andelen och det totala antalet som lett till beslut om utredning däremot minskat.

1.1.4 Alkohol- och narkotikabruk bland unga

Nedan redovisas narkotika- och alkoholbruk bland elever i årskurs 9 och gymnasiets år 2 på stadsområdes- och hela stadennivå. Centrum är det stadsområde med störst andel elever som någon gång använt narkotika och med störst andel alkoholkonsumenter i samtliga kategorier, över hela perioden. Detsamma gäller andelen intensivkonsumenter av alkohol. Störst skillnad jämfört med övriga stadsområden är narkotikabruket bland elever i årskurs 9, där andelen i Centrum 2022 var ungefär dubbelt så stor som i övriga stadsområden. Narkotikaanvändning bland elever har i Centrum legat på ungefär samma nivåer under hela perioden, medan den minskat i övriga stadsområden (med undantag för elever i gymnasiets år 2 på Hisingen). Detta gäller framför allt bland elever i årskurs 9.

Alkoholkonsumtionen i Centrum har däremot minskat under perioden, både bland elever i årskurs 9 och gymnasiets år 2. Utvecklingen gäller för hela staden liksom hela landet.

Narkotika per stadsområde

Anges i %	Årskurs 9				Gymnasiets år 2			
	2013	2016	2019	2022	2013	2016	2019	2022
Nordost	6,7	8,7	6,9	5,6	14	17	15	10
Centrum	9,4	9,0	11	10	29	25	28	26
Sydväst	8,2	5,1	5,9	4,6	20	20	22	18
Hisingen	7,7	3,9	5,3	5,3	20	18	19	15
Göteborg	8,0	6,2	6,9	6,1	21	20	21	18

Andel elever som någon gång använt narkotika, per stadsområde, årskurs 9 och gymnasiets år 2, Göteborg 2013–2022.

Källa: Kompetenscentrum ANDTS

Alkoholkonsumtion per stadsområde

Anges i %	Årskurs 9				Gymnasiets år 2			
	2013	2016	2019	2022	2013	2016	2019	2022
Nordost	30	22	23	20	58	49	42	37
Centrum	52	45	45	44	84	83	78	75
Sydväst	51	45	45	45	77	78	71	71
Hisingen	41	30	33	29	74	67	65	59
Göteborg	44	35	36	35	74	70	64	62

Andel alkoholkonsumenter, per stadsområde, årskurs 9 och Gymnasiets år 2, Göteborg 2013–2022, i procent.

Källa: Kompetenscentrum ANDTS

1.2 Kvalitativ information

Hittills har statistik från ett antal källor presenterats för att mäta olika faktorer med koppling till brottslighet och otrygghet. Nedan följer mer beskrivande information som främst inhämtats från socialförvaltning Centrum och dess samverkansparter, stadens förvaltningar och bolag som är aktiva inom stadsområdet samt polisen.

1.2.1 Barn och unga

Inom stadsområdet uppstår ibland bråk elever emellan som senare tas med utanför skolan för att ”göra upp”, exempelvis vid Plikta. Under året har även ett par misshandelsfall mellan ungdomar skett i Burgårdsparken. Hot mot barn/ungdomar som är involverade i narkotikahantering/försäljning har uppmärksammats. I vissa fall har hoten följt med barnet hem där hot uttalats till familjen. Det har även uppmärksammats att barn/ungdomar blivit ”portade” från att röra sig i det egna området. Flera skolor uppger ett grövre språkbruk som blivit alltmer normaliserat. Ett antal slagsmål har filmats och lagts ut på nätet, liksom ungdomar som förnedras på olika vis. Upplevelsen är att våldet har ökat bland flickor. Hot mot skolpersonal

förekommer. Skolor uppger att de har haft svårt att hantera elever med utmanande beteende.

1.2.2 Människor som lever i social utsatthet

I stadsområde centrum rör sig många personer som lever i social utsatthet. De uppehåller sig i citymiljön såväl som i lokalsamhället och utgör inte en homogen grupp. Det handlar exempelvis om människor som lever i missbruk som uppehåller sig i anslutning till systembolagen men även i parker och grönområden, exempelvis Brunnsparken. I stadsområdet finns människor som lever i missbruk i anslutning till exempelvis Östra sjukhusets och Nordhemsklinikens mottagningar. I stadsområdet rör sig också ett stort antal psykiatripatienter och människor som lever i hemlöshet, samt EU-migranter som bland annat ägnar sig åt tiggeri vid stora kollektivtrafikknutenpunkter som Järntorget och Drottningtorget. Socialförvaltningen Centrum får ofta in synpunkter från boende, näringsliv och fastighetsägare om att dessa grupper bidrar till otrygghet, samtidigt som målgrupperna själva är mycket sårbara för brott och otrygghet.

1.2.3 Våldsbejakande extremism

Stadsområde Centrum är relativt förskonad från våldsbejakande extremism, parallella samhällsstrukturer och påverkan på lokalsamhället från organiserad brottslighet. Det finns dock individer som är skrivna även i stadsområde Centrum och enligt polisen har det funnits både höger- och vänsterextrema grupper med våldskapital som påverkat lägesbilden genom åren. Under 2022 utfördes tre konsultationsärenden för tjänstepersoner inom IFO BoU med oro för kopplingar till den våldsbejakande islamistiska miljön gällande individer boende i Centrum.

De senaste åren har SÄPO bedömt hotbilden mot Sverige som förhöjd vilket är den tredje högsta nivån på en 5-gradig skala. I Centrum finns Göteborgs största koncentration av människor i rörelse och stadsområdet rymmer ett stort antal demokratiska institutioner. Om ett terrorattentat skulle äga rum i Göteborg är det därmed troligt att det skulle ske inom Centrum. I Centrum finns även flera platser som ofta används vid olika typer av manifestationer och demonstrationer.

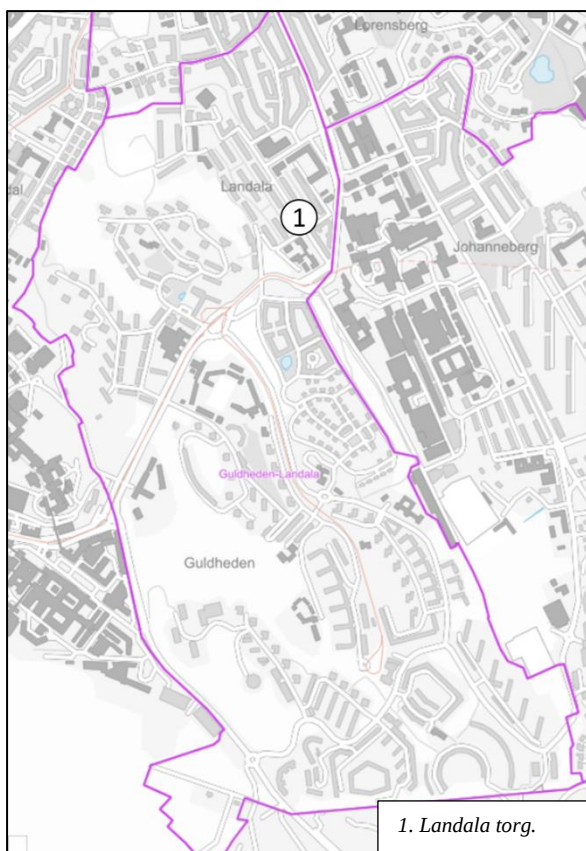
Under de senaste åren har det skett skolattacker med koppling till våldsbejakande extremism i Sverige. Nationellt pågår ett arbete med att ta fram rekommendationer för samverkan gällande skolattacker för att få ett större helhetsgrepp på arbetet mot våld i skolväsendet. I Centrum finns ett stort antal grund- och gymnasieskolor (49 grundskolor och 39 gymnasieskolor) som drivs både i privat och kommunal regi. Polisen har vid några tillfällen fått till sig att enskilda elever med psykisk ohälsa uttalat hot om att göra andra människor illa. Dessa har fångats upp i tid men här finns ett behov av att fortsätta arbetet med samverkan mellan förvaltningar och myndigheter i att förebygga, förhindra och försvåra våldsdåd i skolan.

1.2.4 Organiserad brottslighet

Ett liknande förhållande till den organiserade brottsligheten finns i stadsområde Centrum. Även om gängen som finns i Göteborg inte är hemmahörande och har någon påverkan på något område inom stadsområdet, används stadsområdet som en arena för kriminalitet. I Centrum finns en stor efterfrågan på och försäljning av narkotika. Detta gäller både i bostadsområden men inte minst i anslutning till kroglivet. Polisens medarbetare träffar regelbundet på individer som ingår i olika kriminella nätverk från andra delar av staden som kan ligga i konflikt med varandra. Nätverkskriminella från andra delar av landet, exempelvis Stockholm

verkar även inom stadsområdet. I Centrum finns många arenor för nätverkskriminella att demonstrera sin status, exempelvis genom att spendera pengar på nöjeslivet i City, vilket medför en risk för konflikter i det offentliga rummet.

2 Mellanområden



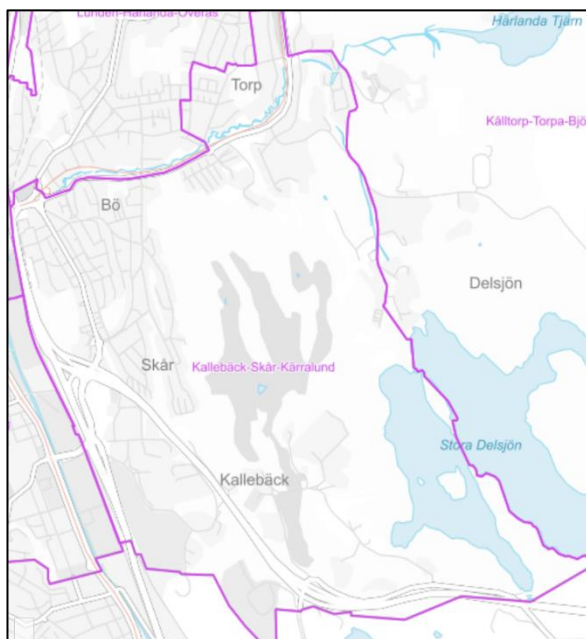
uppehåller sig stundtals människor som lever i missbruk, vilket ibland leder till ordningsstörningar som kan bidra till otrygghet.

2.1 Guldheden-Landala

Mellanområdet är en så kallad ”blind fläck”.

Socialförvaltningen har få verksamheter i området och därmed brist på information och ingen direkt problematik har uppmärksammat i området. Huruvida det beror på faktisk avsaknad av problematik eller på avsaknad av underlag är oklart. Detsamma gäller polisanmälningarna som är få i området. Det är oklart om det speglar den faktiska brottsligheten eller beror på låg anmälningsbenägenhet. Landala torg är ett undantag som tidigare upplevts som otryggt, men som idag upplevs betydligt tryggare. Vid systembolaget som finns på Landala torg

2.2 Kallebäck-Skår-Kärralund



Mellanområdet är en så kallad ”blind fläck”.

Socialförvaltningen har få verksamheter i området och därmed brist på information och ingen direkt problematik har uppmärksammat i området. Huruvida det beror på faktisk avsaknad av problematik eller på avsaknad av underlag är oklart. Detsamma gäller polisanmälningarna som är få i området. Det är oklart om det speglar den faktiska brottsligheten eller beror på låg anmälningsbenägenhet.

Sedan 2021 pågår diskussioner kring pågående nybyggnation i Kallebäck där

Socialförvaltningen Sydväst driver ett boende för äldre människor som lever i missbruk. Fastighetsägare har uttryckt oro kring utvecklingen förtätning av området och för förskolan som planeras att byggas mitt emot boendet. I december 2021 beslutades att socialförvaltningen Sydväst skulle arbeta med ett 3-årigt projekt, Mutual Benefits, finansierat av Vinnova. Syftet med projektet är att skapa en metod som ska kunna integreras i planeringsprocesser i staden och som kan bidra till att bryta den negativa spiralen av målgruppens (människor som lever i social utsatthet) ständiga omlokaliseringar och exkludering. Det andra målet i projektet är att utveckla och testa konceptet ”platssamverkan” i Kallebäck.

Då socialförvaltningen Centrum ingår i projektet Mutual Benefits har platsbesök och trygghetsvandring gjorts i Kallebäck utifrån Trygg i-uppdraget. Syftet är att få större förståelse för området, vad som kan bidra till otrygghet och hur det kan förebyggas.

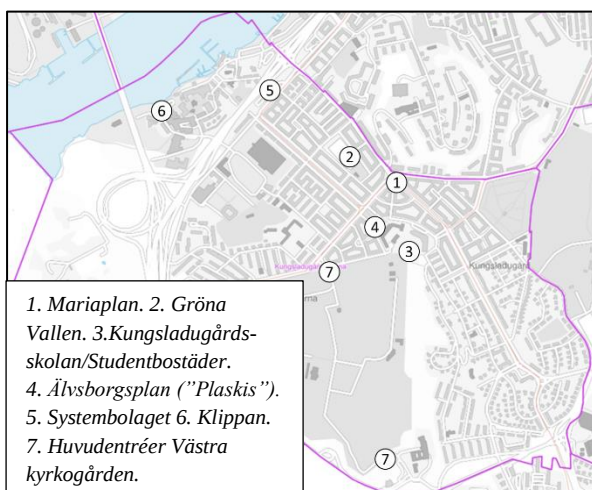
2.3 Krokslätt-Johanneberg



Mellanområdet är en så kallad ”blind fläck”.

Socialförvaltningen har få verksamheter i området och därmed brist på information och ingen direkt problematik har uppmärksammat i området. Huruvida det beror på faktisk avsaknad av problematik eller på avsaknad av underlag är oklart. Detsamma gäller polisanmälningarna som är få i området. Det är oklart om det speglar den faktiska brottsligheten eller beror på låg anmälningsbenägenhet.

2.4 Kungsladugård-Sanna



En utveckling av alltmer systematisk narkotikaförsäljning har uppmärksammat i området kring Mariaplan med omnejd (Gröna Vallen, Slottsskogsgatan, Ärlegatan, Paternostergatan, Gråberget), där allt fler ungdomar är involverade, några så unga som i högstadiesålder.

Enligt polisen finns en

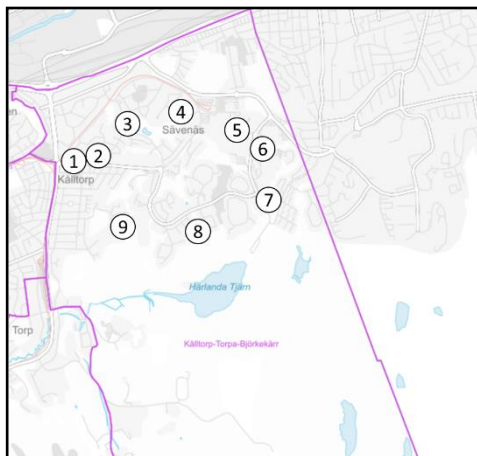
överhängande risk för området runt Mariaplan att bli en så kallad etablerad drogscen. Redan nu finns tydliga tecken på en spridning av narkotikahandlingen i närområdet med utgångspunkt från Mariaplan.

På grund av utvecklingen har polisen haft extra fokus kring området sedan hösten 2021. Dialog har även förts med familjebostäder som i sin årliga hyresgästsundersökning 2021 tydligt såg en försämring av de boendes trygghet i de bostadshus som ligger i direkt anslutning till de platser där öppen gatuförsäljning av narkotika skett. I samverkan med Idrotts- och föreningsförvaltningen utrustades fotbollsplanen på Gröna Vallen under vintern 2021/2022 med förstärkt belysning för att förhindra narkotikahandling när planen inte används. Dessa har fått släckas ned då belysningen störde boende. På grund av den negativa utvecklingen under höst och vinter 2022 kommer beredningsgruppen för Trygg i Centrum att föreslå Mariaplan med omnejd som ett prioriterat område 2023.

Flera platser i mellanområdet blir till och från samlingspunkter för ungdomar och sporadisk narkotikahandling, vilket kan skapa otrygghet för boende. Några exempel är området som utgörs av parkområdet mellan Kungsladugårdsskolan och studentbostäder, lekplatsen mellan Kungsladugårdsskolan och Svaleboskogen där ungdomar stundtals samlas, samt i anslutning till huvudentréerna till Västra Kyrkogården. Gemensamt för platserna är att de är undanskymda men ändå lättillgängliga. I området kring Systembolaget på Karljohansgatan (Jaegerdorffsplatsen, Balders Popup-butik, hållplatsen Vagnhallen Majorna, Stobées trädgård) samlas regelbundet människor som lever i missbruk vilket en del boende upplever bidrar till otrygghet.

Under vår och sommar 2021 och 2022 har det, speciellt kvällstid, samlats grupper av motorburna unga vuxna vid Banehagsgatans parkering vid Klippan. Vissa boende upplever det som störande då det spelas hög musik och upplever det som otrygghetsskapande med hotfull stämning. Det upplevs även vara en trafikfara när bilar och fyrhjulingar kör ner till parkeringen, ibland i hög fart.

Socialförvaltningen centrum och polisen samverkar och har kontinuerlig dialog kring parkeringen vid Banehagsgatan inom ramen för Trygg i Centrum. Samverkan sker också med parkeringsbolaget och Trafikkontoret inom ramen för nätverket ”Samverkan p-husområden Centrum” där kommunpolis och utvecklingsledare trygghet är sammankallande. Polisen har haft hög närvaro i området. Enligt polisen sticker inte området ut gällande droghandel eller annan kriminalitet. Polisen gjorde bland annat en omfattande insats i början av sommaren 2021 med att stoppa och kontrollera ett stort antal bilar. Någon narkotika påträffades inte.



1. Munkebackstorget. 2. Zachrissonsgatan.
3. Kaggeledstorget. 4. Hagforsgatan. 5. Östra sjukhuset. 6. Smörslottsgatan. 7. Spåntorget.
8. Studiegången. 9. Renströmska trädgården.

Kålltorp-Torpa-Björkekärr

I mellanområdet Kålltorp-Torpa-Björkekärr förekommer liknande problematik på ett flertal platser. Problematiken rör sig om mer eller mindre öppen narkotikahandling och grupperingar av ungdomar. I vissa delar av området förekommer öppen narkotikahandling som främst kan kopplas till vuxna. Området har många

torg som är knutpunkter för resande, vilket gör att det är lätt att förflytta sig både inom samt in och ut ur mellanområdet. Busslinje 17 går genom området och kan ses som en gemensam nämnare för den problematik som utspelar sig då samma personer enkelt kan ta sig mellan platser. Exempel på platser där narkotikahantering förekommer är Spåntorget, Studiegången, Munkebackstorget, Zackrissegatan, Hagforsgatan, Renströmska trädgården och Kaggelegstorget.

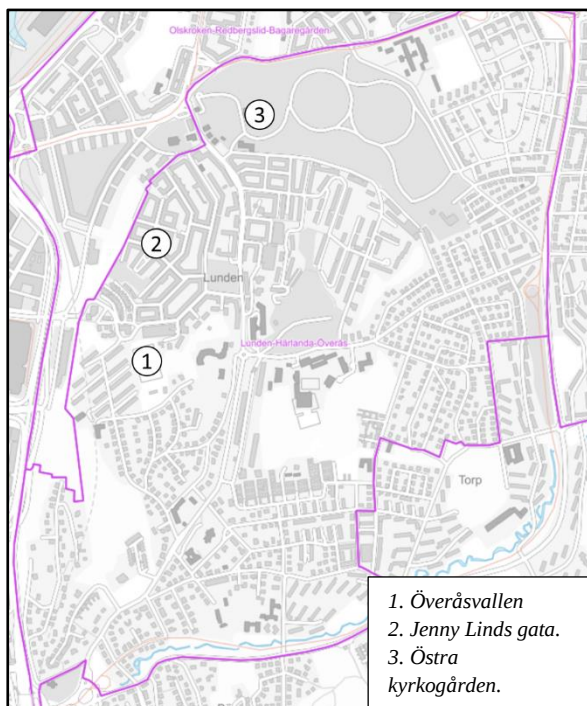
I mellanområdet ligger även Östra sjukhuset som bland annat har problem med individer som utnyttjar målgruppen som besöker sjukhuset utifrån deras sprututbytes- substituts- och psykiatriska akutmottagningar. Dessa drar till sig både öppen narkotikaförsäljning och bruk i sjukhusets närområde, bland annat hållplatsen Smörslottsgatan och Koloniområdet mellan Östra tomten och Hagforsgatan. Målgrupperna kan även bidra till ordningsstörningar och otrygghet.

Under 2021 och 2022 har Innebandyklubben Göteborg bedrivit föreningsvandring i området i syfte att skapa trygghet genom uppsökande arbete gentemot ungdomar. De har varit ute varje fredag och lördag mellan 19 och 23 och har bland annat besökt platser där ungdomar håller till, exempelvis Kålltorpsskolan, Kärralundsskolan, Böskolan, Torpaskolan, Lundensskolan, Överåsullen, Spåntorget och Härlanda Tjärn.

Trygg i Centrum har tillsammans med SSPF-koordinator följt utvecklingen i området kontinuerligt. Fokus för Trygg i-arbetet i området under 2022 har varit att göra platsbesök i området och bland annat har extra fokus funnits på vissa hållplatser längs med linje 17. Det har inte utförts några direkta insatser i området, men kommer föreslås som ett prioriterat område av beredningsgruppen för Trygg i Centrum 2023.

2.5 Lunden- Härlanda-Överås

Vid Överåsullen finns problematik kopplad till narkotikahantering. Liknande problem har även identifierats runt Katolska skolan som också fungerar som en samlingsplats för ungdomar, främst kvällstid, vilket kan bidra till en upplevelse av otrygghet för vissa boende.

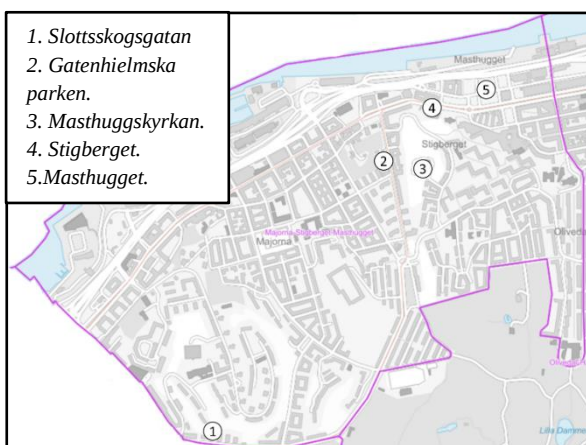


I närområdet ligger Jenny Linds gata, där problematiken i huvudsak är kopplad till fordonstrafik. Problemen har pågått sedan 2017 och är mest frekventa under de varmare perioderna av året. Det blev en tydlig ökning av problemen när Ramberget stängdes ner kvällstid. Platsen har en naturlig dragningskraft då den likt Ramberget bjuder på en av Göteborgs bättre utsikter över staden, men med en avsevärt mer begränsad yta för fordon och med bostäder i direkt anslutning till platsen. En del av problematiken handlar om att ungdomar använder sig av hyrparkeringar för sina mopeder och cyklar längs med husfasaden eller annan tillgänglig yta som ej är avsedd för tillfällig parkering. Det handlar också om

att personer som parkerar olovligt i området spelar hög musik vilket drabbar de boende. Problematiken upplevs ha minskat under 2022.

Under 2021 och 2022 har Innebandyklubben Göteborg bedrivit föreningsvandring i området i syfte att skapa trygghet genom uppsökande arbete gentemot ungdomar. De har varit ute varje fredag och lördag mellan 19 och 23 och har bland annat besökt platser där ungdomar håller till, exempelvis Överåsvallen, Lundensskolan och Katolska skolan.

2.6 Majorna-Stigberget-Masthugget



Mellanområdet präglas till stora delar av liknande problematik som finns i Kungsladugård-Sanna, det vill säga öppen hantering och bruk av narkotika, samt otrygghetsskapande samlingar av ungdomar och människor som lever i missbruk. Mariaplan och Slottsskogsgatan ligger på gränsen mellan de båda mellanområdena vilket innebär att problematiken finns i båda mellanområden. Till

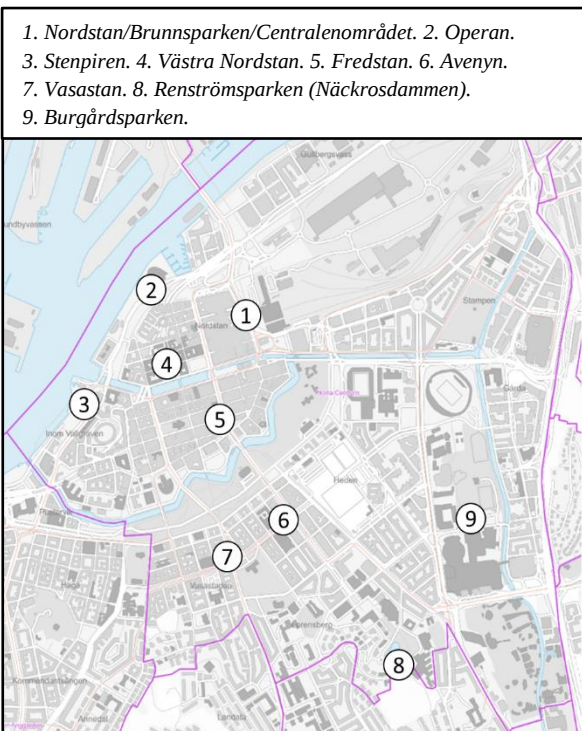
problematiken hör narkotikahantering/försäljning vid Paternostergatan och Gråberget. Sporadisk narkotikahantering sker även vid Karl Johanstorget.

I ett relativt utbredd område kring Stigbergstorget och norra Masthugget finns problematik som delvis är gemensam för området kring Järntorget och Långgatorna med narkotikahantering och bruk som främst kan kopplas till att personer som lever i missbruk koncentreras till området. Flera verksamheter riktar sitt stöd till målgrupperna, exempelvis Johanneskyrkan och Masthuggsterassens vandrarhem. Tidigare har även Stigbergskliniken och Kommersen funnits i området men båda har relativt nyligen stängt sin verksamhet. Människor som lever i missbruk har även historiskt uppehållit sig i P-huset Koffen och i Gathenhielmska parken där det tidigare också varit problem med öppen narkotikahantering. Problematiken i parken upplevs ha minskat på senare år och platsen upplevs idag som tryggare. Masthuggsterassens vandrarhem har tidigare används av socialtjänsten för akutplaceringar. Polisen har senaste året haft fokus på vandrarhemmet då det stundtals varit stökigt och kända kriminella grupperingar har uppehållit sig där. Vandrarhemmet stängde ned sin verksamhet 1 november 2022. Runt Stigberget med omnejd finns föreningen B(id) Stigberget. Den platssamverkan som föreningen driver tros ha en positiv påverkan på tryggheten i området

Vid Masthuggskyrkan finns problematik som till stora delar påminner om den problematik som finns vid Jenny Lindsgata samt parkeringen vid Klippan. Platsen har utsikt över en stor del av staden vilket under framför allt sommarhalvåret drar till sig många besökare. Under kvällar och helger samlas motorburna unga vuxna som upplevs störande av en del boende då de bland annat spelar hög musik och väsnas. Fordonstrafiken fram och tillbaka till kyrkan upplevs också bidra till otrygghet i form av en trafikfara. Problematiken upplevs ha minskat under sommaren 2022 jämfört med tidigare år.

2.7 Norra Centrum

Mellanområdet Norra Centrum kännetecknas främst av citykärnan och den så



kallade cityproblematiken. Dessa områden och platser skiljer sig något från övriga platser i stadsområdet och omfattas av liknande problematik och otrygghetsfaktorer. På dagarna är de några av stadens mest aktiva platser och flera är även stora knutpunkter för kollektivtrafik med resenärer från hela staden, kranskommuner och hela landet. Brottsligheten är större i cityområdena jämfört med andra delar av stadsområdet på grund av det stora flödet av människor som leder till ett stort antal tillfällen för brott. På kvällstid kan platserna uppfattas som öde då det är få boende i området vilket kan bidra till en

känsla av otrygghet. Problematik som sticker ut i dessa områden är våld i offentlig miljö, ordningsstörningar, skadegörelse (främst klotter och nedskräpning), bilburen problematik, hög berusningsgrad samt att det förekommer narkotikahandling och narkotikapåverkade personer. Exempel på otrygga platser i Norra Centrum är Nordstan/Brunnsparken/Centralenområdet, Göteborgsoperan, Stenpiren, Västra Nordstan, Fredsstan, Avenyn (Götaplatsen), Vasastan och Renströmsparken (Näckrosdammen).

Norra Centrum sticker ut i SOM-institutets undersökning som det mellanområde med den lägsta upplevda tryggheten i hela stadsområdet. Framför allt sjönk den upplevda tryggheten mellan 2019 och 2020. Den negativa utvecklingen av upplevd otrygghet speglas dock inte av utvecklingen av anmälda brott i området.

På Gustav Adolfs torg arbetar Skyddsvärnet sedan 2019 med POP IN Ungdom som sker genom ett idéburet offentligt partnerskap [IOP] med Göteborgs Stad. Arbetet riktar sig till ungdomar/unga vuxna som i många fall är socialt utsatta och befinner sig i riskmiljöer för utanförskap och kriminalitet. Många ungdomar har fått sysselsättning och slussats till aktiviteter och stöd. Fredag-lördag natt finns Skyddsbussen på plats som en trygghetsskapande insats och Fryshusets uppsökande mobila team slussar ungdomar till sina egna verksamheter, till Göteborgs Stads verksamheter samt till de idéburnas aktiviteter och stöd.

Ordningstvakter patrullerar sedan 2020 vid Brunnsparken, Gustav Adolfs torg och Östra Hamngatan utifrån Lagen om ordningstvakter 3§ [LOV3]. Från och med 13 december 2021 är även Drottningtorget, Norra Hamngatan, norra entrén till Nordstan, innanför vallgraven öster om västra Hamngatan och Nordstan samt Lilla Bommen LOV3-områden.

Områdena Östra och Västra Nordstan, Fredsstan och Lilla Bommen är sedan 2018 Purple flag certifierade och flera åtgärder har genomförts, till exempel underhåll av fasader, gator och belysning, konstinstallationer, kvällsaktiviteter och samverkan

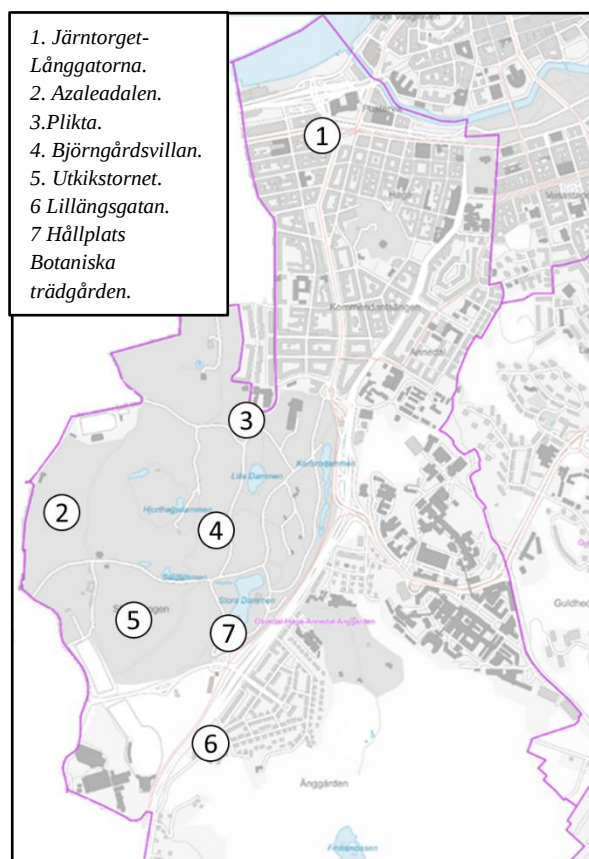
mellan offentliga och privata aktörer. Under hösten gjordes kvällsvandringar i respektive Purple flag-område och enligt utvärderingarna så har tryggheten ökat i samtliga områden under certifieringsperioden (2018–2021).

På Skånegatan finns gymnasieskolorna Burgården, Bernadotte och Katrinelund. I Burgårdsparken finns även den bemannade skateboardparken Actionpark. Många gymnasielever rör sig i området och problembilden består bland annat av konflikter både elever sinsemellan och med personer utifrån, samt narkotikahantering och skadegörelse. Sedan 2019 finns en arbetsgrupp för trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser i området mellan socialförvaltningen Centrum, utbildningsförvaltningen och polisen.

2.7.1 Människor som lever i social utsatthet

Många platser i city fungerar som mötesplatser vilket bidrar till att grupperingar uppehåller sig där. Platserna används också som mötesplatser för människor som lever i social utsatthet (till exempel personer i hemlöshet, missbruk, etcetera). Att individer och grupperingar, påverkade eller icke påverkade, uppehåller sig under längre tid kan bidra till upplevd otrygghet för vissa invånare och besökare. Under 2022 har fler människor i social utsatthet vänt sig till Skyddsbussen jämfört med tidigare år.

Vid Stenpiren på Stora Badhusgatan finns bland annat förvaltarenheten som arbetar som gode män och förvaltare åt vuxna personer med allvarliga psykiska funktionsnedsättningar, samt socialjouren som ger akut bistånd på kvällar, nätter och helger vid hemlöshet, våld, missbruk eller misstanke om att barn far illa. Målgrupperna som dessa verksamheter vänder sig till kan ibland bidra till bland annat ordningsstörningar.



2.8 Olivedal-Haga-Annedal-Änggården

2.8.1 Järntorget och Långgatorna

Järntorget och Långgatorna präglas av en komplex problembild bestående av en öppen drogscen, hög berusningsgrad, brott och ordningsstörningar med koppling till kroglivet, en koncentration av olika grupper av människor som lever i social utsatthet samt skadegörelse, klotter och nedskräpning. Problematiken har de senaste åren förvärrats vilket antas bero på ett ökat flöde av krogbesökare då krogarna i området hade

fortsatt öppet under pandemin medan exempelvis krogarna på Avenyn till stora delar var nedstängda. Den öppna gatuförsäljningen av narkotika på Andra Långgatan är den mest utpräglade i hela stadsområdet och enligt polisen en av de mest utpräglade i hela Storgöteborg. Här söker inte bara köpare upp säljare utan säljare söker även aktivt upp köpare, främst bestående av unga vuxna män som besöker de många krogarna i området. Narkotikabruk sker mer eller mindre öppet i området. Skadegörelsen och nedskräpningen kan också härledas till det stora antalet krogbesökare. Brott och ordningsstörningar har en tydlig koppling till krogarnas öppettider då det framför allt vid stängning skapas trängda situationer där ett stort antal berusade personer kan bli både brottsoffer och gärningspersoner. Situationen drar även till sig kriminella som aktivt söker tillfällen för brott i form av narkotikaförsäljning, svarttaxiverksamhet, bedrägerier, fickstölder och rån. På grund av de många verksamheter i området som vänder sig till olika grupper finns även en koncentration av människor som lever i social utsatthet, bland annat personer i hemlöshet, personer som lever i missbruk samt EU-migranter som i vissa fall konfronterar förbipasserande aggressivt eller skapar otrygghet på grund av interna konflikter.

Efter beslut i styrgruppen för Trygg i Centrum har Järntorget och Långgatorna sedan våren 2021 varit ett fokusområde för Trygg i arbetet. Arbetsgruppen, bestående av utvecklingsledare trygghet från socialförvaltningen Centrum och de båda kommunpoliserna från LPO City, har fortsatt arbetet i enighet med upprättad handlingsplan bland annat genom samverkan med ordningsvakter och civilsamhället. Stort fokus under 2022 har varit att få till samverkan med fastighetsägarna i området. Socialförvaltningen Centrum och LPO City har därför initierat uppstarten av ett fastighetsägarnätverk som kom i gång i april 2022 med åtta av de största fastighetsägarna i området. En samverkansöverenskommelse mellan fastighetsägarnätverket, LPO City och socialförvaltningen Centrum har upprättats. I december har nätverket växt till tio fastighetsägare och elva bostadsrättsföreningar. Nästa steg i handlingsplanen är att involvera näringsidkarna i området.

Fokus 2022 har även varit att få ordning på uteserveringarna som under sommarhalvåret bidragit till otrygghet för boende i området. Efter dialog med Trafikkontoret har särskilda villkor för uteserveringarna på Andra långgatan utfärdats som bland annat inneburit krav på att omöjliggöra användning av utemöbler för att motverka att människor uppehåller sig på uteserveringarna efter stängning och skräpar ner, väsnas eller stör. Uppföljningar har genomförts gemensamt av socialförvaltningen Centrum, LPO City och Trafikkontoret liksom enskilt av LPO City och trafikkontoret (numera stadsmiljöförvaltningen). Trafikkontorets bedömning är att de flesta uteserveringarna följt villkoren och att det generellt är bättre än tidigare år.

Skyddsbussen uppger att det periodvis har varit hårt tryck på Järntorget då det har samlats allt fler personer som är i utanförskap. Det har varit en ökning av personer som är drogpåverkade. Det upplevs också vara mer rivalitet mellan olika utsatta grupper av människor i social utsatthet.

Som en del av uppföljningen av arbetet genomfördes den andra trygghetsundersökningen i området i december 2022 som visar att den upplevda tryggheten ökat i området mellan 2021 och 2022.

Beredningsgruppen för Trygg i Centrum kommer föreslå att Järntorget och Långgatorna förblir ett prioriterat område 2023.

2.8.2 Slotsskogen

I Slotsskogen finns en lång historia av säsongsbetonad problematik kopplad till främst ungdomar från hela staden men även kranskommuner och regionen som stundtals samlas i stort antal för att feta. Detta är främst koncentrerat till högtider som Valborg, skolavslutningar och höstterminsstart, men sporadiska samlingar uppstår långt in på hösten fram till vädret sätter stopp. Samlingarna är främst koncentrerade till Azaleadalen, runt Björngårdsvillan och Plikta, men platserna kan variera. Under sommaren samlas även ett stort antal vuxna i Slotsskogen som motverkar ungdomsproblematiken, men när dessa försvinner på hösten ökar återigen problematiken som består av fylleri, narkotikahandling, skadegörelse, ordningsstörningar och ibland även misshandel och sexuella övergrepp. Periodvis lockar detta i sin tur till sig kriminella som nyttjar situationen för att bland annat utföra rån. Under senare delen av hösten 2021 ägde ett antal ungdomsrån rum på helgerna.

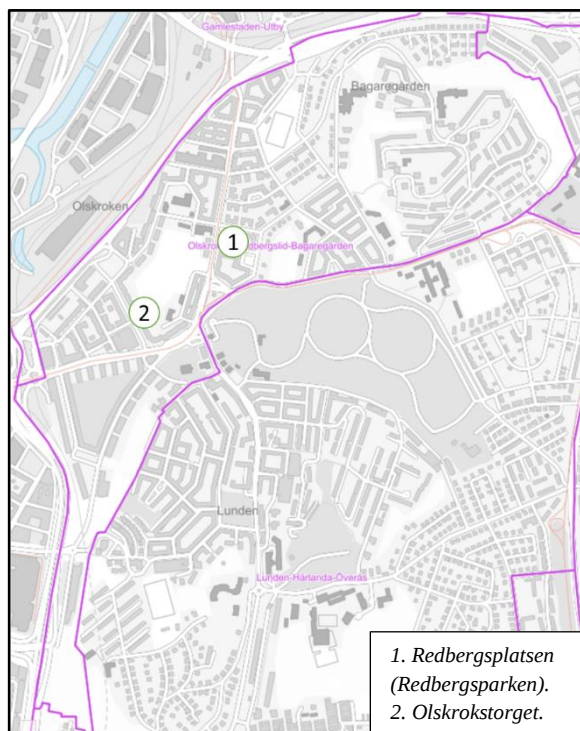
Inför Valborg och skolavslutningar sammankallar utvecklingsledare trygghet till avstämningsmöten för Slotsskogen med professionella aktörer i området (Polis, socialsekreterare i samverkan med Polismyndigheten, Park- och Naturförvaltningen, fältgruppen Majorna-Linné, fältgruppen City, fältgruppen Sydväst, Västtrafik, Fritid). Ett gemensamt upplägg planeras för kvällen för att täcka upp hela området. Övriga helger sker samverkan främst mellan Fältgruppen Majorna-Linné, Polisen och Trygghetsvandrarna. Problematiken i Slotsskogen vid högtider upplevs ha dämpats avsevärt de senaste åren. Under hösten 2022 har även de sporadiska samlingarna av ungdomar i princip uteblivit helt.

2.8.3 Änggården

Runt Lillängsgatan har Familjebostäder ett bestånd av fastigheter som alla hyrs ut till Socialförvaltningen Sydväst som bedriver olika typer av boendeverksamheter för människor som lever i social utsatthet, bland annat till människor som lever i missbruk. Fastigheterna är i mycket dåligt skick vilket bidrar till otrygghet i området och drar till sig personer som hänger i trappuppgångar och hanterar narkotika. Problematiken upplevs ha förvärrats under vintern 2022.

Hållplatsen Botaniska trädgården är utsatt för mycket skadegörelse i form av klotter, både på ytor som förvaltas av staden och på Västtrafiks anläggningar. Flera olika aktörer som förvaltar platsen i kombination med intensivt klotter gör att platsen sällan blir helt fri från skadegörelse. En mindre upprustning av ingången mot Slotsskogen planeras.

2.9 Olskroken-Redbergslid-Bagaregården



På och kring Olskrokstorget förekommer hantering av narkotika, ungdomar som samlas i olika grupper och människor som lever i missbruk. Då det utgör en knutpunkt för spårvagnar och bussar är det också en plats som är enkel att ta sig till från andra platser i staden. Det har varit en viss oro kring inresande ungdomar som uppehållit sig på och kring torget. Tidigare fanns ett vindskjul, "Las Palmas", i närheten av Olskrokstorget dit polisen kunde hänvisa den något äldre målgrupp som ofta uppehöll sig kring Systembolaget. Vindskyddet saboterades hösten 2021 och förvaltningen var tvungen att ta bort det.

Olskrokstorget har även undermålig belysning som ett resultat av en satsning som gjordes 2016 av Trafikkontoret (numera stadsmiljöförvaltningen). Det innebär att husfasaderna skulle få belysning i stället för punktbelysning på torget. Fasadbelysningarna störde de boende och fick släckas. Den nedsläckta belysningen på torget kompenserade aldrig vilket många boende upplever bidrar till otrygghet.

Redbergsplatsen är en knutpunkt för kollektivtrafik vilket gör det enkelt att resa in och ut ur området. Narkotikahandling och bruk förekommer på olika plaster runt kring Redbergsplatsen, exempelvis Östra kyrkogården

Utvecklingsledare trygghet och kommunpolis har under 2022 deltagit på Olskrokens företagarförening för att informera om Trygg i-arbetet och föra en dialog med handlarna i området. De har också haft möten med en lokal grupp kring Olskrokstorget bestående av Göteborgslokaler, Störningsjouren, Poseidon och Hyresgästföreningen. Dessa möten hålls en gång per termin.

I december 2022 medverkade utvecklingsledare trygghet och kommunpolis på Olskrokstorgets julmarknad för att träffa medborgare och prata om den upplevda tryggheten i området samt arbetet som görs inom Trygg i Centrum. De genomfördes samtidigt en trygghetsundersökning via enkät. Totalt inkom 26 svar som visade att folk känner sig trygga i området dagtid medan kvälls- och nattetid upplevs som mer otryggt. Det som ansågs som mest problematiskt i området var narkotikahandling.

Under året har det även förts en dialog med Trafikkontoret gällande den bristande belysningen på Olskrokstorget. I början av 2023 kommer det genomföras en platsanalys med deltagare från stadsmiljöförvaltningen socialförvaltningen Centrum, Göteborgs lokaler, Poseidon och Polisen. Vindskyddet "Las Palmas" i närheten av Olskrokstorget har inte återuppförts efter rivningen 2021. Staden avvaktar för att se vad projektet Mutual Benefits kommer leda till gällande denna typ av platser.

Referenser:

- Brottsförebyggande rådet (2019). *Indikatorer på sexualbrottsutvecklingen 2005–2017*. (Rapport 2019:5) [Indikatorer på sexualbrottsutvecklingen 2005–2017 \(bra.se\)](https://www.bra.se/indikatorer-pa-sexualbrottsutvecklingen-2005-2017)
- Brottsförebyggande rådet (2020). *Anmälda och uppklarade våldtäkter i Europa*. (Rapport 2020:2). [Anmälda och uppklarade våldtäkter i Europa \(bra.se\)](https://www.bra.se/anmalda-och-uppklarade-valdtakter-i-europa)
- Brottsförebyggande rådet (2023). *Sök statistik över anmälda brott*. <https://statistik.bra.se/solwebb/action/index>
- Kivivuori, Janne. (2014). *Understanding Trends in Personal Violence: Does Cultural Sensitivity Matter?*. Crime and Justice. 43. 289-340.
- Patriksson, Karin. *Göteborgs skolundersökning 2022 Ungas erfarenhet av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel*. Göteborg : Göteborgs Stad, 2022.
- Sahlin Lilja, H. (2021). *The Emergence, Establishment och Expansion of Fear of Crime Research in Sweden*. [Doktorsavhandling]. Lund University.
- Sahlin Lilja, H., Lundmark, S. & Sandelin, F. (2021). *(O)trygghet i Göteborg? Från kust till inland i Hög tid för Göteborg: SOM-undersökningens i Göteborg 2016-2020*. Rönnerstrand, B., Solevid, M. & Oscarsson, H. (red.). Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet, Vol. Rapport 79. s. 131-153 22 s.
- Sandelin, Frida. (2022) *Trygghet i Göteborg SOM-rapport nr 2022:6*. Göteborg. SOM-institutet Göteborgs Universitet.
- Sarnecki, J. (2104). *Introduktion till kriminologi, Volym 1*. Lund: Studentlitteratur.
- Socialförvaltningen Centrum, Göteborgs stad (2023). *Kartläggning av aktualiseringar i Göteborgs stads socialtjänst*. Göteborg.
- Tonry, M. (2014). *Why Crime Rates Are Falling throughout the Western World*. I Tonry, M. (red.) *Why Crime Rates Fall and Why They Don't*. Crime and Justice, volume 43. s. 1-63.
- von Hofer, Hanns (2011). *Brott och Straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik 1750–2010. Diagram, tabeller och kommentarer. Fjärde reviderade upplagan*. Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet.

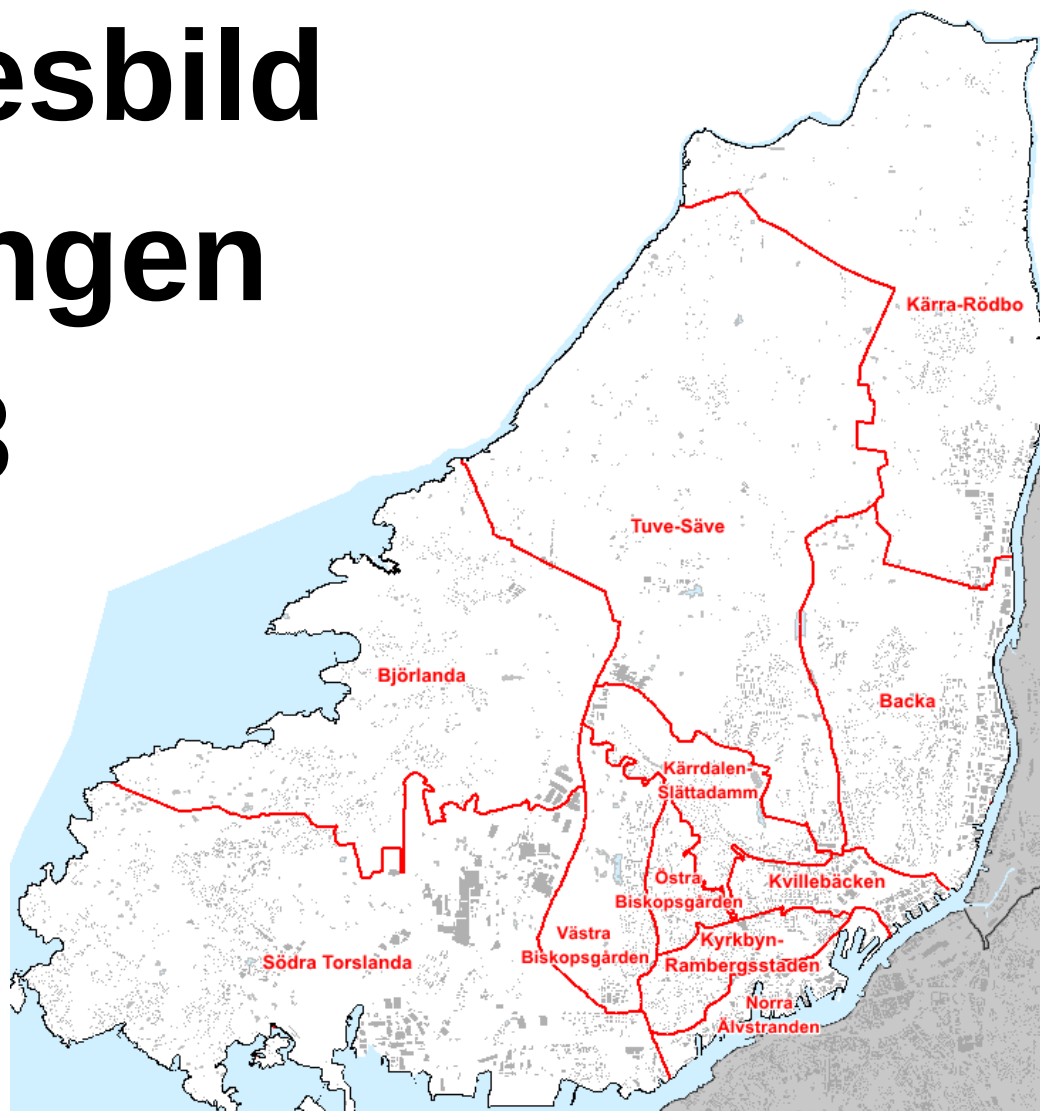


Göteborgs
Stad



Polisen

Lägesbild Hisingen 2023



Lägesbilden är sammanställd av utvecklingsledare och kommunpoliserna genom samverkan Trygg i Hisingen. Ställ gärna frågor till:

Catharina Jonsson catharina.jonsson@socialhisingen.goteborg.se

Victoria Björkenstam victoria.bjorkenstam@socialhisingen.goteborg.se

Ellinor Gustafsson ellinor.gustafsson@socialhisingen.goteborg.se

Anders Torvaldsen anders.torvaldsen@socialhisingen.goteborg.se

Daniel Johnsson daniel.johnsson@polisen.se

Martin Kallas martin.kallas@polisen.se

Håkan Bredinge hakan.bredinge@polisen.se

Innehåll

Den upplevda tryggheten.....	4
Utsatt och särskilt utsatt område.....	5
Kriminella nätverk och grupperingar	5
Anmälda brott.....	6
Narkotika.....	7
Skadegörelse och nedskräpning.....	7
Aktualiseringar inom socialtjänsten.....	7
Övrigt.....	8
Backa (Skogome, Brunnsbo, Backa, Skälltorp).....	9
Tuve-Säve (Tuve-Säve).....	10
Kärre-Rödbo (Kärre, Rödbo).....	11
Norra Älvstranden (Eriksberg och Lindholmen).....	12
Kyrkbyn-Rambergssåden (Kyrkbyn-Rambergssåden).....	13
Kvillebåcken (Kvillebåcken).....	13
Kårrålen – Slåttådam (Kårrålen, Slåttådam).....	14
Våstra Biskopsgåråen (Sådra Biskopsgåråen, Norra Biskopsgåråen, Lånsmansgåråen)	14
Östra Biskopsgåråen (Jåttesten, Svartedålen).....	16
Sådra Torslånda (Nolered, Hjuvik, Arendal).....	17
Björlånda (Björlånda).....	18

Kartläggning och *lägesbild* är de första stegen i den kunskapsbaserade metoden Trygg i Göteborg. Det innebär att utvecklingsledarna för Trygg i Hisingen har tagit del av forskning, kartläggningar gjorda av andra förvaltningar, lokala rapporter och undersökningar, intern statistik från socialförvaltningens egna verksamheter, samt lokal och nationell statistik över brott och otrygghet. Denna lägesbild har lagts samman med lokalpolisområde Hisingens lägesbild och resulterat i den samlade lägesbilden för Hisingen som här presenteras.



Statistik och underlag som använts sträcker sig som längst fem år tillbaka i tiden.

Alla brott och otrygghetsskapande faktorer på Hisingen kommer inte att beskrivas i det här dokumentet. I referenslistan hittar du samtliga källor som utgör underlaget till lägesbilden, men alla nämns inte i texten. Vi har, där vi sett att det varit relevant, gjort jämförelser med andra områden i Göteborg för att sätta lägesbilden i ett större sammanhang.

Statistik över brott och otrygghet ska alltid läsas och tolkas med varsamhet. Det är alltid olika svars- och rapporteringsfrekvens i olika områden. Allt går inte att beskriva på djupet i ett överskådligt dokument. Fokus ligger på de problemområden som Göteborgs Stad och polisen gemensamt kan påverka och förbättra.

I lägesbilden beskriver vi inte *varför* det ser ut som det gör på Hisingen. Arbetet med det kommer att ske när vi går vidare till nästa steg i Trygg i-modellen: *orsaksanalys*. Innan orsaksanalysen kommer styrgruppen för Trygg i Hisingen att besluta vilka problemområden som ska prioriteras, utifrån vissa kriterier. Det är dessa som sedan orsaksanalyseras och vi fördjupar oss i *varför* problemen ser ut som de gör i olika områden och olika platser på Hisingen. Vill du vara en aktiv part i nästa steg? Tveka inte att höra av dig!

Hela Hisingen

Den upplevda tryggheten

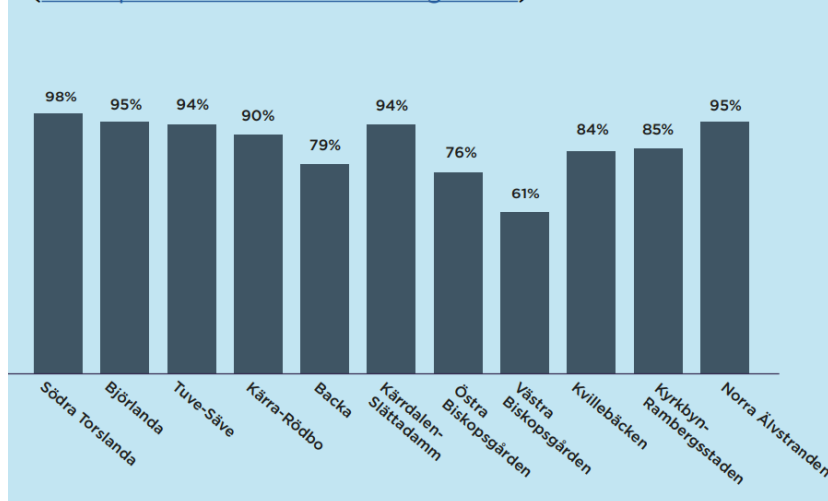
I den nationella trygghetsundersökningen för lokalpolisområde Hisingen¹ från 2022 har den självrapporterade utsattheten för brott mot egendom och person minskat något. Kvinnor upplever mer utsatthet för brott och då främst sexualbrott och trakasserier. Kvinnor upplever också en större otrygghet vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet, samt oro för att utsättas för sexuella angrepp eller våldtäkt. Kvinnor avstår oftare från aktiviteter på grund av oro att utsättas för brott och väljer oftare en annan väg eller annat färdssätt än män. Nästan varannan person upplever oro i stor utsträckning för brottsligheten i samhället, och ungefär så har det sett ut de senaste fem åren.

Det har skett en ökning vad gäller förtroendet för polisens sätt att bedriva sitt arbete. De som har mycket/ganska stort förtroende har ökat från 47% 2018 till 60% 2022. Likväl har förtroendet för att polisen hanterar misstänkta på ett rättvist sätt ökat från 45% 2018 till 54% år 2022 bland de som har ett mycket/ganska stort förtroende. Även förtroendet för att polisen behandlar brottsutsatta på ett bra sätt har ökat de senaste fem åren, från 39% till 48%.

Enligt *SOM-undersökningen* har det totala trygghetsindexet minskat mellan 2018 och 2021 på Hisingen, från 77 till 72, liksom i samtliga stadsområden i Göteborg.²

Enligt undersökningen *Hälsa på lika villkor* så skiljer sig upplevelsen av trygghet åt i olika områden. Södra Torslanda ligger högst, där upplever 98% att de är trygga i sitt bostadsområde. I Västra Biskopsgården är motsvarande siffra 61%, vilket är lägst på Hisingen.ⁱ

Diagrammet visar i vilken utsträckning boende känner sig trygga i sitt bostadsområde ([Hälsa på lika villkor? i Göteborg 2020](#)).



¹ I lokalpolisområde Hisingen ingår även Öckerö kommun.

² Indexet är additivt och går mellan 0-100 bestående av påståendena "Jag känner mig trygg i mitt bostadsområde", "Jag undviker att gå ut ensam på kvällen i mitt bostadsområde", "Jag är orolig för att utsättas för misshandel/rån/våldtäkt i mitt bostadsområde" och "Gängrelaterad brottslighet är ett problem i mitt bostadsområde". Påståendena har anpassats efter positivt/negativt ställda då indexet skapats. Indexets alfavärde är 0.84. Källa: SOM-undersökningen i Göteborg 2016-2020

Framtidenkoncernens bolag genomför varje år en omfattande hyresgästundersökning, Aktiv Bo, bland de boende i koncernens lägenheter. I den undersökning som genomfördes hösten 2022 ökade resultatet avseende upplevd trygghet i stadsområde Hisingen från 75,8 till 76,5% jämfört med föregående år. Den upplevda tryggheten i Biskopsgården har ökat från 73,2 till 74,9% mellan 2021 och 2022.

Utsatt och särskilt utsatt område

På Hisingen finns två områden som polisen klassat som *utsatt* respektive *särskilt utsatt* område. Backa är enligt polisens bedömning ett utsatt område och Västra Biskopsgården ett särskilt utsatt område. Utsatt område är ett begrepp som polisen i Sverige har använt sedan 2015 för att beskriva förortsområden och stadsdelar som över tid haft en låg socioekonomisk status och där kriminella har en inverkan på lokalsamhället. Ett särskilt utsatt område kännetecknas av en allmän obenägenhet att delta i rättsprocesser. Det kan även förekomma systematiska hot och våldshandlingar mot vittnen, målsägare och anmälare i området. Många gånger har det skett en normalisering vilket lett till att varken myndigheter eller de boende reflekterar över det avvikande läget. Ett särskilt utsatt område inbegriper även i viss mån parallella samhällsstrukturer, extremism, såsom systematiska kränkningar av religionsfriheten eller starkt fundamentalistiskt inflytande som begränsar människors fri- och rättigheter, personer som reser iväg för att delta i strid i konfliktområden samt en hög koncentration av kriminella.ⁱⁱ

Kriminella nätverk och grupperingar

Hisingen har ett flertal kriminella nätverk och grupperingar som verkar främst i Backa och Västra Biskopsgården. De påverkar invånarna och områdena i stor utsträckning, inte minst vad gäller upplevd otrygghet. Deras främsta inkomstkälla kommer från narkotikahandling, som förekommer på flera platser på Hisingen och skapar otrygghet hos de boende. I dessa kriminella nätverk är våldskapital viktigt. Det manifesteras bland annat genom våldsbrott i lokalområdena; skjutningar, sprängningar och misshandel. Det finns ständigt pågående konflikter mellan olika kriminella grupperingar i Göteborg och på Hisingen. Dessa konflikter påverkar varandra men varierar även över tid i hur grovt våld som förekommer.

2018-2022 har det skett drygt 40 skjutningar på Hisingen. Generellt sett har det minskat jämfört med femårsperioden innan då det inträffade drygt 60 st. 2021 skedde sju skjutningar och 2022 skedde åtta. Under våren och sommaren 2022 inträffade flera olika grova våldshandlingar/dödligt våld på Hisingen.

Cylindermodellen är ett underrättelsebaserat arbetsverktyg för kartläggning av individer som påverkar samhället med sin kriminalitet. Individerna kategoriseras från A-D, där A är de personer som styr verksamheten med sin strategiska förmåga och D är de yngsta individerna som befinner sig i riskzon för att rekryteras in i kriminella grupperingar. Åldersspannet i cylindermodellen sträcker sig från ungefär 14 år upp till 40 år. På Hisingen finns för närvarande 319 individer kategoriserade i cylindermodellen. De är ungefär jämnt fördelade mellan områdena Biskopsgården och Hisingens Backa. Av de 319 individerna är 77 frihetsberövade. Flertalet av de frihetsberövade är tongivande i sina respektive kriminella grupperingar.

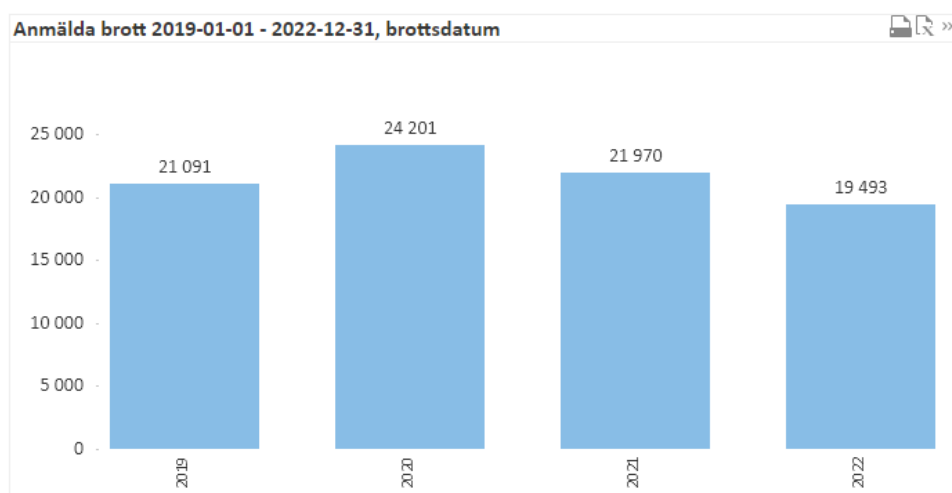
Oron och rädslan för de kriminella nätverken och grupperingarna och våldskapitalet de har bidrar till en tystnadskultur, som genomsyras av rädsla för att prata med myndigheter, vittna och säga ifrån när man hör eller ser något som upplevs som obehagligt eller otryggt.

En annan konsekvens av brottsligheten och otryggheten som finns på Hisingen är att barns rörelsefrihet kan begränsas på grund av att vårdnadshavare inte vågar låta sina barn vara ute ensamma. De kriminella grupperingarna kan också påverka människors rörelsefrihet, exempelvis genom att unga inte vågar gå på sina möten på socialkontoren utan föredrar att ses på andra platser.

Kriminaliteten bidrar också till att unga blir exponerade för narkotika, hot, våld, rån, parallella samhällsstrukturer, organiserad brottslighet med mera och riskerar att rekryteras till kriminalitet. Detta gäller unga i alla åldersgrupper och i alla områden, dock är unga i områden som Backa, Fyrklövern och Biskopsgården extra utsatta. Detsamma gäller unga över hela Hisingen med olika funktionsvariationer.

Den kriminella livsstilen glorifieras, exempelvis med viss hiphopkultur, och sprids på sociala medier vilket kan påverka ungdomar på Hisingen. På sociala medier förekommer också hot och kränkningar bland barn och unga. Hatbrott/stämpling med rasistiska motiv har ökat enligt ungdomarna själva.

Anmällda brott



Polisen ser att trenden håller i sig med ett minskat antal anmällda brott på LPO Hisingen de senaste fyra åren. Bedrägerier är den brottskategori som ökat tydligast sedan ett par år tillbaka. De vanligaste formerna av bedrägeri är vishing och phishing. Vishing innebär att en bedragare ringer dig för att få tag på konfidentiell information, så som person- och inloggnings-uppgifter. Phishing är en form av identitetsstöld online. Genom att använda en falsk e-postadress försöker brottslingar få sina offer att besöka en skadlig webbsida och på så sätt komma över känsliga personuppgifter.

Narkotika

Polisen har identifierat åtta platser där de behöver ha en högre närvaro på grund av stundtals ökad brottslighet och otrygghet. Det kommer och går men platserna återkommer över tid. Platserna är Vårväderstorget, Friskväderstorget, Länsmanstorget, Fyrklövern, Hjalmar Brantingsplatsen, Backa Röd, Brunnsbotorget och Selma Lagerlöfs Torg.

För att få en bredare bild av narkotikabruket i Göteborg har Göteborgs Stad och Polisområde Storgöteborg tagit vattenprover under 2021 och 2022 (en vecka i juni). Det som analyserats är kokain, amfetamin, metamfetamin, cannabis, tramadol och MDMA. Norumsgårde i Tuve ligger högre än de andra pumpstationerna vad gäller uppmätta nivåer av amfetamin och tramadol, både under 2021 och 2022. Resultatet visar ett mer jämt flöde under hela mätperioden jämfört med andra mätplatser, där det skiljer sig mer åt mellan helg och veckodag. Vad gäller förekomsten av cannabis ligger det på högre nivåer än vad som uppmätts i Ryaverket³. Nivåerna av tramadol ligger nästan dubbelt så högt som alla andra mätstationer samtliga dagar under provveckan.

Skadegörelse och nedskräpning

Glaskross och klotter på Göteborgs Stads fastigheter på Hisingen har ökat markant de senaste åren. Exempelvis rapporterades 72 klotter till Lokalförvaltningen 2021, jämfört med 34 rapporter 2018. Fastigheterna i stadsområde Hisingen blir främst utsatta för glaskross och skadegörelse i varierande omfattning. Förekomsten av klotter är väldigt hög. Man kan notera att koncentrationen ligger runt Kvillebäcken, Tolered, Backa och Kärra-området. Problembilden är märkbart lägre i Biskopsgården och Torslanda jämfört mot övriga stadsområdet.

Nedskräpning, klotter, skadegörelse och skadedjur påverkar människors upplevda trygghet och trivsel. Boende reagerar på kraftiga skillnader när det gäller sanering och skötsel, både vad gäller väntetider på sanering/åtgärd och nya investeringar i områden som upplevs som eftersatta. Man ser att de förvaltningar och bolag som bär ansvaret agerar och prioriterar olika.

Aktualiseringar⁴ inom socialtjänsten

Antalet hushåll med försörjningsstöd på Hisingen har minskat under 2022 jämfört med 2021.ⁱⁱⁱ Detsamma gäller aktualiseringar kopplade till våld i nära relation.

Antalet anmälningar från polis till socialtjänst avseende barn och unga 0-20 år har ökat under 2022 jämfört med 2021, från 1769 till 1882^{iv}. Antalet aktualiseringar hos socialtjänsten för samma åldersspann avseende kriminalitet var totalt 703 st för 2022.^v Av dessa var 666 anmälningar, 20 ansökningar, 5 dom

³ Ryaverkets upptagningsområde innefattar Ale, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Mölndal, Partille och Bollebygd. Under veckan proverna togs under 2022 i Norumsgårde låg amfetaminnivån som högst den 23 juni, då på 1400 mg per 1000 invånare (24 timmar). Samma dag i Ryaverket var motsvarande siffra 400 mg.

⁴ Aktualisering kan ske genom ansökan, anmälan eller att socialtjänsten får information på annat sätt. Vid en ansökan inleder socialtjänsten alltid utredning, vid anmälan görs en förhandsbedömning innan beslut om utredning ska inledas tas. Socialtjänsten gör alltid en skyddsbedömning när anmälan gällande barn.

⁵ Treserva Socialförvaltningen Hisingen, koder: *Egen brottslig verksamhet/kriminalitet, förseelse och brottslighet annat.*

ungdomsvård/ungdomskontrakt och 12 annat sätt. Av de 666 anmälningarna ledde 30% till utredningar eller tillfördes pågående utredning (197 st). 7% tillfördes befintliga ärenden (50 st) och 63% ledde inte till utredning eller tillfördes avslutade ärenden (420 st).

Andelen åtagandeplaner inom SSPF, SIG och US⁶ verksamhet där målen helt eller delvis har uppnåtts var 75% 2021. Antal unga i SSPF/SIG/US verksamhet som kommit i sysselsättning (utbildning, praktik eller arbete) var 2021 52%.⁷

Antalet ungdomar med pågående insats inom socialtjänsten på grund av kriminalitet eller drogberoende har varit ungefär densamma de senaste tre åren, 91 st 2020 och 99 st 2022. Antalet aktualiseringar hos socialtjänsten för ålder 0-20 år avseende våld i nära relation (utsatts eller bevittnat) är totalt 1382 under 2022. Det handlar totalt om 1015 personer.

Andel ärenden med avslutsorsak "fått behov tillgodosett" hos barn och unga har sjunkit 2022 jämfört med 2021, från 72% till 68%. Andel ej återaktualiserade barn och unga inom ett år efter avslutat ärende har däremot ökat, från 84% 2021 till 86% 2022.^v

Antalet rapporter om otillåten påverkan mot anställda inom socialförvaltningen Hisingen har ökat, från 76 st 2021 till 88 st 2022.^{vi}

Desinformationskampanjen mot socialtjänsten som bedrivs på bland annat sociala medier påverkar socialförvaltningens arbete. Det bidrar till att människor är misstänksamma mot eller rädda för socialtjänsten och inte vill ta emot eller söka hjälp. Medarbetare har fått uppgifter om att det även påverkar människors vilja att besöka andra verksamheter och aktiviteter som till exempel öppna förskolan och bibliotek, i tron att de kan ha koppling till myndigheter som socialtjänsten.

Övrigt

De områden på Hisingen med flest elever som går ut nian utan att vara behöriga till gymnasiet är Backa och Västra Biskopsgården. Andelen har ökat från 2019-2021, från 33 till 37% Västra Biskopsgården och från 22 till 25 % i Backa. Områdena med högst andel behöriga till gymnasiet är Södra Torslanda och Björlanda, men även där har andelen som saknar gymnasiebehörighet ökat.

På förskolegårdar och vid vissa idrottsanläggningar på Hisingen förekommer otrygghetsskapande samlingar av personer, narkotikahantering, gömd narkotika och skadegörelse. Tio idrottsanläggningar utmärker sig på Hisingen, se vidare under respektive mellanområde nedan.

Funktionsstödsförvaltningens verksamheter och medarbetare upplever och utsätts i varierande grad för otrygghet och brott, främst baserat på typ av arbetsplats samt arbetsplatsens geografiska placering. Generellt sett förekommer mer brott såsom skadegörelse, inbrott och stöld mot verksamheter som är öppna för allmänheten eller har bokade deltagare dagtid. Brott på vård- och omsorgsboenden handlar oftare om hot och/eller våld mot brukare eller personal.

⁶ SSPF = Skola, Socialtjänst, Polis, Fritid. SIG = Social Insatsgrupp, US = ungdomssekreterare

⁷ Siffrorna för 2022 fanns inte tillgängliga när denna rapport färdigställdes, februari 2023.

I Hisingens ytterområde är det vanligare att föremål kastas mot spårvagnar än det är i centrum. Det är oftast grupper av ungdomar som kastar antingen sten eller snöbollar.

Göta Lejon försäkringsbolag noterar att avsiktliga bränder vid skolor är något oftare förekommande i stadsområdena Hisingen och Nordost jämfört med övriga stadsområden.

Mellanområden (primärområden)

Backa (Skogome, Brunnsbo, Backa, Skälltorp)

I mellanområdet Backa uppger 79% att de känner sig trygga i sitt område. Det är tredje lägst andel på Hisingen, efter Västra och Östra Biskopsgården. 34% uppger att de upplever otrygghet utomhus, ett värde som placerar dem i mitten av alla områden på Hisingen.^{vii}

Polisen har identifierat åtta platser på Hisingen där de behöver ha en högre närvaro på grund av stundtals ökad brottslighet och otrygghet. Det kommer och går men platserna återkommer över tid. Tre av dessa ligger i Backa: Backa Röd, Brunnsbotorget och Selma Lagerlöfs Torg.

Det kriminella nätverket som finns i Backa verkar framför allt i Backa röd, Skälltorp och Brunnsbo. Nätverket har ett stort våldskapital vilket har medfört grova våldsbrott i offentlig miljö som påverkar lokalbefolkningens upplevda trygghet.

Under de senaste åren har flera tongivande personer i den kriminella miljön frihetsberövats. De som finns kvar i området håller en något lägre profil jämfört med tidigare år. Detta har resulterat i att området för stunden upplevs som lugnare. Tipsen till polisen och oron från allmänheten har minskat i omfattning. Flera av de personer som kan kopplas till kriminalitet i området bor inte själva där utan är besökande med kontakter in i kriminella nätverket, eller har historiskt bott i Backa.

Det finns indikationer på att narkotikahanteringen fortsätter i ganska stor omfattning. Fynd i den offentliga miljön styrker detta. Under årets ljusa tid är den öppna hanteringen av narkotika stor på olika ställen.

Det finns återkommande problem med otrygghetskapande samlingar av ungdomar och unga vuxna i den offentliga miljön. Att det förekommer stök, högljuddhet samt att de kan vara maskerade uppges vara anledningar till den upplevda otryggheten. I Backa finns det också en problematik med motorburna personer i området. De kör i hög hastighet på bland annat gångbanor och andra platser som inte är avsedda för trafik, främst under vår/sommar/höst men även vintertid. Det upplevs ha blivit lite lugnare under den senaste tiden, dock har användningen av el-cyklar ökat.

Den fysiska utformningen av miljön påverkar den upplevda tryggheten. I och med den omfattande stadsutvecklingen och den långa byggtid som det innebär, framförallt längs Litteraturgatan, finns risk för ökad otrygghet. Främst handlar det om stora områden med dålig belysning och tillfälliga omledningar av gång- och

cykelvägar. Efter ombyggnationen kring Skälltorp upplevs det vara lite lugnare då det är fler människor i rörelse nu.

Bostadsbolagen i Backa rapporterar om skadegörelse på sina fastigheter, likväl som förekomsten av klotter och andra skadegörelsebrott är hög på Göteborgs stads egna fastigheter det senaste året i jämförelse med andra områden på Hisingen. Vanligast är glaskross och klotter på skolor och förskolor i området.

Klotter som saneras i utsatta områden, som Backa, innehåller i högre grad än i andra områden meddelanden och/eller hot som riktar sig till olika grupper, t ex vittnen, socialtjänst och polis. Denna typ av klotter påträffas sällan utanför utsatta områden. Det finns däremot ingen statistik som tyder på att det skulle vara mer klotter i utsatta områden än i andra.

Lustgastuber och -patroner hittas i Backa och det är något som ökat det senaste året.

Både vid Backa provisoriska sporthall och Backavallen finns indikationer på att det förekommer misstänkt narkotikaförsäljning samt otrygghetsskapande samlingar av personer. Det har förekommit att ungdomar hänger inomhus i entrédelen på Selma Lagerlöfs center och varit stökiga.

I Backa finns det stor oro för att barn och unga riskeras att rekryteras in i den kriminella miljön och att det kryper lägre ned i åldrarna. Den öppna rekryteringen har uppmärksammats i Brunnsbo i början av 2022.

När det sker grövre brott som exempelvis skjutningar märks det att unga kan känna sig otrygga genom att färre barn och ungdomar besöker verksamheterna i området samt att de också ställer många frågor till personalen.

En förändring det senaste året är att vårdnadshavare upplevs vara mer engagerade i sina barn, de kontaktar personal för att se om barnen är på fritidsgården och vilka aktiviteter som erbjuds. Färre barn och unga ses ensamma utomhus.

Tjejer är en målgrupp som är svårare att nå för att de inte besöker fritidsgårdarna i samma utsträckning samt att de heller inte tar lika mycket plats som killarna gör i det offentliga rummet. Likaså ses en förändring bland vissa tjejer när det gäller psykisk ohälsa som är mer uttalad än tidigare, då man höll det för sig själv.

Ytterligare en förändring som ses bland ungdomar det senaste året är att konflikter som börjar på sociala medier sedan eskalerar och fortsätter utspela sig på skolan och fritiden.

Även användningen av e-cigarett⁸ och snus har ökat bland ungdomar, de gränser som fanns tidigare har suddats ut.

Tuve-Säve (Tuve-Säve)

I Tuve och Säve uppger 94% att de är trygga i sitt bostadsområde, det är bland de högsta andelarna på hela Hisingen. 30% uppger att de upplever otrygghet utomhus vilket är bland de lägsta på Hisingen.^{viii}

⁸ Kallas även för *vape*

Det finns dock platser och områden som ibland kan upplevas otrygga. I vilken utsträckning man upplever otrygghet kan skilja sig åt beroende på var i området man befinner sig, tidpunkt eller händelser som inträffar på platsen. Förekomst av narkotikahantering, samlingar av ungdomar och unga vuxna eller buskörning kan vara anledningar till känslan av upplevd otrygghet.

Norumshöjd är ett område som till och från upplevs som otryggt av boenden, då det förekommer misstänkt narkotikahantering. Likaså finns det en upplevd otrygghet kopplad till samlingar av personer med störande beteende och störande mopedtrafik.

Det finns personer i Tuve som kan kopplas till hantering av narkotika och det finns även kopplingar till kriminellt belastade personer på andra delar av Hisingen. Polisen har hittat narkotika som kan befästa att det hanteras narkotika på gatunivån. Större partier av narkotika har hittats i terrängen samt i fordon och fastigheter. På Tuve Torg upplevs stundtals öppen narkotikaförsäljning samt misstankar om narkotikaförsäljning omkring en närliggande skola på fredagseftermiddagar.

Under året har det skett ett mord i området kopplat till den kriminella miljön, där två personer har blivit dömda. Samverkanspartners och medarbetare vittnar om att läget är tämligen lugnt i det offentliga efter mordet. Man ser en förändring i minskat häng av ungdomar utomhus.

En förändring som ses bland ungdomar senaste året är att konflikter som börjar på sociala medier, sedan eskalerar och fortsätter utspela sig på skolan och fritiden etc. Användning av e-cigarett och snus har ökat bland ungdomar, de gränser som fanns tidigare har suddats ut.

Indikationer om att det förekommer misstänkt narkotikaförsäljning samt otrygghetsskapande samlingar av personer vid Tuvevallen och Tuve ishall.

Tuve Bibliotek och kulturhus har haft en del problematik med skadegörelse både utvändigt och invändigt, samt att personer uppehåller sig i lokalerna under Mer-öppet tiderna.

I Säve är det främst problem med fortkörning samt till viss del problem kopplade till A-traktorer.

Kärra-Rödbo (Kärra, Rödbo)

I Kärra – Rödbo uppger 90% att de är trygga i sitt bostadsområde, det är bland det högsta på hela Hisingen. 34% uppger att de upplever otrygghet utomhus, det är i mitten av alla områden på hela Hisingen.

Dock finns det platser och områden som till och från kan upplevas otrygga. Det gäller vissa offentliga platser då framför allt torget och hållplatser i kollektivtrafiken. I vilken utsträckning man upplever otrygghet kan skilja sig åt beroende på var i området man befinner sig, tidpunkt eller händelser som inträffar på platsen. Förekomst av narkotikahantering, samlingar av ungdomar med störande beteende

och mopedtrafik uppges som anledning till känslan av otrygghet på dessa platser. Under 2022 har det även hittats lustgastuber vilket är nytt från tidigare år. Polisen får indikationer på att det förekommer bruk och handel med narkotika på olika platser. Polisen har inte kunnat konstatera men inte heller utesluta att detta sker. Antalet tips när det gäller denna typ av brott är ganska begränsat och det är svårt att dra någon direkt slutsats kring omfattningen.

Förekomsten av klotter likväl som andra typer av skadegörelsebrott är hög på Göteborgs stads egna fastigheter senaste året i jämförelse med andra områden på Hisingen. Främst gäller det glaskross på skolor och förskolor i området.

En förändring som ses bland ungdomar senaste året är att konflikter som börjar på sociala medier, sedan eskalerar och fortsätter utspela sig på skolan och fritiden etc. Användning av e-cigarett och snus har ökat bland ungdomar även lustgastuber har hittats i området, de gränser som fanns tidigare har suddats ut. Det finns också en oro kring ökad droganvändning bland elever på skolorna i Kärra.

Vid Kärra sim- och sporthall finns indikationer på att det förekommer misstänk narkotikaförsäljning i vid anläggningen samt otrygghetsskapande samlingar av personer.

I Rödbo finns det boende för personer som är socialt utsatta som polisiärt har stuckit ut under året, med många utlämnningar till adressen.

Norra Älvstranden (Eriksberg och Lindholmen)

I Norra Älvstranden uppger 95% att de är trygga i sitt bostadsområde, det är näst högst på hela Hisingen. 27% uppger att de upplever otrygghet utomhus vilket är den lägsta andelen på hela Hisingen.^{ix}

Vissa platser på Lindholmen kan upplevas som trygga för boende och personer som befinner sig i området framför allt kvällstid. Då det kan vara otrygghetsskapande samlingar av personer, narkotikahandling och annan brottslighet. Det finns också en upplevd otrygghet i området, kopplat till att antalet människor som rör sig i området utan att ha ett legitimt syfte att befinna sig där har ökat kraftigt. Området det rör sig om anges med följande gator för referens: Anders Carlssons Gata, Valdemar Noréns Gata samt Bror Nilssons Gata med intilliggande ytor och kajer.

Monsungatan är också en plats som boende ibland upplever som trygg, då i samband med att det förekommer buskörning och viss narkotikahandling.

Vid Lundbystrandshallen, uppges det förekomma misstänk narkotikaförsäljning samt otrygghetsskapande samlingar av personer. Obehöriga personer som tar sig in i hallen för att bruka narkotika på dagtid och nattetid för att övernatta i lokalen. Det har även förekommit både stöld och inbrott under 2022. Det är också en samlingsplats för personer i bilar, uppemot 20 till 25 bilar kan stundtals samlas vid anläggningen.

Det finns problematik med skadegörelse i form av klotter på tunnelportar i området norra Eriksberg.

Kyrkbyn-Rambergsstaden (Kyrkbyn-Rambergsstaden)

I Kyrkbyn – Rambergsstaden uppger 85% att de är trygga i sitt bostadsområde, det är i mitten av alla områden på hela Hisingen. 31% uppger att de upplever otrygghet utomhus, det är bland de lägsta andelarna på hela Hisingen.^x

Kyrkbytorget är en plats som till och från kan upplevas otrygg av de boende. Det finns också ett socialt boende i området, som har problem med skadegörelse på fastigheten och externa icke inbjudna gäster som uppsöker boendet för privata skulduppgörelser eller försäljning av preparat vilket kan bidra till oroligheter. Detta skapar en del oro hos brukarna och incidenter har i och med det förekommit. De oinbjudna gästerna tar sig ibland in i trappuppgångar och vind. Vid enstaka tillfällen har obehörig huserat på vind. Det har också förekommit skadegörelse i form av blockering av låssystem och krossade rutor.

Vid Lundbybadet/Rambergsrinken uppges det förekomma misstänkt narkotikaförsäljning, narkotikabruk samt otrygghetsskapande samlingar av personer.

Kvillebäcken (Kvillebäcken)

I Kvillebäcken uppger 84% att de är trygga i sitt bostadsområde, det är i mitten på hela Hisingen. 29% uppger att de upplever otrygghet utomhus, det är bland de lägsta andelarna på hela Hisingen.^{xi}

Polisen har identifierat åtta platser på Hisingen där de behöver ha en högre närvaro på grund av stundtals ökad brottslighet och otrygghet. Det kommer och går men platserna återkommer över tid. Två av dessa ligger i Kvillebäcken: Hjalmar Brantingsplatsen och Fyrklövern.

På Hjalmar Brantingsplatsen och Backaplan finns en upplevd otrygghet kopplad till trafiksäkerhet, främst på grund av den höga koncentrationen av många människor och tung trafik på liten yta. Det finns även en upplevd otrygghet kopplad till förekomsten av alkohol- och narkotikapåverkade personer och brott i offentlig miljö.

Wieselgrensplatsen är också en plats som kan upplevas otrygg kopplat till en viss narkotikaproblematik. Det finns också en problematik kring cykelstölder vilket både fastighetsägare och äldre samt vård- och omsorgsförvaltningen rapporterar. Fyrklövern är ett område som upplevs som otryggt för de boende. Det finns en återkommande problematik med samlingar av ungdomar och unga vuxna i området. Parkeringen utanför butikerna är en plats där de ofta samlas samt vid parkeringsdäcket. I dessa samlingar förekommer stök, högljuddhet, de kan vara maskerade samt ha en otrevlig attityd mot boende och personal som befinner sig i området. Mopeder och el-cyklar framförs i hög fart på gångbanor i området. Det förekommer också att personer med kopplingar till kriminella nätverk befinner sig i området. Likaså finns det indikationer på att det förekommer narkotikabruk samt narkotikahandel i området. Det finns också en oro för att barn och unga riskerar att rekryteras in i kriminalitet.

Korsningen vid Fyrklöversgatan in till parkeringen upplevs som otrygg när det kommer till trafiksäkerhet, framför allt under rusningstrafik. Där är det dålig sikt i och med busshållplatsens placering samt att det finns en gång- och cykelbana.

Vid Konvaljegatan finns det en upplevd otrygghet vad gäller trafiksäkerheten med bilar som kör i hög hastighet, detta framför allt vid lämning vid Bjurslätsskolan. Det är många barn som går på den gatan vid dessa tider för att ta sig till skolan vilket påverkar deras trygghet.

Det finns också sociala boenden i mellanområdet som har problem med skadegörelse på fastigheter samt oinbjudna gäster som sporadiskt uppsöker boendet där vissa kan vara narkotikapåverkade. Det kan också förekomma försäljning av narkotikaklassade preparat i eller i anslutning till platsen. Det förekommer även stölder samt att personer utifrån tar sig in i lokalerna och ibland även övernattar i källare och vindsutrymmen.

Förekomsten av klotter likväl som andra typer av skadegörelsebrott är hög på Göteborgs stads egna fastigheter senaste året i jämförelse med andra områden på Hisingen. Främst gäller det glaskross och klotter på skolor, förskolor och sociala boenden i området.

Kärrdalen – Slättadamm (Kärrdalen, Slättadamm)

I Kärrdalen – Slättadamm uppger 94% att de är trygga i sitt bostadsområde, det är bland de högsta andelarna på hela Hisingen. 29% uppger att de upplever otrygghet utomhus, det är bland de lägsta på Hisingen.^{xii}

Förekomst av klotter likväl som andra typer av skadegörelsebrott förekommer främst kring Tolered på Göteborgs stads egna fastigheter och då främst på skolor och förskolor.

Västra Biskopsgården (Södra Biskopsgården, Norra Biskopsgården, Länsmansgården)

I området Västra Biskopsgården uppger 61% att de känner sig trygga i sitt område. Det är lägst andel på hela Hisingen. 33% uppger att de upplever otrygghet utomhus.^{xiii}

Enligt Aktiv Bo-enkäten har den upplevda tryggheten ökat från 73,2% till 74,9% mellan 2021 och 2022.

Vårväderstorget, Friskväderstorget och Länsmanstorget är platser som upplevs som otrygga av de boende i området. Det finns en oro på grund av mycket rörelse runt Länsmanstorget och Vårväderstorget under 2022. Det förekommer narkotikaförsäljning, kriminella nätverk och konflikter mellan olika grupper. Socialförvaltningens uppsökande personal upplever sig till och från ifrågasatta i området och vårdnadshavare är skeptiska till att ta emot hjälp i form av samverkan inom SSPF.

De platser och samlingar där det förekommer kriminalitet är platser där unga riskerar att exponeras för detta vilket kan öka risken att unga rekryteras in i kriminalitet. Det finns flera kriminella nätverk som verkar i området med stort våldskapital, dessa har olika territorium som är uppdelade efter norra och södra delarna av området. Det finns en pågående konflikt mellan de olika kriminella nätverken som har stor inverkan på människors trygghet i området. Konfliktmiljön har inneburit flera grova våldsbrott i den offentliga miljön. Det påverkar människors vilja att gå ut och även att låta sina barn röra sig fritt i området. Konsekvenserna av detta blir många, bland annat att det är en låg grad av vuxennärvaro och social kontroll ute, framför allt efter mörkrets inbrott och kvällstid.

Hisingen hade åtta skjutningar under 2022, av dessa var endast två direkt relaterade till konflikten i Biskopsgården. Den ena var mordet på Länsmanstorget sommaren 2022 och den andra en skjutning mot en föreningslokal på Gropegårdsgatan, vid det tillfället skadades ingen. Ett mordförsök genom knivskärning skedde i februari, gärningspersonen kopplades till det ledande skiktet i norra Biskopsgården och dömdes för dådet till 12 års fängelse.

Polisen har under det senaste året sett en markant skillnad på konfliktnivån i området. Det fanns tendenser redan innan mordet i somras, men när polisen lyckades gripa ett par personer direkt efter mordet blev den södra delen av konfliktsidan tydligt desarmerad i sin struktur. Polisen har sedan dess fortsatt att ha en hög närvaro i området. Händelsen som skedde i somras utanför Lundbybadet, en allvarlig knivskärning och grov misshandel mot personer kopplande till södra nätverket, är det som utmärker sig.

Konflikten mellan södra och norra nätverket lever, men känslan i området är att den har svalnat över tid. Under 2023 kommer flera tongivande aktörer ut från längre fängelsestraff vilket kan påverka lägesbilden.

En del ungdomar och unga vuxna upplever stor oro och otrygghet när de rör sig mellan olika områden i området på grund av den pågående konflikten mellan de kriminella nätverken. Det medför att människor undviker att röra sig i området och deras rörelsefrihet blir begränsad. De vittnar om att de blir hotade och kontrollerade när de rör sig mellan områdena, det kan ske i kollektivtrafik eller utomhus. Att unga är rädda och upplever sig begränsade att röra sig fritt påverkar deras möjlighet att delta i fritidsverksamhet och annan sysselsättning i området. Flera av skjutningarna de senaste åren har skett nära skolor i området, främst Ryaskolan, vilket också påverkar tryggheten och barns rörelsefrihet i negativ bemärkelse.

Misstänkt narkotikaförsäljning vid och omkring socialtjänstens kontor på Höstvädersgatan 1. Vid Vårväderstorget sker försäljning och bruk vid och under spårvagnshållplatsen. På och omkring torget finns det också otrygghetsskapande samlingar av unga och unga vuxna. Hemtjänsten har lokaler på Vårväderstorget och medarbetare upplever här en stor otrygghet på kvällstid då butiker och andra verksamheter har stängt.

Friskväderstorget upplever flera, både boende och medarbetare, ha blivit tryggare under 2022. Medarbetare som tidigare år rapporterat om moralpolis i området har inte fått någon information om det från boende under 2022.

På Väderilsgatan har ett ökat cannabisbruk uppmärksammats sedan hösten 2022 och en viss ökning även när det gäller normbrytande beteende.

Västra Biskopsgården upplevs som otryggt att arbeta i för medarbetare inom hälso- och sjukvård och hemtjänst. De arbetar i personers hem och rör sig i områden där det finns gängkriminalitet och har inträffat skjutningar. Det förekommer också att personer med en hotbild mot sig är i behov av vård- och omsorgsinsatser. Personalen förflyttar sig med bil och tycker att vissa parkeringsplatser känns otrygga, framför allt utanför kontorstid.

Det finns även en problematik med otrygghetsskapande samlingar av unga på gårdarna i bostadsområdena, där det också kan förekomma narkotikahantering. Det är främst när det brukas narkotika eller när personerna i fråga är otrevliga mot boende eller kommunens personal som otryggheten uppstår, men grupperna i sig skapar också en oro för vad som skulle kunna hända.

Lustgastuber hittas i trapphus, källare och sopstationer i hela området och det är något som ökat. Även användningen av e-cigarettor och snus har ökat bland ungdomar.

Sjumilahallen, Länsmansgårdens idrottsområde och Blidvädersplan är platser där det misstänks ske narkotikaförsäljning och där det till och från är otrygghetsskapande samlingar av personer, främst stökiga ungdomar.

Problem med kamphundar som hetsas mot varandra och ungdomar som hetsar hundarna och dess ägare har uppmärksammats på flera platser i området.

Det finns många gångtunnlar i området som ofta beskrivs som otrygga i trygghetsdialoger, ett par exempel är tunnelarna vid Länsmanstorget och Blidvädersgatan (mot duvberget).

Klotter som saneras i utsatta områden, exempelvis Biskopsgården, innehåller i högre grad än i andra områden meddelanden och/eller hot som riktar sig till olika grupper, t ex vittnen, socialtjänst och polis. Denna typ av klotter påträffas sällan utanför utsatta områden. Det finns däremot ingen statistik som tyder på att det skulle vara mer klotter i utsatta områden än i andra.

Vissa hållplatser i kollektivtrafiken uppges också vara otrygga, framför allt hållplatserna Friskväderstorget och Mildvädersgatan.

Östra Biskopsgården (Jättesten, Svartedalen)

I Östra Biskopsgården uppger 76% att de är trygga i sitt bostadsområde, det är näst lägst på hela Hisingen. 38% uppger att de upplever otrygghet utomhus, det är den högsta andelen på hela Hisingen.^{xiv}

På Långströmsgatan har det skett en skjutning mot en lägenhet i slutet av 2022. Ingen person skadades och en person kunde gripas på platsen. Enligt polisen är händelsen inte relaterad till den pågående konflikten i Biskopsgården.

I övrigt har polisen sett en ökning av narkotikaanvändning/försäljning vid Långströmsgatan udda nummer under sommarhalvåret. Polisen har arbetat aktivt i samverkan med andra parter och i slutet av 2022 såg det bättre ut på platsen.

Svartedalsskolan är en skola som sticker ut på så sätt att barn och unga har ägnat sig åt skadegörelse, glaskross, vandalisering samt olaga hot och snatterier i samband med lunchraster och efter skoltid på vägen till och från Länsmansgården. Bland annat har matbutiken Coop Xtra varit drabbad i omgångar.

Även i Jättesten och Svartedalen finns oro för att unga rekryteras till kriminalitet och vårdnadshavare är skeptiska till att ta emot hjälp och stöd i form av samverkan inom SSPF. Oro finns också för försäljning och användning av e-cigarettor bland unga.

Vid Svartedalens vård och omsorgsboende och i kontorslokalerna förekommer stölder. Medarbetare upplever att många personer uppehåller sig i byggnaden och att det är svårt att veta av vilken anledning de är där. Utanför boendet är det ofta större samlingar av ungdomar som sitter och röker, vilket upplevs som hotfullt av personal som ska gå hem på kvällen. Narkotikahandel förekommer på kvällar och nätter i bilar på parkeringen utanför Svartedalsskolan, som gränsar till boendet.

Svartedalen är ett otryggt geografiskt område att arbeta i för medarbetare inom hälso- och sjukvård och hemtjänst. De arbetar i personers hem och rör sig i områden där det finns gängkriminalitet och där det skett skjutningar. Det förekommer också att personer med en hotbild mot sig är i behov av vård- och omsorgsinsatser. Personalen förflyttar sig med bil och tycker att vissa parkeringsplatser känns otrygga, framför allt utanför kontorstid.

Den fysiska utformningen av miljön påverkar också tryggheten. Gångtunneln vid Stackmolnsgatan upplevs som otrygg av boende och verksamma i området. Detsamma gäller den ombyggnation som pågår längs med Långströmsgatan, detta på grund av bristfällig belysning.

Södra Torslanda (Nolered, Hjuvik, Arendal)

I Södra Torslanda uppger 91% att de är trygga i sitt bostadsområde, det är högst andel på hela Hisingen. 33% uppger att de upplever otrygghet utomhus, det är bland de högsta andelarna på hela Hisingen.^{xv}

Utifrån ett polisiärt perspektiv har 2022 varit ett lugnt år i Torslanda. Det som sticker ut är den stora ökningen av antalet A-traktorer som medfört problem med störande musik, nedskräpning samt buskörning. Det har även förekommit olaglig street racing på vägarna omkring Amhult.

Polisen har också sett att årskullen 2009 bär med sig ett större antal ungdomar i riskzon än föregående år, vilket har gett ett större underlag för SSPF-samtycken.

Området kring Amhult Resecentrum och Torslanda torg är platser som kan upplevas otrygga, framför allt på kvällar och helger. Där finns en återkommande problematik med samlingar av ungdomar. I dessa samlingar kan det förekomma alkohol, stök, högljuddhet, skadegörelse och de kan ha en otrevlig attityd mot boende och personal i området. Det förekommer också hot och våld bland unga.

Runt dessa platser finns det också indikationer på att det förekommer en del narkotikabruk samt narkotikahandel. Här finns en oro för högstadieelever som har psykisk ohälsa och använder narkotika, samt ungdomar som använder e-cigarett och lustgas. Torshallen är en plats där det misstänks ske narkotikaförsäljning och till och från finns otrygghetsskapande samlingar av personer vid hallen. Det har även förekommit häng på taket och anlagd brand.

Björlanda (Björlanda)

I Björlanda uppger 95% att de är trygga i sitt område, det är näst högst på hela Hisingen. 27% uppger att de upplever otrygghet utomhus, det är den lägsta andelen på hela Hisingen.^{xvi}

Området har en hög andel A-traktorer och det är mestadels problem kopplade till trafik som polisen får information om.

ⁱ Hälsa på Lika Villkor 2020

ⁱⁱ Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022-2026, s. 56

ⁱⁱⁱ Treserva Socialförvaltningen Hisingen.

^{iv} Treserva Socialförvaltningen Hisingen.

^v Årsrapport 2022, Socialnämnden Hisingen.

^{vi} Rapporteras i IA

^{vii} Hälsa på Lika Villkor 2020

^{viii} Hälsa på Lika Villkor 2020

^{ix} Hälsa på lika villkor 2020

^x Hälsa på Lika Villkor 2020

^{xi} Hälsa på Lika Villkor 2020

^{xii} Hälsa på Lika Villkor 2020

^{xiii} Hälsa på Lika Villkor 2020

^{xiv} Hälsa på Lika Villkor 2020

^{xv} Hälsa på Lika Villkor 2020

^{xvi} Hälsa på Lika Villkor 2020

Källor

- **Nationella Trygghetsundersökningen 2022 (BRÅ)**

Brå genomför årligen den Nationella trygghetsundersökningen (NTU) vars syfte är att undersöka människors utsatthet för brott, upplevelse av oro och otrygghet samt förtroende för rättsväsendet, liksom brottsutsattas erfarenheter av kontakter med rättsväsendet. Läs mer här: [Nationella trygghetsundersökningen \(NTU\) - Brottsförebyggande rådet \(bra.se\)](https://www.bra.se/brottsforebyggande-radet)

- **Nationella Folkhälsoenkäten - Hälsa på Lika Villkor 2020**

Den nationella folkhälsoenkäten Hälsa på lika villkor är en nationell undersökning om hälsa, levnadsvanor och livsvillkor. Enkäten genomförs vartannat år. Läs mer här: [Nationella folkhälsoenkäten – Hälsa på lika villkor — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

- **SOM-undersökningen i Göteborg**

SOM-undersökningen i Göteborg är en lokal och relativt ny SOM-undersökning som går ut till boende i Göteborgs kommun. Undersökningen genomfördes för första gången år 2016 och frågorna fokuserar på lokala satsningar, trivsel i staden och i det egna boendet, stadsmiljö och infrastruktur. En betydande del av undersökningen görs i samverkan med Göteborgs Stad, men också med flera andra lokala aktörer som West Pride, Göteborg & Co., m.fl.

- **Kartläggning lägesbild stadsområde Hisingen 2022 (Stratsys, Göteborgs Stad)**

Följande förvaltningar och bolag svarade: Förskole-, Grundskole-, Kultur-, Idrott och förenings-, Funktionsstöd-, Lokal-, Äldre- vård och omsorgsförvaltningen, Trafikkontoret, Fastighetskontoret, Socialförvaltningen Hisingen och Sydväst, Göteborgs Stads Parkeringsaktiebolag, Försäkrings AB Göta Lejon, Gryaab AB, Älvstranden Utveckling AB, Förvaltnings AB Framtiden.

- **Anmälda brott 2018–2022 från Polisen**

- **Räddningstjänstens statistik från 2018–2022 avseende bränder på skolor, fordons- och containerbränder.**

- **Lokalförvaltningen (Göteborgs Stad) statistik över skadegörelse, klotter och glaskross 2018–2022**

- **Årsstatistik 2018 – 2021 från Försäkrings AB Göta Lejon**

- **Förekomst av narkotika i avloppsvattnet - Samverkan mellan Göteborgs Stad och Polisområde Storgöteborg (2021, 2022)**

- **Medarbetarenkäten 2022 på Socialförvaltningen Hisingen.**

-
- **Göteborgs skolundersökning 2022 - Ungas erfarenhet av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel**
 - **Rapporter från trygghetsvårdar på Bostadsbolaget och Poseidon**
 - **Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022-2026.**
 - **Intern statistik från Treserva och årsrapporter i Stratsys (Göteborgs Stad)**
 - Antal orosanmälningar med kriminalitet som grund samt andel som lett till utredning barn/unga
 - Antal ungdomar med pågående insats inom socialtjänsten på grund av kriminalitet eller missbruk alkohol eller droger
 - Andel ej återaktualiserade ärenden barn och unga
 - Andel ärenden som avslutats med att behovet är tillgodosett, barn och unga
 - Antal barn och unga (0-20 år) som aktualiserats på grund av våld i nära relation
 - **Intern statistik från IA:** antalet rapporter om otillåten påverkan



Lägesbild otrygghet och brott 2022

Stadsområde Göteborg Nordost

2023-03-17

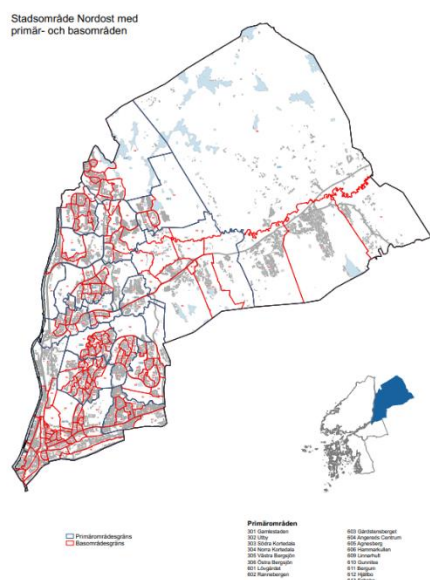
1 Förord

Detta dokument är Socialförvaltning Nordost och Lokalpolisområde Nordost, Polisområde Storgöteborgs, gemensamma lägesbild. En lägesbild är en sammanställning över kartlagd problematik samt en samlad bedömning om var problemen är som störst, hur situationen ser ut jämfört med referensdata och hur utvecklingen sett ut över tid. Lägesbilden fungerar sedan som underlag när man väljer och planerar åtgärder. I dokumentet lägger beredningsgruppen sina förslag på problemområden som kan prioriteras i det fortsatta arbetet utifrån Trygg i- överenskommelsen. Kommande lagstiftning ställer krav på att Kommun och polis skall ha en gemensam lägesbild.

1	Förord.....	2
2	Övergripande analys för hela stadsområdet.....	5
2.1	Områdesfakta	5
2.2	Trygghetsundersökning	6
2.3	Attitydundersökning	7
2.4	Brottsstatistik	8
2.4.1	Aktualiseringar socialtjänsten	11
2.5	Kartläggning lägesbild.....	11
2.5.1	Definition utsatta områden	13
2.6	Aktuell problematik	15
2.6.1	Kriminella nätverk.....	15
2.6.2	Ungdomskriminalitet.....	15
2.6.3	Parallella strukturer	16
2.6.4	Otillåten påverkan mot medarbetare - tystnadskultur 16	
2.6.5	Narkotika	16
2.6.6	Välfärdsbrottslighet.....	16
2.6.7	Våld i nära relationer	17
2.6.8	Otrygga platser.....	17
2.6.9	Påverkade individer i det offentliga rummet	17
2.6.10	Stölder.....	17
2.6.11	Nedskräpning	17
2.6.12	Skadegörelse	17
2.6.13	Bedrägerier och åldringsbrott.....	18
2.7	Förslag på prioriterad arbetsinriktning från beredningsgrupp.....	18
3	Övergripande analys per mellanområde	18
3.1	Bergsjön.....	18
3.1.1	Trygghet i Bergsjön	21
3.2	Centrala Angered.....	22
3.2.1	Angereds centrum	22
3.3	Rannebergen	26
3.3.1	Trygghet i Rannebergen.....	28

3.3.2	Agnesberg	28
3.4	Gamlestaden-Utby	30
3.4.1	Trygghet i Utby	32
3.4.2	Trygghet i Gamlestaden	33
3.5	Kortedala	34
3.5.1	Trygghet i Kortedala	36
3.6	Norra Angered	36
3.6.1	Lövgärdet	36
3.6.2	Gårdsten	41
3.7	Södra Angered.....	44
3.7.1	Hjällbo	44
3.7.2	Eriksbo	48
3.7.3	Hammarkullen	49
3.8	Östra Angered	52
4	Referenslista.....	55

2 Övergripande analys för hela stadsområdet



2.1 Områdesfakta

Stadsområde Nordost omfattar primärområdena Angereds Centrum, Agnesberg, Bergum, Eriksbo, Gamlestaden, Gårdstensberget, Gunnilse, Hammarkullen, Hjällbo, Linnarhult, Lövgärdet, Norra Kortedala, Rannebergen, Södra Kortedala, Utby, Västra Bergsjön och Östra Bergsjön. Det är en sammanslagning av de tidigare stadsdelsnämndsområdena Angered och Östra Göteborg.

Nyckeltalen redovisar statistik som beskriver Göteborg och dess 96 delområden, primärområden, per den 31 december och kan användas för att jämföra de olika områdena. Nedan redovisas uppgifter för primärområdet och jämförelse görs mot uppgifterna för hela kommunen.

	Nordost	Hela Göteborg
Folkmängd	106 685	587 549
Befolkningsförändring 2020–2021	+423	+4 493
Andel födda i utlandet	49,2 %	28,3 %
Andel utrikes födda eller med två utrikes födda föräldrar	69,5 %	38,1 %
Medelinkomst	242 800 kr	332 400 kr
Arbetslöshet	13,1 %	6,6 %
Antal ersatta dagar från F-kassan per person (16-64 år)	23,9	19,5
Andel med eftergymnasial utbildning (minst 3 år)	22,2 %	37,9 %
Andel bostäder byggda 1961–1970	30,2 %	
Andel bostäder i allmännyttan	47,4 %	25,9 %
Antal färdigställda bostäder 2021	861	
Andel bostäder i småhus	16,8 %	18,3 %

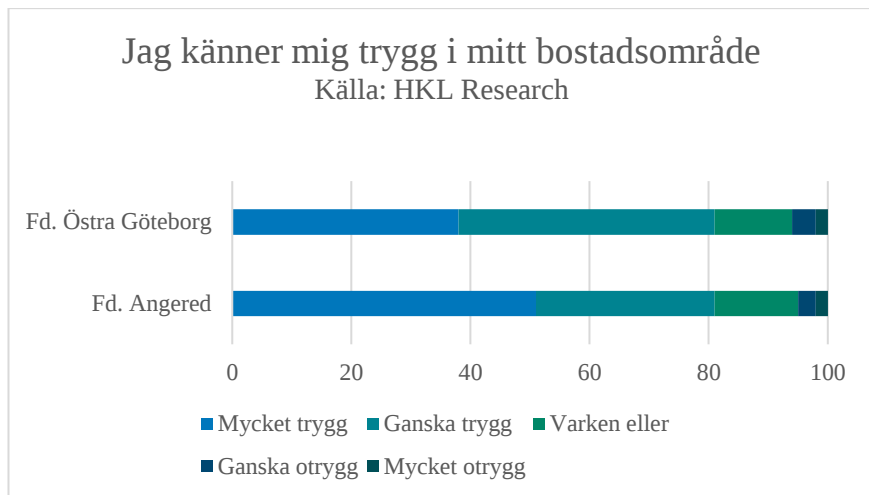
1

Utifrån nyckeltalen som avviker från snittet i Göteborg framstår att invånarna i stadsområdet har sociala utmaningar gällande levnadsvillkor. Man har bland annat i snitt lägre inkomst, högre grad av arbetslöshet. Lägre utbildningsnivå och en hög andel av befolkningen bor i allmännyttans bostadsbestånd.

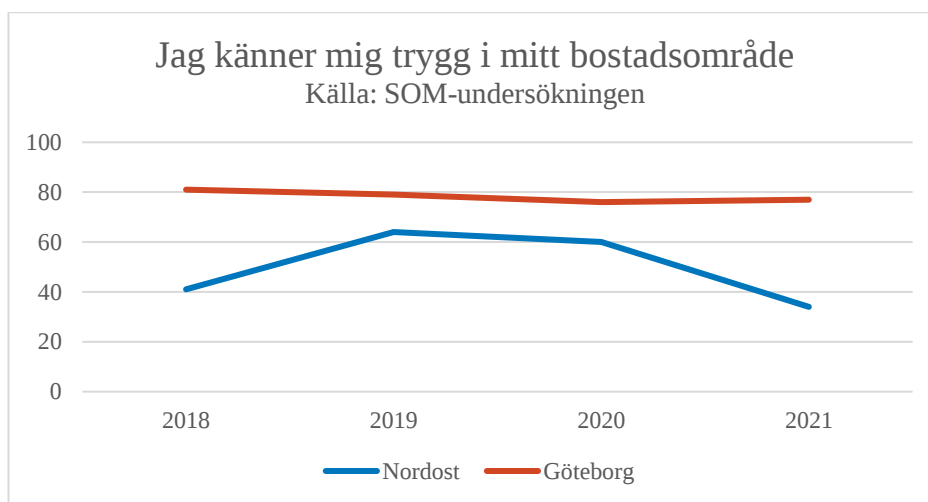
2.2 Trygghetsundersökning

Göteborgs Stad har sedan 2017 använt sig av SOM-undersökningen för att mäta invånarnas trygghet i staden. Tidigare stadsdelar Angered och Östra Göteborg har dock använt sig av trygghetsundersökningar utförda av HKL Research under åren 2015–2020. Resultatet av SOM-undersökningen som utfördes i Göteborg 2021 visar att mellanområdena i Nordost har ett svarsantal lägre än 50 personer per område, undantaget Gamlestaden och Kortedala, därmed har vi valt att inte ta med SOM-undersökningens resultat per mellanområde, undantaget Kortedala och Gamlestaden.

¹ Göteborgsbladet



Diagrammet ovan visar den upplevda tryggheten i stadsområdet Nordost under 2020. Tryggheten i fd. Östra Göteborg kontra Angered är relativt enhetlig.



Diagrammet ovan visar att den upplevda tryggheten i stadsområdet Nordost skiljer sig negativt från den upplevda tryggheten i Göteborg. Den upplevda tryggheten har minskat från 2020–2021 enligt SOM-undersökningen. Det är dock av vikt att beakta att svarsfrekvensen för 2021 i Nordost ej ger ett representativt resultat.

2.3 Attitydundersökning

Trafikkontoret har årligen sedan 2015 en attitydundersökning för fotgängare i syfte att kartlägga göteborgarnas upplevelse av hur det är

² HKL Research

³ SOM-undersökningen

att vara fotgängare i Göteborg. I undersökningen ställs bland annat frågor om hur tryggt de är att gå i sin närmiljö på dagen respektive på kvällen.

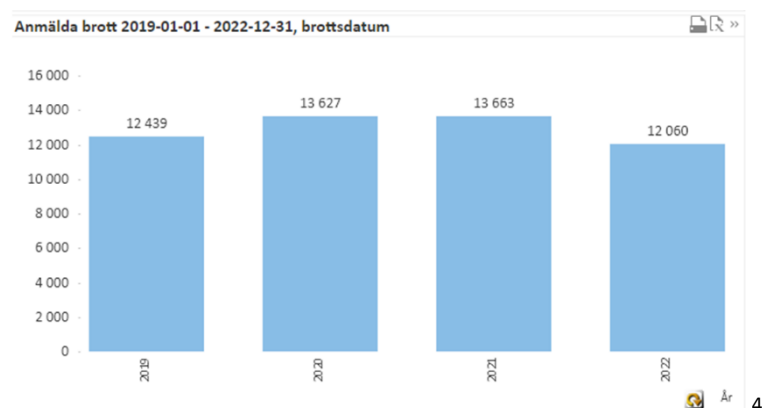
Attitydundersökningen för 2022 visar att de flesta instämmer med att det är tryggt att gå i sin närmiljö under dagen. Detta gäller hela staden även om det finns geografiska skillnader. Däremot är det som förväntat färre som instämmer med påståendet att det är tryggt att gå i sin närmiljö under kvällen. Stadsområde Nordost sticker ut i negativ bemärkelse i jämförelse med resten av staden.

I Nordost är det endast 40 procent som instämmer med att det är tryggt att gå på kvällen, jämfört med genomsnittet i staden på 56 procent. Lokalt sett skiljer det sig i något inom stadsområdet där motsvarande siffra för Angered ligger på 37 procent och på 43 procent för Östra Göteborg.

Nordost skiljer sig också från resten av staden på så sätt att betydligt färre instämmer i att det är många andra som rör sig ute (47% instämmer i Nordost jämfört med genomsnittet i staden som är på 72%).

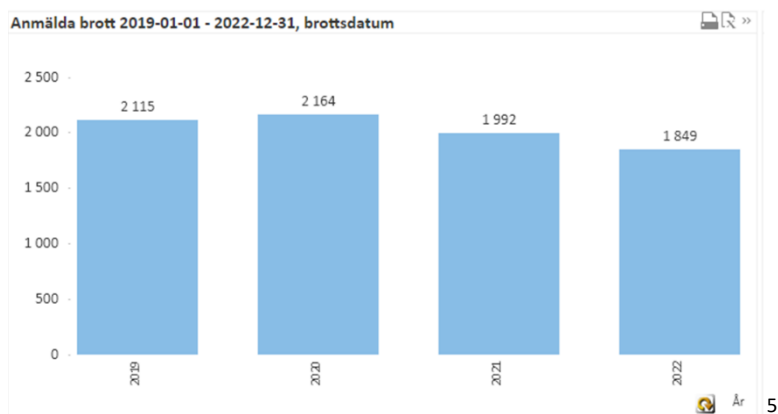
2.4 Brottsstatistik

Nedan matris visar på utveckling för anmälda brott år 2019 – 2022 i Nordost.

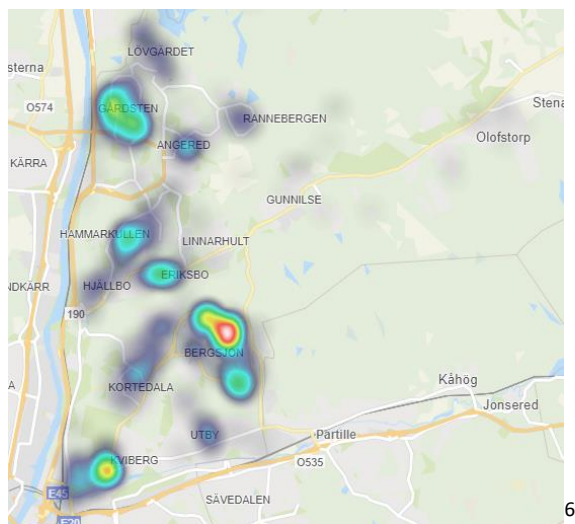


⁴ Källa Polisen

Våldsbrott

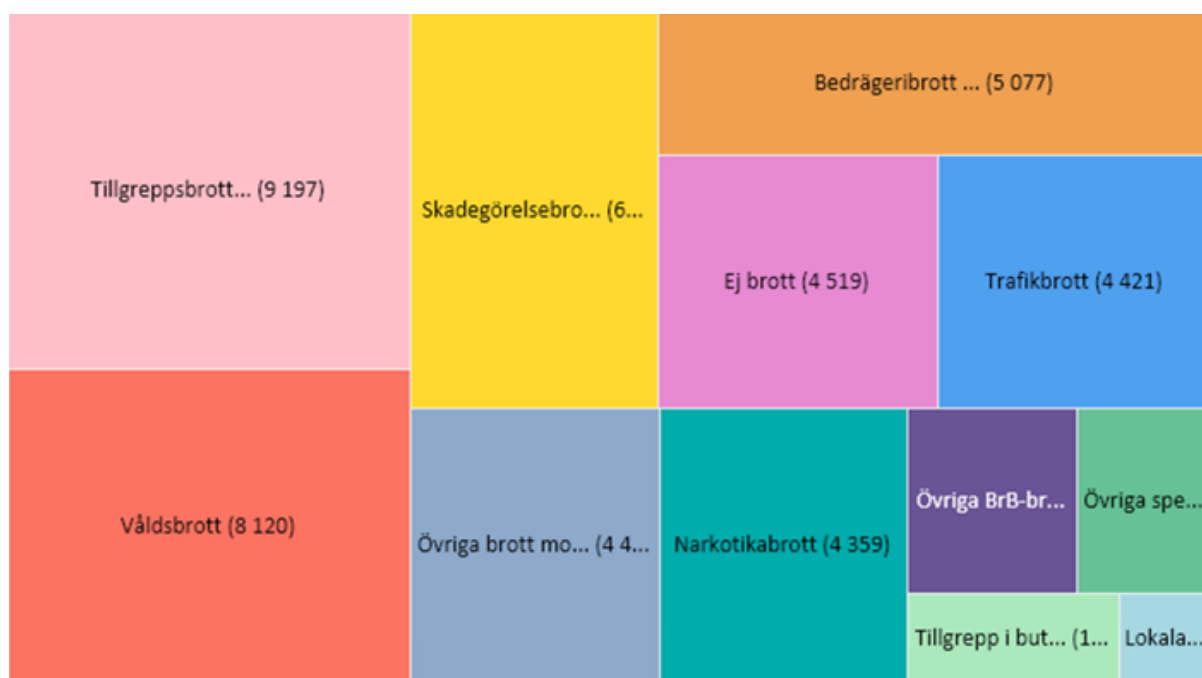


Heatmap anmälda brott 2019–2022



⁵ Källa Polisen
⁶ Embrace-Safety

⁷Anmällda brott per brottskategori 2019-2022



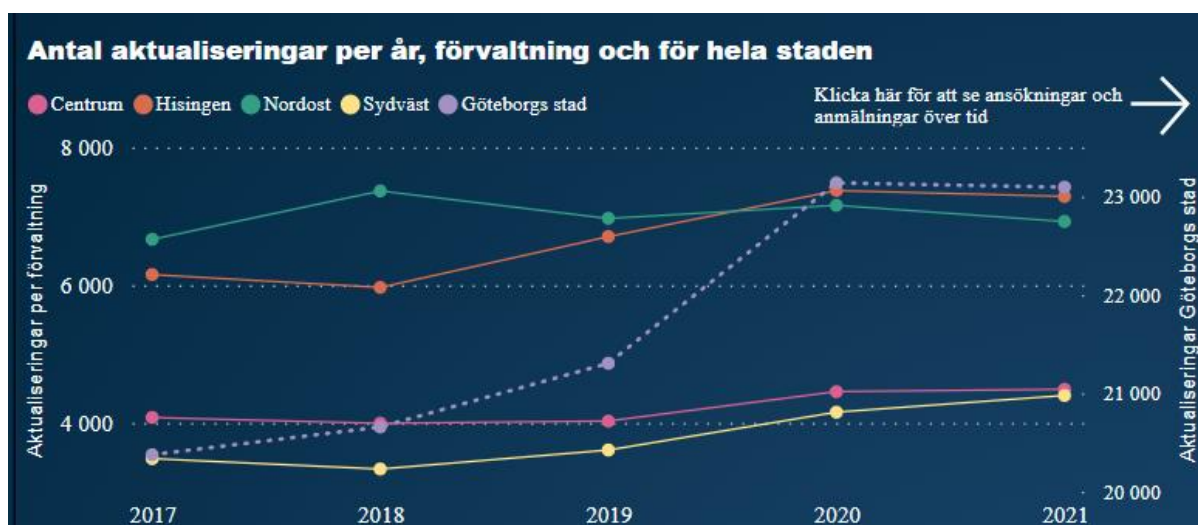
Ovanstående matris omfattar åren 2019 - 2022 och visar storleksordning på vilka brottstyper som är vanligast förekommande. Utifrån ovanstående kan man utläsa att stöldbrott är den vanligaste polisanmälda brottstypen i Nordost, följt av våldsbrott, skadegörelsebrott och bedrägeribrott.

Notabelt är att anmälningsfrekvensen skiljer sig åt beroende på brottstyp och kontext. Vidare påverkar även polisens förmåga och inriktning anmälningsfrekvens gällande exempelvis, narkotikabrott och trafikbrott.

Enligt statistik från BRÅ ligger Nordost under rikssnittet när det kommer till antal anmälda brott per 100 000 invånare, 12 642 stycken under 2022. Jämfört med Sverige i stort där antalet låg på 13 762 anmälda brott per 100 000 invånare. Under 2021 låg siffrorna på 12 878 anmälda brott i Nordost jämfört med 14 215 stycken i Sverige per 100 000 invånare. Göteborgs kommun ligger över rikssnittet med 16 020 anmälda brott per 100 000 invånare 2022 och 15 281 stycken anmälda brott per 100 000 invånare för året 2021.

⁷ Källa LPO Nordost

2.4.1 ⁸ Aktualiseringar socialtjänsten



Antalet aktualiseringar ökade 2017–2021. Nordost är det stadsområde som har störst variation i antal aktualiseringar per år 2017–2021. Nordost har haft den lägsta procentuella förändringen 2017–2021 och den lägsta förändringen i absoluta antal under samma period. 2017–2021 ökade antalet aktualiseringar med 4 %. I Nordost är våld i nära relation den vanligaste aktualiseringsorsaken 2017–2021, vilket är 20% av samtliga aktualiseringar, bristande omsorg står för 12% och beteendeproblem hos barnet/den unge står för 7,4%. Samtliga är den högsta andelen jämförelse med resterande förvaltningar.

2.5 Kartläggning lägesbild

I syfte att in stadens förvaltningar och bolags synpunkter och upplevda problem ställdes frågor i Strasys. Av 55 tillfrågade förvaltningar och bolag svarade 34. Av svaren har flest uppgett följande problemområden/problem.

Narkotikahandtering

Otrygghetsskapande samlingar av personer

Skadegörelse

Otrygga platser

Hot och våld

^{8 8} Enheten för stadenövergripande kunskapsstöd och utveckling

Övriga problem som nämns är bland andra; Kriminella nätverk, Inbrott och stöld, Påverkade individer, Osund konkurrens, Nedskräpning.

Vissa verksamheter och bolag har ett trygghetsfokus och kanske därför utförligare beskrivit problem som drabbar sina verksamheter. Nedan finns sammanfattningar av några verksamheters input, övriga ej nämndas uppgifter, fungerar som underlag i kommande orsaksanalys.

Förskolenämnden rapporterar en stor bredd av otrygghetsskapande händelser och man har under 2022 fått in ett 100 tal händelser och framhåller samlingar av personer(häng), olaga intrång, med mera. Man framhåller att skadegörelse och narkotikarelaterade händelser är särskilt vanliga och att detta visar sig genom att man finner gömd narkotika och olagliga föremål samt samlingar av personer på gårdarna.

Grundskolenämnden rapporterar in att det finns otrygghet i Nordost kopplat till de särskilt utsatta områdena. Lövgärdet och Hammarkullen har otrygghet som är relaterat till kriminella nätverk.

Ioff rapporterar in 15 anläggningar där man upplever problem, generella problembilder i anslutning till anläggningarna är otrygghetsskapande samlingar av personer, drogförsäljning och bruk.

Nämnden för funktionsstöd återrappporterar att man upplever otrygghet och utsätts olika beroende på typ av arbetsplats och geografisk placering. Generellt drabbas man mer av skadegörelse, inbrott och stöld vid verksamheter öppet för allmänheten. Vård och omsorgsboende drabbas oftare av hot och våld mot brukare och personal.

Trafiknämnden delar socialnämnds nordosts lägesbild och framhåller ett antal specifika platser på vilka man har ett pågående trygghetsskapande arbete, Storås Ridhusväg, Eriksbo stadsdelspark, Lövgärdesparken, Parkering mellan Hammarkulleskolan och Hammarkullegatan. I övrigt nämner man klotter som ett stort problem.

Försäkrings AB beskriver att Nordost, jämfört med Centrum och Hisingen, har färre anmälda försäkringsärenden. Under 2022 hade man fyra anmälda försäkringsskador avseende inbrott, stöld eller skadegörelse.

2.5.1 Definition utsatta områden

Stadsområde Nordost har fyra särskilt utsatta områden som enligt polisens hemsida beskrivs enligt nedan;

Polisen delar in de utsatta områdena i tre kategorier:

- Utsatt område
- Riskområde
- Särskilt utsatt område

2.5.1.1 Utsatt område

Ett geografiskt avgränsat område som karaktäriseras av en låg socioekonomisk status där de kriminella har en inverkan på lokalsamhället. Inverkan är snarare knuten till den sociala kontexten i området än de kriminellas utstuderade vilja att ta makten och kontrollera lokalsamhället.

Påverkan kan utgöras av direkta påtryckningar, exempelvis genom hot och utpressning, eller indirekta, som:

- offentliga våldshandlingar som riskerar att skada tredje man
- narkotikahandel som bedrivs öppet
- ett utåtagerande missnöje mot samhället

Effekten blir att de boende i området upplever otrygghet, vilket i sin tur leder till en minskad benägenhet att anmäla brott och att medverka i rättsprocessen. Läget anses vara allvarligt.

2.5.1.2 Riskområde

Ett område som uppfyller samtliga kriterier för ett utsatt område men inte når upp till de kriterier som kännetecknar ett särskilt utsatt område. Läget är dock så alarmerande att det finns en överhängande risk att området riskerar att bli särskilt utsatt om inte adekvata åtgärder sätts in.

2.5.1.3 Särskilt utsatt område

Ett geografiskt avgränsat område som kännetecknas av en allmän obenägenhet att delta i rättsprocessen. Det kan även förekomma systematiska hot och våldshandlingar mot vittnen, målsägare och anmälare i området. Situationen i området innebär att det är svårt eller nästintill omöjligt för polisen att fullfölja sitt uppdrag, vilket kräver regelmässig anpassning av arbetssätt eller utrustning. Många gånger har det skett en normalisering vilket lett till att varken polisen eller de boende reflekterar över det avvikande läget i området.

Ett särskilt utsatt område inbegriper även i viss mån:

- parallella samhällsstrukturer
- extremism, såsom systematiska kränkningar av religionsfriheten eller starkt
- fundamentalistiskt inflytande som begränsar människors fri- och rättigheter
- personer som reser iväg för att delta i strid i konfliktområden
- en hög koncentration av kriminella

En ytterligare försvårande uppgift är om det ligger andra utsatta områden i nära anslutning till ett särskilt utsatt område. Då finns det risk för samverkan mellan kriminella personer och nätverk inom områdena. Läget anses vara akut.

De områden i Nordost som bedöms vara särskilt utsatta är; Bergsjön, Hammarkullen, Hjällbo, Lövgärdet. Gårdsten bedöms vara ett utsatt område enligt polisens definition. Rannebergen har tidigare bedömts vara utsatt men tagits bort från listan då den sammantagna bedömningen är att situationen förbättrats.

Det finns fortfarande en stor trångboddhet i vissa områden i stadsområdet och under de senare åren har förutsättningarna sakta förändrats i en positiv riktning då det byggts och planerats för ytterligare nybyggnation i stadsområdet.

Nordost har en koncentration av särskilt utsatta områden, med en hög närvaro av kriminella och påverkan på lokalsamhället och nedan ges exempel på aktuell problematik.

2.6 Aktuell problematik

2.6.1 Kriminella nätverk

I Nordost finns ett flertal kriminella nätverk varav ett antal är släktbaserade. Detta är individer och grupper som agerar utifrån ett eget normsystem. Man tillskansar sig olagliga inkomster genom kriminalitet såsom narkotikaförsäljning, beskyddarverksamhet, näringslivsbrott. Vidare arbetar man för att upprätta sitt skrämsel- och våldskapital genom att använda sig av hot och våld. Det finns olika typer av kriminella nätverk, exempelvis släktbaserade, etniskt- och/eller områdesbaserade.

De kriminella aktörerna har stor påverkan över det offentliga rummet och satt normen för vad som är tillåtet eller inte i området. En konsekvens av det är att de övriga boende har tystnat och väljer att titta bort och inte anmäler brottsliga gärningar.

2.6.2 Ungdomskriminalitet

Nordost har fyra särskilt utsatta områden där några av kriterierna är öppen kriminalitet och hög närvaro av kriminella. Ungdomar i Nordost har en ökad risk att konfronteras med kriminella eller kriminella miljöer. Man är i behov av arenor för umgänge med jämnåriga och söker sig ofta till offentliga platser. Vid dessa platser eller i nära anslutning vistas även kriminella. I varje område finns det normbrytande ungdomar som vi uppfattar riskerar in socialiseras i kriminalitet.

Många barn och ungdomar i området vistas utomhus själva, vilket möjliggör rekrytering av yngre personer till nätverket. Vuxna personer upplever delvis att de är rädda för att vistas ute, framför allt på kvällstid. Vissa barn växer upp med "kriminaliteten i sitt vardagsrum" och nätverken introducerar barnen med att be dem göra små tjänster, för att sedan öka på ansvarsområdena. Barn så unga som i åldern 8–10 år får leverera narkotika på cykel. Småsyskon växer delvis in i kriminaliteten.

Vi uppfattar att kriminella nätverk groomar och försöker rekrytera unga.

2.6.3 Parallella strukturer

Nordost har många invånare med erfarenheter av traditionella system som använder sedvanerätt, vidare har vi stora släktsystem som kan benämnas som klaner. I området finns också antidemokratiska, religiösa och politiska system. Vissa kriminella nätverk i Nordost är släktbaserade och har stor negativ påverkan på lokalsamhället. Gemensamt erbjuder dessa alternativa samhällsfunktioner så som rättskipning, beskydd, råd och stöd, ekonomi och medling. Vi ser att detta underminerar vårt demokratiska system samt lokalsamhällets sociala kapital och kollektiva förmåga.

2.6.4 Otillåten påverkan mot medarbetare - tystnadskultur

Under året har vid flera tillfällen framkommit att personal underlåtit att polisanmäla alternativt orosanmäla till socialtjänsten av rädsla för repressalier kopplat till de kriminella strukturer som har hög närvaro i våra områden. Detta innebär att den kriminella påverkan är hög.

I området finns hela tiden våldet i närheten och hotet om våld och det får stora konsekvenser, inte bara för de som direkt skadas eller hotas, utan även för samhället i stort. Det tar sig i uttryck i form av rädsla och/eller tystnad hos både vuxna och barn, vilket har resulterat i en generellt låg anmälningsbenägenhet och liten benägenhet att samtala med exempelvis polis. Det är inte bara hos civilbefolkningen tystnadskulturen finns utan även hos näringsidkare, sjukvårdspersonal, socialtjänst och skolpersonal.

2.6.5 Narkotika

Återkommande rapporter om misstänkt droghandel inkommer kontinuerligt från alla delområden. Tillgången av narkotika tycks vara god. Problemet manifesteras i olika offentliga miljöer. Vi ser en tydlig koppling till de kriminella nätverken i området, Vidare ser vi en normalisering av narkotikabruk.

2.6.6 Välfärdsbrottslighet

Nordost har haft föreningar som föregett sig att driva verksamhet där vi i efterhand kan konstatera fått bidrag på felaktiga grunder. Felaktiga

bidragsutbetalningar och folkbokföringsbrott är aktuella problem som uppmärksammas de senaste åren. Då det finns många kriminella nätverk lokalt och utifrån forskning vet vi att kriminella nätverk till stora delar ägnar sig denna typ av kriminalitet, så utgår vi från att problemet i hög grad är närvarande i Nordost.

2.6.7 Våld i nära relationer

Våld i nära relationer är ett allvarligt samhällsproblem som förekommer i alla samhällsklasser och områden. Våld i nära relation den vanligaste aktualiseringsorsaken inom socialförvaltning Nordost.

2.6.8 Otrygga platser

Nordost har många torg och publika miljöer som beviljas olika beroende på dygnets olika timmar, i vissa fall uppfattas miljöerna som otrygga beroende på bristande underhåll och teknisk förvaltning. I andra fall är det samlingar av främst ungdomar/unga vuxna som kan vara orsak till upplevd otrygghet.

2.6.9 Påverkade individer i det offentliga rummet

Påverkade individer i det offentliga rummet uppfattas som en källa till otrygghet. Företrädesvis i anslutning till resecentrum, systembolag och centrala torg.

2.6.10 Stölder

Stöldbrott drabbar invånare och företag. Är det vanligaste förekommande polisanmälda brottet.

2.6.11 Nedskräpning

Ett av de främsta problemen enligt trygghetsundersökningar. Problemet är påtagligt och nära invånarna. Bostadsbolagen lägger stora resurser på att hantera detta problem.

2.6.12 Skadegörelse

Skadegörelse är ett vanligt förekommande problem vilket också påverkar upplevelsen av otrygghet.

2.6.13 Bedrägerier och åldringsbrott

Under året har det varit aktuellt att personer i perioder utger sig för att vara poliser i syfte att begå bedrägeribrott mot äldre. Information och kontaktvägar till äldreomsorgen finns. Vi ser ett ökande antal bedrägeribrott.

2.7 Förslag på prioriterad arbetsinriktning från beredningsgrupp.

Narkotika

Kriminella nätverk

Ungdomskriminalitet – Förhindra insocialisering i kriminalitet

Otillåten påverkan – Tystnadskultur

Välfärdsbrottslighet

3 Övergripande analys per mellanområde

3.1 Bergsjön

Bergsjön klassas som ett särskilt utsatt område eftersom stadsdelen har en låg socioekonomisk status och det finns en hög kriminell påverkan i området. Bergsjön är uppdelad i två primärområden, Västra och Östra Bergsjön. Det finns totalt 18 089 invånare i Bergsjön, varav 7 929 i västra Bergsjön och 10 160 i östra Bergsjön. Av dessa är drygt 2 283 i åldern 0–15 år och drygt 2 388 i åldern 16–24 år.

Bergsjön ligger cirka 12 kilometer från centrala Göteborg. Majoriteten av de boende i Bergsjön bor i flerfamiljsbostäder (89,8%) där allmännyttan står för den större delen av beståndet (80,4) med ett fåtal insprängda bostadsrättsföreningar 10,6%.

Det finns fortfarande en stor trångboddhet i stadsdelen men under de senare åren har förutsättningarna sakta förändrats i en positiv riktning då det byggts och planerats för ytterligare nybyggnation i området. I de flesta fall handlar det om flerfamiljsbostäder med enstaka inslag av

bostadsrätter.

Bergsjön består av områden med stora socioekonomiska utmaningar enligt Boverkets segregationsbarometer. 16,2 % är öppet arbetslösa i Bergsjön jämfört med 6,6 % i Göteborgs Stad.

I Bergsjön har 42,1% av invånarna låg ekonomisk standard jämfört med hela Göteborgs Stad där andelen med låg ekonomisk standard är 16,4%. I hushåll där barn och ungdomar mellan 0–19 lever ca 50 - 68% av dessa i hushåll med låg ekonomisk standard. I Västra Bergsjön är den ekonomiska standarden för målgruppen lägst där 68% lever i hushåll med låg ekonomisk standard. Ohälsotalet i Bergsjön är 25,1% jämfört med 19,5 % i Göteborgs Stad.

Arbetslösheten i Bergsjön är 16,2% jämförelse med Göteborgs Stad där arbetslösheten är 6,6%. Det är 66,8 % invånare i Bergsjön som är behöriga till minst yrkesprogram jämfört med 82,8% i Göteborgs Stad. Invånarna som har en eftergymnasial utbildning 3 år eller längre är 17,3% jämfört med 37,9 % i Göteborgs stad.

Det finns två grundskolor årskurs 4–9 i Bergsjön, Sandeklevsskolan och Bergsjöskolan. På Sandeklevsskolan är det 34,7% av eleverna som uppnått kunskapskraven i alla ämnen och på Bergsjöskolan är det 38,9% av eleverna som har uppnått kunskapskraven i alla ämnen.

I Bergsjön förekommer narkotikaförsäljning och bruk på flertalet platser. I lägesbildsarbetet framkommer det att personer samlas och skapar otrygghet på offentliga platser, samlingarna består av ungdomar, unga vuxna och vuxna. Det har även framkommit att vissa publika offentliga miljöer i Bergsjön, exempelvis bibliotek, har drabbats av störningar av ungdomar och vuxna. I vissa fall handlar det om personer med missbruksproblematik.

Polisen har identifierat ett kriminellt nätverk i Bergsjön. Nätverket har narkotikahandel som sin huvudsakliga sysselsättning. En stor andel av nätverket är frihetsberövade, vilket har gjort att det finns en arena för nya individer som vill positionera sig inom narkotikahandel att ta plats i Bergsjön. Som resultat av det ser man flera unga individer som hanterar narkotika i området. Det framkommer även ekonomisk brottslighet

kopplat till företag/föreningar i Bergsjön.

Platser som sticker ut i Bergsjön gällande misstänkt droghantering enligt inrapporterade händelser i Embrace är Siriusgatan, Rymdtorget, Stjärnbildsgatan samt området runt Backegårsskolan.

Det är många boende i Bergsjön som undviker att anmäla brott, medverka i rättsprocessen eller samverka med rättsvårdande myndigheter enligt Polisen. Uppgifter om den omfattande narkotikaaktiviteten i området som exempelvis var det göms narkotika, kommer inte fram av allmänheten i området. I övriga delar av lokalpolisområdet Nordost som har en högre socioekonomisk status inkommer fler observationer från allmänheten, trots att narkotikaaktiviteten är mycket mindre.

Det finns personer med religiöst extremistiska åsikter i Bergsjön. Flera av personerna är brottsaktiva. Det finns också grupper med olika etniska bakgrunder som av tradition har en egen rättsskipning och samhällsbyggnad. Under perioder inkommer uppgifter om olika former av medling, "rättegångar" och "äldreråd" inom och mellan dessa grupper.

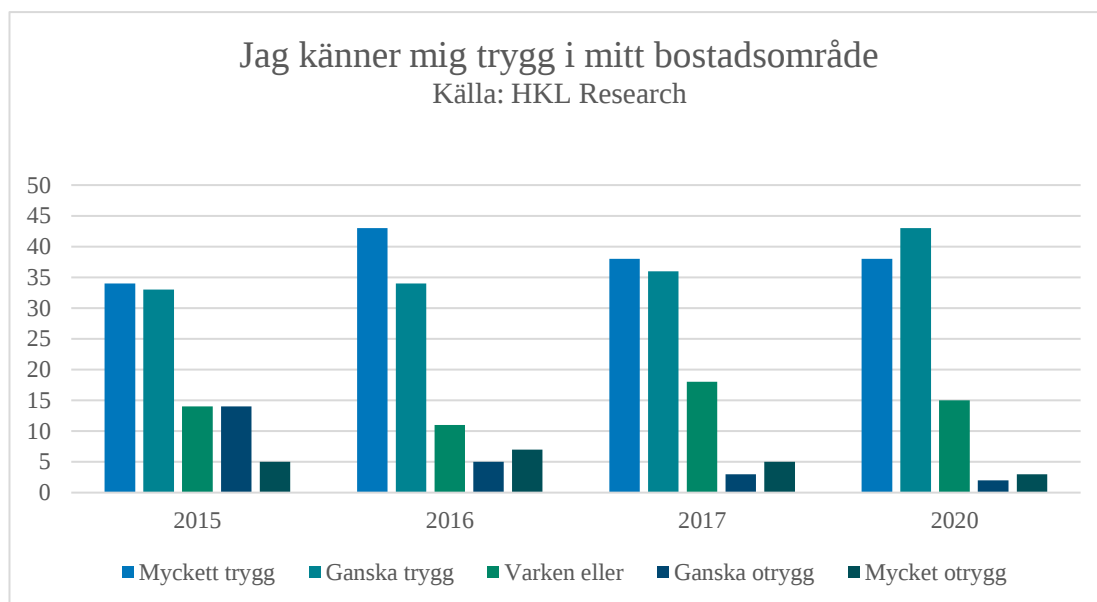
Det finns vissa platser som sticker ut i Bergsjön gällande nedskräpning, där invånare och näringsidkare dumpar skräp. Information har även kommit från fastighetsägarna att lustgastuber dumpas i området. Skogsområdet vid Gärdsåshallens motionscentrum är en plats som används för att slänga skräp och även miljöfarliga ämnen.

Sandeklevshallen och Bergsjövallen är platser där det förekommer brottslig verksamhet enligt idrotts- och föreningsförvaltningen, det rapporteras om problematik som drogförsäljning och otrygghetsskapande samlingar och personer.

Bergsjön har haft fem anlagda bränder under 2022, varav tre av dessa har varit på Siriusgatan.

3.1.1 Trygghet i Bergsjön

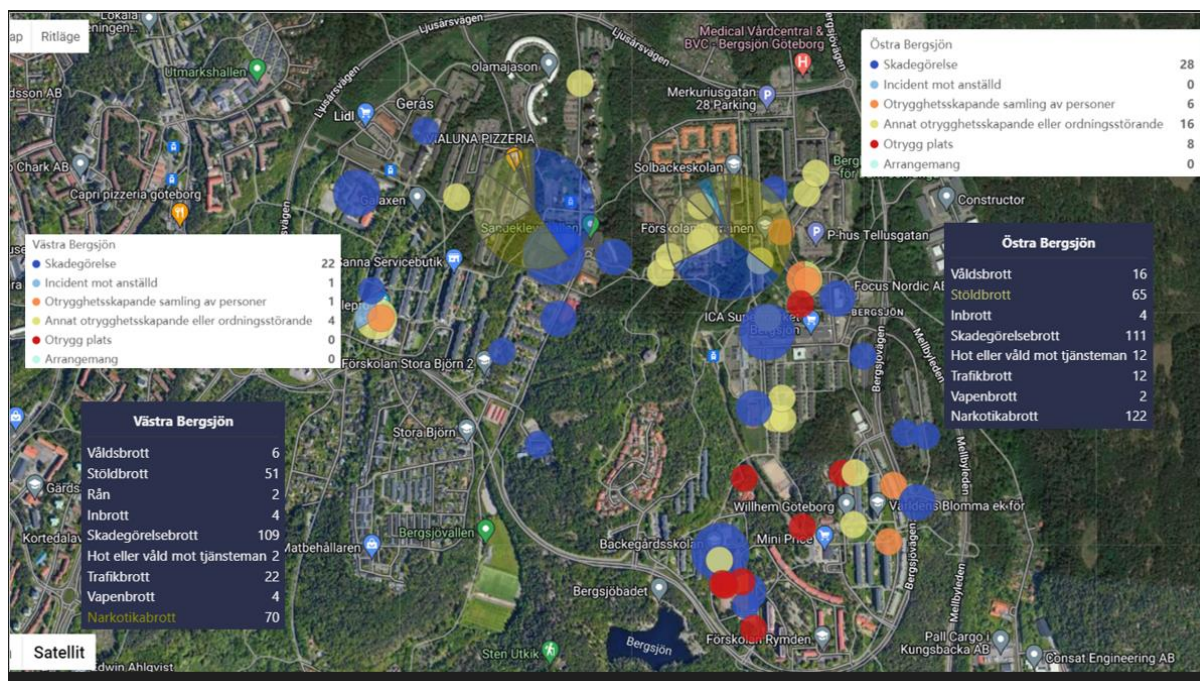
I Bergsjön uppger 81 % att de känner sig trygga i sitt bostadsområde 2020. Den upplevda tryggheten i Bergsjön har ökat sedan 2015 då den upplevda tryggheten var 67%.



9

Fastighetsbolagens trygghetsundersökningar visar att sommaren 2022 varit lugn och stabil i Bergsjön. Under hösten drabbades området av en skjutning med dödlig utgång som bedöms ha påverkat den upplevda tryggheten i området negativt. Bergsjön är det enda utvecklingsområde där resultatet avseende upplevd trygghet har minskat mellan 2021 och 2022 (77,4 respektive 76,3) enligt fastighetskoncernens trygghetsundersökning.

⁹ Källa: HKL Research



10

3.2 Centrala Angered

Mellanområde Centrala Angered innehåller primärområden Rannebergen, Angereds Centrum och Agnesberg. Totalt invånarantal är 10 607.

3.2.1 Angereds centrum

Angereds Centrum är Angereds knutpunkt, med 60-tal affärer, restauranger, systembolag, post, bank och 1 500 fria parkeringsplatser. Den offentliga servicen är företrädd med bland annat gymnasium, grundskola, kulturhus, idrottsanläggning, vårdcentral, sjukhus och försäkringskassa. Spårvägen Angeredsbanan med de tre linjerna 4, 8 och 9, och ett tiotal busslinjer har sin ändstation här.

Det finns totalt 4437 invånare i Angereds centrum. Av dessa är 913 i åldern 0–15 år och 597 i åldern 16–24 år.

Angered C ligger cirka 14 kilometer från centrala Göteborg. Majoriteten av de boende i Angereds C bor i bostadsrätt 53,6 %, 41 % bor i hyresrätt och 5,4 % bor i bostad med äganderätt.

Angereds Centrum räknas som ett socioekonomiskt blandat område enligt Boverkets segregationsbarometer. I Angered C har 22,6 % av invånarna låg ekonomisk standard jämfört med hela Göteborgs Stad där andelen med låg ekonomisk standard är 16,9%. I hushåll där barn och ungdomar mellan 0–19 lever ca 30,5 % av dessa i hushåll med låg ekonomisk standard. Ohälsotalet i Angered C är 27,7 % jämfört med 19,5 % i Göteborgs Stad.

Arbetslösheten i Angered C är 10,7 % jämförelse med Göteborgs Stad där arbetslösheten är 6,6%. Det är 75,8 % invånare i Angered C som är behöriga till minst yrkesprogram jämfört med 82,8% i Göteborgs Stad. Invånarna som har en eftergymnasial utbildning 3 år eller längre är 19,6 % jämfört med 37,9 % i Göteborgs stad.

3.2.1.1 Problematik

Under hösten har ett kriminellt nätverk ökat sin närvaro vid Angereds center. Detta har påverkat verksamheter och enskilda näringsidkare, boende och besökare.

Drogeförsäljning sker i anslutning till Angereds centrum och följande platser har under året identifierats, Resecentrum, Angeredsgymnasiet, Angereds Arena, Blå stället samt i anslutning till vissa Entréer vid Angereds centrum och vändplats mellan centret och blå stället.

Poseidons bostadsbestånd vid Länkharvsgatan och Fjäderharvsgatan har upprepat problem med att man tar sig in i trapphus och källare för att uppehålla sig. Personal påträffar spår efter narkotikabruk och emellanåt påträffar man även droger. Vidare rapporterar man om otrygghetsskapande samlingar av personer i anslutning till sina bestånd.

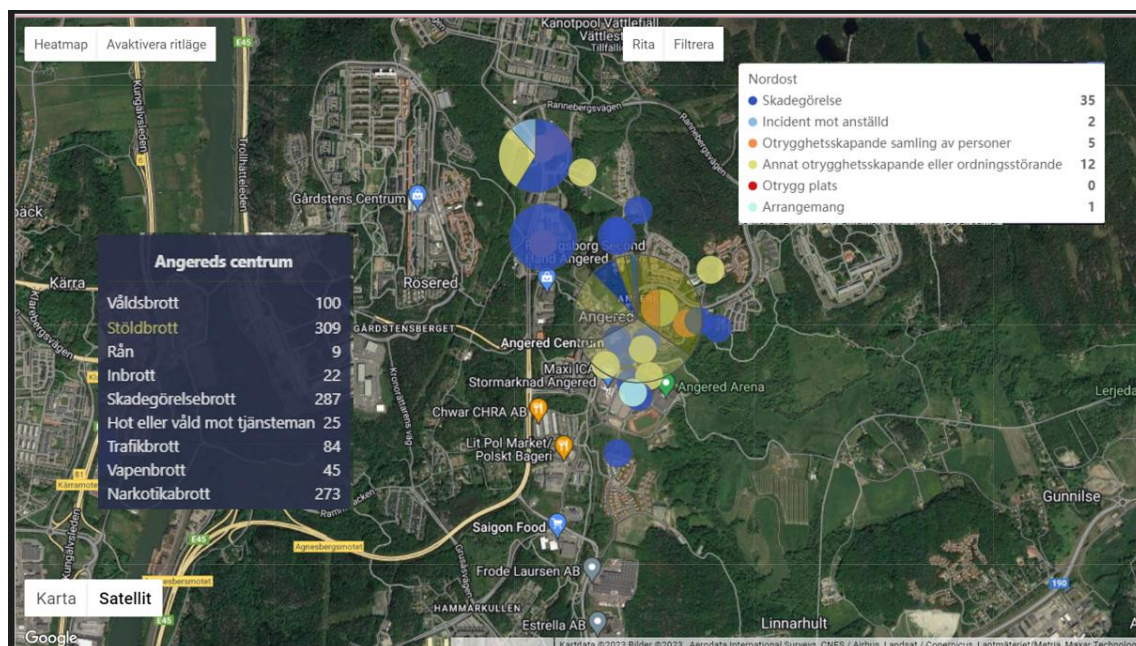
Missbrukare uppehåller sig i anslutning till Systembolaget och vållar till och från otrygghet på olika platser. Vintertid söker man sig inomhus och

problem uppstår där man värmer sig, exempelvis, Resecentrum, Blå stället och garage i anslutning till Angereds centrum. Sommartid uppehåller man sig i närheten av Systembolaget och skapar otrygghet där det blir större samlingar, exempelvis resecentrum, bänkar vid vändplats och tidigare Angeredsparken.

Mötesplatserna meddelar öppen användning och försäljning av narkotika utanför Linjespringarens väg 15 där de har sina kontorslokaler. Detta sker dagligen, främst dagtid och är kopplat till Angereds gymnasiet. Olika konstellationer av ungdomar samlas utanför Angereds gymnasiet/ Angereds arena där flertals konflikter med hot och våld har uppstått under året.

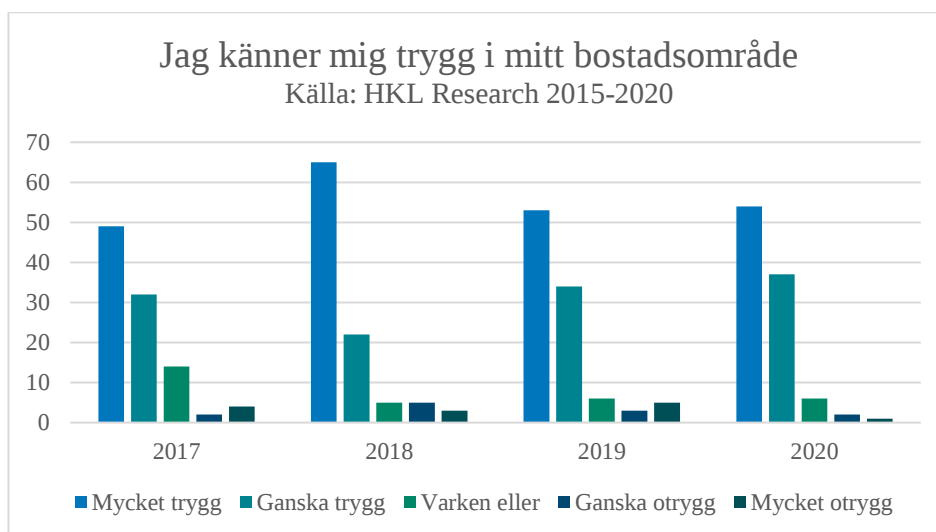
Angered Arena rapporterar att brottslig verksamhet förekommer på platsen så som drogförsäljning samt otrygghetsskapande samling av personer. Skadegörelse samt hot och våldssituationer mot personal har förekommit.

Se nedan uppgifter gällande polisanmälda brott under 2022 samt inkomna rapporterade händelser i Embrace till och med 10 februari 2023.



11

3.2.1.2 Trygghet i Angereds centrum



12

Poseidons trygghetsundersökning, AktivBo, för 2022 visar följande, skuggad linje visar resultat för 2021.

Trygghet totalt

¹¹ Embrace Safety

¹² Källa: HKL Research

Serviceindex • Trygghet
Ängers Centrum
-3.7%



13

Personlig trygghet i området kvällar och nätter

Ängers Centrum
-4.1%



14

3.3 Rannebergen

Det finns totalt 5 176 invånare i Rannebergen. Av dessa är 24% i åldern 0–15 år och 12,3% i åldern 16–24 år. Rannebergen ligger cirka 12 kilometer från centrala Göteborg. Majoriteten av de boende i Rannebergen bor i flerfamiljsbostäder, där 70,1% består av hyresrätter, resterande del består av småhus med äganderätt.

Södra Rannebergen består av områden med stora socioekonomiska utmaningar medan norra Rannebergen består av områden med socioekonomiska utmaningar enligt Boverkets segregationsbarometer. I Rannebergen har 38% av invånarna låg ekonomisk standard jämfört med hela Göteborgs Stad där andelen med låg ekonomisk standard är 16,4%. I hushåll med barn och ungdomar mellan 0–19 år lever ca 52,5% med låg ekonomisk standard. I Rannebergen är ohälsotalet 28,5% jämfört med 19,5% i Göteborgs Stad.

Arbetslösheten i Rannebergen är 19,7% jämförelse med 6,6% i Göteborgs Stad. De invånare i Rannebergen som är behöriga till minst yrkesprogram är 56,1%, jämfört med hela Göteborgs Stad som är 82,8%. De invånare i Rannebergen som har eftergymnasial utbildning är 14,3%.

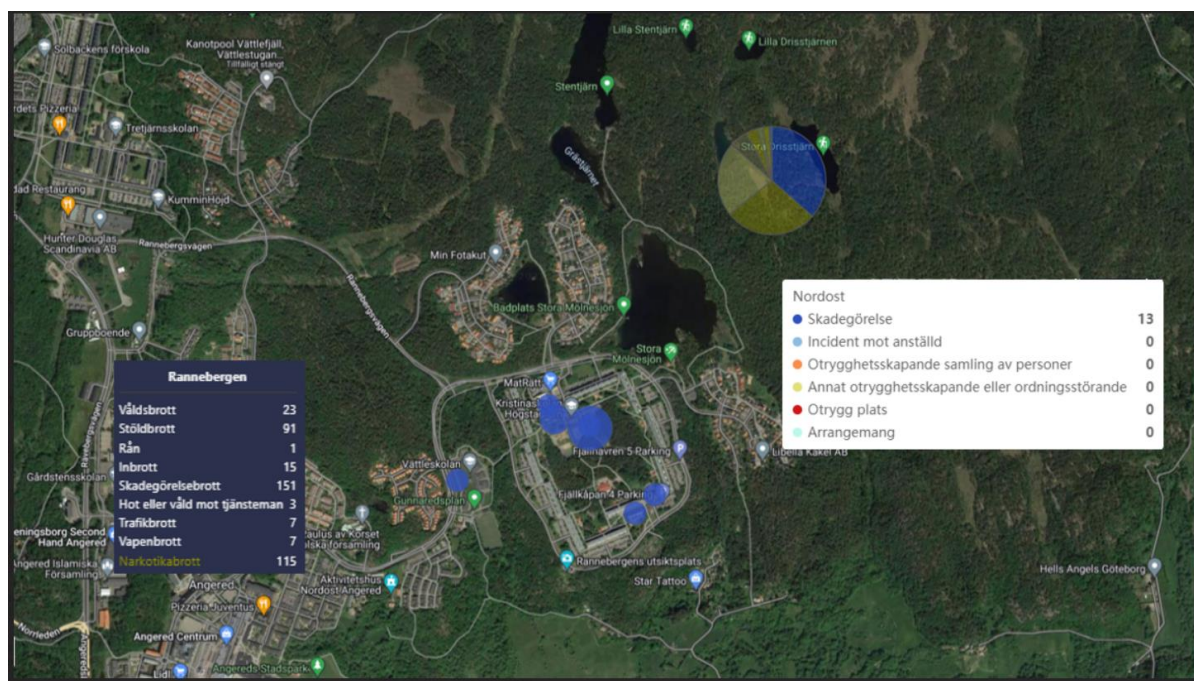
Vättleskolan är en kommunal grundskola årskurs 4–9 i Rannebergen. 50,9 % av eleverna har uppnått kunskapskraven i alla ämnen 2022.

¹³ Poseidons bostadsbolag, trygghetsundersökningen AktivBo, 2022

¹⁴ Poseidons bostadsbolag, trygghetsundersökningen AktivBo, 2022

I lägesbilsarbetet framkommer det att grupper av personer samlas i offentliga miljöer, både utomhus och inomhus vilket skapar otrygghet. Grupperna består till mestadels av ungdomar. Kooperativet Fjället har drabbats av flertalet skadegörelser i form av glaskross, sista året har det förekommit ungefär en gång varannan månad med olika antalet fönster som har drabbats. Enligt Idrott och föreningsförvaltningen förekommer det brottslig verksamhet på Rannebergens sporthall så som drogförsäljning, otrygghetsskapande samling av personer som olovligen tagit sig in i hallen och skadegörelse. Rannebergsskolan har ett återkommande problem med inbrott i sina lokaler. Övergripande över hela området finns det problem med lustgas där bostadsbolaget hittat stora mängder tomma tuber.

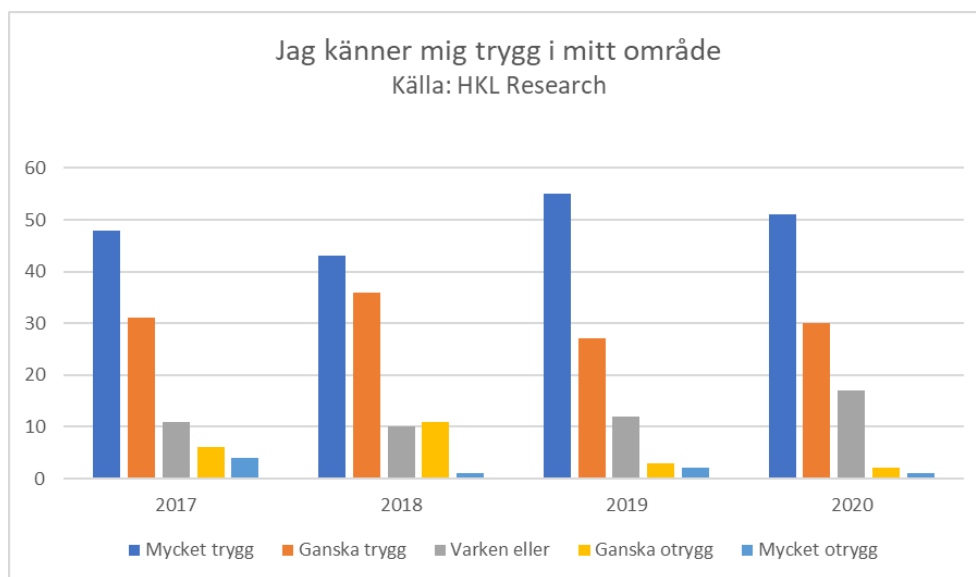
Enligt polisen sticker Rannebergen ut som ett område med låg socioekonomisk status med en viss koncentration av kriminella aktörer som bor i området, men som främst verkar på andra områden. Det finns till viss del en narkotikahandel som främst inte hanteras av boende i området. Det är ett socialt utsatt område som bl.a. bidrar till att barn och ungdomar hänger utomhus istället för i bostaden.



15

3.3.1 Trygghet i Rannebergen

I Rannebergen uppger 83% att de känner sig trygga i sitt bostadsområde 2020.



16

Den upplevda tryggheten i Rannebergen är relativt konstant över tid. Enligt Bostadsbolagets trygghetsundersökning har tryggheten ökat med 0,3% mellan 2021 och 2022, från 75,6% till 75,9%.

3.3.2 Agnesberg

Det bor totalt 994 invånare i Agnesberg. Av dessa är 152 i åldern 0–15 år och 121 i åldern 16–24 år.

Agnesberg ligger cirka 12 kilometer från centrala Göteborg. Majoriteten av de boende i Agnesberg bor i bostadsrätt 63,7 %, 31,7 % bor i äganderätt och 4,5 % bor i hyresrättsrätt.

Enligt segregationsbarometern räknas Agnesberg som ett socioekonomiskt blandat område.

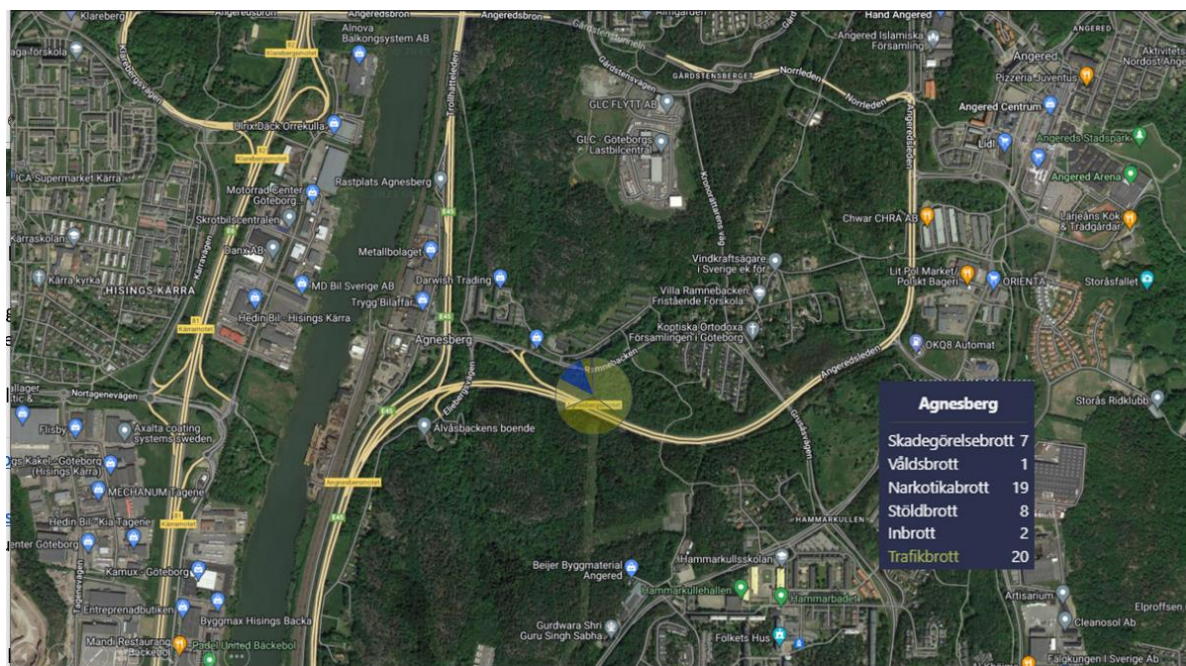
¹⁶ HKL Research

I Agnesberg har 17 % av invånarna låg ekonomisk standard jämfört med hela Göteborgs Stad där andelen med låg ekonomisk standard är 16,9%. I hushåll där barn och ungdomar mellan 0–19 lever 23 % av dessa i hushåll med låg ekonomisk standard. Ohälsotalet i Agnesberg är 16,2 % jämfört med 19,5 % i Göteborgs Stad.

Arbetslösheten i Agnesberg är 9,4 % jämförelse med Göteborgs Stad där arbetslösheten är 6,6%. Det är 100 % invånare i Agnesberg som är behöriga till minst yrkesprogram jämfört med 82,8% i Göteborgs Stad. Invånarna som har en eftergymnasial utbildning 3 år eller längre är 22,1 % jämfört med 37,9 % i Göteborgs stad.

3.3.2.1 Problematik

Det inkommer få rapporter från området och utifrån upprättade polisanmälningar så är Narkotika- och trafikbrott de vanligast förekommande.



17

3.4 Gamlestaden-Utby

Det finns totalt 17 264 invånare i Gamlestaden-Utby. Av dessa är drygt 3 121 i åldern 0–15 år och drygt 2080 i åldern 16–24 år.

Gamlestaden-Utby ligger cirka 4,1-7 kilometer från centrala Göteborg.

De boende i Gamlestaden-Utby bor i flerfamiljsbostäder (58 %), småhus (33,1%) och specialbostäder 5,8%. Upplåtelseformen är 38,2% hyresrätter, 28,9% bostadsrätter och 31,5% äganderätter.

Gamlestaden-Utby består av områden med goda socioekonomiska förutsättningar enligt Boverkets segregationsbarometer. I Gamlestaden-Utby har 15,1% av invånarna låg ekonomisk standard jämfört med hela Göteborgs Stad där andelen med låg ekonomisk standard är 16,4%. I hushåll i Utby där barn och ungdomar mellan 0–19 bor, lever ca 1–5% av dessa i hushåll med låg ekonomisk standard. I hushåll i Gamlestaden där barn och ungdomar mellan 0–19 bor, lever ca 24–37% av dessa i hushåll med låg ekonomisk standard. Ohälsotalet i Gamlestaden-Utby är 17,5% jämfört med 19,5% i Göteborgs Stad.

I Gamlestaden-Utby är 5,0 % öppet arbetslösa jämfört med 5,3% i hela Göteborgs Stad. Det är 85% som är behöriga till minst yrkesprogram jämfört med 82,8 % i Göteborgs Stad. 39,9 % har en eftergymnasial utbildning som är 3 år eller längre jämfört med 37,9% i Göteborgs Stad.

Det finns två kommunala grundskolor årskurs 4–9 i Gamlestaden-Utby, Gamlestadsskolan och Kvibergsskolan. På Gamlestadsskolan är det 41,2% av eleverna som uppnått kunskapskraven i alla ämnen 2022. På Kvibergsskolan är det 73,6% av eleverna som uppnått kunskapskraven i alla ämnen 2022.

Gamlestaden är en knypunkt där det finns flertalet kollektivförbindelser till och från centrala Göteborg. Människor från alla områdena passerar och träffas i resecentrum, både äldre och yngre. Området har den enda gågatan med restauranger i Nordost. Området har gjort en stor förändring över tid där det fortsättningsvis planeras nya bostäder, cityhandel och service. Det finns ett systembolag i Gamlestaden. Det finns dessutom ett aktivt BID som driver stadsutvecklingen. Sedan 2018 har ett stort område av centrala Gamlestaden ett godkänt LOV3-

område, där ordningsvakter patrullerar dagligen. Gamlestaden har flertalet sociala boenden som riktar sig till personer i missbruk, våldsutsatta, personer med psykisk ohälsa med mera.

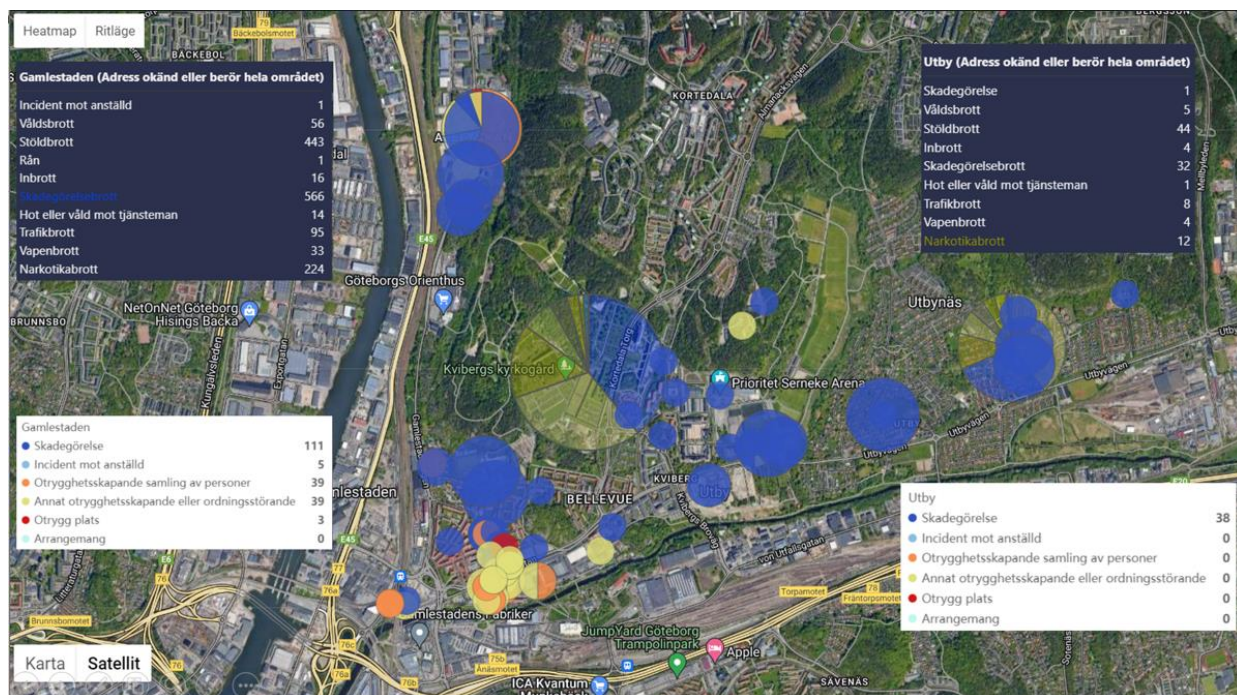
I Gamlestaden förekommer narkotikaförsäljning och bruk på flertalet platser. I lägesbilsarbetet med polisen framkommer det att personer samlas och skapar otrygghet på offentliga platser, samlingarna består mestadels av vuxna som är påverkade. Det har även framkommit att vissa publika offentliga miljöer i Gamlestaden, exempelvis bibliotek och resecentrum, har drabbats av störningar av ungdomar och vuxna. I vissa fall handlar det om personer med missbruksproblematik. Vid resecentrum finns en gångtunnel som beskrivs som en mörk och otrygg plats.

I Gamlestaden finns narkotikarelaterat häng runt skolor och förskolor, efter skoltid.

Vuxna med missbruksproblematik har över tid uppehållit vid Sävån, men även på resecentrum på Gamlestans torg och Holländarplatsen. Individerna skapar otrygghet hos befolkningen som bor och arbetar i området. Platsen vid Sävån har tidigare använts som en anvisningsplats av polis och väktare och gör det även idag till viss mån. Det har tidigare funnits ett gapahuk på platsen, som brann ner för några år sedan - Gapahuken byggdes på initiativ av Göteborgs Stad. Det är på grund av det tidigare skjulet som platsen har blivit en anvisningsplats.

Enligt polisen uppehåller sig flera kriminella runt Gamlestaden, många är kopplade till city. Platser som sticker ut i Gamlestaden enligt inrapporterade händelser i Embrace gällande misstänkt droghantering är Brahegatan, Artellerigatan, området runt resecentrum och området vid Sävån (Kullagergatan).

Gamlestaden-Utby har haft tre anlagda bränder under 2022.



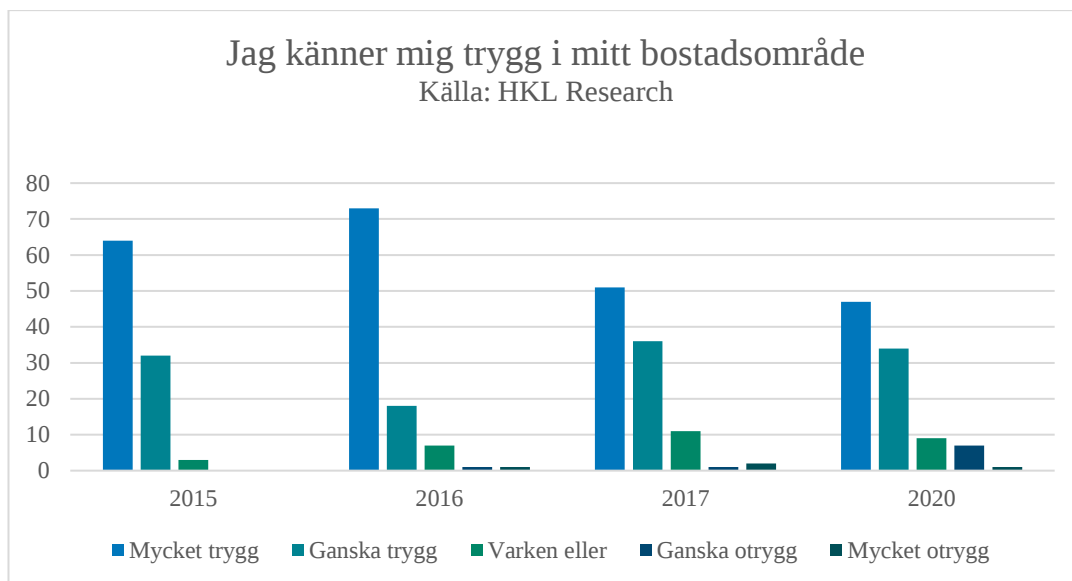
¹⁸Bild beskriver antalet polisanmälningar under 2022 samt inkomna rapporter i Embrace till och med 10 februari 2023

Utby är ett relativt lugnt område jämfört med delar av Nordost som har lägre socioekonomisk status. I lägesbilsarbetet har det framkommit att det har varit en del skadegörelse vid Utbynässkolan. Skolan har ett grönområde intill sig som har lockat dit samlingar av personer som skapar otrygghet när skolan inte har öppet.

3.4.1 Trygghet i Utby

I Utby uppger 81% att de känner sig trygga i sitt bostadsområde 2020. Den upplevda tryggheten i Utby har minskat i viss omfattning sedan 2015.

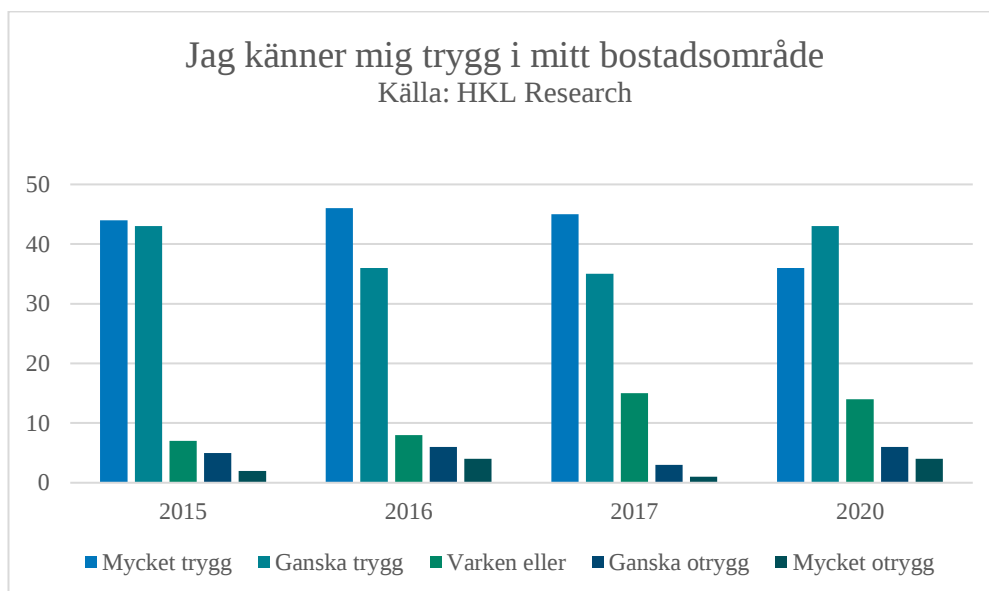
¹⁸ Embrace Safety



19

3.4.2 Trygghet i Gamlestaden

I Gamlestaden uppger 83% att de känner sig trygga i sitt bostadsområde 2021 enligt SOM-undersökningen. Det är en ökning sedan 2020 då den upplevda tryggheten var 79%. Den upplevda tryggheten i Gamlestaden är relativt konstant mellan 2015–2020.



20

Enligt BID Gamlestadens egen trygghetsundersökning har tryggheten ökat mellan 2001–2021. Cirka 50% av de boende känner sig otrygga eller

¹⁹ HKL Research

²⁰ HKL Research

avstår från att gå ut sent en kväll i Gamlestaden under 2021, under 2001-2005 var det 60% av de boende som kände sig otrygga.

3.5 Kortedala

Kortedala är uppdelad i två primärområden, Norra och Södra Kortedala. Det finns totalt 17 279 invånare i Kortedala, varav 7075 i Norra Kortedala och 10 204 i Södra Kortedala. Av dessa är drygt 3 262 i åldern 0–15 år och drygt 1792 i åldern 16–24 år.

Kortedala ligger cirka 8,2 kilometer från centrala Göteborg. Majoriteten av de boende i Kortedala bor i flerfamiljsbostäder (87,3%) där allmännyttan står för den större delen av beståndet (77,1%) med ett fåtal insprängda bostadsrättsföreningar (14%) och småhus (7,4%).

Sydöstra Kortedala består av områden med stora socioekonomiska utmaningar och nordvästra Kortedala består av områden som har socioekonomiska utmaningar enligt Boverkets segregationsbarometer I Kortedala har 32,8% av invånarna låg ekonomisk standard jämfört med hela Göteborgs Stad där andelen med låg ekonomisk standard är 16,4%. I hushåll i norra Kortedala där barn och ungdomar mellan 0–19 bor, lever ca 44–62% av dessa i hushåll med låg ekonomisk standard. I hushåll i södra Kortedala där barn och ungdomar mellan 0–19 bor, lever ca 23–50% av dessa i hushåll med låg ekonomisk standard. Ohälsotalet i Kortedala är 30,2% jämfört med 19,5% i Göteborgs Stad.

I Kortedala är 13,1% öppet arbetslösa jämfört med 5,3% i hela Göteborgs Stad. Det är 77,2% som är behöriga till minst yrkesprogram jämfört med 82,8 % i Göteborgs Stad. 23,1 % har en eftergymnasial utbildning som är 3 år eller längre jämfört med 37,9% i Göteborgs Stad.

Det finns två grundskolor årskurs 4–9 i Kortedala, Gärdsåsskolan och Utmarksskolan. På Gärdsåsskolan är det 49,1% av eleverna som uppnått kunskapskraven i alla ämnen 2022. På Utmarksskolan är det 57,1% av eleverna som uppnått kunskapskraven i alla ämnen 2022.

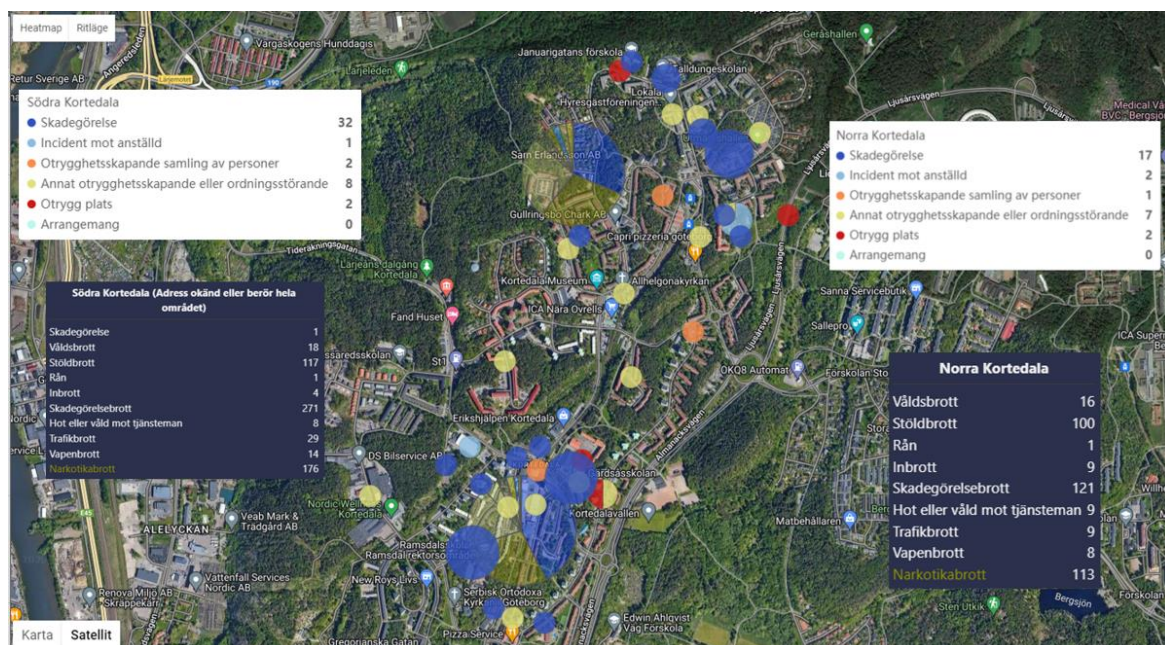
I Kortedala förekommer narkotikaförsäljning och bruk på flertalet platser. I lägesbilsarbetet framkommer det att personer samlas och skapar otrygghet på offentliga platser, samlingarna består av ungdomar,

unga vuxna och vuxna. Det har även framkommit att vissa publika offentliga miljöer i Kortedala, exempelvis bibliotek, har drabbats av störningar av ungdomar och vuxna. I vissa fall handlar det om personer med missbruksproblematik. I Kortedala finns narkotikarelaterat häng runt skolor och förskolor, efter skoltid

Enligt Polisen är samma nätverk som är aktiva i Bergsjön även aktiva i Kortedala. Nätverket har narkotikahandel som sin huvudsakliga sysselsättning. Nätverket rekryterar unga individer där de får enklare uppdrag i form av vaktposter eller att leverera narkotika. Det framkommer även ekonomisk brottslighet kopplat till företag/föreningar i Kortedala.

Platser som sticker ut i Kortedala enligt inrapporterade händelser i Embrace gällande misstänkt droghantering är Kortedala Torg, Aprilparken, Årstidstorget och Citytorget. Kortedalavallen är en plats där det förekommer brottslig verksamhet enligt idrotts- och föreningsförvaltningen, det rapporteras om problematik som drogförsäljning och otrygghetsskapande samlingar av personer.

Kortedala har haft nio anlagda bränder under 2022.

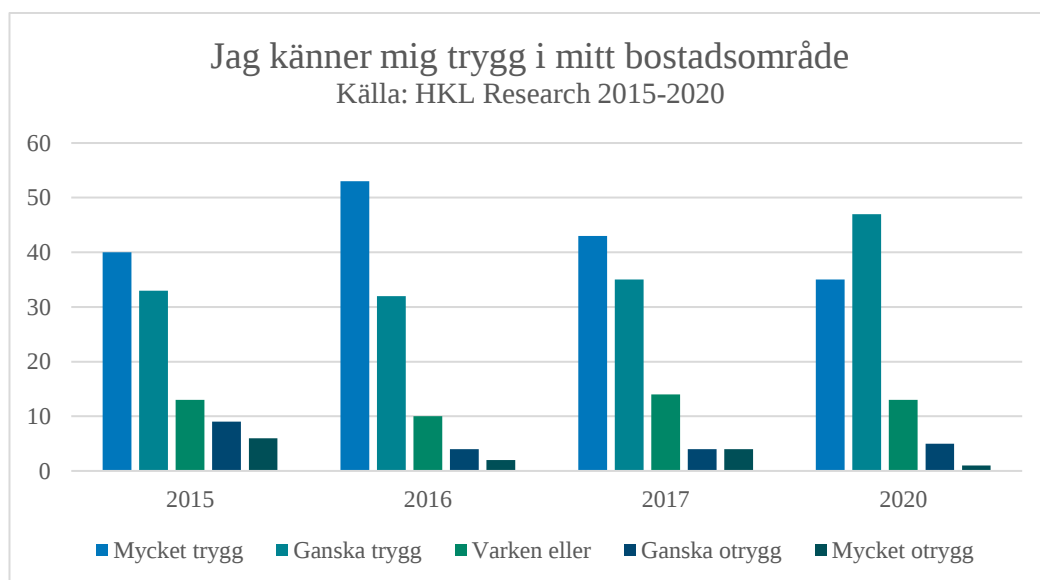


²¹Bild beskriver antalet polisanmälningar under 2022 samt inkomna rapporter i Embrace till och med 10 februari 2023

²¹ Embrace Safety

3.5.1 Trygghet i Kortedala

I Kortedala känner 59% sig trygga i sitt bostadsområde 2021 enligt SOM-undersökningen. Det är en minskning sedan 2020 då den upplevda tryggheten i bostadsområdet var 79% enligt HKL Research. Den upplevda tryggheten i Kortedala är relativt konstant över tid mellan 2015–2020.



22

Fastighetsägarnas trygghetsundersökningar mellan 2021–2022 visar att den upplevda tryggheten i Kortedala har ökat. Ökad samverkan och riktat fokus via medborgarlöftet tycks ha genererat positiva resultat.

3.6 Norra Angered

Mellanområdet innehåller primärområdena Lövgärdet och Gårdstensberget. Totalt invånarantal är 17 701.

3.6.1 Lövgärdet

Lövgärdet klassas som ett särskilt utsatt område eftersom stadsdelen har en låg socioekonomisk status och det finns en hög kriminell påverkan i området. Det finns totalt 7992 invånare i Lövgärdet. Av dessa är drygt i åldern 0–15 år och drygt 2 388 i åldern 16–24 år.

²² HKL Research

Lövgärdet ligger cirka 16 kilometer från centrala Göteborg. Majoriteten av de boende i Lövgärdet bor i flerfamiljsbostäder 84,3% drygt 10 % bor i småhus. Det är ett geografiskt litet område med endast en väg ut och in i området.

Lövgärdet som område har stora socioekonomiska utmaningar enligt Boverkets segregationsbarometer. 16,2 % är öppet arbetslösa i Lövgärdet jämfört med 6,6 % i Göteborgs Stad.

I Lövgärdet har 41,9% av invånarna låg ekonomisk standard jämfört med hela Göteborgs Stad där andelen med låg ekonomisk standard är 16,9%. I hushåll där barn och ungdomar mellan 0–19 lever ca 53,5% av dessa i hushåll med låg ekonomisk standard. Ohälsotalet i Bergsjön är 25,1% jämfört med 19,5 % i Göteborgs Stad.

Arbetslösheten i Lövgärdet är 18,8 % jämförelse med Göteborgs Stad där arbetslösheten är 6,6%. Det är 59,3 % invånare i Lövgärdet som är behöriga till minst yrkesprogram jämfört med 82,8% i Göteborgs Stad. Invånarna som har en eftergymnasial utbildning 3 år eller längre är 14 % jämfört med 37,9 % i Göteborgs stad.

Det finns en skola för årskurs 4–9 i Lövgärdet, Lövgärdesskolan. är det 41,8 % av eleverna som uppnått kunskapskraven i alla ämnen. Motsvarande siffra för Göteborgs kommun är 67,8%.

Den norra delen förvaltas av Poseidon som är ett kommunalt fastighetsbolag och den södra delen samt centrumet ägs och förvaltas av ett privat fastighetsbolag, Victoria hem. Bolagen samverkar kring gemensamma trygghetsvärdar och ett gemensamt tänk kring trygghetsskapande åtgärder i området.

På torget ligger Lövgärdesskolan, en fritidsgård, ett äldreboende, matbutik, pizzeria, bageri samt en vårdcentral. I området ligger även ytterligare två skolor, Tretjärnsskolan samt Råvebergsskolan samt fem förskolor. Equmeniakyrkan i övre Lövgärdet är den enda kyrkan i området.

Området präglas av en stor andel hyresrätter med det finns även en några bostadsrättsföreningar, villor och radhus i utkanten av området. I norra delen finns ett större område med kolonistugor där många bor olovandes permanent. Andrahandsuthyrningar och trångboddhet är ett problem i området som ses över av bostadsbolagen.

I utkanten av den södra delen, Kummingatan, finns ett litet industriområde som till största delen ägs av en förvaltare.

3.6.1.1 Aktuell problematik.

Sedan våren 2022 har ett kriminellt nätverk från annat primärområde ökat närvaron i Lövgärdet. Vilket inneburit en hög grad av närvaro av kriminella på torget, detta är ett problem då skola finns i direkt anslutning och torget, till delar, fungerar som skolgård. Verksamheter i anslutning till torget har påverkats av detta då individer försökt ta sig in och etablera kontakt med ungdomar, vilket skapat en stor oro för risk av rekrytering in i kriminalitet.

Under sommaren flyttade några verksamheter, mötesplats och Minilövis, sina aktiviteter för att undvika torget, där de nya kriminella aktörerna uppehöll sig.

Drogeförsäljning, sker i anslutning till torget och tidigare i anslutning till LH livs.

Riktat arbete mot oriktiga hyresförhållanden. Bägge bostadsbolagen arbetar aktivt med att säkerställa att rätt personer bor i beståndet. Man agerar också hyresrättsligt när felaktigheter uppmärksammas.

Otillåten påverkan. Vid ett flertal tillfällen har bostadsbolagens personal drabbats av hot och påtryckningar av maskerade personer. Bolagen sätter detta i samband med att enskilda personer har blivit av med sina hyreskontrakt.

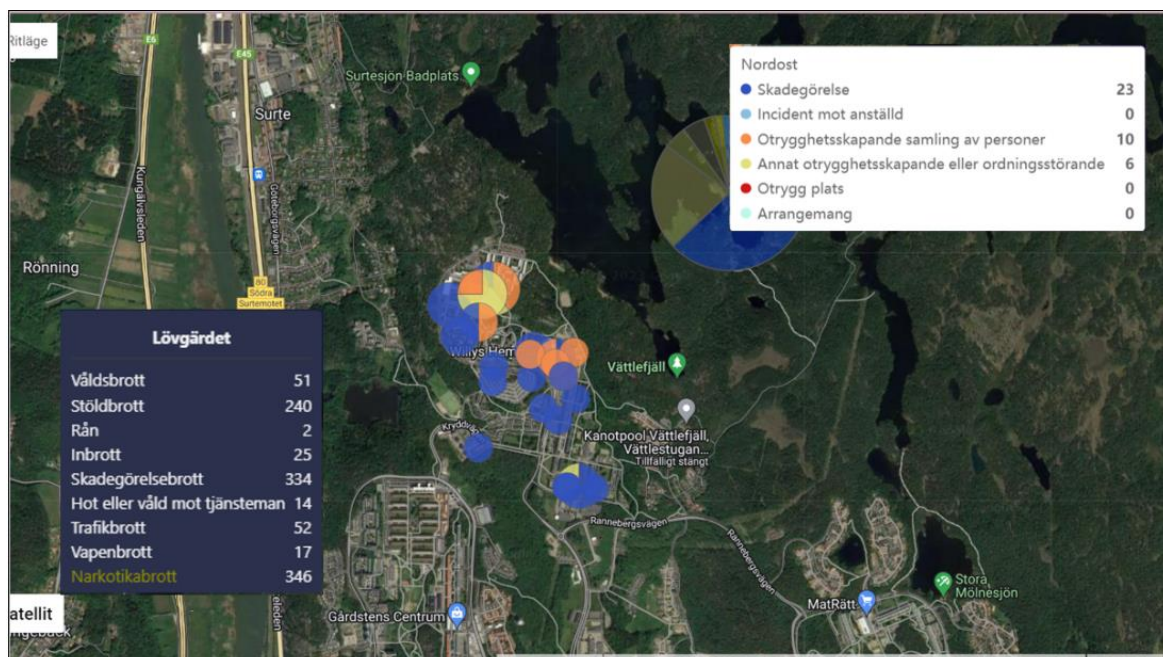
Det tryck som samverkansaktörerna sätter på de kriminella och de negativa konsekvenser detta innebär för kriminella ökar risk för olika typer av hot och oönskade händelser såsom bränder. Under höst och vinter anlades ett stort antal fordonsbränder i området.

Under året har även det inträffat ett antal händelser av grovt våld där inblandade inte velat medverka i rättsprocessen.

Mötesplatserna och fältverksamheten har under året uppmärksammat en oroväckande trend och utveckling i Lövgärdet (främst centrum) där konflikter bland olika konstellationer har uppstått men även en ökning av narkotikaförsäljning och användning.

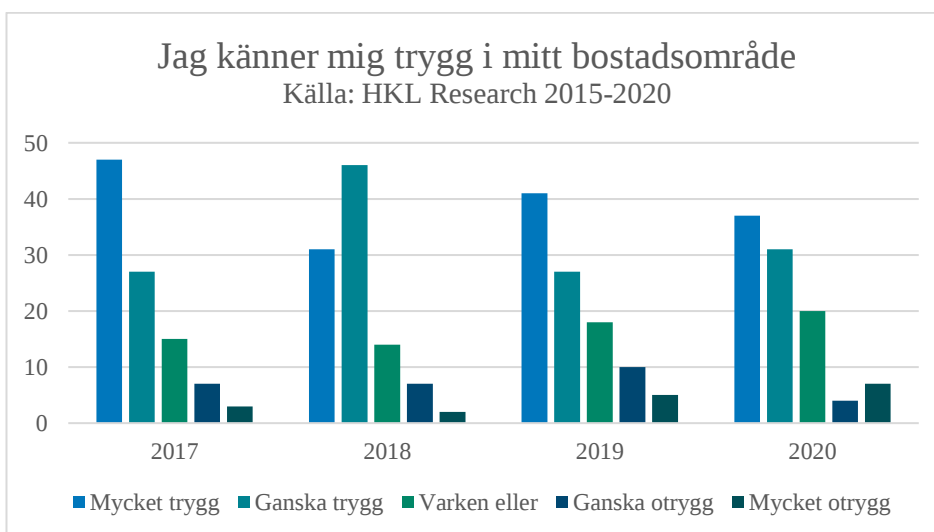
Äldre kriminella personer som försöker ta sig in i verksamheten på mötesplatsen i syfte att påverka besökarna och personal.

Bostadsbolagen har problem med att man bryter sig in och uppehåller sig i källare och tvättstugor. Man finner ofta spår av narkotikaanvändning på dessa platser. Man har också stora problem med nedskräpning i området.



²³Bild beskriver antalet polisanmälningar under 2022 samt inkomna rapporter i Embrace till och med 10 februari 2023

3.6.1.2 Trygghet i Lövårdet



²⁴

Tidigare trygghetsundersökningar visade på en negativ trend. Senare undersökningar av bostadsbolag visar på en positiv utveckling, se nedan.

²³ Embrace Safety

²⁴ HKL Research

Poseidons hållbarhetsundersökning som tillfrågar till 50 % av dom boende i november månad, visar att mellan 2021 – 2022 så har den personliga tryggheten i området ökat med 6,1 % till 71,8 %

Poseidons trygghetsundersökning, AktivBo, för 2022 visar följande, skuggad linje visar resultat för 2021.

Total trygghet, enligt Aktivbo



Personlig trygghet i området kvällar och nätter, Aktivbo



3.6.2 Gårdsten

Gårdstensberget är ett primärområde i stadsområdet Nordost och har samma omfattning som stadsdelen Gårdsten. Det finns totalt 9 709 invånare i Gårdsten. Av dessa är 23,1% i åldern 0–15 år och 12,9% i åldern 16–24 år. Gårdsten ligger cirka 14,5 kilometer från centrala Göteborg. Gårdsten har en majoritet bosatta i flerfamiljsbostäder 83,2% där 79,8% består av hyresrätter, resterande del består av bostadsrätter (10,1%) och småhus med äganderätt. (7,1%). I början av 2000 - talet så tillhörde Gårdsten ett av de mest nedgångna områdena i Göteborg. Idag är framtidsutsikterna mycket bättre och det beror bl.a. på en stor delaktighet av de boende i områdets utveckling. Men även att det byggs nya bostäder i området. Både flerfamiljsbostäder och villor radhus. Detta kommer troligen även ha en positiv effekt på en trångboddhet som finns i vissa delar av området.

Sydvästra Gårdsten består av områden med stora socioekonomiska utmaningar och nordöstra Gårdsten består av områden med socioekonomiska utmaningar enligt Boverkets Segregationsbarometer. I Gårdsten har 32,9% av invånarna låg ekonomisk standard jämfört med

²⁵ Poseidons bostadsbolag, trygghetsundersökningen AktivBo, 2022

²⁶ Poseidons bostadsbolag, trygghetsundersökningen AktivBo, 2022

hela Göteborgs Stad där andelen med låg ekonomisk standard är 16,4%. I hushåll med barn och ungdomar mellan 0–19 år lever ca 42,5% med låg ekonomisk standard, vilket har minskat år för år sedan 2010, där andelen var 55,5%. En positiv siffra i Gårdsten är ohälsotalet som ligger på 18,5% jämfört med 19,5% i Göteborgs Stad. Arbetslösheten i Gårdsten är 13,5% jämförelse med 6,6% i Göteborgs Stad. Även om arbetslösheten är fortsatt hög i jämförelse med andra delar av Göteborg så har den gått ned under de senare åren och prognosen pekar på en fortsatt positiv utveckling.

De invånare i Gårdsten som är behöriga till minst yrkesprogram är 59%, jämfört med hela Göteborgs Stad som är 82,8%. De invånare i Gårdsten som har eftergymnasial utbildning är 15,3% jämfört med Göteborgs stad som är 37,9 %.

Gårdsten har en kommunal grundskola, Gårdstensskolan för årskurs 4–9. Skolan har flyttat till nya lokaler på Angeredsvinkeln under 2019. 31,9 % av eleverna har uppnått kunskapskraven i alla ämnen på skolan under 2022. Siffrorna kan vara missvisande gällande barn och ungdomar boende i Gårdsten, då många går på andra skolor i närområden.

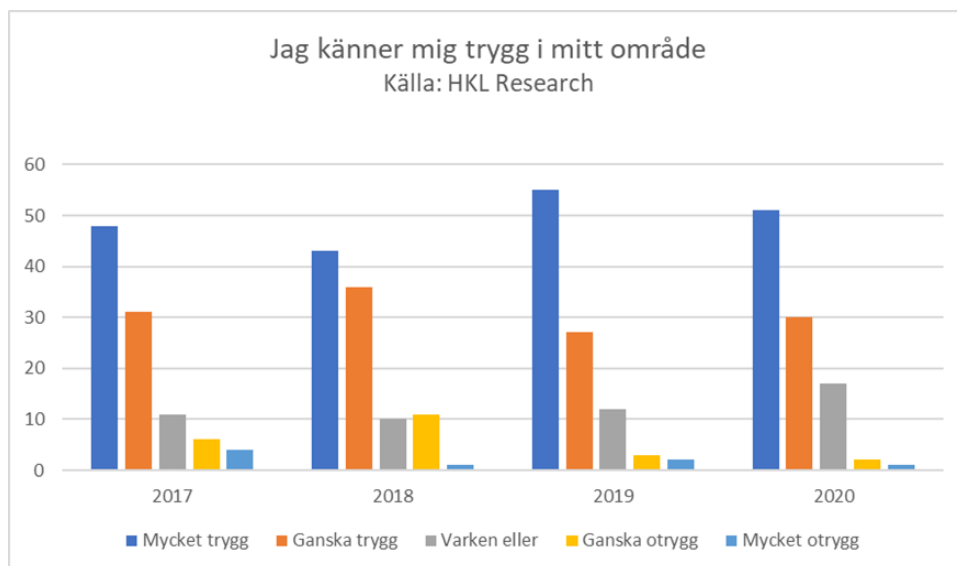
I lägesbilsarbetet i Gårdsten framkommer att unga söker sig till äldre kriminella och vice versa. Området har ett utpräglat problem med narkotikaförsäljning och bruk. Det förekommer grovt våld, otillåten påverkan och otrygghetsskapande samling av personer i området.

Enligt polisen står Gårdsten ut som ett område med låg socioekonomisk status och klassas som ett utsatt område. Området har en utpräglad öppen narkotikahandel och området sticker ut gällande grova våldsbrott under året 2022. Tilltron till samhället i Gårdsten är relativt högt i jämförelse med liknandet områden med låg socioekonomisk status. Vilket långsiktiga trygghetsskapande insatser för de boende från framför allt Gårdstensbostäder men också andra samhällsaktörer ligger till grund för.

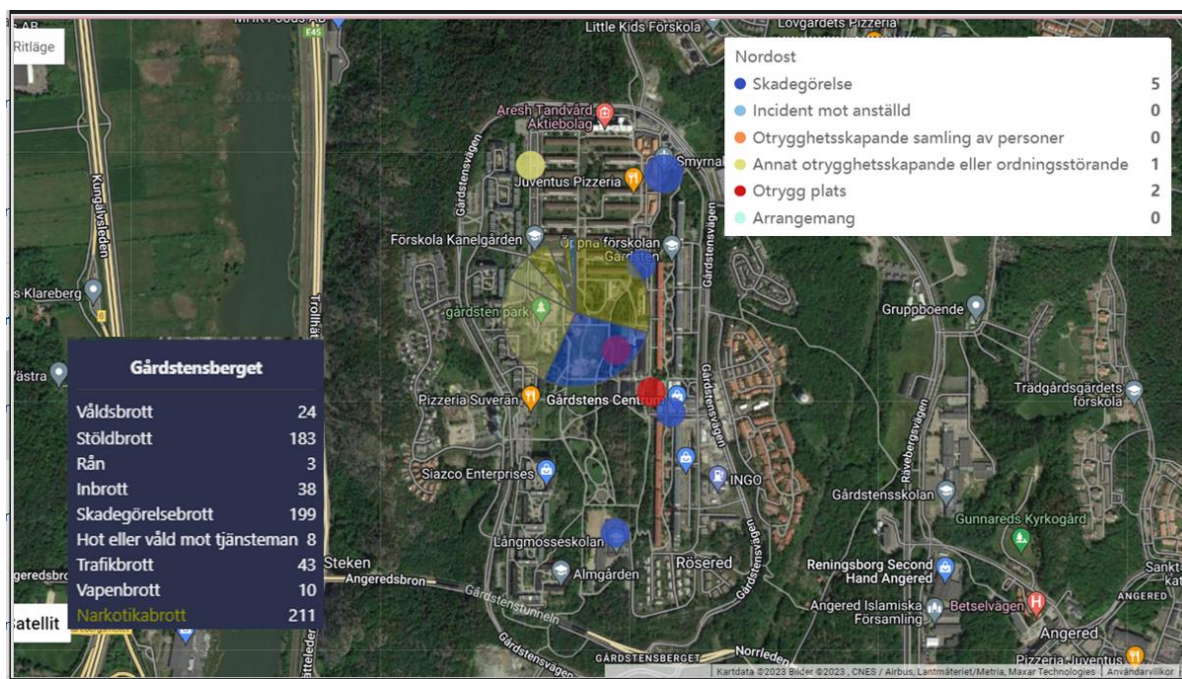
3.6.2.1 Trygghet i Gårdsten

Enligt Gårdstensbostäders trygghetsundersökning har tryggheten ökat med 2,4% mellan 2021 och 2022, från 80,2 till 82,6%.

Tidigare trygghetsundersökningar visar på ett resultat som är relativt konstant och ligger runt 80%.



27



²⁸Bild beskriver antalet polisanmälningar under 2022 samt inkomna rapporter i Embrace till och med 10 februari 2023

3.7 Södra Angered

Består av primärområdena, Hjällbo, Eriksbo och Hammarkullen. Totalt invånarantal 18 112.

3.7.1 Hjällbo

Hjällbo klassas som ett särskilt utsatt område eftersom stadsdelen har en låg socioekonomisk status och det finns en hög kriminell påverkan i området. Det finns totalt 7390 invånare i Hjällbo. Av dessa är 1815 i åldern 0–15 år och 1147 i åldern 16–24 år.

Hjällbo ligger cirka 10 kilometer från centrala Göteborg. Majoriteten av de boende i Hjällbo bor i flerbeflämsbostäder 91,4 % och 8,6 % bor i bostad med äganderätt.

Hjällbo som område har stora socioekonomiska utmaningar enligt Boverkets segregationsbarometer. 18 % är öppet arbetslösa i Hjällbo jämfört med 6,6 % i Göteborgs Stad.

²⁸ Embrace Safety

I Hjällbo har 42,9% av invånarna låg ekonomisk standard jämfört med hela Göteborgs Stad där andelen med låg ekonomisk standard är 16,9%. I hushåll där barn och ungdomar mellan 0–19 lever ca 43 % av dessa i hushåll med låg ekonomisk standard. Ohälsotalet i Hjällbo är 25,5% jämfört med 19,5 % i Göteborgs Stad.

Arbetslösheten i Hjällbo är 18 % jämförelse med Göteborgs Stad där arbetslösheten är 6,6%. Det är 64,8 % invånare i Hjällbo som är behöriga till minst yrkesprogram jämfört med 82,8% i Göteborgs Stad. Invånarna som har en eftergymnasial utbildning 3 år eller längre är 14,2 % jämfört med 37,9 % i Göteborgs stad.

Det finns en skola för årskurs F–9 i Hjällbo, Lärjeskolan, där är det 40,7 % av eleverna som uppnått kunskapskraven i alla ämnen. Motsvarande siffra för Göteborgs kommun är 67,8%

3.7.1.1 Aktuell problematik

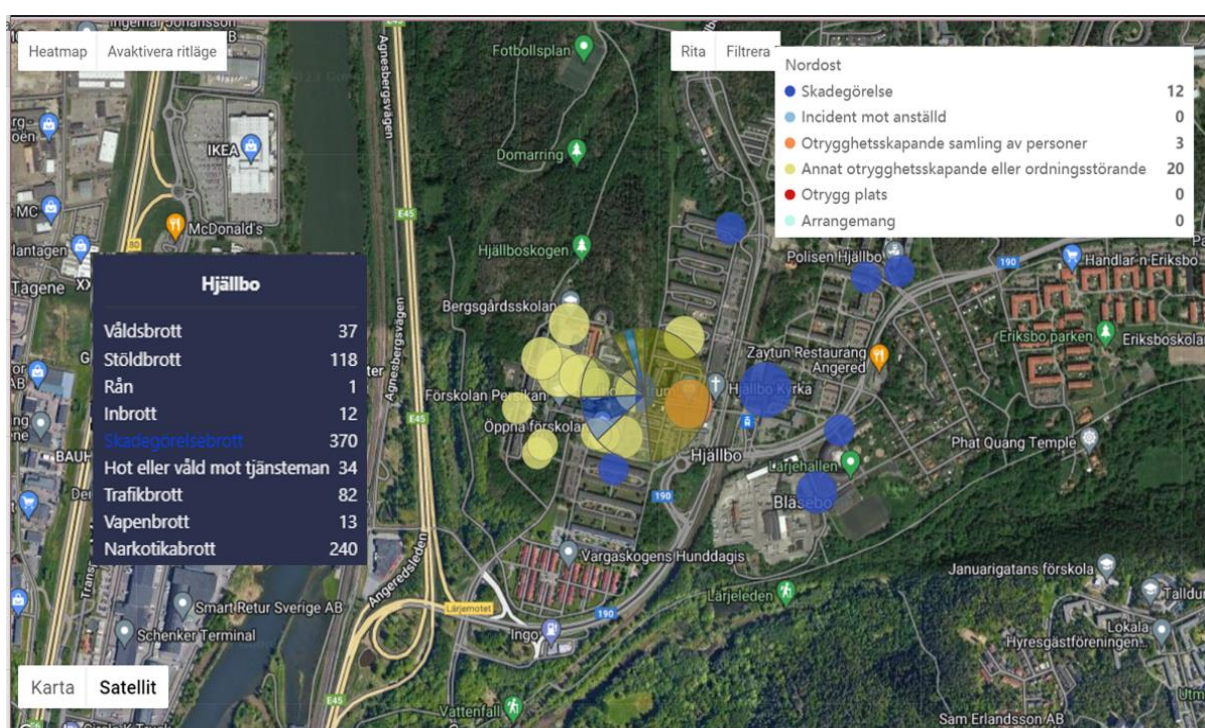
Hjällbo klassas av polis som ett särskilt utsatt område. I området finns en utbredd narkotikahantering, samlingar av kriminella som uppehåller sig i närhet av de centrala miljöerna och har negativ påverkan på lokalsamhället. Detta innebär en risk för unga att socialiseras/rekryteras in i kriminalitet. Narkotikaförsäljning sker mobilt i anslutning till de centrala delarna och unga personer agerar vaktposter.

Beaktat ovan rapporteras att det senaste året varit förhållandevis lugnt med få allvarliga våldshändelser och något mindre synlig problematik.

Vissa platser återkommer dock i rapporter såsom samlingar av personer i Galleria och torgets anslutning, vid området mellan Lärjeskolan och Lärjehallen rapporterar loff om misstänkt narkotikahantering samt otrygghetsskapande samlingar av personer.

Bostadsbolagen har problem med nedskräpning samt att man bryter sig in i källarutrymmen och vissa trapphus där man finner spår av narkotikaanvändning.,

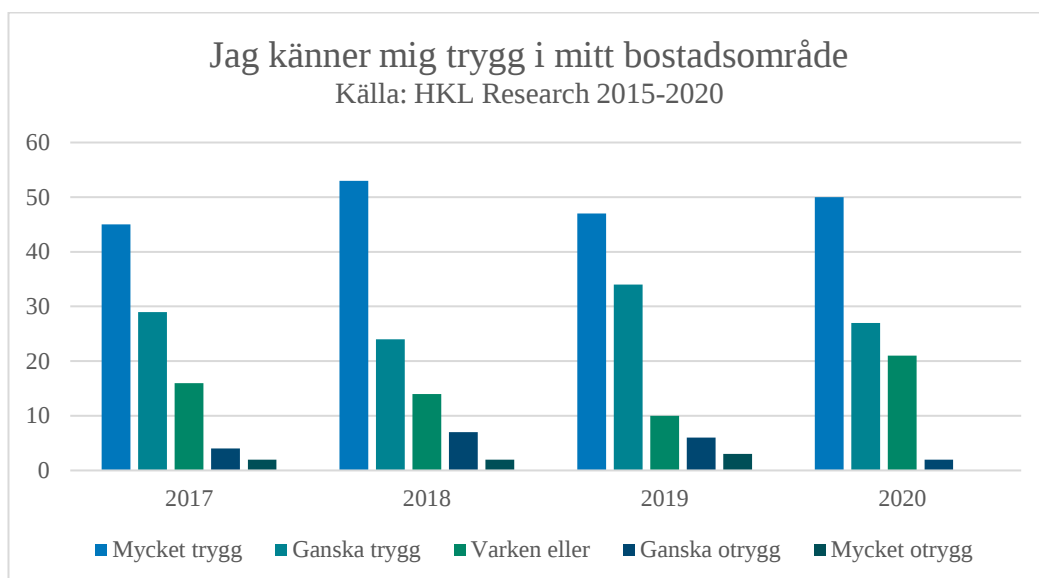
I polisens områdesdokument framkommer att personer rekryteras in i kriminalitet i unga år och man får då genomföra enklare uppdrag som exempelvis vara vaktposter eller leverera narkotika. Många ungdomar ser möjligheterna i att införskaffa sig pengar genom narkotikaförsäljning. Den kriminella strukturen i Hjällbo är territoriell och accepterar inte att andra aktörer agerar i området. Man begår även andra typer av grova brott såsom; utpressning, våldsbrott och olika typer av bedrägerier. På senare år har också uppmärksammat att man ägnar sig åt människorov i syfte att komma åt pengar. Det finns indikationer på att man tar över fungerande näringsverksamheter med tvång.



²⁹Bild beskriver antalet polisanmälningar under 2022 samt inkomna rapporter i Embrace till och med 10 februari 2023

²⁹ Embrace Safety

3.7.1.2 Trygghet i Hjällbo



30

Tidigare undersökningar visar på en förhållandevis otrygg upplevelse av bostadsområdet. Senare undersökningar nedan visar på en positiv utveckling.

Poseidons hållbarhetsundersökning som tillfrågar till 50 % av dom boende i november månad visar att mellan 2021 - 2022 har den personliga tryggheten i området ökat med 8 % till 73,7 %.

Poseidons trygghetsundersökning, AktivBo, för 2022 visar följande, skuggad linje visar resultat för 2021.

Trygghet total, Aktiv bo

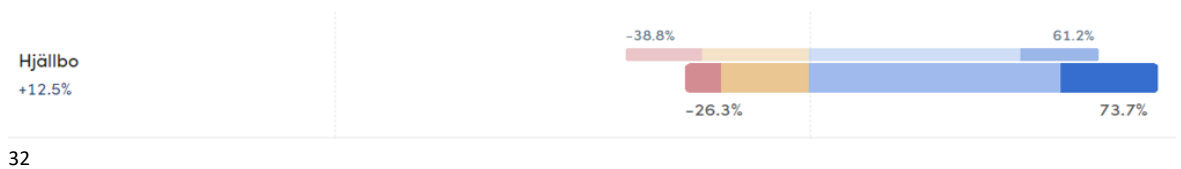


31

Personlig trygghet i området kvällar och nätter, Aktiv bo

³⁰ HKL Research

³¹ Poseidons bostadsbolag, trygghetsundersökningen AktivBo, 2022



32

3.7.2 Eriksbo

Eriksbo är ett område med stora socioekonomiska utmaningar enligt Boverkets segregationsbarometer. Det finns totalt 2740 invånare i Eriksbo. Av dessa är 673 i åldern 0–15 år och 396 i åldern 16–24 år.

Eriksbo ligger cirka 10 kilometer från centrala Göteborg i anslutning till Hjällbo. Majoriteten av de boende i Eriksbo bor i flerfamiljsbostäder 81,7 % och 15,9 % bor i bostadsrätt, 2,5 % bor i bostad med äganderätt.

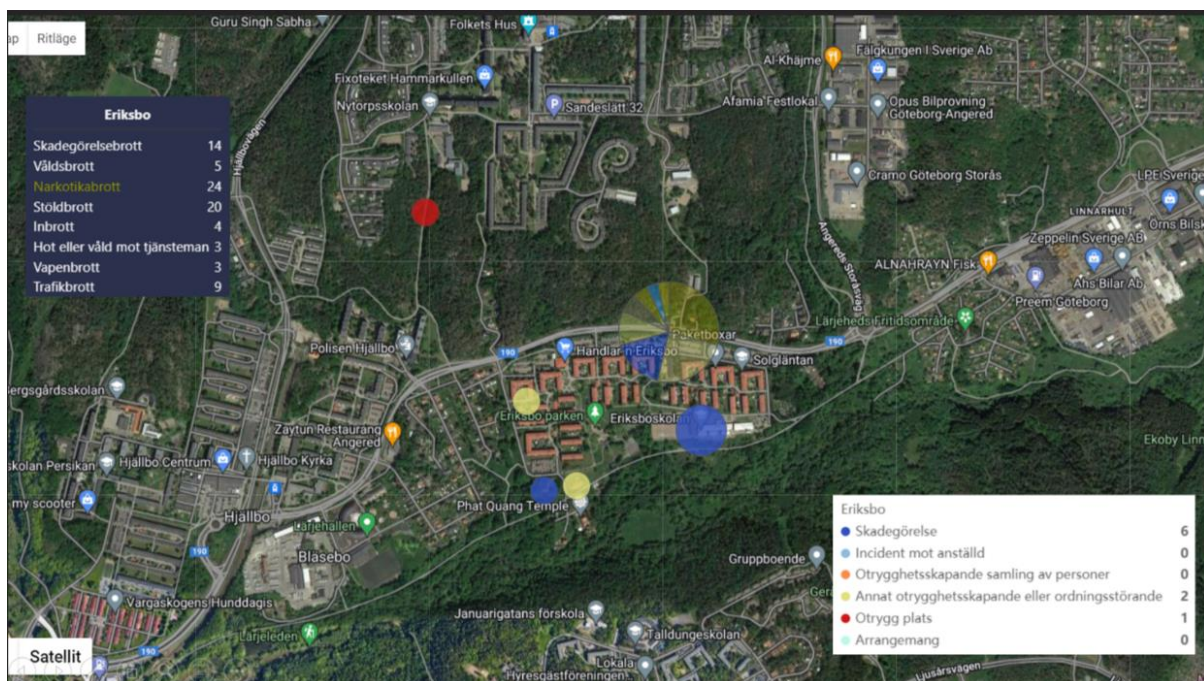
I Eriksbo har 44,6 % av invånarna låg ekonomisk standard jämfört med hela Göteborgs Stad där andelen med låg ekonomisk standard är 16,9%. I hushåll där barn och ungdomar mellan 0–19 lever ca 57 % av dessa i hushåll med låg ekonomisk standard. Ohälsotalet i Hjällbo är 27,3 % jämfört med 19,5 % i Göteborgs Stad.

Arbetslösheten i Eriksbo är 19,3 % jämförelse med Göteborgs Stad där arbetslösheten är 6,6%. Det är 59 % invånare i Eriksbo som är behöriga till minst yrkesprogram jämfört med 82,8% i Göteborgs Stad. Invånarna som har en eftergymnasial utbildning 3 år eller längre är 15 % jämfört med 37,9 % i Göteborgs stad.

3.7.2.1 Aktuell problematik

Gamla Eriksboskolan har, i samband med att den stängdes, utsatts för omfattande skadegörelse och stölder. Polis har rapporterat om ungdomar som utmärker sig negativt och visar fientligt inställd attityd i området.

³² Poseidons bostadsbolag, trygghetsundersökningen AktivBo, 2022



³³Bild beskriver antalet polisanmälningar under 2022 samt inkomna rapporter i Embrace till och med 10 februari 2023

3.7.3 Hammarkullen

Hammarkullen byggdes huvudsakligen mellan 1968–1970 som ett led i miljonprogrammet. Vissa huslängor revs eller förminskades i slutet av 1990-talet och ersattes av småskalig bebyggelse för att skapa en öppnare miljö. Det finns totalt 7982 invånare i Hammarkullen. Av dessa är 25,5% i åldern 0–15 år och 15, 1% i åldern 16–24 år. Hammarkullen ligger cirka 13 kilometer från centrala Göteborg. Majoriteten av de boende i Hammarkullen bor i flerfamiljsbostäder, där 72,5% består av hyresrätter, resterande del består främst av småhus med äganderätt.

Hammarkullen är ett område med stora socioekonomiska utmaningar enligt Boverkets segregationsbarometer. I Hammarkullen har 44,7% av invånarna låg ekonomisk standard jämfört med hela Göteborgs Stad där andelen med låg ekonomisk standard är 16,4%. I hushåll med barn och ungdomar mellan 0–19 år lever ca 58,7% med låg ekonomisk standard. I Hammarkullen är ohälsotalet 24,4% jämfört med 19,5% i Göteborgs Stad. Arbetslösheten i Hammarkullen är 18,4% jämförelse med 6,6% i Göteborgs Stad. De invånare i Hammarkullen som är behöriga till minst

³³ Embrace Safety

yrkesprogram är 59,6%, jämfört med hela Göteborgs Stad som är 82,8%. De invånare i Hammarkullen som har eftergymnasial utbildning är 14,3%, jämfört med Göteborgs stad som är 37,9 %.

Nytorpsskolan är en kommunal grundskola årskurs 4–9 i Hammarkullen. 31,1 % av eleverna har uppnått kunskapskraven i alla ämnen 2022.

I lägesbilsarbetet har det framkommit att det förekommer brottslig verksamhet i Hammarkullehallen såsom drogförsäljning samt otrygghetsskapande samling av personer som olovligen tar sig in i lokalerna. Det förekommer även brottslig verksamhet i gymmet på Hammarbadet, såsom drogförsäljning, otillåten påverkan och otrygghetsskapande samlingar av personer. På biblioteket förekommer det otrygghetsskapande samling av personer. Mötesplatserna meddelar att det förekommer hot, våld och skadegörelser mot flera verksamheter på torget under året. Det finns problem med att bostadslösa övernattar i utrymmen och lämnar spår av missbruk efter sig och detta är en källa till otrygghet. Det råder trångboddhet i området vilket bland annat gör att många barn och ungdomar inte vill eller kan vara hemma. Utemiljön blir deras "vardagsrum" och de blir lätta offer för kriminella krafter som vill rekrytera till sin verksamhet. De äldre barnen/ungdomarna kan förvara och eller transportera narkotika och vapen.

Olovliga andrahands-uthyrningar av lägenheter är ett problem i området och detta bidrar till ett flertal problem. Någon hyr ut sin lägenhet till en eller fler individer eller till och med flera familjer. Detta bidrar såklart till trångboddheten men även till en känsla av otrygghet. Detta påverkar även tystnadskulturen som råder i området. Hammarkullen finns främst ett kriminellt släkt nätverk som har stor påverkan på området. Aktörerna är starkt sammanlänkade genom släktskap och strukturen inom nätverket och slakten är starkt hierarkisk och klanliknande. Den kriminella verksamheten rör framför allt narkotika, vapen, våld, utpressningar och ekonomisk brottslighet.

Nätverkets roll inom den brottsliga verksamheten innefattar allt från organisatörer, importörer och förmedlare till distributörer i stor och liten skala. Släkt nätverket har under många år påverkat lokalsamhället på ett negativt sätt och deras våldskapital är vida känt. Talande för den

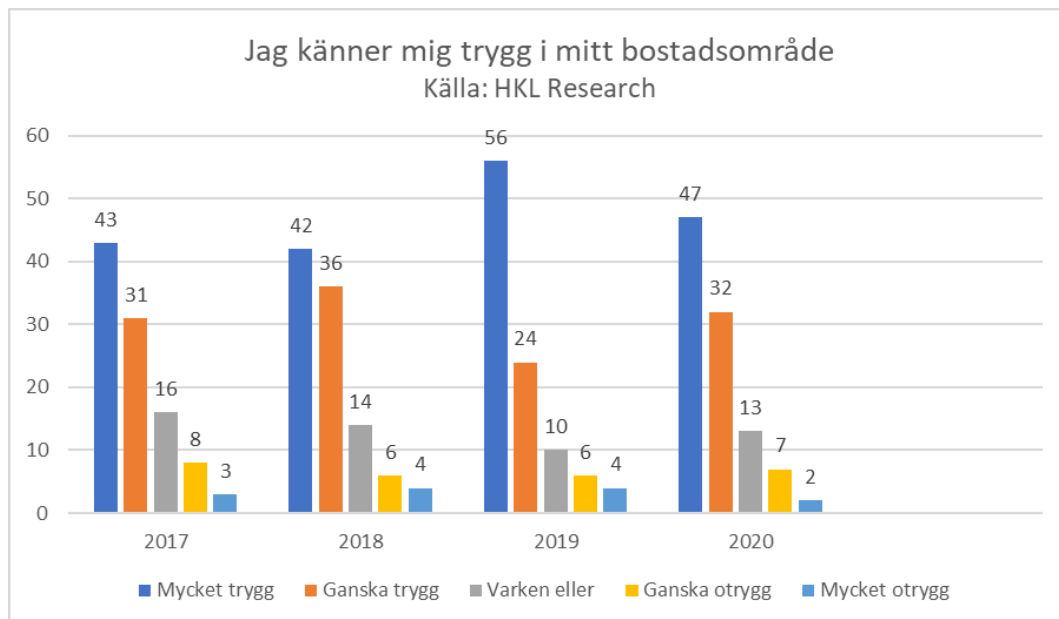
situation som råder i området är den rädsla som finns i lokalsamhället för att anmäla brott eller öppet samtala med polis i området. Detta då det skulle kunna resultera i våld och/eller hot ifrån de kriminella aktörerna. Således är uppfattningen att våld/hot förekommer riktat mot besökare och boende i området, när de opponerar sig eller samverkar med myndighetsföreträdare, men att mörkertalet är stort.

Det finns uppgifter som tydligt tyder på parallella samhällsstrukturer genom att aktörer i parallella system utarbetat egna normer och rättssystem med effekten att invånare exempelvis dragit sig för att tala med polis. Det har även förekommit påtryckningar mot näringsidkare och myndighetsföreträdare i syfte att påvisa makt men även för att hämnas eller påverka myndighetsbeslut.

Enligt polisen bild är Hammarkullen ett särskilt utsatt område med låg socioekonomisk status och ett område där kriminella har en påtaglig inverkan på lokalsamhället. Parallella samhällsstrukturer, hot och våldshandlingar i syfte att tysta vittnen, tystnadskultur och våldsbrott är problem som särskilt sticker ut i området. Det senaste halvåret har polisen upplevt området som lugnare och att delar av oroligheterna har flyttats till andra delar i stadsområdet Nordost.

3.7.3.1 Trygghet

I Hammarkullen uppger 75,1 % att de känner sig trygga i sitt bostadsområde 2022 enligt Bostadsbolagets trygghetsundersökning. Den upplevda tryggheten i Hammarkullen har varierat något över tid de senaste åren, 2018 låg siffran på 66,1% enligt Bostadsbolagets trygghetsundersökning.



34

3.8 Östra Angered

Östra Angered består av primärområden Linnarhult, Gunnilse och Bergum och präglas av lantlig bebyggelse.

Det bor totalt 7 633 invånare i Östra Angered. Av dessa är 1779 i åldern 0–15 år och 811 i åldern 16–24 år.

Östra Angered, Bergum ligger cirka 21 kilometer från centrala Göteborg. Majoriteten av de boende i Östra Angered bor i äganderätt 88,8 %, 8,1 % bor i hyresrätt och 3,5 % bor i bostadsrätt.

Enligt segregationsbarometern räknas Östra Angered som ett område med goda socioekonomiska förutsättningar.

I Östra Angered har 6,1 % av invånarna låg ekonomisk standard jämfört med hela Göteborgs Stad där andelen med låg ekonomisk standard är 16,9%. I hushåll där barn och ungdomar mellan 0–19 lever 6 % av dessa i hushåll med låg ekonomisk standard. Ohälsotalet i Östra Angered är 21,4 % jämfört med 19,5 % i Göteborgs Stad.

Arbetslösheten i Östra Angered är 4 % jämförelse med Göteborgs Stad där arbetslösheten är 6,6%. Det är 89 % av invånarna i Östra Angered som är behöriga till minst yrkesprogram jämfört med 82,8% i Göteborgs Stad. Invånarna som har en eftergymnasial utbildning 3 år eller längre är 27,3 % jämfört med 37,9 % i Göteborgs stad.

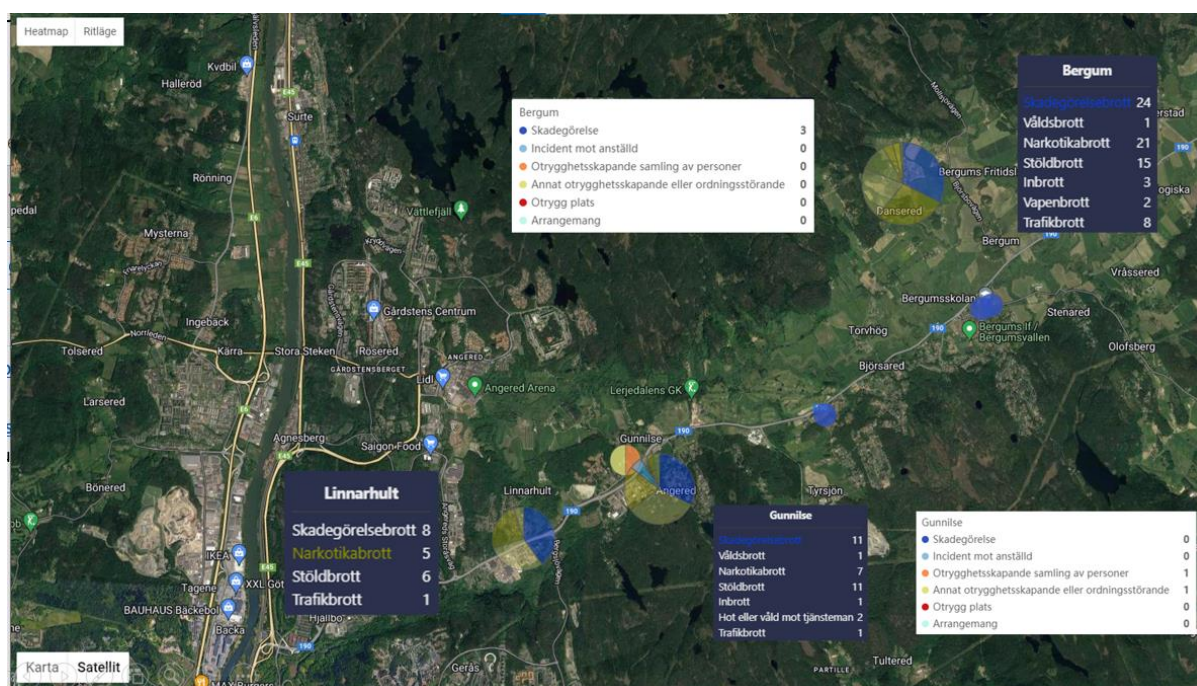
³⁴ HKL Research

Det finns en skola för årskurs F–9 stadsområdet, Bergumskolan, där är det 71,7 % av eleverna som uppnått kunskapskraven i alla ämnen. Motsvarande siffra för Göteborgs kommun är 67,8%

3.8.1.1 Problematik

Jämförs vis så inkommer det få rapporter från områdena. I lägesbildarbetet rapporteras om förekomst av narkotikaförsäljning/användning från bilar på parkeringen vid Bergums skolområde.

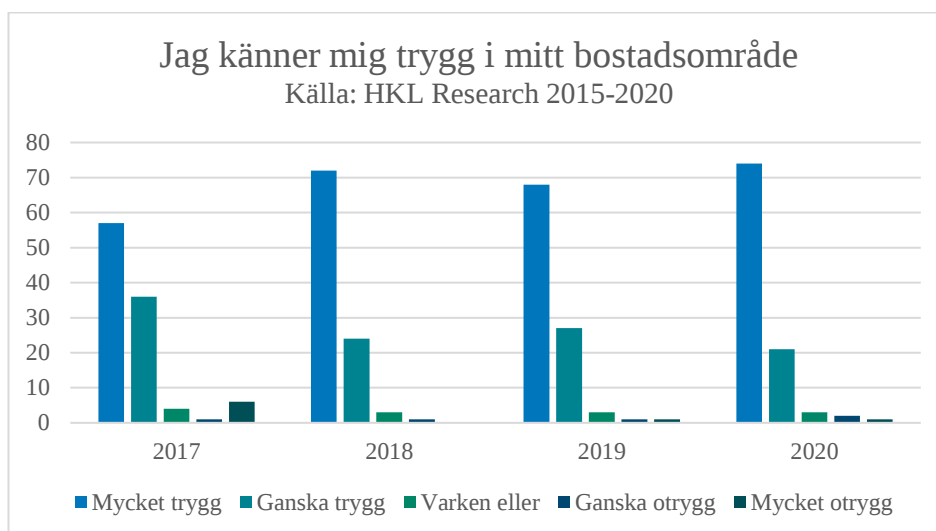
Skadegörelse är det vanligaste polisanmälda brottet.



³⁵Bild beskriver antalet polisanmälningar under 2022 samt inkomna rapporter i Embrace till och med 10 februari 2023

³⁵ Embrace Safety

3.8.1.2 Trygghet i Östra Angered



4 Referenslista

Göteborgsbladet 2022;
<https://goteborg.se/wps/portal/enhetssida/statistik-och-analys/goteborgsbladet/hamta-statistik/faktablad/goteborgsbladet>

SOM-undersökningen, 2021

Brottsförebyggande rådet 2023; <https://bra.se/statistik.html>

HKL Research, trygghetsundersökningar 2015–2020

Poseidon, AktivBO 2022

Poseidon, Hållbarhetsundersökning 2022

Stratsys, Kartläggning brott och otrygghet, Stadsledningskontoret 2022

Polisen 2023; <https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/utsatta-omraden/>

Skolverket 2023; <https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik>

Boverkets segregationsbarometer, 2023;
<https://segregationsbarometern.boverket.se/>

Embrace safety, 2023

Socialförvaltningen Nordost

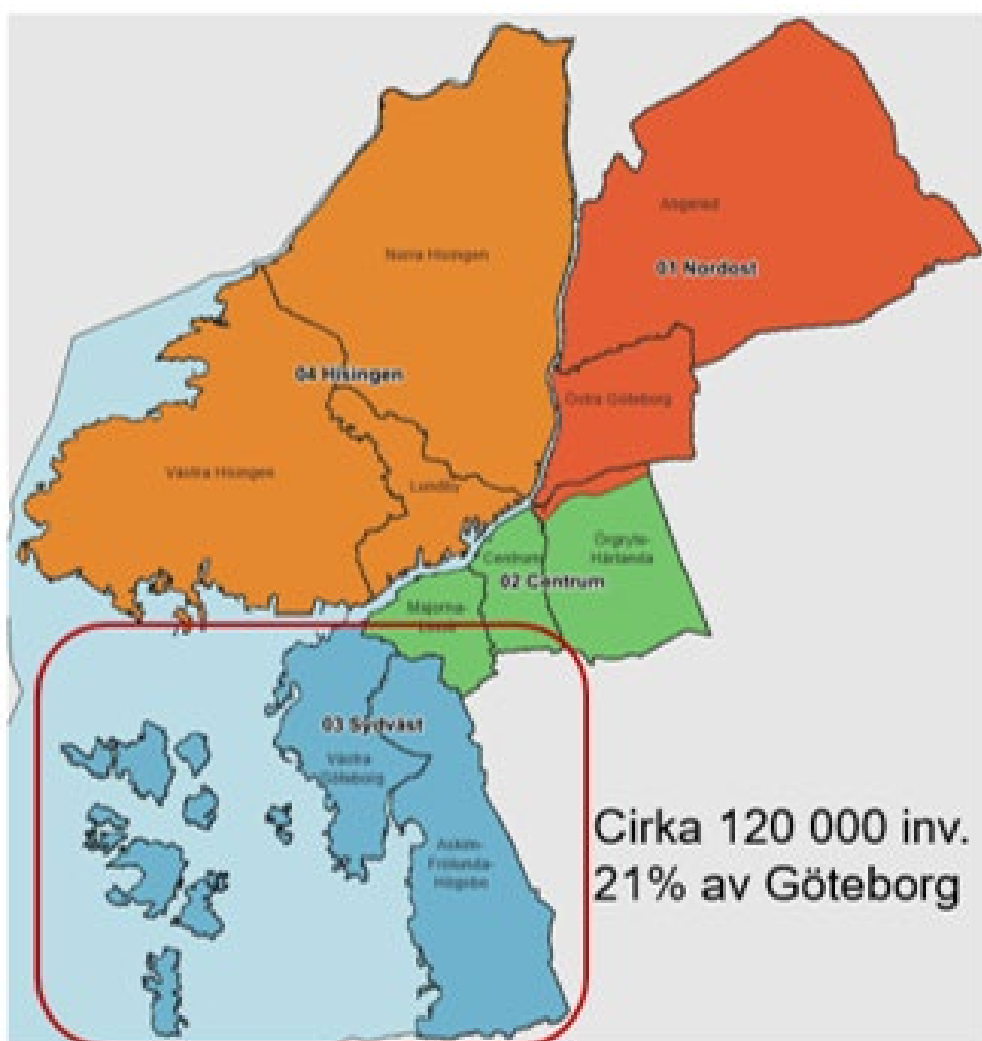
Telefon: 031-365 00 00 (kontaktcenter)

E-post: socialnordost@socialnordost.goteborg.se

Lägesbild otrygghet och brott

för stadsområde Sydväst i Göteborg

Senast reviderad 2023-04-26



Innehåll

Inledning.....	3
Sammanfattning av lägesbild i stadsområde Sydväst.....	4
Invånarnas upplevda trygghet	5
Brottspåverkan och särskilda händelser	7
Anmälda brott.....	7
Kriminella grupperingar	8
Polisens klassificering av utsatta områden.....	8
Särskilda händelser.....	9
Näringslivets utsatthet för brott	9
Lägesbild uppdelat på olika brott och fenomen	11
Alkohol, narkotika och andra substanser.....	11
Skadegörelse och bränder.....	13
Stöld och inbrott	14
Våldsbrott	15
Bedrägerier	18
Barn och unga i riskzon för kriminalitet	19
Särskilt utsatta grupper.....	20
Lägesbild uppdelat på geografiska områden	22
Centrala Tynnered och Frölunda-Tofta	22
Stora Högsbo	24
Älvsborg, Billdal, Askim-Hovås, Bratthammar-Näset-Önnered och Södra skärgården	25
Prioriterade problem och utvecklingsområden.....	26
Avslutningsvis.....	27
Definitioner och förklaringar.....	28
Referenser.....	28

Inledning

Denna lägesbild beskriver brott och otrygghet i stadsområde Sydväst i Göteborg. Lägesbilden görs en gång vartannat år och bygger på information från Göteborgs Stad, polismyndigheten, Räddningstjänsten, fastighetsägare, näringsliv och invånare. Den är sammanställd av socialförvaltningen Sydväst och lokalpolisområde Storgöteborg Syd.



Cirkeln till vänster visar arbetsgången för stadens och polisens samverkan i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet

Denna rapport är resultatet av de två första stegen; kartläggning och lägesbild inklusive prioritering av problem. Dessa problem kommer sedan att orsaksanalyseras och en åtgärdsplan kommer att utarbetas som sedan följs upp.

Lägesbilden är problemorienterad och beskriver endast i undantagsfall positiva kvaliteter i stadsområdet.

I stadsområde Sydväst i Göteborg bor 121 605 invånare. Det är ett stadsområde med varierad bebyggelsestruktur och förutsättningar. Här finns stora områden med flerbostadshus, villaområden, skog, jordbruksmark, citymiljö, industriområden, hav och skärgård. Stadsområde Sydväst är en geografisk indelning i Göteborgs stad och i denna rapport kallas området för enkelhets skull endast för "Sydväst".

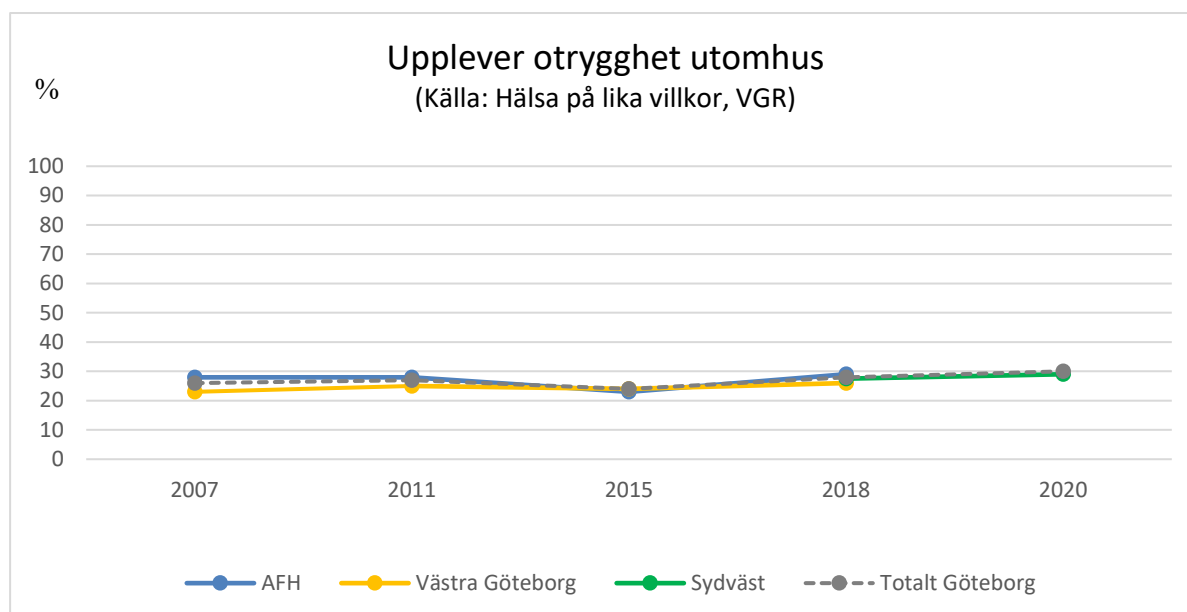
För stadsområdet som helhet visar siffror att invånarna har goda livsvillkor och god hälsa. Dock är Sydväst det stadsområde i Göteborg som har de största skillnaderna mellan olika områden.

Sammanfattning av lägesbild i stadsområde Sydväst

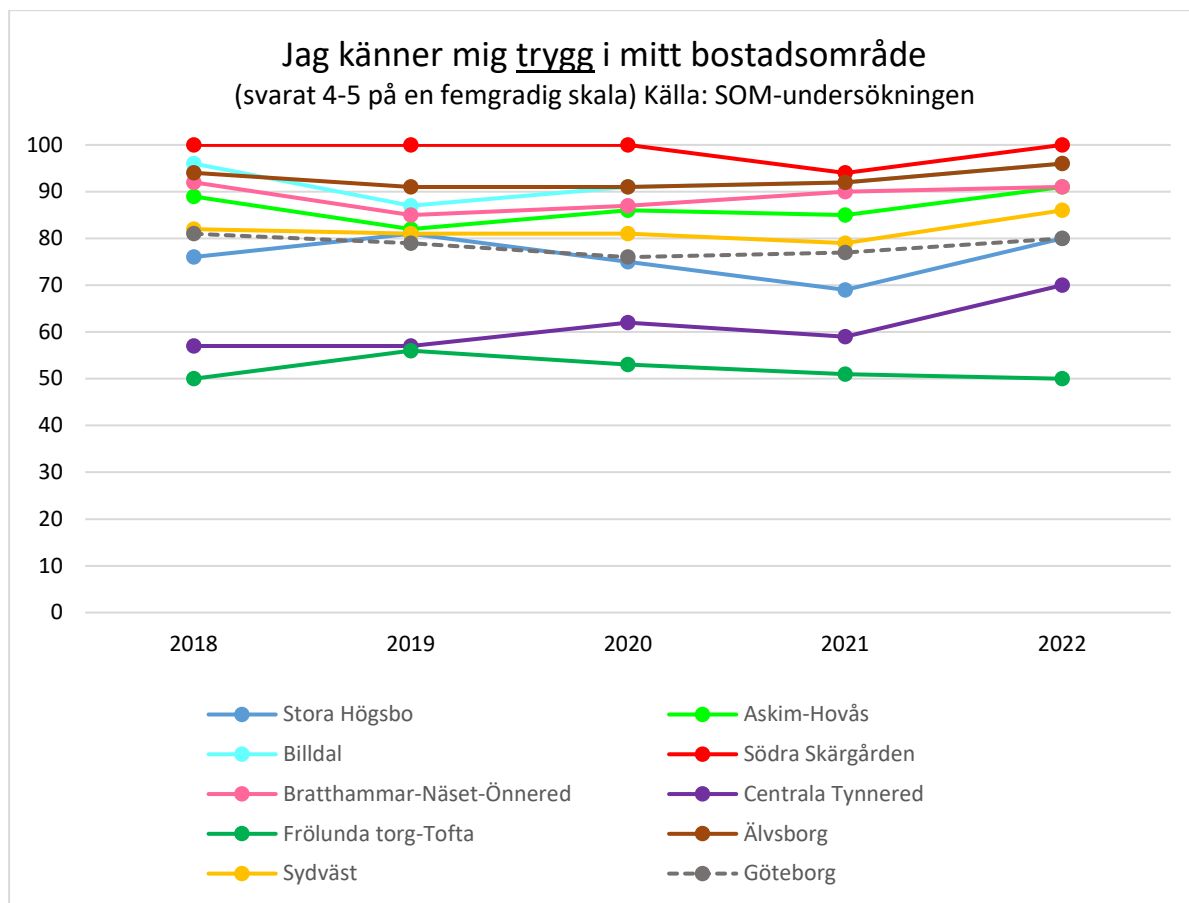
- Tryggheten i Sydväst har legat på en relativt jämn nivå sedan 2007. Centrala Tynnered och Frölunda-Tofta har betydligt lägre trygghet än övriga områden. Stora Högsbo har en ostadig och varierande trend.
- Organiserad brottslighet påverkar Frölunda och Tynnered i form av narkotikaförsäljning, våldsdåd, påverkan på lokala näringslivet, periodvis viss kontroll av invånare, markering av närvaro i offentlig miljö och en socialisering av barn och unga in i kriminalitet.
- Bedrägerier mot äldre och funktionsnedsatta har ökat markant.
- Våld och hot mellan ungdomar ökar och många av brotten begås i skolan eller i anslutning till skolan. Även skadegörelse förekommer. Problematiken gäller hela stadsområdet.
- Inbrott i källare och vindar i flerbostadshus är ett problem.
- Skadegörelse och klotter är omfattande längs några stråk och platser. Nedskräpning upplevs som ett problem i vissa områden.
- Tryggheten påverkas negativt på ett antal platser på grund av utformningen/skötseln av den offentliga miljön. Särskilda verksamheter på platsen kan också bidra till otrygghet.
- Problematiken kring vissa brott och fenomen är inte tillräckligt klarlagt. Exempelvis brott i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck, parallella samhällsstrukturer, våldsbejakande extremism, brott mot näringslivet, välfärdsbrott, otillåten påverkan samt brottsutsatthet hos vissa grupper.
- Det finns ett antal positiva trender såsom ökad upplevd trygghet i sju av åtta mellanområden jämfört med 2021, inget dödligt våld under 2022 med koppling till organiserad brottslighet, ökat skalskydd i flerbostadshus samt ökad skötsel i utemiljön på vissa utsatta platser.

Invånarnas upplevda trygghet

I regionen och staden har ett antal enkätundersökningar till invånare genomförts som bland annat innefattar frågor om trygghet. Det handlar då om den upplevda tryggheten och i vilken grad man upplever olika typer av otrygghetsproblem. Händelser och brott i området kan påverka tryggheten, men på en generell nivå finns det ett relativt svagt samband mellan otrygghet och faktisk brottslighet (1). Den upplevda otryggheten är trots detta avgörande i människors liv och en viktig grund i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet.



Diagrammet visar upplevd trygghet enligt enkätundersökningen Hälsa på lika villkor. Undersökningen visar att den upplevda tryggheten i stadsområdet sydväst har legat på en ganska jämn nivå sedan 2007 (2). En negativ trend kan dock skönjas 2015-2020. Resultat för 2022 är inte publicerade ännu och det återstår att se ifall tryggheten har ökat i denna enkätundersökning liksom den har gjort i SOM-undersökningen som redovisas nedan. Andel svarande för senaste mätningen, 2020 i Hälsa för lika villkor, var 43 %.



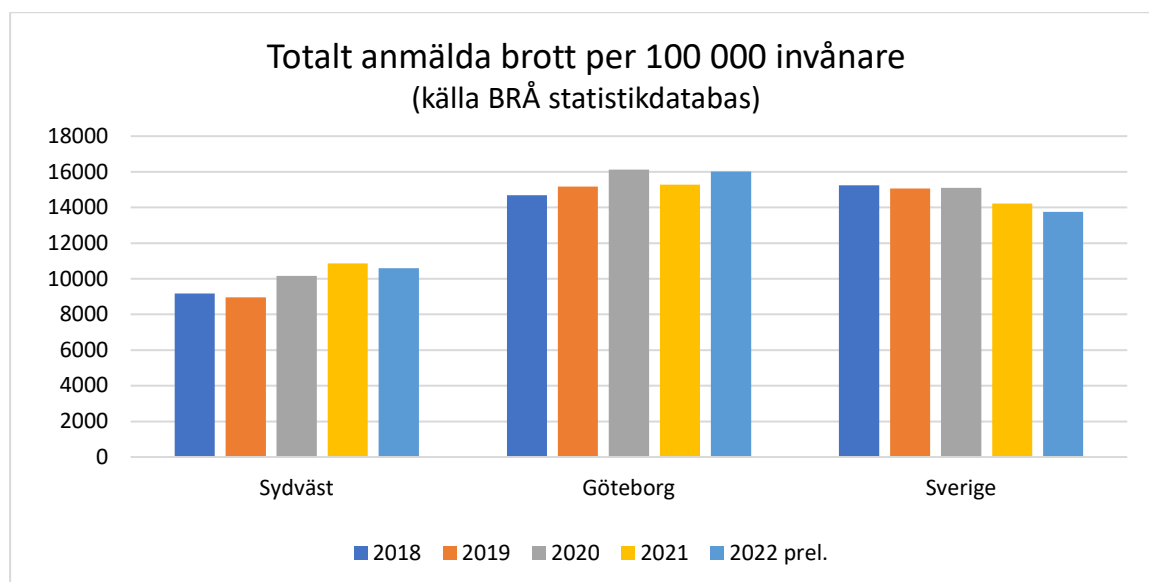
Diagrammet visar upplevd trygghet enligt enkätundersökningen som görs av SOM-Institutet (Samhälle Opinion Medier). Sedan undersökningen startade 2018 har tryggheten varierat, med en viss nedåtgående trend de första åren som sedan bröts positivt med en uppgång 2022. Sydväst består av åtta mellanområden. Enligt undersökningen har mellanområdena Centrala Tynnered och Frölunda-Tofta betydligt lägre trygghet än övriga områden. Stora Högsbo hade en negativ trend under några år men 2022 ökade tryggheten återigen (3). Trender för enskilda mellanområden ska dock tolkas med försiktighet eftersom antal svarande är lågt. Nettosvarsfrekvensen för hela stadsområde sydväst den senaste mätningen, 2022 var 55 %.

Hyresgästenkäter för de fyra stora hyresvärdarna i Tynnered och Frölunda visar en ökning av tryggheten i Tynnered och Frölunda mellan 2021 och 2022.

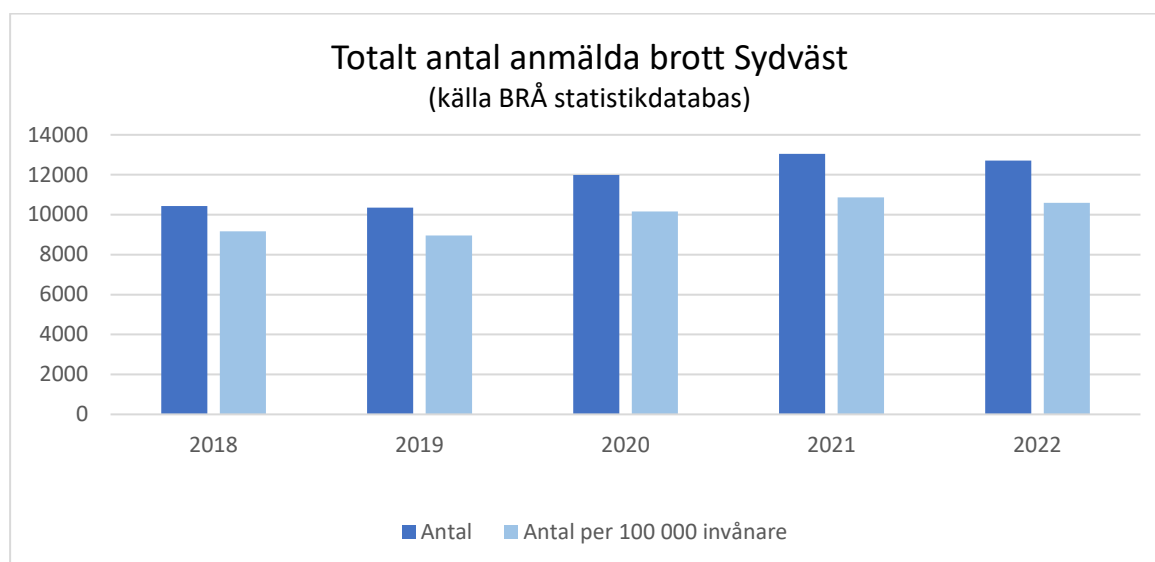
Som nämnts tidigare finns det en relativt svag koppling mellan otrygghet och faktisk brottslighet. Dessutom påverkas människor av medias rapportering av brottslighet vilket också den skiljer sig från den verkliga brottsutvecklingen (4). I sydväst har vi också noterat flera exempel där inlägg på sociala medier om brott i området varit överdrivna eller inte alls ägt rum. Hur lokal och nationell media samt inlägg sociala medier påverkar tryggheten i sydväst går inte att fastställa, men det är rimligt att tro att det finns en påverkan.

Brottspåverkan och särskilda händelser

Anmälda brott



Antal anmälda brott per 100 000 invånare i Sydvest har en viss ökande trend. Anmälningarna har dock varierat mellan åren och antal anmälningar per 100 000 invånare har minskat mellan 2021 och 2022. Göteborg har en liknande, varierande, men lätt ökande trend. Detta skiljer sig mot riket som under flera år har en nedåtgående trend. Trender för olika brottstyper beskrivs mer ingående nedan.



Diagrammet visar både anmälningar för antal brott och för antal brott per 100 000 invånare. För att se trender och kunna analysera är båda dessa mått viktiga att följa. Antal brott per 100 000 invånare ger oss trender oberoende av befolkningsökningar och möjliggör jämförelser med andra områden. Antal brott, visar hur många brott som sker i området och kan ge en bild av hur invånare uppfattar brottslighetens omfattning. I diagrammet kan vi se att båda dessa mått följer varandra under de fem åren som redovisas här.

Kriminella grupperingar

Området runt Frölunda torg och centrala Tynnered är fortsatt starkt påverkat av grov organiserad brottslighet, vilket ger avtryck i tryggheten i det offentliga rummet för boende och företagare. De senaste tio åren har ett antal grova våldsdåd skett inom och mellan olika grupperingar. De kriminella nätverken bedriver narkotikahandel men våldsdåden som skett bedöms inte i första hand vara kopplade till narkotikamarknaden utan snarare handlat om så kallad "blodshämnd".

Polisens intensiva operativa arbete runt Frölunda Torg och Tynnered under de senaste två åren är en av flera orsaker till att de grova våldsbrotten bland de kriminella nätverken inte har eskalerat utom kontroll. Trots detta har det under 2022 skett flera fall av misshandel/grov misshandel, sprängning och skottlossning som endast orsakat materiella skador. I perioder förekommer också att kriminella stoppar och kontrollerar människor som rör sig i området. Maskerade personer, främst ungdomar/unga vuxna syns också i området i perioder. Förutom narkotikahandel begår de kriminella nätverk en rad andra brott för att bereda sig ekonomisk vinning.

Tystnadskulturen är enligt polisen fortsatt utbredd i området vilket bland annat skapar problem i polisens utredningsarbete då människor är rädda för att prata med polis och vittna. Polis och andra samhällsaktörer konstaterar en socialisering av allt yngre personer till de kriminella nätverken. Även affärsverksamheter på Frölunda Torg påverkas av de kriminella nätverkens närvaro. Man uppehåller sig både utanför som inne i olika affärsverksamheter. Bilar som kan kopplas till gängkriminella cirkulerar ständigt i området runt Frölunda Torg och i Tynnered.

Ungdomar berättar att de kriminella grupperingarnas territorier påverkar deras rörelsefrihet. Ett flertal ungdomar uppger att de inte vågar röra sig till ett annat område än där de bor, oavsett om de själva har kopplingar till kriminalitet eller inte. Många boende är väl medvetna om aktuella rättsprocesser och uttrycker en oro för vad som ska hända när fängelsestraff för specifika individer är avtjänade och personen ska frigges.

Polisens klassificering av utsatta områden

Polismyndigheten gör vartannat år en bedömning av lokalsamhällen utifrån graden av kriminell påverkan, i tre nivåer; särskilt utsatt område, riskområde och utsatt område. Delar av Centrala Tynnered har blivit klassificerat och pendlat mellan dessa nivåer sedan listan togs i bruk 2015. Sedan 2021 räknar polisen delar av centrala Tynnered till ett riskområde, det vill säga att det finns en överhängande risk att området blir särskilt utsatt om inte adekvata åtgärder sätts in (5). Flera lokala aktörer ser en positiv utveckling i Tynnered men bedömer samtidigt situationen som mycket skör.

Frölunda har genomgått en värdering och uppfyller vissa av kriterierna men inte tillräckligt för att klassificeras i någon av de tre nivåerna. Detta beror bland annat på att Frölunda är en knutpunkt och centrumområde med problematik som i princip alltid förekommer på sådana platser.

Det är viktigt att påtala att polisens klassificering inte synliggör all typ av utsatthet och att även andra geografiska områden kan uppvisa utsatthet i form av segregation och svag socioekonomi som behöver adresseras för att driva en förändring i positiv riktning i ett område (6).

Särskilda händelser

Här beskrivs särskilda händelser som skett under 2022 och som har påverkat tryggheten i området.

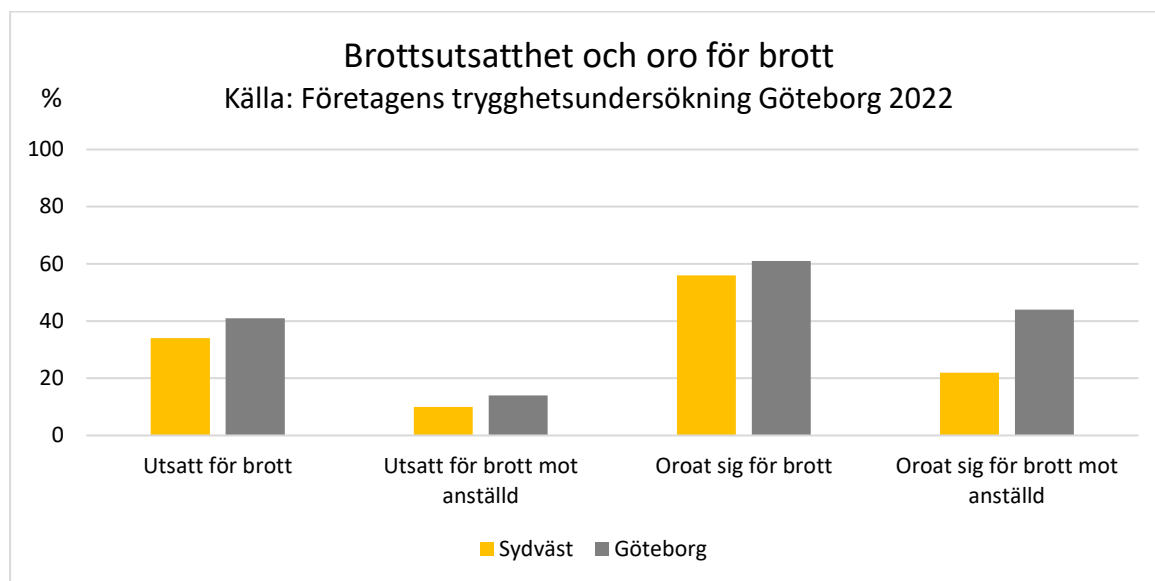
Tre skottlossningar har skett under året; två i Tynnered och en i Frölunda. En privatbil sprängdes i Frölunda i maj månad. Ingen människa skadades i samband med händelserna. Polisen bedömer att händelserna har samband med konflikter inom och mellan kriminella grupperingar. Det har inte förekommit något dödligt våld med koppling till organiserad brottslighet under 2022 i stadsområdet.

En händelse kopplat till ungdomar som uppmärksammades under året var ett stort bråk som utbröt mellan ett sjuttiototal ungdomar i april på en fotbollsplan i Tynnered. Ungdomar från flera skolor i området slöt upp på platsen. Medarbetare i socialförvaltningen gick emellan. Bråket grundade sig i en tidigare konflikt mellan några ungdomar.

Vid två tillfällen under året genomförde partiledaren för Stram Kurs opinionsyttringar mot islam vid Frölunda torg. Åskådare samlades, stämningen var upprörd men urartade inte i våldsamheter. Ett gott samverkansarbete med preventiva åtgärder och kontinuerlig lägesbild från polisen kan antas ha påverkat positivt. Opinionsyttringarna har diskuterats nationellt både i media och bland myndighetsföreträdare vad gäller lämplighet och laglighet. I Sydväst uttryckte många ungdomar oro, frustration och besvikelse gentemot de myndigheter som tillät opinionsyttringen och det finns fog att tro att det påverkar tilliten till myndigheter negativt.

Näringslivets utsatthet för brott

Näringslivet drabbas av brott i form av skadegörelse, bedrägerier stölder eller att anställda utsätts i sin yrkesroll. Företagens möjligheter att bedriva verksamhet påverkas också av brottslighet som pågår i närområdet. I statistik om anmälda brott kan man endast i några fall utläsa om brottet riktas mot ett företag. Därför genomfördes 2022 för första gången en enkät och brott och trygghet till företag i Göteborg. Resultaten nedan är hämtade från den enkäten (7).



34 % av företagen i Sydväst uppger att de har utsatts för något eller några brott under senaste året, vilket är lägre än Göteborg som helhet. På Göteborgsnivå kan vi se att de vanligaste brotten är

skadegörelse, bedrägerier samt stölder och snatterier. De mest utsatta branscherna är hotell och restaurang, fastighetsverksamhet och handel. Många företag drabbas också återkommande. Stora företag är generellt mer drabbade än mindre företag och ensamföretagare är minst drabbade.

Vad gäller specifikt brott mot anställd så är utsattheten även här något lägre i Sydväst än Göteborg som helhet; 10 % i Sydväst och 14 % i Göteborg.

56 % av företagen i Sydväst uppger att de i någon utsträckning har oroat sig för brott eller ordningsstörningar mot sitt företag under senaste året. Motsvarande siffra för Göteborg är 61 %. På göteborgsnivå kan vi se att de brottstyper som ger upphov till mest oro är bedrägerier, inbrott och skadegörelse. De branscher som har flest andel "oroliga" företag är fastighetsverksamhet, hotell- och restaurang, handel och byggverksamhet. 22 % har oroat sig för brott mot anställda (trakasserier, fysiskt våld, hot och utpressning samt rån) vilket är lägre än övriga Göteborg.

7 % av företagen i Sydväst har övervägt att flytta verksamheten på grund av utsatthet eller oro för brott. De flesta överväger att flytta till en annan kommun. 4 % av företagen har av samma anledning övervägt att lägga ner delar av eller hela företaget.

Eftersom enkäten endast genomförts en gång och statistik för anmälda brott mot företag saknas behövs mer kartläggning och dialog med företagen för att få en mer detaljerad och heltäckande bild.

Lägesbild uppdelat på olika brott och fenomen

Nedan redovisas anmälningsstatistik för ett antal brott som påverkat tryggheten i stadsområdet. Statistiken presenteras i antal anmälda brott per 100 000 invånare för att kunna jämföra resultat över olika geografiska områden och över tid, oberoende av befolkningsförändringar. Vid studier av brottslighet är det önskvärt att redovisa långa tidsperioder, men eftersom stadsområde Sydväst endast funnits som organisation sedan 2021 redovisas anmälningsstatistik endast för två år tillbaka.

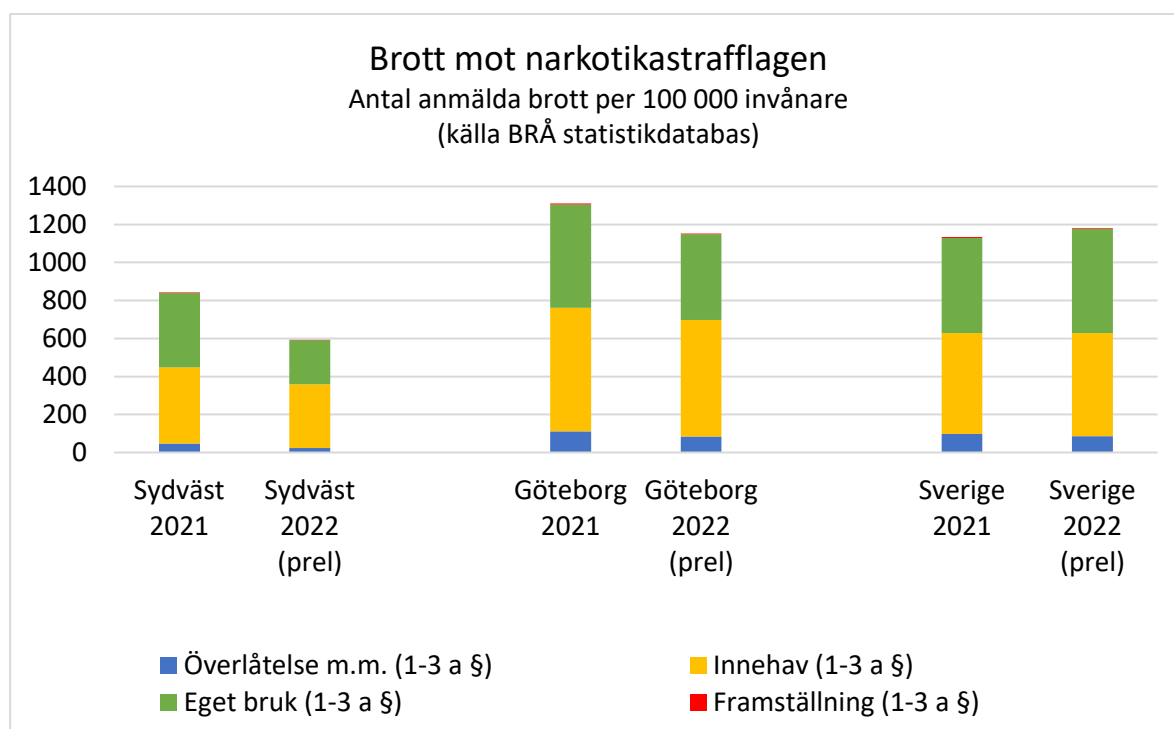
Det finns validitetsproblem med att mäta brottslighetens omfattning och utveckling utifrån anmälningsstatistik. Anmälningsstatistiken är just ett mått på hur många brott som anmäls, inte hur många brott som faktiskt begås.

Självrapporterad utsatthet för brott (exempelvis i BRÅ:s Nationella trygghetsundersökning, NTU) är generellt ett mer tillförlitligt mått på den faktiska brottsligheten (8) (9) (10). Eftersom NTU endast redovisas per lokalpolisområde, och detta inte sammanfaller med stadsområdet Sydväst, har materialet inte varit möjligt att använda i denna lägesbild.

Statistiken som presenteras för 2022 är preliminär eftersom slutgiltiga siffror kommer senare under våren. Generellt brukar det skilja ungefär en procent mellan den preliminära och den slutliga statistiken.

Alkohol, narkotika och andra substanser

Anmälda brott



Antal anmälda narkotikabrott per 100 000 invånare i Sydväst är lägre än för Göteborg och Sverige som helhet och har dessutom minskat mellan 2021 och 2022. (11) Narkotikabrott är ett så kallat upptäcktsbrott vilket innebär att det sällan finns ett offer som anmäler brottet, det måste upptäckas av någon; polis eller vittne. Ju mer resurser polisen avsätter för denna problematik, desto fler brott kommer man att upptäcka.

Vad nedgången av anmälda narkotikabrott i Sydväst beror på är svårt att bedöma, men en faktisk nedgång i antal brott, bedöms inte som trolig. Polisen arbetar alltmer förebyggande och detta kan leda till att upptäckts- och mängdbrotten får mindre uppmärksamhet. Om det förebyggande arbetet ger effekt på det faktiska brukandet av narkotika kan analyseras först i framtiden.

Beskrivning av problematiken

Narkotikaförsäljning sker inte på en specifik plats i stadsområdet och genomförs inte heller med enbart en metod. De som säljer narkotika har ofta en struktur, men varierar sitt tillvägagångssätt för att minimera upptäcktsrisken. De transporterar sig ofta med kollektivtrafik, taxi, elsparkcyklar eller andra fordon som är mer utmanande för polisen att binda till en person eller grupp och är svårare att stanna och kontrollera.

Försäljningen sker ofta på beställning genom användning av sociala medier, appar samt telefonnummer och upphämningsplatsen varierar. De som säljer narkotika undviker ofta att bära drogerna på sig eller förvara dem på ett sådant sätt som försvårar koppling till en specifik person. Det innebär att det vid visitation inte alltid hittas narkotika. Istället kan kontanter eller en så kallad ”becknartelefon” eller ”säljlur” hittas på individen i fråga. När det inträffar kan det vara svårt att binda honom eller henne till ett narkotikabrott men det stärker indikationen på att personen säljer. Att narkotika ofta förvaras på ett sådant sätt att det ska försvåra för rättsväsendet att koppla det till en viss person gör att det ofta hittas i publika miljöer. Detta resulterar naturligtvis i risker och framför allt när förvaringen sker på platser där barn rör sig så som på lekplatser, förskolegårdar och liknande.

Polisen hittar främst narkotika genom att arbeta på inkomna tips från samverkanspartners och allmänhet. Arbetsmetoder så som spaning och att söka med hundar i till exempel terräng och trapphus är vanligt förekommande för att hitta gömd narkotika. I vissa fall går det att binda en specifik person till narkotikafyndet. Arbetet mot narkotikahandel är viktig eftersom det försvårar den organiserade brottsligheten.

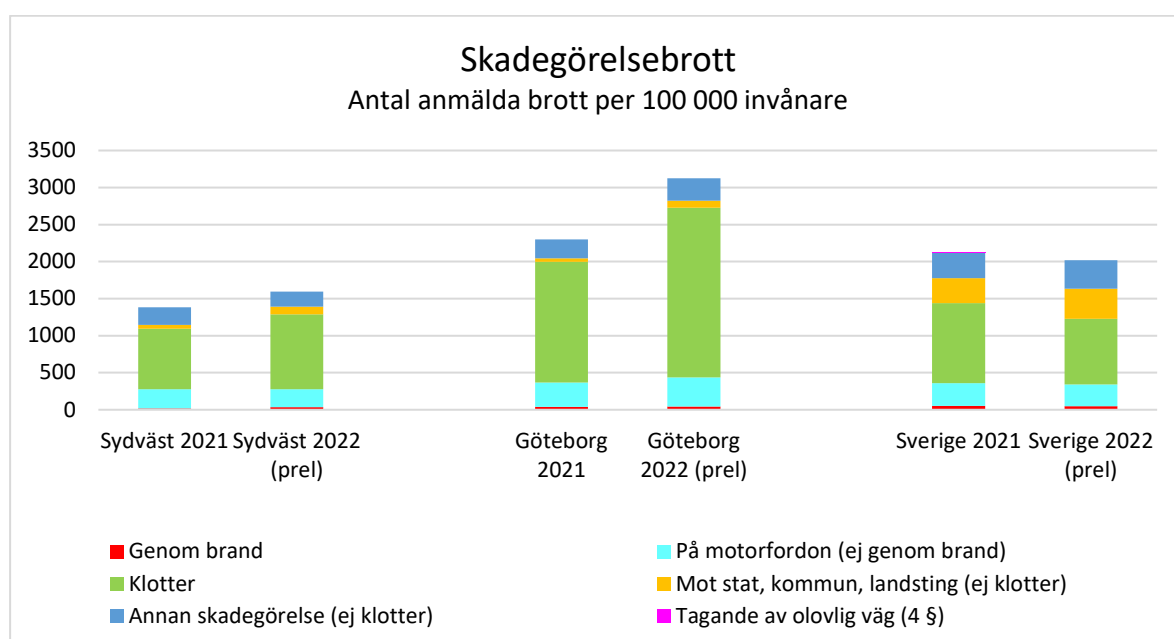
Personer som öppet använder alkohol eller narkotika är en annan otrygghetsskapande faktor i området. Den unga gruppen som brukar narkotika gör det främst på undanskymda platser. Det handlar om platser där många människor visserligen har tillträde, men som samtidigt är relativt dolda eller halvprivata såsom trapphus, källarutrymmen, garagedfarter, bakom byggnader samt på förskole- och skolgårdar på kvällstid. Det handlar både om rester som hittas efter bruk, men även om personer som ses bruka. Helt öppet bruk bland unga sker också, men det är mer ovanligt. Bland den vuxna/äldre gruppen som syns i offentlig miljö handlar det om personer som lever i social utsatthet där missbruket är gravt och sker mer öppet. I vissa fall intas alkoholen och drogerna på plats. De platser som identifieras är utanför Frölunda Torgs köpcentrum, Högsbotorp samt runt sociala boenden som drivs i förvaltningens regi.

Bland ungdomar från ca 12 års ålder är lustgas, e-cigarettor och vitt snus numera vanligt förekommande. Sydväst är det stadsområde där flest ungdomar har använt lustgas i berusningssyfte. Av niondeklassarna är det 9,1 % som har använt lustgas i berusningssyfte någon gång under 2022

och bland gymnasiet årskurs två är det 43 % (12) samt (13). Det är olagligt att sälja eller tillhandahålla e-cigarett till personer under 18 år, oavsett om de innehåller nikotin eller inte (16). Det är dock inte olagligt för personer under 18 år att bruka e-cigarett, men eftersom all form av tillhandahållande är olaglig innebär det i praktiken att personer under 18 år inte ska ha tillgång till dessa substanser/behållare. Det finns ingen åldersgräns för att köpa eller bruka lustgas. Båda lustgas och e-cigarett är lättillgängliga för ungdomar och säljs i stor omfattning på internet och utan fungerande rutiner som säkerställer att lagen följs.

Skadegörelse och bränder

Anmällda brott



Antal anmällda skadegörelsebrott i Sydvest har ökat 2022 jämfört med 2021. Den största kategorin är klotter följt av skadegörelse på motorfordon. Klotter och övrig skadegörelse mot stat och kommun ökar mest, men det är svårt att bedöma om det är en faktisk ökning eller om det beror på en ökad benägenhet att anmäla händelsen. Skadegörelse genom brand är så pass få att de inte syns i diagrammet, men vi noterar ändå 15 bränder på bilar eller andra motorfordon per 100 000 invånare (18 stycken i faktiskt antal) (11).

Beskrivning av problematiken

Som boende eller besökare i stadsområdet ser man kontinuerligt klotter i området, men det mesta saneras relativt snabbt. Några platser och föremål är dock extra utsatta såsom exempelvis spårvagnshållplatser och offentliga byggnader och på dessa platser har klotterproblematiken varit påtaglig för invånare under året.

I Sverige som helhet har anmälningar om klotter legat på en relativt stabil nivå över tid. Att klotret går i vågor och att ett avgränsat geografiskt område under perioder blir extra utsatt kan bero på olika

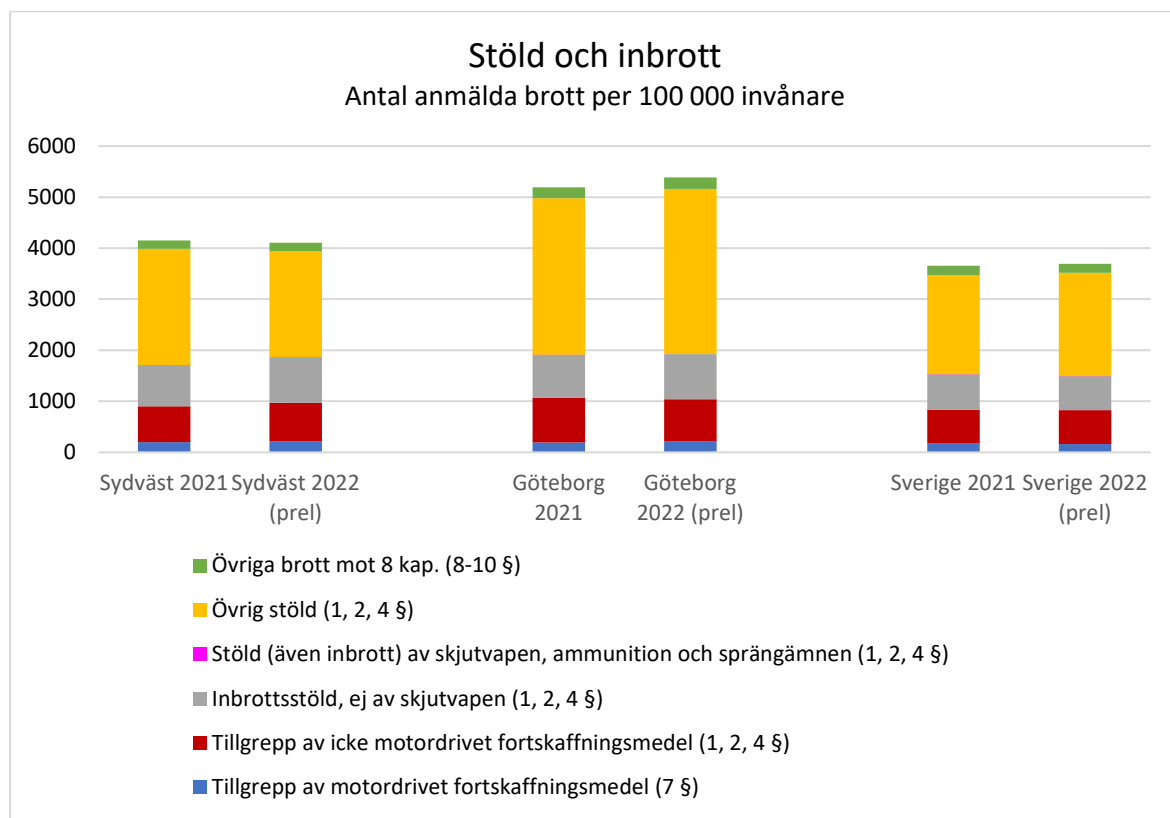
faktorer. En anledning är kopplad till klotterkulturen. Att måla sin ”tag” på olika platser för att få den att bli känd är ett sätt att etablera sig inom klottervärlden. Det resulterar i att enskilda individer med små medel kan skapa stor skada.

Övrig skadegörelse som är värt att notera under 2022 är ett antal anlagda bränder i Ruddalens friluftsområde under sensommaren/hösten samt att gäng av ungdomar kastat sten/snöbollar mot spårvagnarna (12).

Skadegörelser är svåra att utreda och det är inte heller ett prioriterat område inom polisen. För att få en person dömd för skadegörelse krävs det många gånger att gärningspersonen blir tagen på bar gärning. Detta leder till att en del människor finner det meningslöst att polisanmäla. Det är dock viktigt att anmäla eftersom anmälningarna inte bara används för att lagföra en person utan även för att fördela resurser, arbeta med den bakomliggande problematiken och därmed förebygga nya brott.

Stöld och inbrott

Anmällda brott



Diagrammet visar att olika former av stölder och inbrott i Sydvest ligger på ungefär samma nivå 2021 och 2022. Fördelningen mellan de olika typerna av stöld är också liknande för de två åren (11). Sydvest har färre anmällda brott per 100 000 än Göteborg men fler än Sverige som helhet.

Beskrivning av problematiken

Stölderna i butik har varit den vanligaste tillgreppsformen under flera år. Undantag var år 2020 då stölderna ur motordrivna fordon var något mer förekommande. Stölder av verktyg ur arbetsbilar är bidragande till siffrorna. År 2022 syns emellertid en tydlig minskning av stölder ur fordon. Detta syns också hos Göteborgs Stads Parkering som ser en minskning av inbrott och stölder i bilar på bolagets parkeringsytor.

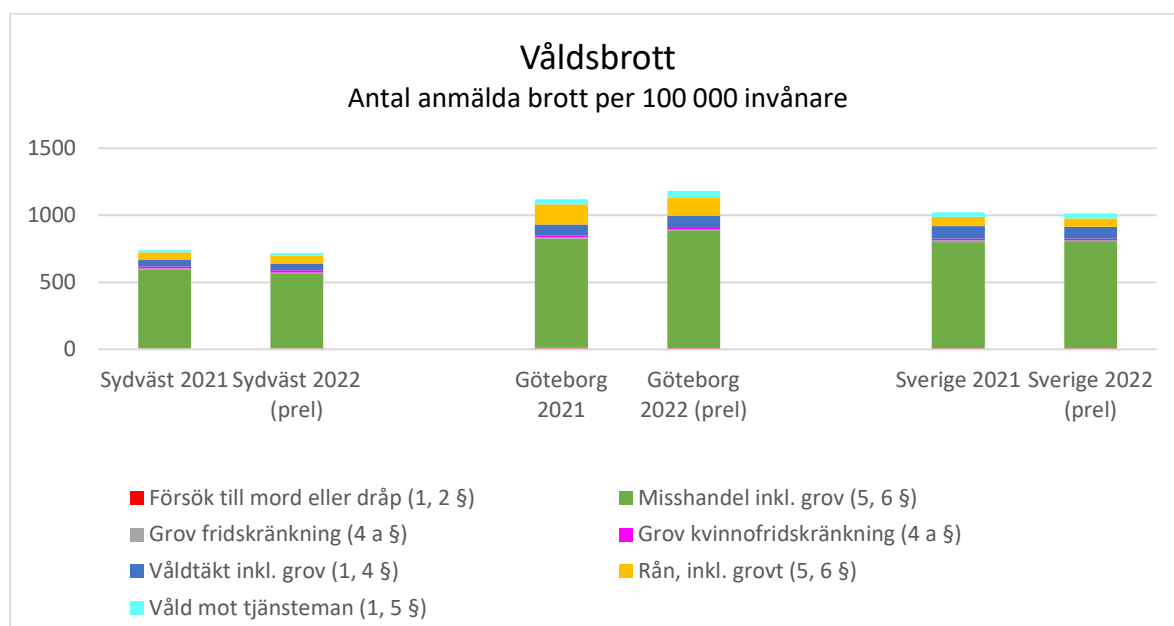
Stölder genom inbrott kan vara organiserad eller mer spontan. Under de år pandemin var som mest aktiv syntes en minskning av den brottslighet som internationella ligor stod för. En viss ökning av inbrott har därför syntts efter att restriktioner till följd av pandemin har avslutats.

Cykelstölder är vanligt förekommande och de är mer eller mindre organiserade. Polisen påträffar med jämna mellanrum hälericentraler i stadsområdet. Där förvaras lager av stulna cyklar i syfte att sälja vidare. Hälericentralerna är ofta belägna i lägenheter och kan många gånger vara kopplade till människor med missbruk. Brottsligheten uppdagas i vissa fall i samband med att individen misstänks för narkotikabrott och en husrannsakan genomförs i dennes bostad. Ibland kommer polisen också åt hälericentralerna tack vare tips från uppmärksam allmänhet. Hemtjänsten som dagligen använder sig av cyklar i verksamheten rapporterar om omfattande cykelstölder framför allt Tynnered.

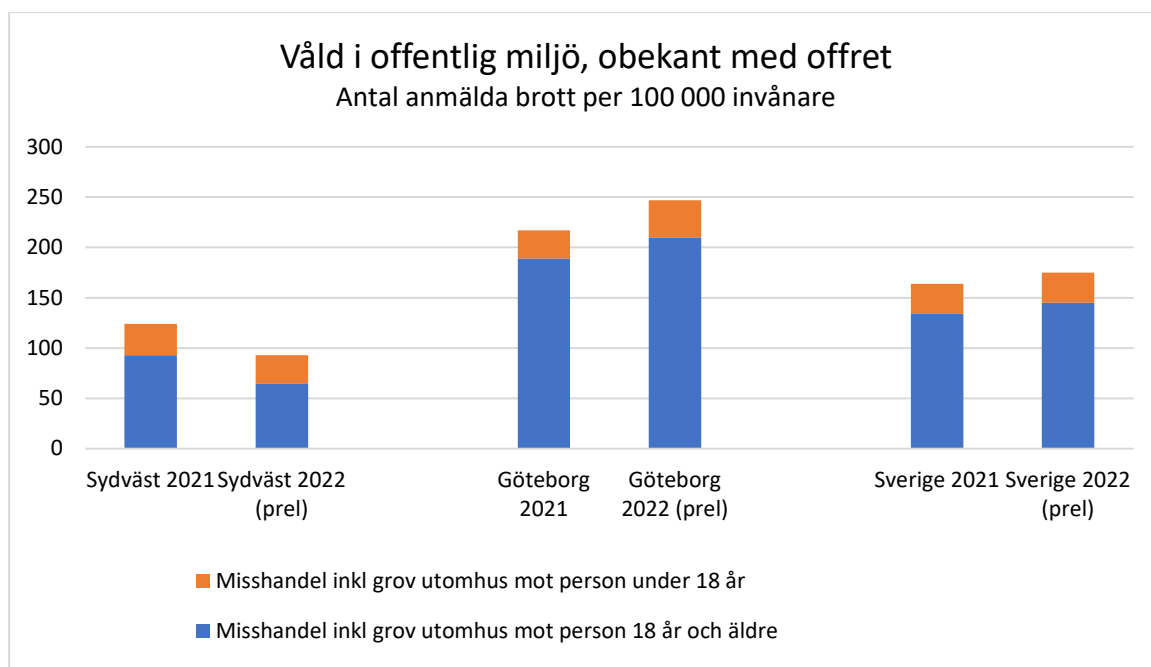
Högst andel anmälda stölder genom inbrott finns i stöld genom inbrott i källare och vind. Polisen vet att denna typ av brottslighet är ett större problem än vad som kommer till polisens kännedom, det finns ett stort mörkertal. Liksom i skadegörelsebrotten är det viktigt att brotten anmäls så att polisen och övriga samhället ska kunna genomföra adekvata åtgärder. Majoriteten av de inbrott som de fem stora bostadsbolagen rapporterar om i Tynnered och Frölunda i samarbetsforumet Effektiv Samordning för Trygghet (EST) handlar om inbrott i källare och förråd. Skalskyddet har förbättrats markant i många flerbostadshus, en utveckling som kommer att fortsätta för fler fastigheter.

Våldsbrott

Anmälda brott

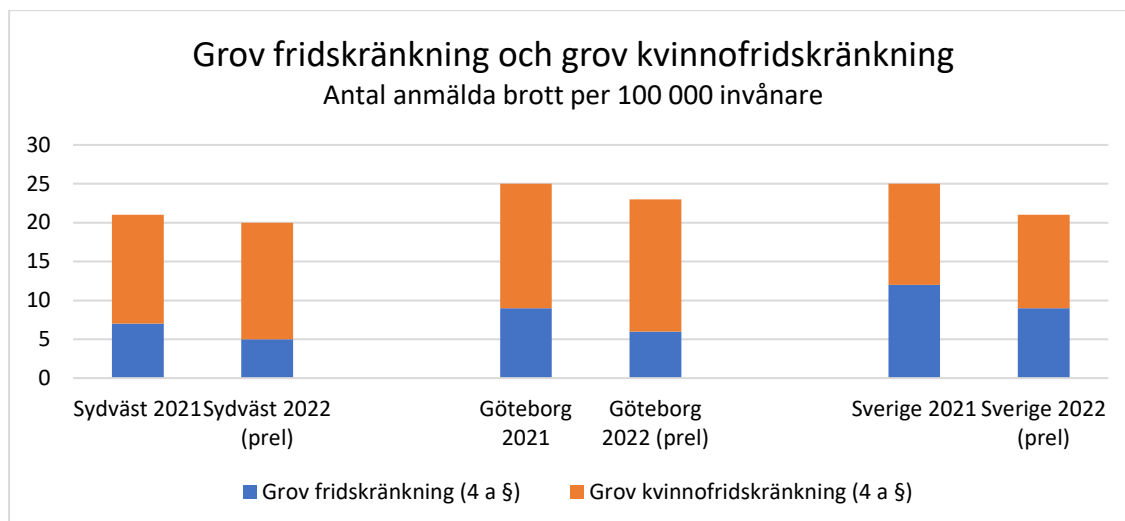


Diagrammet visar våldsbrott av olika karaktär, både mellan bekanta och obekanta personer samt både inomhus och utomhus. Denna definition av våldsbrott är hämtad från kommunernas öppna jämförelser Kolada (14). Det är viktigt att notera att bland dessa våldsbrott finns flera brott som har höga mörkertal, exempelvis grov kvinnofridskränkning. Antalet bör därför tolkas med försiktighet. I Sydväst ser vi att antal våldsbrott har minskat något mellan 2021 och 2022, men eftersom siffrorna för 2022 är preliminära kan vi anta att antalet 2022 kommer att öka och närma sig siffrorna för 2021 (11). Sydväst har färre anmälda brott per 100 000 invånare än både Göteborg och Sverige som helhet.



Diagrammet ovan visar anmälda brott för ett antal brottskoder som sker utomhus och där offret och gärningsmannen är obekanta för varandra. Dessa våldsbrott har till skillnad från flera andra våldsbrott relativt hög anmälningsbenägenhet (litet mörkertal). Denna typ av våldsbrott har minskat i Sydväst mellan 2021 och 2022 (11) ⁱ. Sydväst har betydligt färre anmälda brott per 100 000 invånare än Göteborg som helhet. En förklaring är att många våldsbrott sker i Göteborgs stadskärna i stadsområde Centrum, men även övriga stadsområden har fler anmälda våldsbrott i offentlig miljö än Sydväst.

Här nedan beskrivs olika brottstyper som gäller våld i nära relation. Dessa brott har mycket högt mörkertal och siffrorna behöver därför läsas med försiktighet. Vi väljer ändå att redovisa det i denna lägesbild för att ha en löpande dokumentation och i viss mån kunna avläsa trender i relation till åtgärder.



Diagrammet ovan visar de specifika brotten grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning. Grov fridskränkning är ett vålds-, frids- eller sexualbrott som består av upprepad kränkning av en närstående eller tidigare närstående person. Begås brottet av man mot kvinna med vilken han är eller har varit sammanboende under äktenskapsliknande former betecknas brottet istället som grov kvinnofridskränkning. Antal anmälda brott inom dessa brottstyper har legat på ungefär samma nivå 2021 och 2022.

Vad gäller sammantaget olika kategorier av brott där offer och gärningsman har en parrelation eller familj eller släktskap anmäldes 381 brott per 100 000 invånare (412 stycken) i Sydvest 2022. Motsvarande siffra för 2021 var 339 per 100 000 invånare (457 stycken). Antalet aktualiseringar vad gäller barn och unga och våld inom familjen var under 2022 749 stycken i Sydvest. Samma siffra för 2021 var 439 stycken.

Eftersom våld i nära relation har ett högt mörkertal krävs det särskilda metoder med flera olika källor för att redovisa en korrekt omfattning av problematiken. Det krävs exempelvis statistik över anmälda brott, händelserapporter från polisen, orosanmälningar enligt socialtjänstlagen, enkätundersökningar och information från verksamheter som arbetar med att stötta personer som varit utsatta för våld i nära relation.

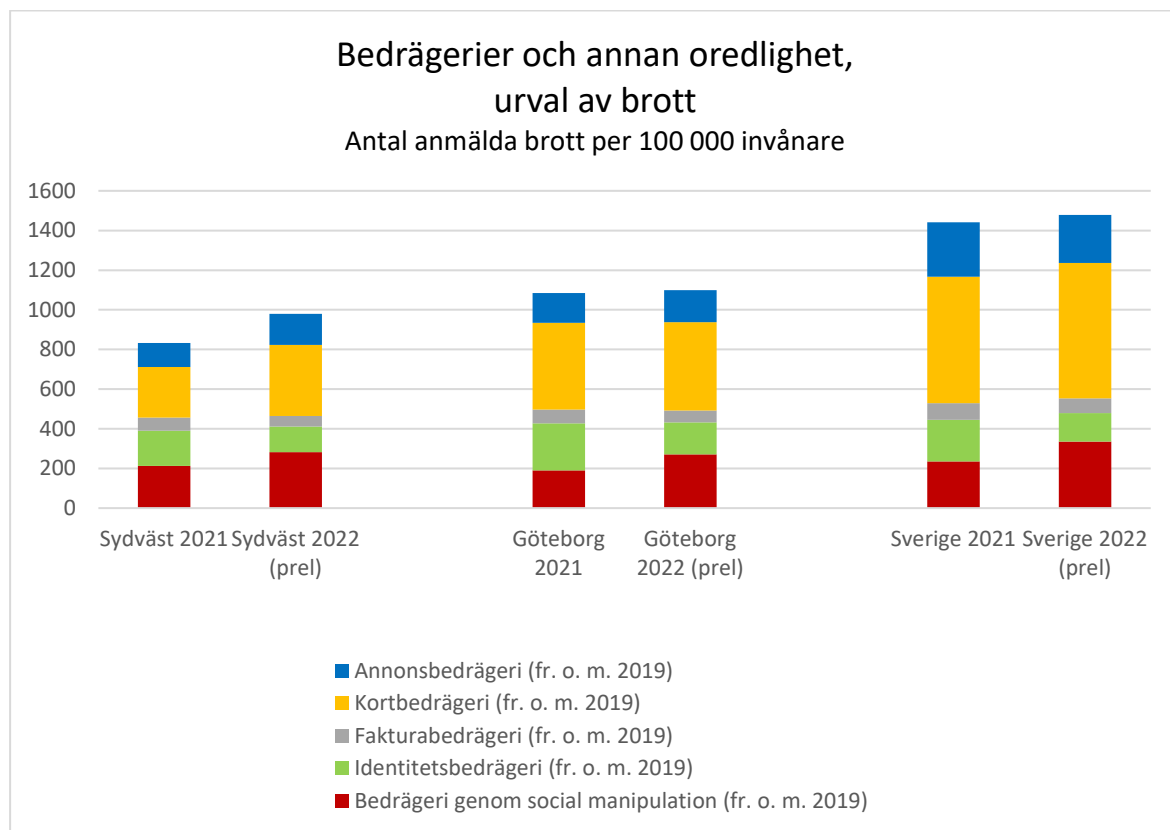
Beskrivning av problematiken

För de brott som skett i parrelation samt inom släktskap och familj i stadsområdet under 2022 så var flest målsägare och misstänkta inom kategorin 26-35 år följt av 36-45 år. De brott som anmäldes var främst misshandel, ofredande samt olaga hot, samtliga mot kvinna över 18 år och som är eller har varit i parrelation med misstänkt. Brott som sker i nära relation drabbar främst kvinnor men vi vet också att det finns ett stort mörkertal inom denna brottskategori och att stigma av att anmäla ofta upplevs stort. Mörkertalet antas vara större bland män och icke binära.

I takt med att samhällets kunskap har gått framåt angående de psykologiska processer och svårigheter som både brottsoffer och gärningspersoner genomgår, har även polis och rättsväsende i stort påbörjat en positiv förändringsresa för att omhänderta ärendena bättre. Med detta som bakgrund skulle fler anmälda brott framöver kunna ses som en positiv trend. Förhoppningen är dock givetvis att antalet faktiska brott ska minska.

Bedrägerier

Anmälda brott



Diagrammet visar ett urval av bedrägeribrott. Vi ser en sammantagen ökning av dessa bedrägerier mellan 2021 och 2022 (11). Statistik från lokalpolisområdet visar att bedrägerierna har ökat stadigt under minst fyra år och innebär en tredubbling mellan 2019 och 2022. I Sydvest är det den brottskategori som har den mest utmärkande utvecklingen. Denna typ av brottslighet har ökat i Sverige som helhet under de senaste åren och brottsligheten drabbar ofta äldre människor över 65 år (15). Nationellt bedrägericentrum bedömer att antal bedrägerier fortsatt kommer att öka med en ökande organiserad brottslighet i hela landet.

Beskrivning av problematiken

I Sydvest drabbades äldre år 2022 främst av bedrägerier genom social manipulation samt kortbedrägerier. En stor del av bedrägerierna genom social manipulation består av så kallade befogenhetsbedrägerier. Detta innebär att gärningspersonerna utger sig för att vara exempelvis poliser, banktjänstemän eller från hemtjänsten. Detta för att lura målsägande att betala eller lämna ifrån sig värdeföremål. Andra bedrägerier genom social manipulation kan exempelvis vara den typ av bedrägeri där någon kontaktar en äldre person och uppger sig vara en anhörig till denna för att få den äldre att i god tro lämna ifrån sig värdesaker eller skicka pengar. Bedrägerier kan begås av en gärningsperson som knackar på hos den äldre men det är också mycket vanligt att de sker över telefonsamtal, SMS eller e-post.

Barn och unga i riskzon för kriminalitet

I sydväst bor cirka 29 000 barn 0-18 år. Antalet aktualiseringar hos socialtjänsten för unga 0-20 år avseende egen brottslig verksamhet/kriminalitet och missbruk var under 2022 totalt 560 stycken varav 132 stycken var aktualiseringar kopplat till kriminalitet. Antalet ungdomar som hade insatser på grund av kriminalitet eller missbruk ökade från 38 stycken 2021 till 47 stycken 2022.

Skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamhet samverkar, för att ge stöd till barn och unga som är i riskzon för kriminalitet eller missbruk, genom samverkansforumet SSPF. För att samverkan ska fungera krävs det att vårdnadshavaren ger sitt samtycke till att sekretessen bryts mellan verksamheterna. Under 2022 har 44 samtycken kommit in till SSPF. Majoriteten av de samtycken som har avslutats är på grund av att oro för kriminalitet har minskat och det inte längre finns behov av SSPF-samtycke. Resterande har avslutats på grund av att behov föreligger men primärt inom andra områden och tas hand om på annat sätt samt att samtycke återtas av föräldrar även om oro kvarstår.

Brott begångna av ungdomar under 15 år har uppmärksammats mer under året. Många brott begås i skolan eller i anslutning till skolan och det gäller hela stadsområdet. Det kan handla om hot, verbala kränkningar, våld, rån och utpressning. Många bråk startar på internet men övergår sedan i fysisk form. Detta gäller både pojkar och flickor. Under året har det också förekommit utmaningar på sociala medier som handlar om att man ska snatta. Det har också uppmärksammats att elever på flera skolor röker e-cigarett på skolan.

Eftersom många elever går i skolor i ett annat område än där de bor upplever en del personal som arbetar med ungdomar att ungdomarna blir mer anonyma och det är svårare för personal från olika verksamheter/förvaltningar att få en samlad bild och att upptäcka ungdomar i riskzon (12).

Under 2022 har vi sett en ökad tendens av brott begångna av flickor. Det har främst handlat om olaga hot, kränkningar och våld. Både via nätet och i fysisk form exempelvis på bussar. Flera flickor har hög skolfrånvaro och rör sig inte på de olika mötesplatser för ungdomar som finns i stadsområdet. Det har bland annat handlat om större konstellationer av tjejer som ger sig på en eller flera andra individer. Inte sällan filmas detta och läggs ut på nätet. Konstellationerna är flytande, problematiken ihållande. Det finns inga tydliga indikationer på att flickorna har kopplingar till kriminella gäng i stadsdelen, men det går heller inte att utesluta (12).

En handfull barn i låg- och mellanstadieåldern vistades ute i området under sommaren utan vårdnadshavare från sena kvällar fram till midnatt. Dessa barn befinner sig i en risksituation. Socialförvaltningen bedömer generellt att det finns ett antal ungdomar i olika åldrar som har omfattande problematik eller befinner sig i riskmiljöer, men som inte har någon etablerad kontakt med socialtjänsten.

I Sydväst finns ett antal kriminella nätverk. Barns inblandning i dessa kan vara mer eller mindre strukturerad. Att barn i tioårsåldern används för att hålla koll och säga till när de ser polis är ett led i att slussa in i verksamheten och också ett sätt att utnyttja deras ringa ålder. Det samma gäller för att nyttja minderåriga vid narkotikaförsäljning och att bära vapen. I vilken grad detta används av nätverkskriminella i Sydväst är svårt att mäta. Att individer under femton år rör sig kring äldre ungdomar och unga vuxna som misstänks sälja narkotika är främst tydligt i området runt Frölunda Torg. Området runt Frölunda Torg är också det område i Sydväst där samlingar av nätverkskopplade individer är mest utmärkande vilket kan bidra till faktumet att flest minderåriga kopplas till torgets närhet.

Särskilt utsatta grupper

Barn under 16 år inkluderas inte i någon av de två stora undersökningarna (SOM-undersökningen och Hälsa på lika villkor) som genomförs i Göteborg och är nedbrytbara på stadsområde. BRÅ:s Skolundersökning om brott visar att 54 % av niondeklassarna i Sverige har utsatts för stöld, misshandel, hot, rån eller sexualbrott minst en gång under de senaste tolv månaderna (17). Resultaten presenteras endast för hela riket och går inte att bryta ner på kommun/stadsområdesnivå. I elevenkäten som genomförs regelbundet i årskurs 2 i alla kommunala skolor i Göteborg får eleverna svara på frågor om trygghet och trivsel. Bland annat finns en fråga om eleven är trygg i skolan. Index för frågeområdet Trygghet år 2022 varierar mellan 73 på Näsets skolan som har lägst värde och 92 på Lindåsskolan och på Önneredsskolan som har högst värde. Högsta möjliga värde är 100 (18).

I trygghetsdialoger med barn framför de ofta att vissa platser eller gångstråk upplevs som otrygga på grund av mörker, personer som lever i social utsatthet främst missbruk eller andra grupperingar som samlas, bilar och mopeder som kör för fort och nedskräpning. Platser som ofta nämns är vägen till och från skolan, hållplatser, övergångsställen och tunnlar. Barnen lyfter också fram att händelser såsom skottlossningar eller bilbränder i deras område också ger en otrygg känsla. Göteborgs Ungdomsfullmäktige framför att det finns flera platser i stadsområdet som är för mörka.

Som nämns under avsnittet Barn och unga i riskzon för kriminalitet är unga en sårbar grupp för att socialiseras in i kriminella grupperingar eller annan kriminalitet. Barn med funktionsnedsättningar har här en särskild sårbarhet.

När det gäller seniorer visar SOM-undersökningen inte på några skillnader mellan olika åldrar på Göteborgsnivå i upplevd otrygghet i bostadsområdet. Siffror för Sydväst finns inte tillgängliga. Äldre undviker inte heller att gå ut vissa tider på dygnet på grund av oro för brott, mer än andra åldrar, snarare tvärt om. Huruvida det är en faktisk rörelsefrihet som seniorerna upplever eller om de ändå inte rör sig ute på sen kväll i någon större utsträckning är svårt att avgöra. Även om siffrorna för seniorer som begränsar sina aktiviteter är låga i enkätresultaten påtalar Göteborgs pensionärsråd att det ändå finns många seniorer som undviker att vara ute när det är mörkt eftersom de känner obehag. I vissa delar av staden känner äldre rädsla inför att gå ut överhuvudtaget.

Tryggheten på en plats påverkas av några övergripande faktorer; känslan av tillhörighet, upplevelser av hot och våld och förtroendefulla relationer till andra på platsen. Tryggheten påverkas också av alltifrån trafikmiljön till risken för fallolyckor. Känslan av tryggheten hänger alltså samman med både fysiska och personliga faktorer. Personer som har någon form av fysisk, psykisk eller intellektuell svårighet är extra beroende av en god tillgänglighet och därmed extra sårbara. Om det exempelvis inte går att lita på att det är möjligt att ta sig fram, förstå information, överblicka en plats eller resa med kollektivtrafiken kan personen ofta uppleva otrygghet. För dessa grupper är dessutom det alternativa handlingsutrymmet mer begränsat då man exempelvis inte lika enkelt kan välja en annan väg eller ett annat färdssätt.

Seniorer och personer med funktionsnedsättning är mer drabbade än andra grupper av vissa brott. Ett sådant brott är bedrägerier som beskrivs mer ingående i avsnittet om anmälda brott ovan.

Personer med funktionsnedsättning är även en särskilt sårbar grupp när det gäller våld i nära relation. Mörkertalet av brottsutsatthet särskilt bland personer med funktionsnedsättningar antas generellt vara högt.

Att genom myndighetsbeslut bli frångången eller inte bli beviljad stödinsatser kan också enligt Göteborg Funktionshinderråd skapa sådana svårigheter i vardagen att det leder till otrygghet.

Sårbarheten för vissa grupper gäller inte bara vissa platser och vissa brott. För personer som har mycket stöd av professionella kan en sårbarhet upplevas genom att man har regelbundet besök av olika yrkeskategorier som ger stöd i hemmet. Kriminella kan utnyttja detta faktum vid exempelvis befogenhetsbedrägerier då någon utger sig för att vara exempelvis polis eller hemtjänstpersonal.

Flera studier visar att kvinnor i lägre grad upplever trygghet än män. I SOM-undersökningen finns dock ingen skillnad; 76 % av kvinnorna och 76 % av männen upplever sitt bostadsområde tryggt. Dock är det en betydligt högre andel kvinnor som har avstått att gå ut vissa tider på dygnet på grund av oro att utsättas för brott; 30 % av kvinnorna har avstått någon gång i kvartalet/månaden eller någon/flera gånger i veckan. Motsvarande siffra för män är 14 % (19).

Göteborgare som själva är uppvuxna utanför Sverige eller har båda föräldrar uppvuxna utanför Sverige upplever lägre trygghet i sitt bostadsområde än övriga göteborgare. Skillnaden i otrygghet har varit stabil de senaste fyra åren och det skiljer sig ungefär tio procentenheter mellan de två grupperna. Man undviker också i högre grad att gå ut i sitt bostadsområde på kvällen på grund av oro för att utsättas för brott. Även här skiljer sig andelen ungefär tio procentenheter mellan de två grupperna. Siffrorna finns inte för varje stadsområde men vi använder ändå siffrorna som en fingervisning av hur situationen kan se ut i stadsområde Sydväst.

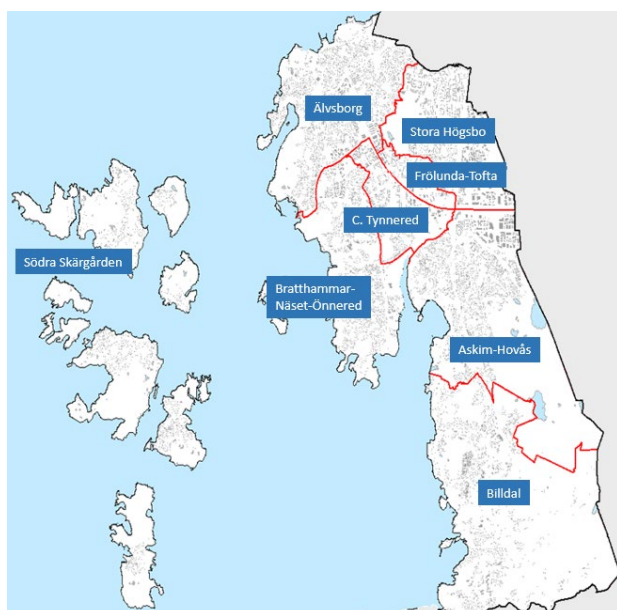
I SOM-undersökningen upplever personer som identifierar sig som HBTQI en något högre trygghet (80 %) i sitt bostadsområde än övriga (78 %). Dock finns liknande mönster som för kvinnor och personer med annan etnisk bakgrund i att undvika att gå ut vissa tider på dygnet. 29 % av personer som identifierar sig som HBTQI har avstått från att gå ut vissa tider på dygnet på grund av rädsla för att utsättas för brott. Motsvarande siffra för övriga är 22 %. Göteborgs HBTQ-råd påtalar också barns sårbarhet i skolan.

Hatbrott innefattar brotten olaga diskriminering och hets mot folkgrupp, men vilket brott som helst kan bedömas som ett hatbrott om motivet varit att kränka en person eller en grupp på grund av något av följande: hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller annan liknande omständighet. Antalet anmälningar om hets mot folkgrupp är mycket få i Sydväst, 7 per 100 000 invånare år 2021 och 6 år 2022 och anmälda brott om olaga diskriminering var 1 per 100 000 invånare både 2021 och 2022. Det anmälades under 2022 60 brott per 100 000 invånare där någon form av hatbrottsmotiv kunde antas. Den största brottskategorin är ofredanden mot män, 18 år och äldre och som är obekant med den misstänkte. Detta följt av ofredande mot grupp samt skadegörelser och hets mot folkgrupp. Det faktiska antalet hatbrott som skett i området kan antas vara högre då mörkertalet är stort. Det samma gäller rapportering kring extremism, demokratihotande brottslighet och hedersproblematik.

Studenter är en grupp som rör sig utomhus både tidiga morgnar och sena kvällar och Göteborgs studentråd framför att det finns ett antal platser som har bristfällig belysning, att cykelstölder är ett stort problem samt att det är viktigt med en trygg och regelbunden kollektivtrafik.

Lägesbild uppdelat på geografiska områden

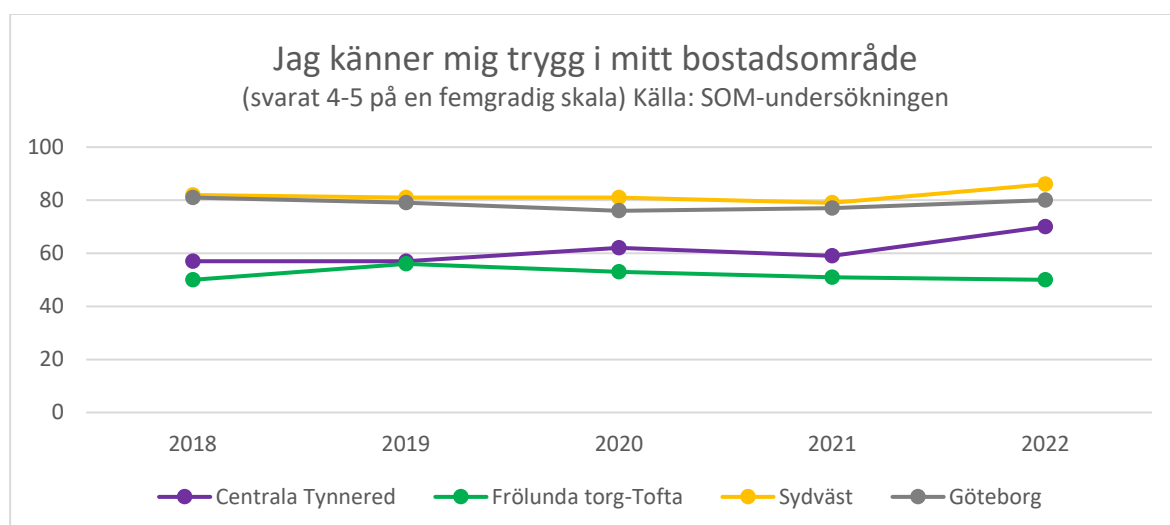
I Sydväst finns åtta mellanområden med olika socioekonomiska förutsättningar. I detta avsnitt har vi delat in mellanområdena i tre kategorier med Boverkets segregationsbarometer som inspiration (20) (21). Vi lyfter här fram platser, omständigheter och händelser som invånare och verksamheter har beskrivit som otrygga. Detta betyder inte att alla invånare upplever otrygghet och det finns inte heller alltid någon koppling till faktisk brottslighet. Det är också viktigt att poängtera att enkätresultat för så pass små områden som mellanområden ska tolkas med försiktighet eftersom antal svarande naturligt blir relativt lågt.



Tre geografiska områden

- Områden med socioekonomiska utmaningar: Centrala Tynnered och Frölunda-Tofta;
- Område med blandade socioekonomiska förutsättningar; Stora Högsbo.
- Områden med goda eller mycket goda socioekonomiska förutsättningar; Älvsborg, Billdal, Askim-Hovås, Bratthammar-Näset-Önnered och Södra Skärgården

Centrala Tynnered och Frölunda-Tofta



Centrala Tynnered och Frölunda-Tofta är tätbebyggda områden med flerbostadshus, mindre antal radhus, torg, köpcentrum, parker, systembolag och en stor kollektivknutpunkt.

Frölunda torg-Tofta och Centrala Tynnered är de två mellanområden som med råge har den lägsta upplevelsen av trygghet i stadsområde Sydväst. I Centrala Tynnered ser vi en positiv trend medan Frölunda har en mer otydlig, något negativ trend. Siffrorna är hämtade från SOM-undersökningen. Flera aktörer som verkar i Tynnered påstår att Tynnered generellt upplevs lugnare och tryggare under 2022.

De problem som flest invånare upplever är nedskräpning, ungdomsgäng som bråkar och stör, buskörning med moped eller motorcykel, handel med narkotika samt inbrott i bostäder, källare eller vindar (22). Cykelstölder är ett problem för invånare och verksamheter i området särskilt i Tynnered.

Trots relativt låga trygghetssiffror i enkäter framträder en påfallande varierad bild av området vid dialoger med invånare. En del personer upplever en stark otrygghet främst kopplat till kriminalitet medan många andra enbart ser positiva kvaliteter såsom god kommersiell service, fina rekreationsytor och nära till både centrum och hav.

Narkotikaförsäljning sker på ett antal platser i området bland annat runt Frölunda torg och Opaltorget, inklusive parkeringsgaraget, där det också vistas personer som missbrukar. Som nämns i tidigare avsnitt är det inte meningsfullt att specificera varje plats för narkotikaförsäljning i en årlig lägesbild eftersom både plats och förfaringssätt varierar. Invånare och verksamma i området observerar dock försäljning på ett flertal platser som både inkluderar offentlig miljö och källare och trappuppgångar i flerbostadshus. Observationer finns också av ungdomar som brukar narkotika i trappuppgångar, källare och utanför bostadsentréerna. Även rester och spår av narkotika hittas.

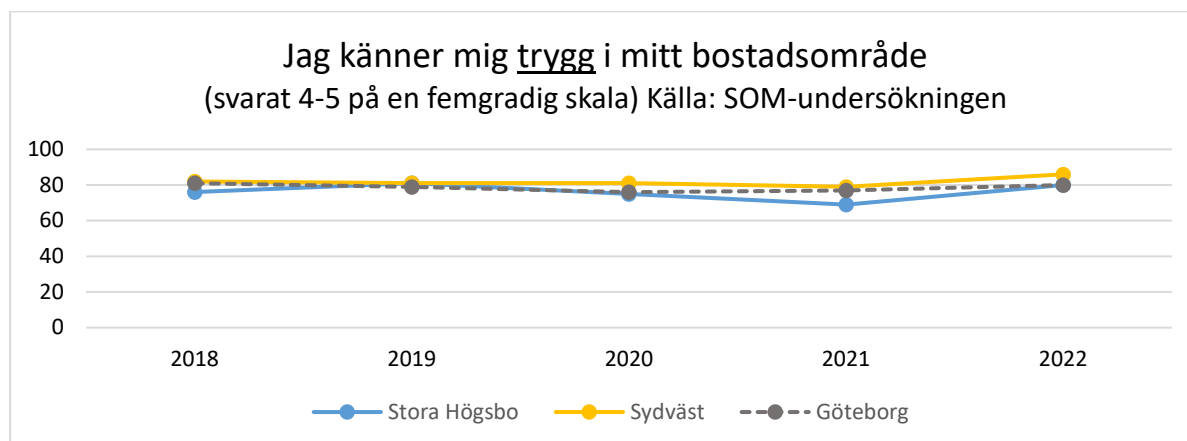
Generellt sett upplevs flera av ytorna utomhus runt Frölunda torg och resecentret som otrygga av en del människor på grund av kriminella personer som vistas på platsen och öppen narkotikaförsäljning. Där vistas också en mindre grupp personer som lever i social utsatthet exempelvis personer med narkotika- och alkoholmissbruk. Ett fåtal intar narkotikan eller alkoholen synligt på plats och några har hundar som upplevs oberäknliga. Frölunda Kulturhus har problem med narkotikaförsäljning, skadegörelse och inbrott. Där syns också tecken på extremism i form av exempelvis stötande anslag.

Både Tynnered och Frölunda är påverkat av kriminella grupperingar och en del ungdomar berättar att de kriminella grupperingarna påverkar deras rörelsefrihet. Även tryggheten på skolor påverkas av de kriminella grupperingarnas konflikter.

I Tynnered och Frölunda finns flera parker och aktivitetsytor. Dessa skapar trygghet genom sina många aktiviteter och besökare. Men de upplevs också otrygga vissa årstider och vissa tider på dygnet. Detta beror på att delar av dem är mörka, öde under vissa tider samt att det i perioder pågår narkotikaförsäljning.

Flera tunnlar upplevs otrygga exempelvis tunnlarna under Västerleden, mellan Safirgatan och Smaragdgränd samt tunneln vid Briljantgatans spårvagnshållplats. Tunnlarna ger en bra trafiksäkerhet, men skapar också otrygghet då man oroar sig för att drabbas av brott eller andra obehagliga situationer. Några av tunnlarna har förstärkts med belysning under 2022 men en viss otrygghetskänsla kvarstår (23).

Sammantaget kan vi konstatera att tryggheten är betydligt lägre i Centrala Tynnered och Frölunda-Tofta jämfört med övriga stadsområdet. Detta beror dels på organiserad brottslighet och dels på att det är tätbebyggt och att där finns platser med besökare från hela staden såsom köpcentrum och systembolag. Hög närvaro av polis och trygghetsvårdare, aktiviteter för barn och unga samt upprustning av vissa platser har dock haft en positiv påverkan på områdena.



I Stora Högsbo finns flerbostadshus, radhus och villor, några mindre torg, en mindre kollektivtrafikknutpunkt och ett stort industriområde som också innefattar handelscentrum både för företagare och privatpersoner.

Tryggheten ligger strax under genomsnittet för Sydvest. Under några år anades en negativ trend med en relativt markant försämring 2021. Mellan 2020 och 2021 skedde också en ökning av andelen invånare som upplever att gängrelaterad brottslighet är ett stort problem i området (19) (3). Eftersom övriga problemställningar i enkäten inte sammanfaller lika tydligt, så kan vi ana ett samband mellan gängrelaterad brottslighet och otrygghet i Stora Högsbo. 2022 har dock tryggheten i bostadsområdet ökat igen och den negativa trenden ser ut att, åtminstone tillfälligt, ha brutits.

Under 2021 skedde ett uppmärksammat mord på en man inne på en frisersalong. Polisen bedömer att gärningen har koppling till en konflikt i gängmiljö.

Öppen narkotikaförsäljning pågår på ett antal platser och fynd av narkotika görs regelbundet bland annat runt Marklandsgatans hållplats och Axel Dahlströms Torg. Invånare och verksamma i området observerar både narkotikaförsäljning, bruk och gömd narkotika på ett flertal platser i området. Några av platserna är relativt konstant drabbade av narkotikabrott men samtliga platser redovisas inte i denna rapport eftersom försäljningen förflyttar sig. På några platser exempelvis Högsbotorp och runt Marklandsgatans kollektivtrafikknutpunkt rör sig också personer som är narkotikapåverkade. Ibland försöker de ta sig in i delvis öppna lokaler såsom exempelvis vård- och omsorgsboende.

Idrottshallar och andra idrotts- och rekreationsytor är platser där många människor rör sig och det finns därmed en marknad för exempelvis narkotika. Platser som kan nämnas här är Marconihallen och Heidhallen som på grund av detta kan upplevas som otrygga. På Ruddalens idrottsplatsområde skedde det under sensommar/höst ett antal anlagda bränder.

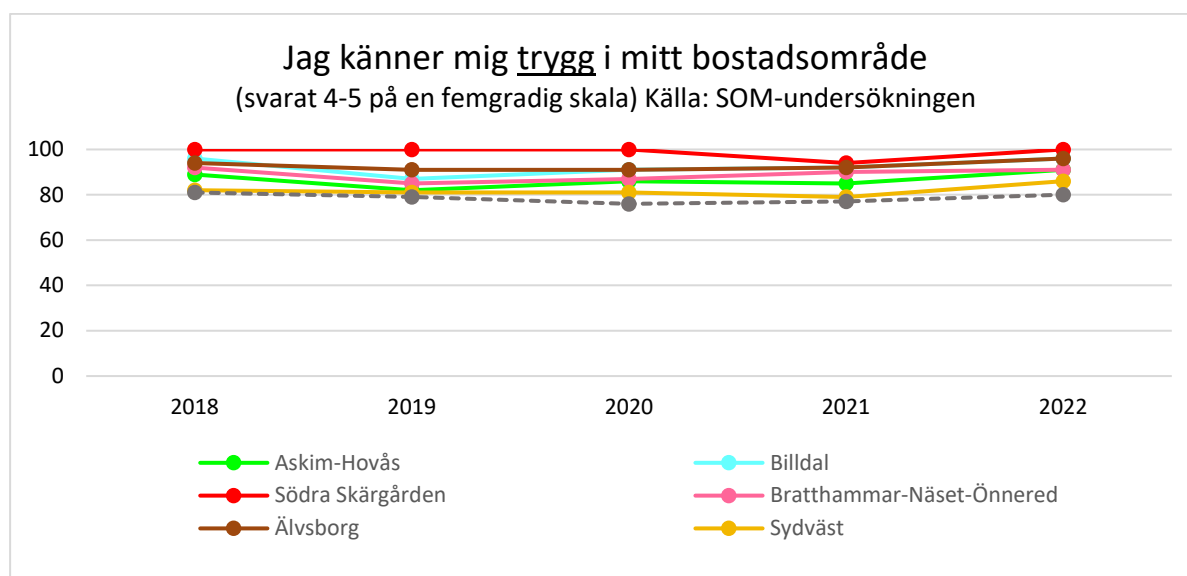
Hela spårvagnssträckan i Stora Högsbo är starkt drabbat av klotter på hållplatserna. Särskilt Marklandsgatan är drabbat både på hållplatser och på byggnader i närheten. Även husfasader klottras ner. Klotter förekommer också på tillfartstunnlar till avloppstunnlar i området öster om Ruddalen.

I Stora Högsbo ligger tre sociala boenden för hemlösa; Boende Alma, Victor och August Bark. Kring de tre boendena, som ligger nära varandra, förekommer det narkotikapåverkade och alkoholpåverkade personer som stundom avvisas. Även Kyrkogården är i perioder en mötesplats för både unga och äldre som inte är där för att besöka anhörigas gravar och det finns misstanke om

kopplingar till kriminalitet. Sedan Nya tillfället stängdes den 1 juni 2022 har påverkan på området minskat markant och det som nu framträder är problematik som är mer ungdomsrelaterad. Det innebär bland annat nedskräpning från bland annat hamburgerrestaurangerna i området och stök kring busshållplatser. Det finns även indikationer på att området kring Padelhallen (och själva Padelhallen på obemannade tider) är en mötesplats för kriminella, både vuxna och ungdomar. Under sommaren lockades många i blandad ålder att delta i streetracing på kringliggande vägar.

Sammantaget kan vi konstatera att den upplevda tryggheten är något ostadig i området och att det finns ett antal problematiska platser. Stora Högsbo har inte varit prioriterat i trygghets- och brottsförebyggande arbete tidigare år, men den ostadiga trenden gör att området framöver kommer att prioriteras på liknande sätt som Centrala Tynnered och Frölunda-Tofta, dock i något mindre omfattning.

Älvsborg, Billdal, Askim-Hovås, Bratthammar-Näset-Önnered och Södra skärgården



De fem mellanområdena som beskrivs här består främst av villabebyggelse, med vissa inslag av bostads- och hyreslägenheter, jordbruksmark, kustlandskap och mindre industriområden. Samtliga områden karaktäriseras av en relativt god socioekonomisk status. Socialförvaltningen har få verksamheter i områdena och polisen befinner sig mer sällan här vilket gör att det finns mindre information om dessa områden och att beskrivningarna om dessa områden därför blir mer kortfattade.

Samtliga mellanområden har högre upplevd trygghet än medelvärdet för Sydväst. Södra skärgården har högst upplevd trygghet. Askim-Hovås och Bratthammar-Näset-Önnered är de områden som ligger närmast medelvärdet. Samtliga områden varierar i trygghet mellan åren, men trenden lutar inte åt något håll utan får anses stabil. Södra skärgården hade dock en ganska markant minskning av upplevd trygghet 2021, men eftersom tryggheten ändå ligger mycket högt bedöms den tillfälliga minskningen som normal och 2022 ökar den upplevda tryggheten igen upp till samma nivå som 2020.

Välens idrottsplats är välbesökt och som många likande platser drar detta med sig brottslighet. Det förekommer brottslighet på området och en del föreningar och besökare upplever platsen som otrygg.

Som nämnts i andra avsnitt så anas en trend av att oro och våld på skolor har ökat. Det är dock svårt att med säkerhet veta hur stor ökningen är eftersom denna problematik också kan gå i vågor. Att använda våld för att lösa konflikter har spridit sig till en större skara elever. På några av skolorna sker drogförsäljning. Det finns också en problematik kopplat till användning av lustgas och e-cigarettor och rester av e-cigarettor har hittats inne på skoltoaletter.

Spårvagnsvändslingan Kungssten i Älvsborg drabbas liksom övriga vändslingor i staden av klotter. Visst klotter sker också på avloppstunnelportar i norra delen av området mot Sisjön där även inbrott och inbrottsförsök förekommer.

I Södra skärgården förekommer skadegörelse, trakasserier och trimmade mopeder med viss regelbundenhet. Polisen bedömer att det finns en tystnadskultur som innebär att många brott såsom trakasserier, skadegörelse och inbrott inte anmäls.

I Sisjöns industriområde förekommer med jämna mellanrum street racing som stör både näringsidkare och boende. Störningarna består dels av ljud och dels av allvarligt bristande trafiksäkerhet för övriga trafikanter. Problemet har dock minskat betydligt sedan farthinder byggdes på Datavägen. Det finns dock tecken på att street racingen har flyttat till andra områden.

Under sommarmånaderna är det, i perioder, stökigt på badplatserna. Nedskräpning är omfattande på vissa platser och besökare parkerar felaktigt i en sådan omfattning att polis och räddningsfordon har svårt att ta sig fram i en akutsituation. Det har också skett enstaka större bråk mellan grupper av badgäster.

Sammantaget är tryggheten i de socioekonomiska områdena hög och brottsligheten är relativt låg. Alkohol- och narkotikabruk både bland ungdomar och vuxna påverkar både den egna hälsan och langnings- och narkotikamarknaden och därmed organiserad brottslighet i stadsområdet som helhet.

Prioriterade problem och utvecklingsområden

Följande prioriteringar ska göras i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet i stadsområde sydväst under 2023-2024 i stadsområde sydväst.

- Minska kriminella grupperingars påverkan i offentlig miljö.
- Motverka socialisering av unga in i kriminalitet och främja avhopp från kriminalitet.
- Motverka öppen narkotikahantering i områdena runt Frölunda torg, Opaltorget och Marklandsgatans hållplats.
- Minska bedrägerier mot sårbara grupper.
- Minska våld och hot mellan ungdomar på och i anslutning till grundskolor i hela stadsområdet.
- Minska inbrott i allmänna utrymmen i flerbostadshus där problematiken är störst.
- Säkerställa god skötsel av offentlig miljö i Tynnered, Frölunda och Högsbo.
- Öka tryggheten kring sociala boenden i stadsområde sydväst.
- Öka kunskapen kring internet och sociala medier som arena för brott och otrygghet.
- Kartlägga omfattning och befintliga arbetssätt för följande brott och fenomen ytterligare; brott i nära relation, parallella samhällsstrukturer, våldsbejakande extremism, brott mot näringslivet, välfärdsbrott, otillåten påverkan samt brottsutsatthet hos vissa grupper.

Avslutningsvis

I denna lägesbild har vi beskrivit brott och otrygghet i stadsområdet Sydväst i Göteborg. Fokus ligger på de problem som Göteborgs Stad och polisen gemensamt kan påverka och förbättra. I lägesbilden har vi också beslutat om vilka problem som ska prioriteras i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Nästa steg i Trygg-i hjulet är orsaksanalys och åtgärdsplan.

Denna rapport är författad av utvecklingsledare trygghet i Socialförvaltningen Sydväst Göteborgs Stad och kommunpolisen på Lokalpolisområde Storgöteborg syd

Definitioner och förklaringar

(i) I diagrammet ingår brottskoderna: 0355, 0357, 0375, 0377, 9301, 9303, 9309, 9311, 9317, 9319, 93, 25, 9327, 9333, 9335, 9341, 9343

Referenser

1. **Sahlin Lilja, Hanna.** *The Emergence, Establishment och Expansion of Fear of Crime Research in Sweden.* s.l. : Lunds Universitet, 2021.
2. **Hälsa på lika villkor Västra Götalandsregionen.** Statistikdatabas. *Västra Götalandsregionen.* [Online] Februari 13:e, 2021. <http://pxwebb2017.vgregion.se/PXWeb/pxweb/sv/?rxid=41618624-9d6b-4d14-8dcd-b9f3e48cb1ab>.
3. **SOM-institutet Rönnerstrand, Björn and Sandelin, Frida.** *SOM-undersökningen i Göteborg 2019-2021.* Göteborg : SOM-institutet Göteborgs Universitet, 2021.
4. **Nylander, Lotta.** Den mest dramatiska berättelsen tar störst utrymme i media. *forskning.se.* [Online] 2016. [Cited: april 13, 2023.] <https://www.forskning.se/2016/02/08/den-mest-dramatiska-berattelsen-tar-storst-utrymme-i-media/#>.
5. **Polismyndigheten.** Utsatta områden. *Polisen.* [Online] Februari 13:e, 2023. <https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/utsatta-omraden/#:~:text=S%C3%A4rskilt%20utsatt%20omr%C3%A5de%20Ett%20geografiskt%20avgr%C3%A4nsat%20omr%C3%A5de%20som,v%C3%A5ldshandlingar%20mot%20vittnen%2C%20m%C3%A5ls%C3%A4gare%20och%20anm%C3%A4lare%20i%20>.
6. **Salonen, Tapio.** *Att identifiera utsatta bostadsområden. En jämförande analys mellan polisens lista och segregationsbarometern.* . Malmö : Malmö universitet, 2023.
7. **Ämtvall, Jacob.** *FTU Företagens trygghetsundersökning Göteborgs Stad 2022.* Stockholm : Stiftelsen tryggare Sverige, 2022.
8. **Hanns, von Hofer.** *Brott och Straff i Sverige. Historisk kriminalstatistik 1750-2010. Diagram, tabeller och kommentarer. Fjärde reviderade upplagan.* s.l. : Kriminologiska institutionen, Stockholms Universitet, 2011.
9. **Janne, Kivivuori.** *Understanding Trends i Personal Violence: Does Cultural Sensitivity Matter?* . s.l. : Crime and Justice, 2014.
10. **Tonry, M.** *Why crime rates are falling throughout the Western World.* 2014.
11. **BRÅ.** Anmällda brott -Brottsförebyggande rådet. *Brottsförebyggande rådet.* [Online] Januari 20:e, 2023. [Cited: Februari 13:e, 2023.] <https://bra.se/statistik/kriminalstatistik/anmalda-brott.html>.
12. **Göteborgs Stad.** *Kartläggning lägesbild Göteborg Sydväst, Stratsys.* Göteborg : Göteborgs Stad, 2022.
13. **Patriksson, Karin.** *Göteborgs skolundersökning 2022 Ungas erfarenhet av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel.* Göteborg : Göteborgs Stad, 2022.

14. Sveriges riksdag. Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter. *riksdagen.se*. [Online] 2018. [Cited: april 13, 2023.] https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20182088-om-tobak-och-liknande-produkter_sfs-2018-2088.
15. Kolada. Kolada. [Online] Rådet för främjande av kommunala analyser, Februari 13:e, 2023. [Cited: Februari 13:e, 2023.] <https://www.kolada.se/>.
16. Lokalpolisområde Storgöteborg Syd. *Statistik anmälda brott 2019-2022*. Göteborg, Västra Götalandsregionen, Sverige : s.n., Februari 13:e, 2023.
17. Sofia, Axell. *Skolundersökningen om brott 2021- Om utsatthet för och delaktighet i brott Rapport 2022:5*. Stockholm : Brottsförebyggande rådet, 2022.
18. Enkätfabriken. *Regiongemensam elevenkät 2022 -Skolrapport för Göteborg åk 2*. s.l. : Göteborgsregionen, 2022.
19. Sandelin, Frida. *Trygghet i Göteborg SOM-rapport nr 2022:6*. Göteborg : SOM-institutet Göteborgs Universitet, 2022.
20. Boverket. Ojämlikhetsindex och områdestyper -segregationsbarometern. [Online] Boverket, Februari 13:e, 2023. [Cited: Februari 13:e, 2023.] <https://segregationsbarometern.boverket.se/ojamlikhetsindex-och-omradestyper/>.
21. Eliasson, Tina and Lingman, Elin. *Befolkning och behov i sydväst utifrån ett folkhälsoperspektiv -Stadsområde Sydväst*. Göteborg : Göteborgs Stad, 2022.
22. Tynnered., Business Improvement District Frölunda och. *Enkätundersökning om trygghet och attraktivitet i området*. 2022.
23. Louise, Ringeby. *Safety in pedestrian tunnels*. s.l. : Göteborgs Universitet studentuppsats, 2022.
24. Brottsförebyggande rådet. *Samverkan i lokalt brottsförebyggande arbete*. Stockholm : Brottsförebyggande rådet, Polisen, Sveriges kommuner och landsting, 2020.